

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

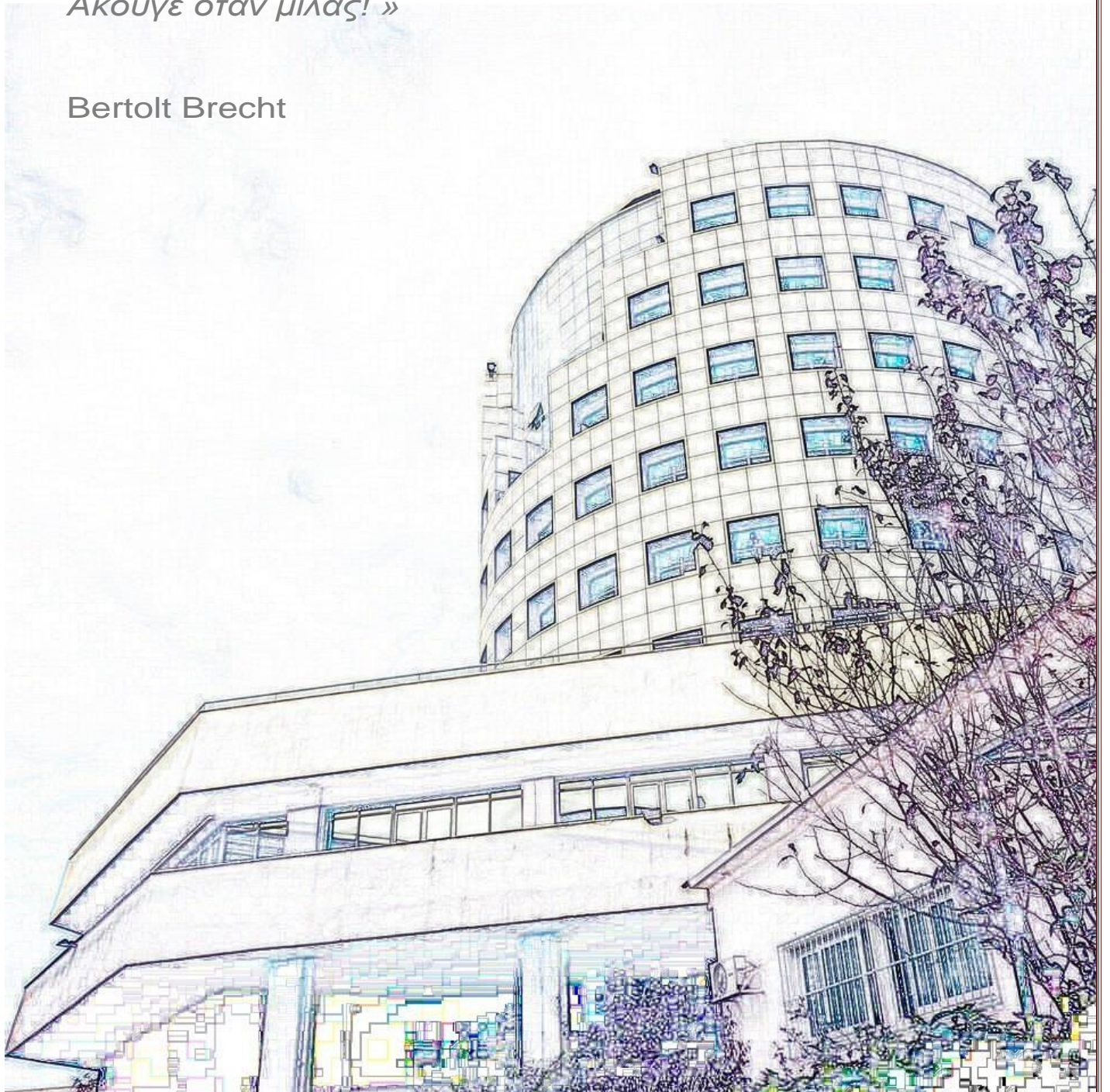
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2021-22

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

*« Μη λες συχνά ότι έχεις δίκιο δάσκαλε!
Άσε να το δουν κ' οι μαθητές:
Μην πιέζεις πολύ την αλήθεια,
Δεν το αντέχει.
Άκουγε όταν μιλάς! »*

Bertolt Brecht

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1.1	Τομείς και μέλη ΔΕΠ του Τμήματος	5
1.2	Ειδικό διδακτικό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό	8
1.3	Διοίκηση του Τμήματος	9
1.4	Γραμματεία του Τμήματος	10
1.5	Βιβλιοθήκη	10
1.6	Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής	11
1.7	Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης - digitalearth	12
1.8	Νησίδα Υπολογιστών	13
1.9	Επιτροπές Τμήματος	13
1.10	Σύμβουλοι Σπουδών	15

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1	Μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΠΣ	17
2.2	Δομή και απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών	18
2.3	Πρακτικές Ασκήσεις διδασκαλίας	20
2.4	Προπτυχιακή διπλωματική εργασία	20
2.5	Δήλωση μαθημάτων	20
2.6	Αναγνώριση μαθημάτων	22
2.7	Βαθμός πτυχίου	22
2.8	Μεταβατικές διατάξεις	23
2.9	Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους • Διακοπές και αργίες	26

3. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1	Κατάλογος διδασκομένων μαθημάτων 2021-2022	27
-----	--	----

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

4.1	Υποχρεωτικά μαθήματα πρακτικής άσκησης	37
4.2	Υποχρεωτικά μαθήματα	57
4.3	Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης	119
4.4	Επιλεγόμενα μαθήματα	153
4.5	Άλλα μαθήματα	328

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

5.1	Πρόγραμμα ERASMUS+	335
5.2	Πρόγραμμα ERASMUS+ MUNDUS	342

1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 320/1983 για την «Οργάνωση και λειτουργία των Παιδαγωγικών Τμημάτων των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1986-87.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, μαζί με το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, αποτελούν την Παιδαγωγική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης παρέχει:

- α) Προπτυχιακό τετραετή κύκλο σπουδών
- β) Μεταπτυχιακά προγράμματα Σπουδών διετούς φοίτησης
- γ) Δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής στις Επιστήμες της Αγωγής
- δ) Δυνατότητα εκπόνησης μεταδιδακτορικής έρευνας

1.1 ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διευθύντρια

Παπαδημητρίου Φωτεινή, αναπληρώτρια καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Γλωσσικός και οπτικός γραμματισμός στην εκπαίδευση. Γραφείο 704, τηλέφωνο 2310991204, fpapadim@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Αϊδίνης Αθανάσιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Πρώτη ανάγνωση και γραφή. Γραφείο 503, τηλέφωνο 2310995095, aaidinis@eled.auth.gr

Αλεξίου Βασίλειος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Θεωρία της λογοτεχνίας. Γραφείο 509, τηλέφωνο 2310991205, valex@eled.auth.gr

Αποστολίδου Βενετία, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Νεοελληνική λογοτεχνία και λογοτεχνική εκπαίδευση. Γραφείο 504, τηλέφωνο 2310995094, neta@eled.auth.gr

Κογκίδου Δήμητρα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Ψυχολογία με έμφαση στο σχεδιασμό ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων. Γραφείο 905, τηλέφωνο 2310991232, dkogidou@eled.auth.gr

Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης και της παιδικής ηλικίας. Γραφείο 510, τηλέφωνο 2310991259, fkouyoum@eled.auth.gr

Κωστούλη Τριανταφυλλιά, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Γραμματισμός-Κριτικός γραμματισμός στο σχολείο Γραφείο 505, τηλέφωνο 2310995091, kostouli@eled.auth.gr

Μαρβάκης Αθανάσιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Κλινική κοινωνική ψυχολογία. Γραφείο 908, τηλέφωνο 2310991296, marvakis@eled.auth.gr

Μπέτσας Ιωάννης, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία της εκπαίδευσης. Γραφείο 911, τηλέφωνο 2310995051, impetsas@eled.auth.gr

Μπίμπου-Νάκου Ιωάννα, καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Κλινική ψυχολογία - εφαρμογές στο χώρο του σχολείου. Γραφείο 502, τηλέφωνο 2310995030, bibou@eled.auth.gr

Παυλίδης Περικλής, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Κοινωνική Θεωρία - Φιλοσοφία της παιδείας. Γραφείο 703, τηλέφωνο 2310991283, ppavlidi@eled.auth.gr

Χαραλάμπους Δημήτριος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Εκπαιδευτική πολιτική. Γραφείο 709, τηλ. 2310991224, dphchar@eled.auth.gr

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

Διευθύντρια

Δεσλή Δέσποινα, αναπληρώτρια καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Διδακτική των Μαθηματικών. Γραφείο: 909, τηλέφωνο 2310991234, ddesli@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Λαμπρινός Νικόλαος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Γεωγραφία και η διδασκαλία της. Γραφείο 702, τηλέφωνο 2310991201, labrinos@eled.auth.gr

Μαλανδράκης Γεώργιος, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Γραφείο 512, τηλέφωνο 2310991233, gmalandrakis@eled.auth.gr

Παπαδόπουλος Ιωάννης, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Μαθηματικά και η Διδακτική των Μαθηματικών. Γραφείο 509, τηλέφωνο 2310995092, yrapadop@eled.auth.gr

Σέρογλου Φανή, αναπληρώτρια καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Διδασκαλία εννοιών των φυσικών επιστημών. Γραφείο 901, τηλέφωνο 2310991202, seroglou@eled.auth.gr

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Διευθυντής

Λιάμπας Αναστάσιος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική - Αξιολόγηση μαθητών και μαθητριών. Γραφείο 904, τηλέφωνο, 2310991278, aliabas@eled.auth.gr

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Γιώτη Λαμπρίνα, επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Εκπαίδευση Ενηλίκων. Γραφείο 708, τηλέφωνο 2310991231, lgioti@eled.auth.gr

Γρόλλιος Γεώργιος, καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική, με έμφαση στα Αναλυτικά Προγράμματα. Γραφείο 903, τηλέφωνο 2310991238, grlol@eled.auth.gr

Ζάχος Δημήτριος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική - Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Γραφείο 712, τηλέφωνο 2310991252, dimzachos@eled.auth.gr

Ζμας Αριστοτέλης, επίκουρος καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Συγκριτική Παιδαγωγική. Γραφείο 708, τηλέφωνο 2310991241, zmas@eled.auth.gr

Ιωαννίδου Μάρθα, μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Τέχνη στην εκπαίδευση. Γραφείο 710, τηλέφωνο 2310991253, mioannidou@eled.auth.gr

Καραγιάννη Παναγιώτα, αναπληρώτρια καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική της ένταξης. Γραφείο 711, τηλέφωνο 2310991275, pkaragi@eled.auth.gr

Ντρενογιάννη Ελένη, αναπληρώτρια καθηγήτρια. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική, με έμφαση στους Η/Υ και τα πολυμέσα στην εκπαίδευση. Γραφείο 910, τηλέφωνο 231991246, edren@eled.auth.gr

Τουρτούρας Χρήστος, αναπληρωτής καθηγητής. Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική - Σχολική Αποτυχία και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Γραφείο: 701, τηλέφωνο 2310991235, htourt@eled.auth.gr

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διευθυντής

Ο τομέας αυτός διευθύνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος

Μέλη ΔΕΠ του Τομέα

Ο Τομέας δεν έχει στελεχωθεί καθώς αναμένονται νέες θέσεις ΔΕΠ.

1.2 ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α. ΕΙΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.Ε.Π.)

Ανδρούτσος Πολύβιος, γραφείο 506, τηλέφωνο 2310991240, pand@eled.auth.gr

Παπαγεωργίου Εύα, γραφείο 511, τηλέφωνο 2310995088, aeth@eled.auth.gr

Β. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.ΔΙ.Π.)

Κουϊμτζή Ελένη-Μαρία, γραφείο 705, 2310991211, ekouimtz@eled.auth.gr

Κουλούντζος Βασίλειος, γραφείο 506 και στο ισόγειο του κτιρίου στην Αρχαιολογικού Μουσείου, τηλέφωνα 2310995082 και 2310991245, bkoul@eled.auth.gr

Μπουγατζέλη Ευαγγελία, γραφείο 705, τηλέφωνο 2310991209, bougatzeli@eled.auth.gr

Ξεφτέρη Ελένη, γραφείο 912, τηλέφωνο 2310991272, praktiki@eled.auth.gr, exefteri@eled.auth.gr

Γ. ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.Τ.Ε.Π)

Λιόλιου Φωτεινή, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, Τηλέφωνο 2310994214, flioliou@eled.auth.gr

Νούνη Ανδριανή, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, Τηλέφωνο 2310991242, anouni@eled.auth.gr

Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Προϊστάμενος Γραμματείας

Κουκουνάρης Ζαχαρίας, τηλέφωνο 2310995050, info@eled.auth.gr

Προσωπικό Γραμματείας

Βουλγαρέλλη Ιωάννα, Μεταπτυχιακό Τμήμα-Προπτυχιακό Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995060, info@eled.auth.gr

Λυκίδου Αναστασία, Προπτυχιακό Τμήμα -Διοικητικό Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995028, info@eled.auth.gr

Μπίτσιου Αικατερίνη, Προπτυχιακό Τμήμα-Διοικητικό Τμήμα, τηλέφωνο: 2310995054, info@eled.auth.gr

Τσαγγάρη Αγγελική, Γραμματεία Τομέων, τηλέφωνο: 2310995057, info@eled.auth.gr

Τσολακοπούλου Χρυσούλα, Προπτυχιακό Πρόγραμμα και Διοικητική Υποστήριξη Τμήματος, τηλέφωνο: 2310995048, info@eled.auth.gr

Πριμεράκης Γεώργιος, Νησίδα Παιδαγωγικής Σχολής, Τηλεδιασκέψεις και Υποστήριξη Τεχνολογικού Εξοπλισμού, τηλέφωνο: 2310995041, nisidapaidagogikis@educ.auth.gr

1.3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Α. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Συνέλευση του Τμήματος αποτελείται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του Τμήματος, σύμφωνα με όσα προβλέπονταν από τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4009/2011 (Α' 195), έναν εκπρόσωπο, ανά κατηγορία, των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), των μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και των μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.), καθώς και δύο εκπροσώπους των φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος (έναν προπτυχιακό και έναν μεταπτυχιακό φοιτητή ή φοιτήτρια).

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα απαρτίζεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του οικείου Τομέα και εκπροσώπους των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος.

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης λειτουργούν τέσσερις Τομείς:

α. Τομέας Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών. Διευθύντρια του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 έχει εκλεγεί η αναπληρώτρια καθηγήτρια Φωτεινή Παπαδημητρίου.

β. Τομέας Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών. Διευθύντρια του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 έχει εκλεγεί η αναπληρώτρια καθηγήτρια Δέσποινα Δεσλή.

γ. Τομέας Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού. Διευθυντής του Τομέα για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 έχει εκλεγεί ο αναπληρωτής καθηγητής Αναστάσιος Λιάμπας.

δ. Τομέας Μειονοτικής Εκπαίδευσης. Ο τομέας αυτός διευθύνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον/την Αναπληρωτή/τρια Πρόεδρο του Τμήματος, τους Διευθυντές/ τις Διευθύντριες των Τομέων και έναν από τους τρεις εκλεγμένους εκπροσώπους του λοιπού προσωπικού στη Συνέλευση του Τμήματος.

Δ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος εκλέγεται από τους Καθηγητές και τους υπηρετούντες Λέκτορες του Τμήματος με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία και έχει διετή θητεία.

Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1-9-2020 έως 31-8-2022 είναι ο αναπληρωτής καθηγητής **Περικλής Παυλίδης**.

Ε. ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Αναπληρώτρια Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης από 1-9-2020 έως 31-8-2022 είναι η αναπληρώτρια καθηγήτρια **Ελένη Ντρενογιάννη**.

1.4 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Γραμματεία του Τμήματος στεγάζεται στο δεύτερο όροφο του κτιρίου της Παιδαγωγικής Σχολής (Πύργος) και είναι ανοιχτή για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες από τις 12.00 μέχρι τις 13.00 κάθε εργάσιμη μέρα.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν επίσης να επικοινωνούν με τη Γραμματεία στα τηλέφωνα 2310995048, 2310995054, 2310995028, 2310995060, στο fax: 2310995063 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@eled.auth.gr
<https://www.eled.auth.gr/>

1.5 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Βιβλιοθήκη βρίσκεται στην Πανεπιστημιούπολη, στον δεύτερο όροφο του κτιρίου της Παιδαγωγικής Σχολής (Πύργος) και λειτουργεί όλες τις εργάσιμες μέρες από τις 9.00 μέχρι τις 19.00.

Η Βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης άρχισε τη λειτουργία της ως περιφερειακή βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ. αμέσως μετά την ίδρυση του Τμήματος, το 1984. Από το Νοέμβριο του 2006 συστεγάζεται με τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και λειτουργεί πλέον ως Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής.

Η συλλογή της αποτελείται από περίπου 30.000 τόμους βιβλίων που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων με έμφαση στην εκπαίδευση, προσχολική και πρωτοβάθμια. Διαθέτει επίσης έναν αξιόλογο αριθμό έντυπων περιοδικών παιδαγωγικού ενδιαφέροντος και δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στις ηλεκτρονικές πηγές του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί ως δανειστική και εξυπηρετεί όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας:

- μέλη ΔΕΠ του ΑΠΘ, διδάσκοντες/ουσες με σχέση εργασίας με το ΑΠΘ (π.χ. Π.Δ/407), προπτυχιακούς/ες, μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες του ΑΠΘ και μεταδιδάκτορες/ισσες του ΑΠΘ,
- υπαλλήλους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας με το ΑΠΘ,
- ομότιμους/ες και συνταξιοδοτηθέντες καθηγητές/τριες του ΑΠΘ,
- φοιτητές/τριες προγραμμάτων ανταλλαγής (π.χ. Erasmus),

καθώς και εξωτερικούς/ες χρήστες/τριες, οι οποίοι/ες γίνονται μέλη με την έκδοση κάρτας βιβλιοθήκης του ΑΠΘ έναντι προκαθορισμένου ποσού, που αποφασίζεται από την Πρυτανεία μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας.

Η κάρτα δανεισμού είναι αυστηρά προσωπική και απαραίτητη για τον δανεισμό.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει αναγνωστήριο, νησίδα υπολογιστών καθώς και πρόσβαση σε ασύρματο δίκτυο.

Πληροφορίες

<http://www.educ.auth.gr/educdrupal/el/SchoolLibrary>

Email: educationlib@educ.auth.gr

Προσωπικό

- Λιόλιου Φωτεινή, τηλέφωνο 2310994214, flioliou@eled.auth.gr
- Νούνη Ανδριανή, τηλέφωνο 2310991242, anouni@eled.auth.gr
- Παπάζογλου Αγγελική, τηλέφωνο 2310995047, agpapaz@nured.auth.gr

1. 6 ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σκοπός του Κέντρου Ενταξιακής Πολιτικής είναι η ανάπτυξη και η προώθηση καινοτόμων μεθόδων, υπηρεσιών και πρακτικών για τη διευκόλυνση της ένταξης φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην εκπαιδευτική ζωή στο Πανεπιστήμιο.

Ειδικότεροι στόχοι:

1. Η ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης για φοιτητές και φοιτήτριες που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους με τη δημιουργία σύγχρονων πολυδιάστατων δομών.
2. Ο συντονισμός, η δικτύωση και η προώθηση της συνεργασίας δομών και φορέων για την εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των φοιτητών και φοιτητριών στην εκπαιδευτική ζωή στο πανεπιστήμιο.
3. Η προώθηση διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων για θέματα διακρίσεων και κοινωνικών προκαταλήψεων
4. Η συμμετοχή σε προγράμματα που σχετίζονται με ζητήματα ένταξης των νέων στην εκπαιδευτική ζωή στο πανεπιστήμιο.
5. Η συνεργασία με ανάλογες επιτροπές, δίκτυα, οργανώσεις, ιδρύματα, εταιρείες, συμβούλια, ενώσεις, φορείς κ.λπ. -εντός και εκτός Ελλάδας- που ασχολούνται με την ισότητα ευκαιριών στα πανεπιστήμια.
6. Η ενασχόληση /μελέτη /ανάδειξη των ζητημάτων (εκπαιδευτικών, κοινωνικών κ. ά.) που αντιμετωπίζουν «ευάλωτες» ομάδες του φοιτητικού πληθυσμού.
7. Η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης των φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους σε ατομική βάση, αλλά και συλλογικά -για όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες- με τη μορφή σεμιναρίων, ημερίδων, συνεδρίων, εκδηλώσεων, ανακοινώσεων και εκδόσεων ενημερωτικών φυλλαδίων κ.ά.

Το Κέντρο Ενταξιακής Πολιτικής στην Παιδαγωγική Σχολή από το Σεπτέμβριο του 2008 άρχισε να λειτουργεί κανονικά. Απευθύνεται κυρίως σε ομάδες φοιτητών και φοιτητριών που συναντούν εμπόδια στην ένταξή τους στην εκπαιδευτική ζωή της Παιδαγωγικής Σχολής. Ορισμένες δράσεις του απευθύνονται στο σύνολο του φοιτητικού πληθυσμού της Σχολής. Προσπαθεί, δηλαδή, να διασφαλίσει ότι όλοι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν πρόσβαση στη γνώση, αναπτύσσει μηχανισμούς υποστήριξης για φοιτητές και φοιτήτριες που συναντούν εμπόδια και γενικότερα

προωθεί το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων σε θέματα διακρίσεων, κοινωνικών προκαταλήψεων, κοινωνικού αποκλεισμού, την ενημέρωση σε θέματα πρόληψης και φροντίδας υγείας, τον προβληματισμό σε ψυχοκοινωνικά θέματα κ.ά.

Έχει τη δική του ηλεκτρονική διεύθυνση, στην οποία μπορούν να απευθύνονται άμεσα φοιτητές και φοιτήτριες, accessline@educ.auth.gr και το τηλέφωνό του είναι 2310 991295. Στεγάζεται σε γραφείο της Βιβλιοθήκης της Σχολής, στον δεύτερο όροφο του Πύργου και οι ώρες λειτουργίας του ανακοινώνονται στην έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους.

1. 7 ΚΕΝΤΡΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ -DIGITALEARTH

Πρόκειται για ένα ερευνητικό και εκπαιδευτικό Κέντρο που σκοπό έχει να προάγει τη διδασκαλία της γεωγραφίας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης δίνοντας έμφαση στα ψηφιακά γεωγραφικά δεδομένα και την αξιοποίησή τους μέσω της κατασκευής ψηφιακών γεωγραφικών εκπαιδευτικών εργαλείων.

Το Κέντρο Ψηφιακής Γεωγραφικής Εκπαίδευσης DigitalEarth ιδρύθηκε στις 08/6/12 από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας DigitalEarth για τη Γεωγραφική Εκπαίδευση και η ίδρυσή του εγκρίθηκε ομόφωνα από τη Σύγκλητο του ΑΠΘ στις 29/8/12. Στις 5/4/14 το Κέντρο έγινε δεκτό ως μέλος του ICA- OSGeoLabNetwork (του International Cartographic Association - Open Source Geospatial Foundation) και της δράσης GeoforAll. Πρόκειται για Ένωση με μέλη πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο που εξειδικεύονται στην ψηφιακή χαρτογραφία. Στις 29/4/14 εγκρίθηκε η συμμετοχή του Κέντρου ως μέλος στο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας και Καινοτομίας (ΚΕΔΕΚ) του ΑΠΘ.

Τα γραφεία του Κέντρου βρίσκονται στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ στην οδό Αρχαιολογικού Μουσείου 29, Θεσσαλονίκη (περιοχή Ράδιο Σίτυ). Ιδρυτής και υπεύθυνος για τη λειτουργία του Κέντρου είναι ο Καθηγητής του ΠΤΔΕ Νίκος Λαμπρινός.

Το Κέντρο έχει δημιουργήσει μία δομή που του επιτρέπει να αναπτύσσεται και να αναπτύσσει μία πολυποίκιλη δραστηριότητα ταυτόχρονα. Η δομή αυτή στηρίζεται στα εξής Τμήματα: Τμήμα Ψηφιακής Τεχνολογίας, Τμήμα Ανάπτυξης και Εφαρμογών Διδασκαλίας, Τμήμα Μετάφρασης και Δημοσιεύσεων, Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Μελών, Τμήμα Εκδόσεων και Τμήμα Ψηφιακής Ιστορικής Εκπαίδευσης. Όλα τα Τμήματα στελεχώνονται με εκπαιδευτικούς που προσφέρουν εργασία σε εθελοντική βάση στον ελεύθερο χρόνο τους.

Σε ό,τι αφορά την εκπαιδευτική συμβολή του Κέντρου, το Κέντρο παρέχει τη δυνατότητα σε φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΤΔΕ να εκπαιδευτούν σε θέματα κατασκευής ψηφιακών χαρτών κατάλληλων για εκπαιδευτική χρήση και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προκύπτουν από τη διαδικτυακή χαρτογραφία και τη χρήση της στη διδασκαλία της γεωγραφίας και άλλων αντικειμένων που χρησιμοποιούν χάρτες (π.χ. ιστορία, θρησκευτικά). Επίσης, φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν με το Κέντρο για την εκπόνηση των διπλωματικών τους εργασιών και να δημοσιεύσουν στην ιστοσελίδα του Κέντρου τους ψηφιακούς χάρτες που θα κατασκευάσουν σε ένα απόλυτα διαδραστικό περιβάλλον. Επίσης, η ιστοσελίδα του Κέντρου περιέχει πολλούς διαδραστικούς χάρτες τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιούν και στις πρακτικές τους ασκήσεις στα δύο τελευταία

εξάμηνα των σπουδών τους.

Επιπλέον, το Κέντρο προσφέρει δωρεάν εκπαιδευτικά σεμινάρια στους εκπαιδευτικούς σε θέματα ψηφιακής τεχνολογίας που σχετίζεται με τη Γεωγραφία, π.χ. σεμινάρια σχετικά με τη χρήση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και τη διαδικτυακή χαρτογραφία. Τέλος, εκδίδει ένα τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο (Newsletter) που αναρτάται στην ιστοσελίδα του.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Κέντρου www.digital-earth.edu.gr

1.8 ΝΗΣΙΔΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος έχουν στη διάθεσή τους μια νησίδα Υπολογιστών, που λειτουργεί στον 1ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής. Ο εξοπλισμός της (Η/Υ, εκτυπωτές, scanners, πρόσβαση στο Internet) μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος.

1.9 ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- **Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης ΟΜΕΑ**

Παυλίδης Περικλής, Αν. Καθηγητής, Πρόεδρος
Ντρενογιάννη Ελένη, Αν. Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Προέδρου (Συντονίστρια)
Λιάμπας Αναστάσιος, Αν. Καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
Παπαδημητρίου Έφη, Αν. Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
Δεσλή Δέποινα, Αν. Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

- **Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών**

Παυλίδης Περικλής, Αν. Καθηγητής, Πρόεδρος
Ντρενογιάννη Ελένη, Αν. Καθηγήτρια, Αναπληρώτρια Προέδρου (Συντονίστρια)
Λιάμπας Αναστάσιος, Αν. Καθηγητής, Διευθυντής Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
Παπαδημητρίου Φωτεινή, Αν. Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
Δεσλή Δέποινα, Αν. Καθηγήτρια, Διευθύντρια Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών
Καραγιάννη Παναγιώτα, Αν. Καθηγήτρια, Εκπρόσωπος Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή, Μόνιμη επίκουρη καθηγήτρια, Εκπρόσωπος Τομέα Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
Λαμπρινός Νικόλαος, Καθηγητής, Εκπρόσωπος Τομέα Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών

- **Επιτροπή Δεοντολογίας**

Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή (συντονίστρια), Αλεξίου Βασίλης, Γιώτη Λαμπρίνα, Ζμας Αριστοτέλης, Λαμπρινός Νικόλαος, Μαλανδράκης Γεώργιος, Μπέτσας Ιωάννης, Παπαδημητρίου Φωτεινή, Παπαδόπουλος Ιωάννης, Τουρτούρας Χρήστος, Χριστοδούλου Μιχάλης.

• **Υπεύθυνος Γραφείου Πρακτικής Άσκησης**

Λιάμπας Αναστάσιος

• **Πρόγραμμα Μαθημάτων - Εξετάσεων Προπτυχιακού - Μεταπτυχιακού**

Κουλούντζος Βασίλειος

• **Καταχώρηση Προγράμματος στο Class Schedule**

Μπουγατζέλη Ευαγγελία

• **Καταχώρηση αναπληρώσεων**

Πριμεράκης Γεώργιος

• **Πρόγραμμα Επιτηρήσεων**

Κουϊμτζή Ελένη

• **Επιτροπή Οδηγού Σπουδών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού**

Αλεξίου Βασίλης (Συντονιστής, Προπτυχιακό), Γιώτη Λαμπρίνα (Συντονίστρια, Μεταπτυχιακό), Ανδρούτσος Πολύβιος, Κουλούντζος Βασίλης, Μπέτσας Ιωάννης.
Αγγλική έκδοση: Ιωαννίδου Μάρθα, Μαλανδράκης Γεώργιος, Παπαδόπουλος Ιωάννης

• **ECTS Συντονιστής - Erasmus+ Σπουδές**

Ζάχος Δημήτριος, Παπαδόπουλος Ιωάννης

• **ECTS Συντονιστής - Erasmus+ Πρακτική, Erasmus International**

Τουρτούρας Χρήστος

• **ECTS Συντονιστής - Erasmus+ Mundus**

Τουρτούρας Χρήστος

• **Επιτροπή Πληροφοριακών Συστημάτων**

Κουλούντζος Βασίλης, Μπουγατζέλη Ευαγγελία, Ντρενογιάννη Ελένη, Πριμεράκης Γεώργιος

• **Επιτροπή Ενταξιακής Πολιτικής**

Καραγιάννη Παναγιώτα, Κουϊμτζή Ελένη, Μπίμπου Άννα

• **Επιτροπή Περιβάλλοντος**

Μαλανδράκης Γεώργιος, Λαμπρινός Νικόλαος

• **Επιτροπή Κτιριακών Εγκαταστάσεων**

Κτιριακό συγκρότημα επί της Αρχαιολογικού Μουσείου
Μαλανδράκης Γεώργιος

• **Εκπρόσωποι Τμήματος στον ΕΛΚΕ**

Αποστολίδου Βενετία (τακτικό μέλος), Καραγιάννη Παναγιώτα
(αναπληρωματικό μέλος)

1.10 ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γιώτη Λαμπρίνα, Ιωαννίδου Μάρθα, Κουγιουμουτζάκη Φωτεινή, Μπέτσας Ιωάννης, Σέρογλου Φανή, Καραγιάννη Παναγιώτα (για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες)

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1 ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΠΣ

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες με την ολοκλήρωση του ΠΠΣ θα πρέπει να έχουν την:

- Ικανότητα για αφηρημένη σκέψη, κριτική ανάλυση και σύνθεση εκπαιδευτικών θεωριών και θεμάτων της πολιτικής με συστηματικό τρόπο ώστε να εντοπίζουν πιθανές συνδέσεις μεταξύ των πτυχών της εκπαιδευτικής θεωρίας και των εκπαιδευτικών πολιτικών και πλαισίων.
- Ικανότητα εφαρμογής γνώσεων σε διαφορετικά πλαίσια μάθησης με επίγνωση των διαφορετικών ρόλων των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία, ώστε να κατανοούν και να εφαρμόζουν εκπαιδευτικές θεωρίες και μεθοδολογία ως βάση για γενικές και ειδικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, να διαχειρίζονται και να αξιολογούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τις δραστηριότητες και τα υλικά και να κατανοούν τις νέες τάσεις στην εκπαίδευση προσαρμόζοντας το πρόγραμμα σπουδών και τα υλικά με τη χρήση στρατηγικών διδασκαλίας/ μάθησης και αξιολόγησης και μέσω ΤΠΕ.
- Ικανότητα προφορικής και γραπτής επικοινωνίας στη μητρική και σε μια δεύτερη γλώσσα με ομάδες, άτομα και μη ειδικούς στο πεδίο.
- Ικανότητα αναζήτησης, επεξεργασίας και ανάλυσης πληροφοριών από διάφορες πηγές και διεξαγωγής έρευνας σε διάφορα πλαίσια.
- Ικανότητα να παράγουν νέες ιδέες (δημιουργικότητα), να αναγνωρίζουν, να θέτουν και να επιλύουν προβλήματα και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.
- Ικανότητα να εργάζονται σε ομάδα και αυτόνομα σε διεθνές πλαίσιο, με τους λοιπούς εμπλεκόμενους -εκπαιδευόμενους/ εκπαιδευτές, συναδέλφους και άλλους εταίρους- στην εκπαίδευση, να συμβουλεύουν για διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα (ψυχολογική συμβουλευτική, συμβουλευτική σπουδαστών και γονέων), να κινητοποιούν άτομα σε κοινούς στόχους σχετικά με τη μάθηση και ανάπτυξη των ανθρώπων σε συγκεκριμένα πλαίσια.
- Εκτίμηση και σεβασμό της διαφορετικότητας και της πολύ-πολιτισμικότητας, να επιδεικνύουν ευαισθητοποίηση για θέματα ίσων ευκαιριών και φύλου, να αναγνωρίζουν και να ανταποκρίνονται στην ποικιλομορφία των σπουδαστών/ μαθητευομένων και στην πολυπλοκότητα της μαθησιακής διαδικασίας, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν εκπαίδευση/εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία να εντάσσουν άτομα με ειδικές ανάγκες και να δημιουργούν ένα ισότιμο και δίκαιο κλίμα μάθησης για όλους τους μαθητευόμενους, ανεξάρτητα από το κοινωνικό - πολιτισμικό - οικονομικό πλαίσιο.

2.2 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ. αποσκοπεί στη διαμόρφωση δασκάλων με δημοκρατική συνείδηση, οι οποίοι/ες εναντιώνονται σε κάθε ρατσιστική και σεξιστική λογική, σε κάθε λογική κοινωνικών διακρίσεων. Επιδιώκει τη διαμόρφωση δασκάλων που αντιμετωπίζουν με θετικό πνεύμα τον μετασχηματισμό της εκπαίδευσης στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης μιας κοινωνίας η οποία θα διέπεται από τις αρχές της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της ισότητας. Δασκάλων που σέβονται τις διαφορετικές θεωρητικές απόψεις και πρακτικές στην εκπαίδευση. Δασκάλων οι οποίοι/ες γνωρίζουν, κατανοούν και μπορούν να χρησιμοποιούν στην καθημερινή τους εργασία τις παιδαγωγικές, ψυχολογικές, κοινωνιολογικές και φιλοσοφικές θεωρίες, καθώς και τις διαφορετικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων που αναφέρονται στους σκοπούς, στο περιεχόμενο και στις μεθόδους διδασκαλίας κάθε γνωστικού αντικείμενου. Δασκάλων οι οποίοι/ες έχουν μια ουσιαστική ανθρωπιστική καλλιέργεια, που συγκροτεί την ικανότητα του σεβασμού και της κατανόησης της φύσης και των διαφορετικών πολιτισμών, καθώς και της διαρκούς ενεργητικής παρέμβασης στα κοινά.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αποτελείται από Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, Υποχρεωτικά μαθήματα, Επιλεγόμενα μαθήματα και από μαθήματα που συνδέονται με Επάρκεια στη Ξένη Γλώσσα, τον Πληροφοριακό Γραμματισμό, τη Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών και την Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται 240 Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) κατανομημένες σε 8 εξάμηνα. Από αυτές οι 30 Πιστωτικές Μονάδες προέρχονται από τα Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, οι 10 από τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης, οι 92 από τα Υποχρεωτικά μαθήματα, οι 100 από τα Επιλεγόμενα μαθήματα και οι 8 από τη Ξένη Γλώσσα, τον Πληροφοριακό Γραμματισμό, τη Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών και την Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων με 2 πιστωτικές μονάδες για το κάθε ένα αντίστοιχα. Αν, για οποιοδήποτε λόγο (π.χ. αποχωρήσεις μελών ΔΕΠ), κάποιο από τα υποχρεωτικά μαθήματα σταματήσει να προσφέρεται, αντικαθίσταται αυτόματα από οποιοδήποτε επιλεγόμενο μάθημα. Σε αυτή την περίπτωση, προκειμένου να συμπληρωθούν οι 240 Πιστωτικές Μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, αυξάνεται ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων από τα επιλεγόμενα μαθήματα και μειώνεται ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων από τα υποχρεωτικά μαθήματα.

Πιο συγκεκριμένα:

- Τα **Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης** είναι 5, ένα στο πρώτο έτος, ένα στο δεύτερο έτος, ένα στο τρίτο έτος και δύο στο τέταρτο έτος με 6 Πιστωτικές Μονάδες το κάθε ένα. Η συμμετοχή στις πρακτικές ασκήσεις, δηλαδή οι παρακολουθήσεις και οι διδασκαλίες σε σχολεία, και στα 4 έτη

σπουδών είναι υποχρεωτική για την απόκτηση του πτυχίου. Τα Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης έχουν κωδικό αριθμό που αρχίζει από **ΥΜΠ**.

- Τα **Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης** προσφέρονται στο τελευταίο έτος σπουδών και κάθε φοιτητής και φοιτήτρια πρέπει να εξεταστεί με επιτυχία σε 2 από αυτά. Κάθε Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα Πρακτικής Άσκησης πιστώνεται με 5 ECTS. Τα Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα Πρακτικής Άσκησης έχουν κωδικό που αρχίζει από **ΥΕΜΠ**.
- Τα **Υποχρεωτικά** μαθήματα είναι 23 και ονομάζονται έτσι, επειδή είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές και όλες τις φοιτήτριες. Δηλαδή, δεν είναι δυνατή η απόκτηση του πτυχίου χωρίς την επιτυχή εξέταση σε όλα τα Υποχρεωτικά μαθήματα. Κάθε Υποχρεωτικό μάθημα πιστώνεται με 4 Πιστωτικές Μονάδες (ECTS). Τα Υποχρεωτικά μαθήματα έχουν κωδικό αριθμό που αρχίζει από **ΥΜ**.
- Τα **Επιλεγόμενα** μαθήματα ονομάζονται έτσι, επειδή μπορούν να επιλεγούν ελεύθερα από ένα μεγάλο αριθμό μαθημάτων. Κάθε Επιλεγόμενο μάθημα πιστώνεται με 4 ECTS και για τη λήψη του πτυχίου είναι απαραίτητη η επιτυχής εξέταση σε Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 100 ECTS. Στα επιλεγόμενα μαθήματα εντάσσεται και η εκπόνηση Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας που πιστώνεται με 12 ECTS. Επιπλέον, στα Επιλεγόμενα μαθήματα προσμετρώνται και τα μαθήματα που μπορούν να επιλέξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες από άλλα Τμήματα του ΑΠΘ. Τα μαθήματα αυτά δεν μπορούν να ξεπερνούν τις 20 Πιστωτικές Μονάδες και πρέπει να υπολογίζονται έτσι ώστε το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων ανά εξάμηνο να μην υπερβαίνει αλλά και να μην είναι μικρότερο από 30. Τα επιλεγόμενα μαθήματα έχουν κωδικό που αρχίζει από **ΕΜ**. Στα επιλεγόμενα μαθήματα περιλαμβάνονται και αυτά που απευθύνονται στους μπουσουλμάνους φοιτητές και φοιτήτριες της μειονότητας της Θράκης που εισάγονται σύμφωνα με το άρθρο του νόμου. Αυτά τα επιλεγόμενα μαθήματα έχουν κωδικό **ΕΜΜ**, πιστώνονται με 4 ECTS, λειτουργούν ως επιπλέον υποχρεωτικά μαθήματα για τους μπουσουλμάνους φοιτητές και φοιτήτριες και αντικαθιστούν ισάριθμα επιλεγόμενα μαθήματα (**ΕΜ**) του Προγράμματος Σπουδών.
- Η επιτυχής εξέταση στην **Ξένη Γλώσσα**, στον **Πληροφοριακό Γραμματισμό**, στη **Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών** και στην **Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων** είναι απαραίτητη για την απόκτηση του πτυχίου. Κάποια από τα μαθήματα για τις ξένες γλώσσες προσφέρονται από το Τμήμα, ενώ άλλα προσφέρονται από το Κέντρο Ξένων Γλωσσών του ΑΠΘ, όπου και εξετάζονται.
- Υποχρεωτική είναι η παρακολούθηση των Εργαστηρίων σε όσα μαθήματα προβλέπονται.

2.3 ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η συμμετοχή στις πρακτικές ασκήσεις διδασκαλίας είναι υποχρεωτική για την απόκτηση του πτυχίου. Το Τμήμα δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην πρακτική άσκηση και γι' αυτό το λόγο αφιερώνει σε αυτήν πέντε υποχρεωτικά μαθήματα του Τομέα Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε τον Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος.

2.4 ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σκοπός της Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας είναι η απόκτηση εμπειρίας από το φοιτητή και τη φοιτήτρια στη μεθοδολογία της έρευνας και στον τρόπο συγγραφής ενός κειμένου που να διακρίνεται από επιστημονικό ύφος. Η εκπόνηση προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι προαιρετική. Τα θέματα των διπλωματικών εργασιών πρέπει να εμπίπτουν στο γνωστικό αντικείμενο των επιστημών της αγωγής. Η εκπόνηση της προπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι ετήσια. Η προπτυχιακή διπλωματική εργασία επιλέγεται από τους φοιτητές/τις φοιτήτριες που ολοκληρώνουν το 6^ο εξάμηνο σπουδών και πραγματοποιείται στη διάρκεια του 7^{ου} και του 8^{ου} εξαμήνου σπουδών. Η προπτυχιακή διπλωματική εργασία ισοδυναμεί με 12 πιστωτικές μονάδες (ECTS), που κατανέμονται στο 7^ο και το 8^ο εξάμηνο. Για περισσότερες πληροφορίες δείτε τον Κανονισμό Εκπόνησης Προπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

2.5 ΔΗΛΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών αντιστοιχούν σε καθορισμένο εξάμηνο φοίτησης. Σε ό,τι αφορά τα υποχρεωτικά μαθήματα, οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να τα δηλώσουν στο εξάμηνο που ορίζεται. Δεν μπορούν να εγγραφούν σε αυτά φοιτητές/τριες μικρότερων εξαμήνων. Για παράδειγμα, οι πρωτοετείς φοιτητές/τριες οφείλουν να δηλώσουν τα υποχρεωτικά μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου αντίστοιχα και δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί σε υποχρεωτικό μάθημα των Γ', Δ' ή μεγαλύτερων εξαμήνων. Το ίδιο ισχύει και για τα μαθήματα επιλογής. Αντίθετα οι φοιτητές/τριες μεγαλύτερων εξαμήνων έχουν τη δυνατότητα να δηλώνουν επιλεγόμενα μαθήματα που προσφέρονται σε μικρότερα, από το δικό τους, εξάμηνα.

Κάθε φοιτητής/τρια μπορεί να δηλώσει 30 Πιστωτικές Μονάδες σε κάθε εξάμηνο. Τα μαθήματα δηλώνονται στο εξάμηνο στο οποίο προσφέρονται. Αν ο φοιτητής/φοιτήτρια δεν εξεταστεί επιτυχώς σε κάποιο μάθημα μπορεί να επαναλάβει την εξέταση και στα επόμενα έτη μέχρι να εξεταστεί επιτυχώς αρκεί να δηλώσει ξανά το μάθημα ή τα μαθήματα στα οποία δεν έχει εξεταστεί επιτυχώς σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών. Ειδικά για τα επιλεγόμενα μαθήματα μπορεί να ζητήσει την αντικατάσταση κάποιου επιλεγόμενου μαθήματος, στο οποίο δεν έχει εξεταστεί με επιτυχία, με κάποιο άλλο επιλεγόμενο μάθημα. Η δυνατότητα αυτή δίνεται μόνο για 4 επιλεγόμενα μαθήματα. Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες από μεταφορά θέσης και κατατακτήριες εξετάσεις, αλλά και αυτούς που παρακολουθούν το πρόγραμμα Erasmus+, υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις που αναφέρονται στο αντίστοιχο τμήμα του οδηγού σπουδών.

Για να υπάρχουν καλύτερες συνθήκες διδασκαλίας και μάθησης, με δεδομένη τη στενότητα χώρου και τον μεγάλο αριθμό φοιτητών/φοιτητριών ανά έτος, στα υποχρεωτικά μαθήματα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες χωρίζονται σε δύο τμήματα (αλφαβητικός περιορισμός ανάλογα με το αρχικό γράμμα του επιθέτου Α-Λ και Μ-Ω) και κάθε τμήμα παρακολουθεί τα υποχρεωτικά μαθήματα του έτους φοίτησης σε διαφορετικό εξάμηνο, είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό. Επιπλέον, υπάρχει αριθμητικός περιορισμός στα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης, όπου ο μέγιστος αριθμός φοιτητών/τριών ανά μάθημα δεν μπορεί να ξεπερνά τους/τις 40, και στα επιλεγόμενα μαθήματα, όπου ο μέγιστος αριθμός φοιτητών/τριών ανά μάθημα δεν μπορεί να ξεπερνά τους/τις 250.

A. ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν, καθ' υπέρβαση των πιστωτικών μονάδων που επιτρέπεται να δηλώσουν σε κάθε εξάμηνο, τα υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου κατά τη διάρκεια του οποίου δε βρίσκονται στο Τμήμα. Αυτό μπορεί να γίνει είτε το προηγούμενο εξάμηνο είτε το επόμενο, εφόσον δεν τους έχουν αντιστοιχιστεί τα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό με μαθήματα του Τμήματος. Επίσης, μπορούν να δηλώσουν επιπλέον επιλεγόμενα μαθήματα σε περίπτωση που τα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο εξωτερικό δεν έχουν αντιστοιχιστεί με μαθήματα του Τμήματος. Δηλαδή, αν κατά το εξάμηνο της απουσίας τους έπρεπε να παρακολουθήσουν 5 υποχρεωτικά μαθήματα και ένα επιλεγόμενο μάθημα και τους έχουν αντιστοιχιστεί 2 υποχρεωτικά μαθήματα και ένα επιλεγόμενο, τότε έχουν το δικαίωμα να δηλώσουν καθ' υπέρβαση 3 υποχρεωτικά μαθήματα. Αν τους αντιστοιχιστούν περισσότερα επιλεγόμενα μαθήματα από αυτά που υποχρεούνταν να δηλώσουν στο εξάμηνο της απουσίας τους, τότε μειώνεται ο αριθμός των επιλεγόμενων μαθημάτων που μπορούν να δηλώσουν στα επόμενα εξάμηνα της φοίτησής τους.

Σημειώνεται επίσης ότι μαθήματα που προσφέρονται στη χώρα υποδοχής του προγράμματος Erasmus+ μπορούν να αναγνωριστούν ως υποχρεωτικά μόνον εάν ο αρμόδιος διδάσκων ή η αρμόδια διδάσκουσα του Π.Τ.Δ.Ε. Α.Π.Θ έχει ελέγξει το περιεχόμενό τους και κρίνει ότι είναι αντίστοιχα προς υποχρεωτικά μαθήματα του οικείου Τμήματος. Τα μαθήματα που κατά τα άλλα θα επιλέξει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια θεωρούνται επιλογής και αναγνωρίζονται, εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια έχει περάσει με επιτυχία τις προβλεπόμενες εξετάσεις. Όσα μαθήματα έχει παρακολουθήσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια, ανεξάρτητα αν προσμετρούνται στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου, εμφανίζονται στο Παράρτημα Διπλώματος. Η κατοχύρωση ενός εξαμήνου απαιτεί 30 ECTS ή 20 ECTS για ένα τρίμηνο.

B. ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΘΕΣΗΣ

Οι φοιτητές και φοιτήτριες από μεταφορά θέσης έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν καθ' υπέρβαση των πιστωτικών μονάδων που επιτρέπεται να δηλώσουν σε κάθε εξάμηνο, τόσα μαθήματα, υποχρεωτικά και επιλεγόμενα όσα θα έπρεπε να έχουν

δηλώσει μέχρι το εξάμηνο στο οποίο τους δόθηκε μεταφορά θέσης. Δηλαδή, αν ένας φοιτητής ή φοιτήτρια έρθει με μεταφορά θέσης στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών όπου θα έπρεπε, αν φοιτούσε στο Τμήμα, να έχει δηλώσει 7 υποχρεωτικά μαθήματα και του αναγνωριστούν μόνο 2 υποχρεωτικά μαθήματα, έχει τη δυνατότητα να δηλώσει καθ' υπέρβαση 5 επιπλέον υποχρεωτικά μαθήματα από αυτά που θα δηλώσει στο δεύτερο εξάμηνο.

2.6 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που έχουν έρθει στο Τμήμα με κατατακτήριες εξετάσεις ή με μετεγγραφή ισχύουν οι εξής ειδικές ρυθμίσεις:

α) Από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εισάγονται σε Τμήμα των Πανεπιστημίων να αναγνωρίσουν μαθήματα, τα οποία έχουν διδαχθεί και εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους.

β) Η αναγνώριση των μαθημάτων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατά περίπτωση και οι φοιτητές και φοιτήτριες απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων ή των ασκήσεων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής που διδάχθηκαν στο Τμήμα προέλευσης και δύνανται να ενταχθούν σε διαφορετικό εξάμηνο από αυτό της εγγραφής τους.

2.7 ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Υπ. Απ. Φ5/89656/Β3/13-8-2007 (ΦΕΚ1466/Β'/2007) «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» ο βαθμός πτυχίου προκύπτει με βάση της σύνδεση φόρτου εργασίας με πιστωτικές μονάδες και βαρύτητα πιστωτικών μονάδων στον βαθμό πτυχίου. Δηλαδή, οι 240 πιστωτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου συγκεντρώνονται από τα 5 υποχρεωτικά μαθήματα πρακτικής άσκησης, τα 2 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα πρακτικής άσκησης, τα 23 υποχρεωτικά μαθήματα, τα 25 επιλεγόμενα μαθήματα και τη ξένη γλώσσα, τον πληροφοριακό γραμματισμό, τη συγγραφή επιστημονικών εργασιών και την ποιοτική - ποσοτική ανάλυση δεδομένων, που δεν υπολογίζονται, ωστόσο, για τον βαθμό πτυχίου καθώς είναι μαθήματα επάρκειας. Ο βαθμός σε κάθε ένα από τα 55 μαθήματα πολλαπλασιάζεται με ένα δείκτη βαρύτητας ανάλογα με τις πιστωτικές μονάδες που έχει το κάθε μάθημα. Στη συνέχεια προστίθενται οι βαθμοί (όπως προκύπτουν μετά τον πολλαπλασιασμό με τον δείκτη βαρύτητας) των 55 μαθημάτων και το άθροισμά τους διαιρείται για να προκύψει ο βαθμός πτυχίου.

Ως προς τους επιτυχόντες -με βάση την ισχύουσα απόλυτη κλίμακα βαθμολογίας πέντε (5) έως δέκα (10)- στην υπάρχουσα σταθερή κλίμακα κατάταξης βαθμολογίας πτυχίου (Άριστα: 8,5-10, Λίαν Καλώς: 6,5-8,4 και Καλώς: 5-6,4) προστίθεται η κατάταξη

του βαθμού πτυχίου σε 5 υποομάδες (βαθμός Α:10%, βαθμός Β:25%, βαθμός C:30%, βαθμός D:25% και βαθμός Ε:10%).

2.8 ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ανάλογα με το ακαδημαϊκό έτος εισαγωγής ισχύουν οι ακόλουθες μεταβατικές διατάξεις.

Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τη ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Στο 2ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 7 Υποχρεωτικά Μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 5 Υποχρεωτικά μαθήματα «Αντιρατσιστική, Αντισεξιστική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση», «Τέχνη στην Εκπαίδευση» και «Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός», «Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη» και «Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα», που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 1ο έτος, 1 Επιλεγόμενο μάθημα και ως μάθημα επάρκειας το εργαστήριο της Μεθοδολογίας που προσφέρεται στο 1ο έτος και θα πιστωθεί με 2 ECTS. Τα μαθήματα στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο έτος θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών. Στο 3ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 3 Υποχρεωτικά μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 10 Επιλεγόμενα μαθήματα και το μάθημα επάρκειας Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 9 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 6 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία και το μάθημα επάρκειας Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων.

Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από την ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Από το 2ο έτος έχουν δηλώσει το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα που αντιστοιχούν σε 25 ECTS και 6 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30. Στο 3ο έτος θα παρακολουθήσουν το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 3 Υποχρεωτικά μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, τα 2 Υποχρεωτικά Μαθήματα «Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη» και «Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 1ο έτος, τα 5 Υποχρεωτικά μαθήματα «Διδακτική της Λογοτεχνίας», «Διδακτική της Ιστορίας», «Διδακτική της Γεωγραφίας», «Διδακτική των Φυσικών Επιστημών για την Εκπαίδευση του Πολίτη» και «Διδακτική των Μαθηματικών: Σύγχρονες όψεις της και αξιοποίηση διδακτικών πόρων» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκονται στο 2ο έτος, 3 Επιλεγόμενα μαθήματα και το μάθημα επάρκειας Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών. Τα μαθήματα, στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο και δεύτερο έτος, θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 9 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 6 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία και το μάθημα επάρκειας Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων.

Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που εισήχθησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 για τη λήψη πτυχίου έπρεπε να συγκεντρώσουν: α) 110 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 22 υποχρεωτικά μαθήματα. β) 40 Πιστωτικές Μονάδες από μαθήματα που συνδέονται με την πρακτική άσκηση ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 5 μαθήματα. γ) 5 Πιστωτικές Μονάδες από υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 1 Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα. δ) 80 Πιστωτικές Μονάδες από επιλεγόμενα μαθήματα ή να εξεταστούν επιτυχώς σε 16 μαθήματα. και ε) 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τη ξένη γλώσσα και 2,5 Πιστωτικές Μονάδες από τον Πληροφοριακό Γραμματισμό. Ήδη από το 1ο έτος έχουν δηλώσει 6 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS, 1 Υποχρεωτικό Μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 4 Επιλεγόμενα μαθήματα που

αντιστοιχούν σε 20 ECTS, καθώς και τον Πληροφοριακό Γραμματισμό και τη ξένη γλώσσα που αντιστοιχούν σε 5 ECTS. Από το 2ο έτος έχουν δηλώσει το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης που αντιστοιχεί σε 5 ECTS, 5 Υποχρεωτικά Μαθήματα που αντιστοιχούν σε 25 ECTS και 6 Επιλεγόμενα μαθήματα που αντιστοιχούν σε 30 ECTS. Από το 3ο έτος έχουν δηλώσει 11 Υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 55 ECTS και 1 Επιλεγόμενο μάθημα που αντιστοιχεί σε 5 ECTS. Στο 4ο έτος θα παρακολουθήσουν τα 2 Υποχρεωτικά μαθήματα Πρακτικής Άσκησης που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, το Υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης «Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές» που σύμφωνα με το νέο Πρόγραμμα Σπουδών διδάσκεται στο 3ο έτος, 2 Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν μαθήματα που προβλέπονται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών, 7 Επιλεγόμενα μαθήματα ή 4 Επιλεγόμενα μαθήματα και Διπλωματική Εργασία, το μάθημα επάρκειας Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων και το εργαστήριο Μεθοδολογίας του 1ου έτους ως μάθημα επάρκειας που θα πιστωθεί με 2 ECTS. Τα μαθήματα, στα οποία δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς κατά το πρώτο, δεύτερο και τρίτο έτος, θα αντιστοιχίζονται με μαθήματα του νέου Προγράμματος Σπουδών.

Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016 και παλαιότερα

Για τους φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν υπερβεί τα τέσσερα έτη σπουδών ισχύει το Πρόγραμμα Σπουδών με το οποίο εισήχθησαν. Σε περίπτωση που είχαν δηλωθεί μαθήματα που δεν υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών θα εξετάζεται, κατά περίπτωση, η αντικατάστασή τους από μαθήματα που υπάρχουν στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Πρόγραμμα Σπουδών συμβουλευτείτε τον Κανονισμό Προπτυχιακών Σπουδών.

2.9 ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-2022 ● ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ

A. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-2022

	Έναρξη	Λήξη
Μαθήματα χειμερινού εξαμήνου	11/10/2021	28/1/2022
Εξεταστική περίοδος χειμερινού εξαμήνου	31/1/2022	18/2/2022
Μαθήματα εαρινού εξαμήνου	21/2/2022	10/6/2022
Εξεταστική περίοδος εαρινού εξαμήνου	13/6/2022	1/7/2022

B. ΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

	Έναρξη	Λήξη
Διακοπές Χριστουγέννων	24/12/2021	7/1/2022
Διακοπές Αποκριάς από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαράς Δευτέρας	3/3/2022	8/3/2022
Διακοπές Πάσχα από τη Μεγάλη Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά	18/4/2022	29/4/2022
Καλοκαιρινές διακοπές κάθε χρόνο η Σύγκλητος αποφασίζει την ακριβή διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες που έχουν προκύψει από τα δρώμενα κάθε ακαδημαϊκού έτους	Ιούλιος - Αύγουστος	

Γ. ΗΜΕΡΕΣ ΑΡΓΙΑΣ

26 και 28 Οκτωβρίου
17 Νοεμβρίου
30 Ιανουαρίου
25 Μαρτίου
1 Μαΐου
13 Ιουνίου (γιορτή του Αγίου Πνεύματος)

3.0 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1 ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021 - 2022

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ1	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Τουρτούρας)	6	
ΥΜ2	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Μπέτσας)	4	
ΥΜ3	Θεμελίωση της Παιδείας στη Φιλοσοφική Σκέψη (Παυλίδης)		4
ΥΜ4	Οργάνωση Διαδικασιών Μάθησης (Μαρβάκης)		4
ΥΜ5	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (Κουγιουμουτζάκη) A-Ω	4	4
ΥΜ10	Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη (Αλεξίου)	4	
ΥΜ12	Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα (Χαραλάμπους)	4	
ΥΜ18	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Εκπαίδευση για την Αειφορία (Μαλανδράκης)		4
ΥΜ19	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας (Χριστοδούλου)		4
ΥΜ20	Τέχνη στην Εκπαίδευση (Ιωαννίδου)	4	
ΥΜ21	Παιδαγωγική της Ένταξης (Καραγιάννη) A-Ω	4	4
ΥΜ22	Αντιρατσιστική, Αντισεξιστική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Ζάχος, Κογκίδου) A-Ω	4	4
ΥΜ23	Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός (Ντρενογιάννη)		4
ΠΓ	Πληροφοριακός Γραμματισμός (Μπουγατζέλη)		2
Σύνολο		34	34

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ1	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Τουρτούρας)		6
ΥΜ1	Ψυχολογία και Σχολείο (Μπίμπου) Α-Ω	4	4
ΥΜ2	Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Μπέτσας)		4
ΥΜ3	Θεμελίωση της Παιδείας στη Φιλοσοφική Σκέψη (Παυλίδης)	4	
ΥΜ4	Οργάνωση Διαδικασιών Μάθησης (Μαρβάκης)	4	
ΥΜ10	Θεωρία της Λογοτεχνίας και Διδακτική Πράξη (Αλεξίου)		4
ΥΜ12	Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στη Σύγχρονη Ελλάδα (Χαραλάμπους)		4
ΥΜ18	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Εκπαίδευση για την Αειφορία (Μαλανδράκης)	4	
ΥΜ19	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας (Χριστοδούλου)	4	
ΥΜ20	Τέχνη στην Εκπαίδευση (Ιωαννίδου)		4
ΥΜ23	Παιδαγωγική, ΤΠΕ και Διδακτικός Σχεδιασμός (Ντρενογιάννη)	4	
ΠΓ	Πληροφοριακός Γραμματισμός (Μπουγατζέλη)	2	
Σύνολο		26	26

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ2	Παιδαγωγικές Πρακτικές στο Σχολείο (Ζμας)	6	
ΥΜ6	Γλώσσα και Νέοι Γραμματισμοί στο Σχολείο (Παπαδημητρίου)	4	
ΥΜ7	Η Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: Μάθηση και Διδασκαλία (Ζαφείρη)	4	
ΥΜ11	Διδακτική της Λογοτεχνίας (Αποστολίδου)		4
ΥΜ13	Διδακτική της Ιστορίας (Παν. Υπ.)		4
ΥΜ14	Διδακτική της Γεωγραφίας (Λαμπρινός)		4
ΥΜ16	Διδακτική Μαθηματικών: Σύγχρονες Όψεις της και Αξιοποίηση Διδακτικών Πόρων (Παπαδόπουλος)		4
ΥΜ17	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών για την Εκπαίδευση του Πολίτη (Σέρογλου)	4	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΞΓ	Ξένη γλώσσα (Ζαφείρη)		2
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα Γ' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ4	Κοινωνική Ψυχολογία και Εκπαίδευση (Μαρβάκης)	4
ΕΜ7	Γνωσιολογικά ζητήματα της Παιδείας (Παυλίδης)	4
ΕΜ12	Φιλοσοφία της Παιδείας (Παυλίδης)	4
ΕΜ18	Κοινωνική και Πολιτισμική Κατασκευή των Ταυτοτήτων φύλου (Κογκίδου)	4
ΕΜ28	Φύλο και Παιχνίδι (Κογκίδου)	4
ΕΜ35	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας (Αποστολίδου)	4
ΕΜ36	Οι Πηγές στην Ιστορία της Εκπαίδευσης (Μπέτσας)	4
ΕΜ83	Θεατρική Αγωγή για Έκφραση και Επικοινωνία (Παπαγεωργίου)	4
ΕΜ104	Εικαστικές Τέχνες και Αειφόρος Ανάπτυξη στην Εκπαίδευση (Ιωαννίδου)	4
ΕΜ105	Μουσική Παιδαγωγική Ι: Θεωρία της Μουσικής στην Πράξη (Ανδρούτσος)	4

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ2	Παιδαγωγικές Πρακτικές στο Σχολείο (Ζμας)		6
ΥΜ6	Γλώσσα και Νέοι Γραμματισμοί στο Σχολείο (Παπαδημητρίου)		4
ΥΜ7	Η Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα: Μάθηση και Διδασκαλία (Ζαφείρη)		4
ΥΜ11	Διδακτική της Λογοτεχνίας (Αποστολίδου)	4	
ΥΜ13	Διδακτική της Ιστορίας (Παν. Υπ.)	4	
ΥΜ14	Διδακτική της Γεωγραφίας (Λαμπρινός)	4	
ΥΜ16	Διδακτική Μαθηματικών: Σύγχρονες Όψεις της και Αξιοποίηση Διδακτικών Πόρων (Παπαδόπουλος)	4	
ΥΜ17	Διδακτική των Φυσικών Επιστημών για την Εκπαίδευση του Πολίτη (Σέρογλου)		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΞΓ	Ξένη γλώσσα (Ζαφείρη)	2	
Σύνολο		30	30

Επιλεγόμενα Μαθήματα Δ' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
EM15	Ελευθεριακή Μάθηση (Μαρβάκης)	4
EM24	Εισαγωγή στη Θεωρία του Πολιτισμού (Αλεξίου)	4
EM37	Νεότερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες (Μπέτσας)	4
EM32	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (Παν. Υπ.)	4
EM78	Ψηφιακός Γραμματισμός (Ντρενόγιαννη)	4
EM85	Γλώσσα του Σώματος και Λόγος: Η Συμβολή του Θεάτρου στην Εκπαιδευτική Πράξη (Παπαγεωργίου)	4
EM88	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Παιδαγωγική (Παν. Υπ.)	4
EM108	Μουσική Παιδαγωγική II: Το Τραγούδι στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	4
EM112	Ψυχολογικές & κοινωνικοπολιτισμικές πτυχές της ανάπτυξης στην ενήλικη ζωή (Γιώτη)	4

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ3	Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές (Ζάχος)		6
ΥΜ9	Διδακτική Γλώσσας και Σπουδές Γραμματισμών: Διδακτικές Πρακτικές (Κωστούλη)	4	
ΥΜ15	Διδακτική Μαθηματικών: Βασικές Θεωρίες και Πρακτικές (Δεσλή)		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΣΕΕ	Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών (Κουϊμτζή) Α-Ω	2	2
Σύνολο		26	28

Επιλεγόμενα Μαθήματα Ε΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
EM56	Μαθηματικά και η Διδασκαλία τους (Παπαδόπουλος)	4
EM60	Πειραματική Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών (Παν. Υπ.)	4
EM63	Ζητήματα περιβάλλοντος και αειφορίας (Μαλανδράκης)	4
EM73	Εκπαιδευτικοί: Αποστολή, Ρόλος και Επάγγελμα (Λιάμπας)	4
EM80	Κοινωνικός Αποκλεισμός και Εκπαίδευση (Τουρτούρας)	4
EM79	Αναλυτικά Προγράμματα: Θεωρία και πράξη (Παν. Υπ.)	4
EM93	Κριτική Παιδαγωγική (Παν. Υπ.)	4
EM95	Εκπαίδευση Ενηλίκων: Θεωρία και πρακτική του σχεδιασμού και της Ανάπτυξης προγραμμάτων (Γιώτη)	4
EM106	Συγκριτική Παιδαγωγική (Ζμας)	4

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ3	Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις και Σχολικές Πρακτικές (Ζάχος)	6	
ΥΜ8	Διδακτική Γλώσσας και Ψυχολογολογία: Διδακτικές Πρακτικές (Αϊδίνης) A- Ω	4	4
ΥΜ9	Διδακτική Γλώσσας και Σπουδές Γραμματισμών: Διδακτικές Πρακτικές (Κωστούλη)		4
ΥΜ15	Διδακτική Μαθηματικών: Βασικές Θεωρίες και Πρακτικές (Δεσλή)	4	
	Επιλεγόμενο Μάθημα		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
Σύνολο		34	32

Επιλεγόμενα Μαθήματα ΣΤ' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
EM5	Έρευνα Σχολικών Εγχειριδίων (Χαραλάμπους)	4
EM8	Σύνδεση Οικογένειας και Σχολείου (407)	
EM30	Διάλογοι για την Σχολική Ιστορία (Παν. Υπ.)	4
EM38	Η Εκπαίδευση στην Ιδιότητα του Πολίτη στη Διαχρονία του Ελληνικού Σχολείου (Μπέτσας)	4
EM52	Τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού (Κωστούλη)	4
EM54	Φυσικές Επιστήμες και Πολιτισμός στην Εκπαίδευση (Σέρογλου)	4
EM55	Γενικές Αρχές Γεωγραφίας (Λαμπρινός)	4
EM57	Αστρονομία στην Εκπαίδευση (Παν. Υπ.)	4
EM69	Ηθική της Επιστήμης και της Τεχνολογίας (407)	
EM70	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Επίλυση Προβλήματος (Παπαδόπουλος)	4
EM75	Σχολική Αποτυχία (Τουρτούρας)	4
EM84	Θέατρο στην Εκπαίδευση: Σκηνοθετικές Απόψεις και Πρακτικές (Παπαγεωργίου)	4
EM94	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη (Ζάχος)	4
EM99	Εκπαιδευτική Διακυβέρνηση και Ανάπτυξη (Ζμας)	4
EM109	Μουσική Παιδαγωγική III: Εισαγωγή στις Μεθόδους Διδασκαλίας της Μουσικής (Ανδρούτσος)	4
EM111	Εκπαίδευση Ενηλίκων: Η διαμόρφωση του πεδίου στην Ελλάδα, την Ευρωπαϊκή Ένωση και Διεθνώς (Γιώτη)	4

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ4	Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Αξιολόγηση του Μαθητή και Πρακτικές Ασκήσεις (Λιάμπας)		6
ΥΜΠ5	Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτικές Ασκήσεις (Λιάμπας)		6
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης	5	
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης	5	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΑΔ	Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων (Χριστοδούλου)		2
Σύνολο		30	30

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης Ζ' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΥΕΜΠ7	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Εφαρμογές στην Τάξη (Δεσλή)	5
ΥΕΜΠ8	Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών (Σέρογλου)	5
ΥΕΜΠ10	Εφαρμογές Προγραμμάτων Αειφορίας στο Δημοτικό Σχολείο (Μαλανδράκης)	5
ΥΕΜΠ12	Θεατροπαιδαγωγικές Εφαρμογές στη Διδασκαλία των Μαθημάτων (Παπαγεωργίου)	5
ΥΕΜΠ13	Διεπιστημονικές, Διαθεματικές και Διαπολιτισμικές Μουσικές Εφαρμογές στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	5
ΥΕΜΠ14	Η Φυσική Αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Διαθεματικές Προσεγγίσεις (Παπαχαρίσης)	5

Επιλεγόμενα Μαθήματα Ζ' Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ72	Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και η Διδασκαλία τους στο Σχολείο (Παν. Υπ.)	4
ΕΜ97	Πολιτισμικές και Κριτικές Σπουδές και Μάθηση Ενηλίκων (Γιώτη)	4

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Μαθήματα		A-Λ	M-Ω
		ECTS	ECTS
ΥΜΠ4	Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Αξιολόγηση του Μαθητή και Πρακτικές Ασκήσεις (Γρόλλιος)	6	
ΥΜΠ5	Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτικές Ασκήσεις (Γρόλλιος)	6	
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης		5
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν Μάθημα Πρακτικής Άσκησης		5
	Επιλεγόμενο Μάθημα		4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
	Επιλεγόμενο Μάθημα	4	4
ΑΔ	Ποιοτική - Ποσοτική Ανάλυση Δεδομένων (Χριστοδούλου)	2	
Σύνολο		30	30

Υποχρεωτικά κατ' επιλογήν Μαθήματα Πρακτικής Άσκησης Η΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΥΕΜΠ6	Γραμματισμός στα μέσα και γλωσσική διδασκαλία: Από τη θεωρία στην πράξη (Παπαδημητρίου)	5
ΥΕΜΠ9	Ψηφιακές Εφαρμογές στο Σχολείο (Λαμπρινός, Παπαδόπουλος, Σέρογλου)	5
ΥΕΜΠ10	Εφαρμογές Προγραμμάτων Αειφορίας στο Δημοτικό Σχολείο (Μαλανδράκης)	5
ΥΕΜΠ11	Διδασκαλία των Μαθημάτων μέσω των Εικαστικών Τεχνών και Μουσειακή Εκπαίδευση. Ασκήσεις σε Σχολεία, Μουσεία, Πινακοθήκες (Ιωαννίδου)	5
ΥΕΜΠ12	Θεατροπαιδαγωγικές Εφαρμογές στη Διδασκαλία των Μαθημάτων (Παπαγεωργίου)	5
ΥΕΜΠ13	Διεπιστημονικές, Διαθεματικές και Διαπολιτισμικές Μουσικές Εφαρμογές στο Δημοτικό Σχολείο (Ανδρούτσος)	5
ΥΕΜΠ14	Η Φυσική Αγωγή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Διαθεματικές Προσεγγίσεις (Παπαχαρίσης)	5

Επιλεγόμενα Μαθήματα Η΄ Εξαμήνου		
Μαθήματα		ECTS
ΕΜ107	Διεθνής Εκπαίδευση (Ζμας)	4
ΕΜ110	Μάθηση και Διδασκαλία των Ενηλίκων (Γιώτη)	4

Μαθήματα Τομέα Μειονοτικής Εκπαίδευσης

<u>Κωδικός</u>	<u>Επιλεγόμενα Μαθήματα Μειονότητας</u>	<u>ECTS</u>	<u>Εξάμηνο</u>
EMM1	Ιστορία της Μειονοτικής Εκπαίδευσης (Τσιούμης) Χειμερινό εξάμηνο	4	A-H
EMM12	Ισλάμ και Εκπαίδευση (Ζιάκα) Χειμερινό εξάμηνο	4	A-H
EMM2	Τουρκική Γλώσσα I (407) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM3	Τουρκική Γλώσσα και Λογοτεχνία (407) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM4	Μειονοτική Εκπαιδευτική Πολιτική και Διαχείριση της Πολυπολιτισμικότητας στη Θράκη (Τσιούμης) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM8	Διδασκαλία της Τουρκικής Γλώσσας (407) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H
EMM9	Τουρκική Γλώσσα II (407) Εαρινό εξάμηνο	4	A-H

«Είναι μια αποστολή που απαιτεί από αυτούς που αφοσιώνονται στη διδασκαλία να καλλιεργήσουν ένα είδος αγάπης, όχι μόνο για τους άλλους, αλλά και για αυτή καθαυτή τη διαδικασία που ενυπάρχει στη διδασκαλία. Είναι αδύνατο να διδάξουμε χωρίς το θάρρος να αγαπάμε, χωρίς το θάρρος να προσπαθούμε χίλιες φορές προτού τα παρατήσουμε...»

Paulo Freire

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

4.1 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΥΜΠ1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΥΜΠ1

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό/ Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=7998		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:

- Να εισαχθούν στην επιστήμη της Παιδαγωγικής
- Να μάθουν τις ερευνητικές της μεθόδους
- Να εξοικειωθούν με τις βασικές της έννοιες
- Να ενημερωθούν σχετικά με τις βασικές θεωρίες της
- Να αναλύσουν ζητήματα καθημερινής διδακτικής πράξης
- Να πραγματοποιήσουν παρακολουθήσεις διδασκαλίας σε κανονικές τάξεις

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για μια εισαγωγή στα αντικείμενα, στις έννοιες, στις μεθόδους και τα βασικά ερωτήματα της Παιδαγωγικής. Έχοντας στο επίκεντρο κάθε φορά ένα συγκεκριμένο πρόβλημα της εκπαιδευτικής επικαιρότητας, παρουσιάζεται ο τρόπος διερεύνησης και αντιμετώπισής του από τη σκοπιά της Παιδαγωγικής. Στο πλαίσιο αυτό σκιαγραφούνται οι πιο σημαντικές παιδαγωγικές θεωρίες και οι διαφορές τους. Επιπλέον, οι φοιτήτριες/φοιτητές παρακολουθούν διδασκαλίες σε δημόσια δημοτικά σχολεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών <p>Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις • Άσκηση πεδίου • Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων • Συγγραφή εργασίας / εργασιών 	<p>78 ώρες</p> <p>50 ώρες</p> <p>31 ώρες</p> <p>21 ώρες</p>
	Σύνολο Μαθήματος	180 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με εκπόνηση, σε ομάδες 3-4 ατόμων, γραπτής εργασίας στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, επιλέγουν ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα σχετικής λίστας που διανέμεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να περιγράψουν συνοπτικά και να σχολιάσουν τα βασικά σημεία των περιεχομένων του επιλεγμένου συγγράμματος, συνδέοντάς τα με όσα έχουν εκτενώς αναλυθεί κατά τις διαλέξεις του μαθήματος και όσα έχουν αποκομίσει οι ίδιοι και οι ίδιες από την αποδελτίωση του αντίστοιχου υλικού που αναρτάται επικουρικά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (e-learning) του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, επιδιώκεται η ανίχνευση του βαθμού απόκτησης γνώσεων σχετικά με τις βασικές αρχές της Παιδαγωγικής επιστήμης και η κριτική ικανότητα τοποθέτησης και επιχειρηματολογίας σε καθημερινά ζητήματα σχολικής πρακτικής. Παράλληλα, αποφεύγεται η στείρα απομνημόνευση και η μηχανιστική αναπαραγωγή μεγάλου όγκου ακατέργαστων πληροφοριών, ενώ ταυτόχρονα αξιοποιούνται οι προσλαμβάνουσες</p>	

εμπειρίες και παραστάσεις τους από την παρακολούθηση κάποιων ωρών διδασκαλίας σε επιλεγμένα σχολεία.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παπαμαύρος, Μ. (1961). Σύστημα Νέας Παιδαγωγικής. Αθήνα: αυτοέκδοση.
- Δανασσής-Αφεντάκης, Κ. Αντ. (1980). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Τ. Β'. Η εξέλιξη της Παιδαγωγικής και Διδακτικής σκέψης (17^{ος}- 20^{ός} αι.). Αθήνα.
- Kron, W. Fr. (2012) (Επιμ.: Αλ. Σοφός). Βασικές γνώσεις Παιδαγωγικής Επιστήμης. Αθήνα: Ίων.
- Φούκας, Α. Β. (2014). Η παιδαγωγική θεωρία και επιστήμη στην Ελλάδα. 18^{ος} και 19^{ος} αιώνας. Βασικοί εκπρόσωποι-αντιπροσωπευτικά κείμενα. Θεσσαλονίκη: Δέσποινα Κυριακίδη.
- Mialaret, G. (2011) (Επιμ.: Π. Καλογιαννάκη & Κ. Καρράς). Περί παιδαγωγικής και εκπαίδευσης. Αθήνα: Gutenberg.
- Πυργιωτάκης, Ε. Ι. (2011). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη. Αθήνα: Πεδίο.
- Σατώ, Ζ. (Επιμέλεια) (χ. χρ.). Οι μεγάλοι Παιδαγωγοί. Από τον Πλάτωνα και τον Σωκράτη ως τον Τζων Ντιούι και τη Μαρία Μοντεσσόρι. Αθήνα: Γλάρος.
- Houssaye, J. (2000) (Επιμέλεια). Δεκαπέντε παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ξωχέλλης, Δ. Π. (2005). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Θεμελιώδη προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Τσιάκαλος, Γ. (2008). Η υπόσχεση της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Χατζηδήμου, Χρ. Δ. (2010). Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Συμβολή στη διάχυση της παιδαγωγικής σκέψης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Καρράς, Γ.Κ. (2014). Η παιδαγωγική επιστήμη άλλοτε και τώρα. Ιστορία-Μεταβάσεις- Προκλήσεις. Αθήνα: Gutenberg.
- Πασιάς, Γ., Φλουρής, Γ., & Φωτεινός, Δ. (2015). Παιδαγωγική & Εκπαίδευση. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Λάχλου, Σ., Μπαλτάς, Χ., & Καρακατσάνη, Δ. (Επιμ.) (2017). Celestin Freinet. Θεσμική και κριτική παιδαγωγική. Για ένα ελεύθερο, ανοιχτό και συνεργατικό σχολείο. Αθήνα: Οι εκδόσεις των συναδέλφων.

ΥΜΠ2 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ-2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, συνεργασίες με ομάδες φοιτητών/τριών, παρατήρηση και διδασκαλία σε σχολεία	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10987		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση και πρακτική αναγνώριση βασικών εννοιών και όρων που αναφέρονται στις συνθήκες και τις διαδικασίες προγραμματισμού, ανάπτυξης, διεξαγωγής και αξιολόγησης του διδακτικού έργου. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Να προσδιορίζουν κεντρικές έννοιες και όρους της θεωρίας και πράξης της διδασκαλίας και να αναγνωρίζουν τις ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις των όρων αυτών. 2. Να εφαρμόζουν μεθόδους διερεύνησης της διαδικασίας της διδασκαλίας και των δομικών της παραγόντων. 3. Να διακρίνουν τις διαφορετικές και εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις, τις μεθόδους καθώς και τις μορφές σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης του διδακτικού έργου.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> -Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη -Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις -Λήψη αποφάσεων -Αυτόνομη εργασία -Ομαδική εργασία -Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα -Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής -Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο: Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

1^η ενότητα: Εξελικτικές φάσεις στη θεωρία και την πράξη της διδασκαλίας. Συζήτηση και ανάλυση βασικών όρων και αρχών της διδασκαλίας και της μάθησης. Σκοπός της διδασκαλίας και διδακτέα ύλη.

2^η ενότητα: Μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας. Μέσα διδασκαλίας. Καταγραφή, επεξεργασία και ανάλυση της διδακτικής πράξης. Συλλογή και ανάλυση ερευνητικών δεδομένων από τη σχολική τάξη.

3^η ενότητα: Βασικές έννοιες και διαδικασίες σχεδιασμού της διδασκαλίας. Φάσεις και αρχές εκτέλεσης της διδασκαλίας.

4^η ενότητα: Αξιολόγηση διδασκαλίας με βάση τον σχεδιασμό και την εκτέλεσή της.

Οργάνωση - Μεθοδολογία: Τα βασικά στοιχεία οργάνωσης και διεξαγωγής του μαθήματος συμπεκνώνονται στα ακόλουθα:

1. Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και συζητήσεις που εξοικειώνουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με το σχετικό θεωρητικό πλαίσιο. Προβλέπει, επίσης, τη συνεργασία των φοιτητών/τριών σε ομάδες, όπου επιδιώκεται η επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων από το πεδίο της πρακτικής άσκησης για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της διδασκαλίας. Ταυτόχρονα, το μάθημα βασίζεται στη συμμετοχή των φοιτητών/τριών με εργασίες που προϋποθέτουν την ενεργό εμπλοκή τους. Απώτερος στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να αναπτύξουν τις ικανότητες και να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να λαμβάνουν συνειδητές παιδαγωγικές αποφάσεις, να σχεδιάζουν αποτελεσματικά τη διδασκαλία τους και να επιλέγουν τις αποδοτικότερες μορφές και τα καταλληλότερα μέσα και υλικά για την υλοποίηση και την αξιολόγησή της.
2. Οι φοιτητές/τριες εντάσσονται σε ομάδες και παρακολουθούν τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε μία σχολική τάξη ενός δημοτικού σχολείου για τέσσερις ημέρες. Η παρακολούθηση των μαθημάτων υποστηρίζεται από διαφοροποιημένες κλείδες/φύλλα παρατήρησης που αναφέρονται στη συστηματική καταγραφή διαφορετικών διαστάσεων της διδακτικής πράξης.
3. Οι ομάδες των φοιτητών/τριών σχεδιάζουν, οργανώνουν και προετοιμάζουν στα πλαίσια φροντιστηριακών μαθημάτων σχέδια διδακτικών και μαθησιακών δραστηριοτήτων που αναφέρονται σε προαποφασισμένη διδακτική ενότητα μαθήματος. Στη συνέχεια υλοποιούν τα σχέδια διδασκαλίας στη σχολική τάξη στην οποία είχαν αρχικά παρατηρήσει και παρακολουθήσει διδασκαλίες.
4. Οι διδασκαλίες των φοιτητών/τριών διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ τους, καθώς σχεδιάζονται κατά περίπτωση και με γνώμονα: (α) τις θεωρητικές ενότητες του πανεπιστημιακού μαθήματος, (β) το περιεχόμενο διδασκαλίας που έχει ανατεθεί στον/στην εκάστοτε φοιτητή/τήτρια και (γ) τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μαθητών και του διδακτικού πλαισίου στο οποίο πρόκειται να υλοποιηθεί η διδασκαλία.
5. Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών προσαρμόζεται με βάση τη διαθεσιμότητα των υλικών και ανθρώπινων πόρων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας και σε ομαδικές φροντιστηριακές συναντήσεις
--------------------------	---

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις πρακτικές ασκήσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρησιμοποιείται η ηλεκτρονική πλατφόρμα moodle.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις</p>	<p>78</p>
	<p>Καθοδηγούμενη - Φροντιστηριακή διδασκαλία και Άσκηση Πεδίου (Πρακτική άσκηση)</p>	<p>73</p>
	<p>Εκπόνηση εργασίας</p>	<p>26</p>
	<p>Εξετάσεις</p>	<p>3</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>180</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται:</p> <p>α) η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων και της φροντιστηριακής προετοιμασίας / διδασκαλίας που αποτελεί βασικό τμήμα της πρακτικής άσκησης. Μέρος των υπό συζήτηση θεμάτων βασίζεται στις δραστηριότητες που εκπονούνται κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών. Τα θέματα των δραστηριοτήτων ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>β) η κατάθεση εργασίας, η οποία περιλαμβάνει δεδομένα και αποτελέσματα από την εκ μέρους των φοιτητών/τριών: 1) συστηματική παρατήρηση διδασκαλιών, 2) σχεδίαση και εφαρμογή σχεδίων διδασκαλίας σε σχολική τάξη και 3) αξιολόγηση της διαδικασίας που ακολουθήθηκε.</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές/τριες καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιματικού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των</p>	

	<p>φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο τόσο των διαλέξεων όσο και της πρακτικής τους άσκησης στο δημοτικό σχολείο.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Καψάλης, Α. Γ. & Νημά, Ε. Α. (2015³). *Σύγχρονη Διδακτική*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Bloom, B. S. & Krathwohl, D. R. (2000). *Ταξινομία διδαχτικών στόχων. Τόμος Α΄: Γνωστικός τομέας* (μετάφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού). Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2009). *Διδακτική μεθοδολογία - Διδακτικά μοντέλα* (επιμ. Κ. Κασιμάτη). Αθήνα: Έλλην.

Kalantzis, M. & Core, B. (2013). *Νέα μάθηση. Βασικές αρχές για την επιστήμη της εκπαίδευσης* (μετάφρ. Γ. Χρηστίδης). Αθήνα: Κριτική.

Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρής, Γ. (2013⁴). *Μάθηση και διδασκαλία. Σύγχρονες απόψεις για τις διαδικασίες της μάθησης και της μεθοδολογίας της διδασκαλίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Κοσσυβάκη, Φ. (2006). *Εναλλακτική διδακτική. Προτάσεις για μετάβαση από τη διδακτική του αντικειμένου στη διδακτική του ενεργού υποκειμένου*. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2006²). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμος Α΄: Θεωρία της διδασκαλίας – Η προσωπική θεωρία ως πλαίσιο στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (2005⁵). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας. Τόμος Β΄: Στρατηγικές διδασκαλίας - Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Πηγιάκη, Π. (2010⁸). *Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας. Διδακτική μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Serra Goethals, M., Howard, R. A. & Sanders, M. M. (2013). *Ο αρχάριος εκπαιδευτικός ενώπιον της διδασκαλίας: Μια δοκιμή προσέγγισης στην αναστοχαστική πράξη* (μετάφρ. Α. Αργυροπούλου & Ρ. Ευριπίδου). Θεσσαλονίκη: Da Vinci.

Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΤΜΗΜΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Ε' και ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6720 & http://users.auth.gr/dimzachos/Ekkes%20prosegisseis%20&%20Praktikes.pdf	

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όταν θα ολοκληρωθεί η σειρά των συναντήσεων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

A. Γνώσεις

Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

1. Έχουν κατακτήσει βασικές έννοιες και θεωρίες που αφορούν τις συνθήκες διδασκαλίας
2. Να γνωρίζουν τις επιδράσεις των διαφορετικών παιδαγωγικών ρευμάτων (παραδοσιακή, προοδευτική και ριζοσπαστική) στις καθημερινές σχολικές πρακτικές
3. Να κατανοούν και να αναλύουν τις διδακτικές πρακτικές που απορρέουν από την υιοθέτηση των προσεγγίσεων της παραδοσιακής, της προοδευτικής και της ριζοσπαστικής παιδαγωγικής.
4. Να γνωρίσουν τις στρατηγικές των εκπαιδευτικών και τα διαφορετικά «προφίλ» που η υιοθέτησή τους συνεπάγεται.
5. Να γνωρίσουν τον τρόπο διαχείρισης του διδακτικού χρόνου
6. Να γνωρίσουν τους παραδοσιακούς τρόπους συμπεριφοράς (διαχείρισης) του/της εκπαιδευτικού σε μια σχολική τάξη, όπως και τις εναλλακτικές προσεγγίσεις
7. Να γνωρίσουν τις σχετικές με τις αιτίες «προβληματικών» συμπεριφορών θεωρίες
8. Να γνωρίσουν τις σχετικές με την αντιμετώπιση των «προβληματικών» συμπεριφορών θεωρίες
9. Να ολοκληρώσουν την κριτική μελέτη μιας σειράς άρθρων & βιβλίων της σχετικής επιστημονικής περιοχής

B. Δεξιότητες, Ικανότητες

1. Να μπορούν να συσχετίζουν τις θεωρητικές έννοιες με τις πρακτικές τους επιπτώσεις και «συνέπειες» στην καθημερινή διδακτική πράξη
2. Να αναγνωρίζουν τις παιδαγωγικές παραδοχές που υποστηρίζουν τα διδακτικά «στυλ»
3. Να μπορούν να στηρίζουν τη διδακτική τους προσέγγιση και την πρακτική σε

- τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις
4. Να μπορούν να αναλύουν τα δεδομένα των επιστημονικών ερευνών και να τα συνδέουν με τις κατάλληλες παιδαγωγικές πρακτικές
  5. Να μπορούν να ενσωματώνουν, να συνθέτουν και να αξιολογούν τις καλύτερες πρακτικές στον τρόπο που συμπεριφέρονται στην τάξη
  6. Να υιοθετήσουν διδακτικές πρακτικές που θα επιτρέψουν σε όλους και όλες τους μαθητές και τις μαθήτριες να έχουν την εκπαίδευση που τους/τις αξίζει
  7. Να καταστούν ικανοί/ές να δημιουργήσουν ένα δημοκρατικό κλίμα, το οποίο θα βοηθά στην ενσωμάτωση και στη συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη, το κοινωνικό φύλο, την πολιτισμική / εθνοτική / εθνική ομάδα, το σεξουαλικό προσανατολισμό και τις ιδιαίτερες ικανότητες
  8. Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική
  9. Να μπορούν να χειρίζονται θέματα της καθημερινής εκπαιδευτικής πραγματικότητας
  10. Να μπορούν αυτόνομα να κάνουν μια διδασκαλία

Επιπρόσθετα, οι φοιτήτριες/ές, στο πλαίσιο των πρακτικών ασκήσεων του μαθήματος έρχονται σε επαφή με τη σχολική πραγματικότητα. Στόχος είναι να εξοικειωθούν με το ρόλο που θα κληθούν να παίξουν στο αντίστοιχο περιβάλλον. Διδάσκοντας όλα τα μαθήματα εκτός αυτά των ειδικοτήτων (αγγλικά, γυμναστική, μουσική), έχουν τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, να εφαρμόσουν γνώσεις, να δοκιμάσουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες τους στην πράξη και να αποκτήσουν εμπειρία διαχείρισης των ζητημάτων που προκύπτουν σε μια σχολική τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ (γνωριμία-(προ)επισκόπηση - αιτιήσεις)
- ✓ Παραδοσιακή εκπαίδευση & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Προοδευτική εκπαίδευση & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Ριζοσπαστική Παιδαγωγική & Σχολικές Πρακτικές
  - ✓ Ηθική Εκπαίδευση & Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των μαθητών/τριών
  - ✓ Τα προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητριών & οι αιτίες τους
  - ✓ Η ασφάλεια & η «τάξη» στη σχολική μονάδα
  - ✓ Πρόληψη & αντιμετώπιση της σχολικής βίας
  - ✓ Η οργάνωση της σχολικής τάξης
  - ✓ Κανόνες & διαδικασίες στη σχολική τάξη
  - ✓ Αμοιβές & Ποινές
  - ✓ Διδακτικά στυλ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων συμπεριφοράς στην τάξη
  - ✓ Θεωρίες «διαχείρισης» της σχολικής τάξης
  - ✓ Θεωρίες & τρόποι διατήρησης της πειθαρχίας στην τάξη

Σ' ό,τι αφορά στις πρακτικές ασκήσεις, αυτές οργανώνονται σε δύο κύκλους: Ο πρώτος αφορά στην παρακολούθηση διδασκαλιών σε δημόσια σχολεία της πόλης της Θεσσαλονίκης και διαρκεί μια εβδομάδα. Αναλυτικότερα, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, σε ομάδες πέντε ατόμων, παρακολουθούν τις διδασκαλίες όλων (πλην μουσικής, γυμναστικής και ξένων γλωσσών) των μαθημάτων σε μια τάξη μιας από τις σχολικές μονάδες που συνεργάζονται με το τμήμα. Οι παρατηρήσεις και οι ερωτήσεις τους καταγράφονται και συζητούνται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων που ακολουθούν. Στο δεύτερο κύκλο, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές διδάσκουν επί μία εβδομάδα στη τάξη την οποία παρακολούθησαν, ακολουθώντας την πορεία και την ύλη που προτείνονται από το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα. Οι εμπειρίες, οι δυσκολίες, οι απορίες και οι ενστάσεις συζητούνται στη διάρκεια των μαθημάτων που ακολουθούν.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία Χρήση e-learning, ιστοσελίδων και e-mail για επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Άσκηση πεδίου (πρακτικές ασκήσεις)	80
	Μελέτη & ανάλυση βιβλίων & άρθρων	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Κυρίδης, Α. (1999). *Η Πειθαρχία στο Σχολείο*. Αθήνα: Γ. Δαρδανός.
Βακαλούδη, Αναστασία (2012). *Μέθοδοι Διδακτικής και Αξιολόγησης στο Σύγχρονο Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Ιωάννης Αρχ. Χαρπαντίδης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Αραβανής, Γ. (1998). *Πειθαρχία και εκπαίδευση. Ο ρόλος των ποινών και των αμοιβών στο σχολείο και στο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Dottrens, R., Mialaret, G. Rast, E. & Ray, M. (1974). *Παιδαγωγώ και διδάσκω*. Αθήνα: Δίπτυχο. DunckerL. (2011). *Θεωρία του Δημοτικού Σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Βρατσάλης Κ. (2005). *Διδακτική εμπειρία και παιδαγωγική θεωρία*. Αθήνα: Νήσος. Flitner, A. (1997). *Αυταρχική ή φιλελεύθερη αγωγή*; Αθήνα: Τυπωθήτω.
Κωνσταντίνου, Χ. (2015). *Το Καλό Σχολείο, ο Ικανός Εκπαιδευτικός και η Κατάλληλη Αγωγή*. Αθήνα: Gutenberg.
Μπίκος, Κ. (2004). *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μπάμπαλης, Θ. (2005). *Η κοινωνικοποίηση του παιδιού στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ατραπός.

- Νούτσος, Χ. (1988). Η γκραμσιανή αντίληψη για την παιδαγωγική σχέση. Στο: *Antonio Gramsci. Πενήντα χρόνια από το θάνατό του*. Ιωάννινα: Επιστημονική επετηρίδα του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Παράρτημα αρ. 35.
- Σολομών, Ι. & Κουζέλης, Γ. (επιμ.) (1994). *Πειθαρχία και Γνώση*. Αθήνα: ΕΜΕΑ.
- Τσιπλητάρης, Α. (2004). *Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης*. Αθήνα: Ατραπός.
- Wragg, E. C. (2003). *Διαχείριση της σχολικής τάξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα : Σαββάλας.
- Ψάλτη, Α., Κασάπη, Σ. & Δεληγιάνη - Κουιμτζή, Β. (2012). *Σύγχρονα ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα: Ο εκφοβισμός στα ελληνικά σχολεία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ζάχος, Θ. Δ., «Έλεγχος» και «Πειθαρχία» στο Σχολείο: Αναγκαιότητες και Κίνδυνοι για τα Παιδιά των Μεταναστών/στριών και των Χαμηλών Κοινωνικοοικονομικών Τάξεων, στο: ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αθηνών, *Πρακτικά του 1ου Πανελληνίου Συνέδριου Επιστημών Εκπαίδευσης*, τομ. Β', Σμυρنيωτάκης, Αθήνα 2010, σελ. 368-376, καθώς και στο: Ζάχος, Θ. Δ. (2014). *Επίκαιρα Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Χαρπαντίδης, 331- 348.

ΥΜΠ4 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ, ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΥΜΠ4

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίζουν τους σκοπούς της αξιολόγησης, καθώς και τις ιστορικές, παιδαγωγικές, εκπαιδευτικές και κοινωνικοπολιτικές της διαστάσεις • Γνωρίζουν τις απόψεις σημαντικών στοχαστών για την αξιολόγηση του μαθητή • Γνωρίζουν την παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης • Μάθουν βασικά χαρακτηριστικά (ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης, νόρμες αναφοράς, είδη/μορφές αξιολόγησης) • Μάθουν και θα εφαρμόσουν τα βασικά και απαραίτητα στοιχεία της αξιολόγησης για τη μάθηση (ανατροφοδότηση, ερώτηση, αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση, φάκελος εργασιών, έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης) • Μάθουν τη μάθηση με υποστήριξη στο πλαίσιο της διαμορφωτικής αξιολόγησης • Μάθουν και θα εφαρμόσουν τις τεχνικές αξιολόγησης (ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου, ανοιχτές, κλειστές, τύπου δοκιμίου κ.ά.) • Μάθουν τις βασικές θεωρίες κινήτρων στο πλαίσιο της αξιολόγησης • Μάθουν τις βασικές κλίμακες βαθμολογίας, την περιγραφική αξιολόγηση και την έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης. • Γνωρίζουν την επίδραση του συστήματος αξιολόγησης της επίδοσης στη σχολική γνώση, στις μεθόδους και μορφές διδασκαλίας και τη μάθηση, στην παιδαγωγική σχέση και στις σχέσεις μαθητών και γονέων • Αποκτήσουν εμπειρίες αξιολόγησης των μαθητών και των μαθητριών σε πραγματικές συνθήκες στα μαθήματα των πρακτικών ασκήσεων, με βάση τα δεδομένα από τις γνώσεις/θεωρίες/οπτικές/πρακτικές και τεχνικές που διδάχθηκαν και εφάρμοσαν.
Γενικές Ικανότητες
Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα δίνεται έμφαση στη μελέτη και εφαρμογή της αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται και αναλύονται: η ιστορική διαδρομή, οι ιδεολογικές, κοινωνικοπολιτικές εκπαιδευτικές αφητηρίες και διαστάσεις της με βάση τις θεωρήσεις των M. Weber, T. Parsons, M. Foucault, P. Bourdieu, S. Bowles & H. Gintis, η ιστορία της αξιολόγησης του μαθητή και της μαθήτριας στο Δημοτικό σχολείο, οι σκοποί και η παιδαγωγική λειτουργία της αξιολόγησης, τα ποιοτικά κριτήρια της αξιολόγησης, τα είδη αξιολόγησης (διαγνωστική, διαμορφωτική, τελική ή αθροιστική αξιολόγηση), οι μορφές αξιολόγησης και οι νόρμες αναφοράς (ατομική, κοινωνική, πραγματοκεντρική), η ανατροφοδότηση και η υποστήριξη του μαθητή και της μαθήτριας στη/για τη μάθηση με βάση συμπεράσματα/προτάσεις που απορρέουν από το έργο των J. Piaget, L. Vygotsky, J. Bruner, N. Mercer και Black & William, η αυτο-αξιολόγηση, η ετεροαξιολόγηση, ο φάκελος εργασιών (portfolio), η διαμορφωτική αξιολόγηση στο πρόγραμμα masterylearning του B. S. Bloom, η αξιολόγηση που βασίζεται στην ταξινόμηση των αντικειμενικών διδακτικών στόχων του B. S. Bloom, ο ρόλος της ερώτησης στην αξιολόγηση, οι τεχνικές αξιολόγησης της επίδοσης (ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου, ανοιχτές - κλειστές, τύπου δοκιμίου κ.ά.) τα κίνητρα στη/για μάθηση, οι κλίμακες βαθμολογίας, η περιγραφική αξιολόγηση και η έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης, η επίδραση του συστήματος αξιολόγησης της επίδοσης: στην επιλογή και οργάνωση της γνώσης που παρέχει το σχολείο, στις μεθόδους και μορφές διδασκαλίας και τη μάθηση, στην παιδαγωγική σχέση και στις σχέσεις μαθητών και γονέων. Όσον αφορά την οργάνωση των πρακτικών ασκήσεων (άσκηση πεδίου) τα βασικά στοιχεία τους είναι τα ακόλουθα:

A) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια παρατηρεί, ενταγμένος ή ενταγμένη σε πενταμελή ομάδα, τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε δύο διαφορετικές τάξεις δύο Δημοτικών Σχολείων, χρησιμοποιώντας φύλλο παρατήρησης που αναφέρεται τους στόχους, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές, τα μέσα διδασκαλίας και βασικά δεδομένα της αξιολόγησης (είδος, μορφή και νόρμες αξιολόγησης, μέσα έκφρασης επίδοσης, ανατροφοδότηση, κίνητρα κ. ά.). Η παρακολούθηση εκτείνεται σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και έχει ελάχιστο όριο 6 ημερών.

B) Κάθε φοιτητής και φοιτήτρια διδάσκει και στις δύο τάξεις των Δημοτικών σχολείων που παρατήρησε, αφού έχει συμμετάσχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία με την οποία προετοιμάζεται πριν από κάθε εβδομάδα διδασκαλίας στη σχολική τάξη. Επίσης, συμμετέχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία κατά την οποία γίνεται απολογισμός, αυτοκριτική και κριτική των διδασκαλιών οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί. Οι

διδασκαλίες των φοιτητών εκτείνονται σε χρονικό διάστημα τεσσάρων εβδομάδων και έχουν ελάχιστο όριο 16 ημερών (4 εβδομάδες επί 4 ημέρες=16 ημέρες). Αφορούν όλα τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου εκτός εκείνων που διδάσκονται από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων (Ξένες Γλώσσες, Φυσική Αγωγή, Μουσική).

Γ) Στις τέσσερις εβδομάδες των διδασκαλιών οι φοιτητές και οι φοιτήτριες διδάσκουν με βάση τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις, εφαρμόζοντας παράλληλα στην αξιολόγηση των μαθητών και μαθητριών τις γνώσεις/θεωρήσεις/πρακτικές/τεχνικές που διδάχθηκαν στο θεωρητικό μάθημα.

Δ) Η διάρκεια των παρατηρήσεων και των διδασκαλιών προσαρμόζεται αναλόγως του αριθμού των αποσπασμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι διατίθενται στο Τμήμα από το Υπουργείο Παιδείας για την υποστήριξη των πρακτικών ασκήσεων.

Ε) Οι πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος είναι κοινές με τις πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος: (ΥΜΠ5) Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτικές Ασκήσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση πεδίου (Πρακτική άσκηση)	70
	Φροντιστήριο (προετοιμασία και αποτίμηση πρακτικής άσκησης)	29
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι: 1. Διαμορφωτική, στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας (αποτελεί βασικό τμήμα των πρακτικών ασκήσεων), συμβαίνει, όμως, και στις συζητήσεις κατά τη διάρκεια των διαλέξεων 2. Τελική/συμπερασματική στη γραπτή εξέταση του μαθήματος κατά την εξεταστική περίοδο (σε ύλη που συγκροτείται από βιβλία, αποσπάσματα βιβλίων και άρθρα). Η τελική/Συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με θέματα που είναι: 1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές</p>	

	<p>ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου (η εξέταση πραγματοποιείται με ανοικτά βιβλία).</p> <p>Για τη Διαμορφωτική αξιολόγηση τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η περιγραφή και η τεκμηρίωση βασικών στοιχείων της διαδικασίας αξιολόγησης (του είδους, της μορφής και των τεχνικών αξιολόγησης, της ανατροφοδότησης, των ερωτήσεων, των κινήτρων, της ενίσχυσης και ενθάρρυνσης, της αυτοαξιολόγησης, της ετεροαξιολόγησης κ.ά.), που χρησιμοποιεί ο εκπαιδευτικός (τη διδασκαλία του οποίου οι φοιτητές/τριες παρατήρησαν κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης) καθώς και ο θεωρητικός σχολιασμός από τους/τις φοιτητές/τριες προβλημάτων που τοποθετεί ο διδάσκοντας για συζήτηση κατά τη διάρκεια της διάλεξης. <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση στη γραπτή εξέταση (με ανοικτά βιβλία) στο τέλος του εξαμήνου, τα κριτήρια αξιολόγησης είναι:</p> <p>Η ακρίβεια των όρων, η λογική συνέπεια, η ορθότητα και η πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην επίλυση προβλήματος είτε στην απάντηση της ανοικτής ερώτησης. Η απάντηση και στους δύο τύπους θεμάτων βασίζεται σε γνώσεις, θεωρίες θέσεις και προβλήματα που παρουσιάστηκαν αναλύθηκαν στις διαλέξεις του μαθήματος. Οι φοιτητές/τριες έχουν προσεγγίσει τα παραπάνω τόσο θεωρητικά όσο και μέσω της μελέτης κειμένων, άρθρων, ερευνητικών εργασιών στις διαλέξεις, ακόμη, συχνά, τα έχουν στοχαστεί ή αντιμετωπίσει στην πράξη κατά την πρακτική τους άσκηση στο δημοτικό σχολείο.</p>
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Κωνσταντίνου, Χ. & Κωνσταντίνου, Ι. (2017) *Η αξιολόγηση στην Εκπαίδευση. Η Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου και του Μαθητή ως Θεωρία και ως Πράξη*. Αθήνα: Gutenberg. (1η επιλογή)

Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μαθητών. Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. (2η επιλογή)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Slavin, R. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία*. Αθήνα:

Μεταίχιμο. Mercer, N. (2000). *Η Συγκρότηση της Γνώσης*.

Αθήνα: Μεταίχιμο.

Ρέλλος, Ν. (2003). *Έλεγχος Μάθησης. Αξιολόγηση Μαθητικής Επίδοσης*. Αθήνα:

Gutenberg.

Λιάμπας, Τ. (2011). Έκθεση περιγραφικής αξιολόγησης. Μια Μελέτη Περίπτωσης. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 167, σσ. 89-100.

Λιάμπας, Τ. (2016). Η Γνώμη των Εκπαιδευτικών των Πειραματικών Δημοτικών Σχολείων ΠΤΔΕ-ΑΠΘ για την Έκθεση Περιγραφικής Αξιολόγησης και τις Επιδράσεις της. Στο Ε. Χοντολίδου, Ρ. Τσοκαλίδου, Φ. Τεντολούρης, Α. Κυρίδης & Κ. Βακαλόπουλος (Επιμ.), «Μνήμη Σωφρόνη Χατζησαββίδη. Γλωσσολογικές & Παιδαγωγικές προσεγγίσεις». Αθήνα: Gutenberg.

Λιάμπας, Τ. (2017). Ο Lev S. Vygotsky και η Δυναμική Αξιολόγηση. Στο Γ. Γρόλλιος & Χ. Τζήκας (Επιμ.), *Ζητήματα Κοινωνικών και Πολιτικών Παραμέτρων της Εκπαίδευσης: Αφιέρωμα στον Σπύρο Ράση*. Αθήνα; Παπαζήσης

Λιάμπας, Α. (2019). «Συγκριτική μελέτη της Έκθεσης Περιγραφικής Αξιολόγησης και της περιγραφικής Αξιολόγησης που βασίζεται στον Οδηγό για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό (ΙΕΠ/2017). Στα πρακτικά του ΙΣΤ' Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρίας Ελλάδος με θέμα: «*Το Σχολείο στη Δημοκρατία, η Δημοκρατία στο Σχολείο*», Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Perrenoud, P. (1995). Οι συνήθεις Διαδικασίες Αξιολόγησης Τροχοπέδη στην Αλλαγή των Παιδαγωγικών Πρακτικών. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 31, σσ. 31-37.

Perrenoud, P. (1996). Πώς να Καταπολεμήσετε τη Σχολική αποτυχία σε Δέκα Μαθήματα . *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 39, σσ. 17-23.

Perrenoud, P. (1996). Η σχολική αποτυχία σας ενοχλεί; Ίσως μπορείτε κάτι να κάνετε, *Σύγχρονη εκπαίδευση*, τχ. 88, 27-38.

Perrenoud, P. (1997). Η Τριπλή Κατασκευή της Σχολικής Αποτυχία., *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.43, σ. 31-38.

Perrenoud, P. (2003). Θέλουν βαθμούς εκείνοι που παίρνουν καλούς βαθμούς, *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 68, σ. 31-31.

Perrenoud, P. (2005). Το σχολείο απέναντι στο πλήθος από κουλτούρες Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική, *Σχολή ψυχολογίας και Επιστημών της εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο της Γενεύης*.

Perrenoud, P. (2008). Η Αξιολόγηση των Μαθητών: Ρυθμιστικό Εργαλείο ή Ασπίδα κατά του Άγχους; *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ.87, σσ. 17-23.

Ακόμη, όλα τα αναρτημένα άρθρα, κείμενα/αποσπάσματα βιβλίων στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο e-learning

ΥΜΠ5 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ, ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΥΜΠ5

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜΠ5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προετοιμασία, διεξαγωγή και αξιολόγηση διδασκαλίας: Παιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές ασκήσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου, ειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6233		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα γνωρίζουν τις θέσεις των θεμελιωδών παιδαγωγικών θεωριών σχετικά με α) τους σκοπούς της εκπαίδευσης, β) τους στόχους της διδασκαλίας, γ) τις μεθόδους διδασκαλίας και δ) τις κοινωνικές και διδακτικές μορφές διδασκαλίας. Επίσης, θα έχουν αποκτήσει εμπειρίες διδασκαλίας σε πραγματικές συνθήκες σε όλα τα μαθήματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης χρησιμοποιώντας σημαντικά στοιχεία των προαναφερθεισών θεωρητικών γνώσεων.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αναλύονται και συζητούνται οι θέσεις (ως προς τους σκοπούς, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές και τα μέσα διδασκαλίας) πέντε ρευμάτων παιδαγωγικής σκέψης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται και συζητούνται:

1) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης και της κυριαρχίας της Ερβαρτιανής παιδαγωγικής στη Γερμανία και τα βασικά δομικά στοιχεία της (πέντε πρακτικές ιδέες ως παιδαγωγικοί σκοποί,

παραστατική ψυχολογία, κατηγοριοποίηση μαθημάτων και σύνδεση των περιεχομένων της διδασκαλίας, κυβερνητική, ιδίως αγωγή και διδασκαλία, στάδια της διδασκαλίας), καθώς και θεωρητικές και πρακτικές κριτικές της ερβαρτιανής (παραδοσιακής) παιδαγωγικής.

2) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης του κινήματος της Προοδευτικής Εκπαίδευσης στις Η.Π.Α., ο J. Dewey ως σημείο αναφοράς αυτού του κινήματος, ο παιδοκεντρισμός του S. Hall, η κοινωνική ανασυγκρότηση κατά τους C. Counts, H. Rugg και T. Brameld, άλλοι σχολικοί πειραματισμοί (το σχολείο του W. Parker, το σύστημα Platoon, τα σχέδια Dalton και Winnetka, η μέθοδος project) και κριτικές της Προοδευτικής Εκπαίδευσης.

3) Το κίνημα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης, η θεωρητική του θεμελίωση, οι απαρχές και η κοινωνική/παιδαγωγική αναγκαιότητα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης, η συγκρότηση των ομάδων μαθητών, οι μορφές ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης, η μάθηση και η αλληλεπίδραση των μαθητών στις ομάδες, οι επιδράσεις της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/μάθησης στο άτομο και την κοινωνία, καθώς και οι κριτικές της.

4) Οι προϋποθέσεις της εμφάνισης και της κυριαρχίας της τεχνοκρατικής λογικής για την εκπαίδευση στις Η.Π.Α., οι τεχνοκρατικές εκδοχές για τον σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος (οι θέσεις του F. Bobbit, το κλασικό σχήμα του R. Tyler, η ταξινόμια των αντικειμενικών διδακτικών στόχων του B.S. Bloom), η διεθνής διάδοση και οι σύγχρονες κριτικές της τεχνοκρατικής λογικής.

5) Οι προϋποθέσεις εμφάνισης της Απελευθερωτικής Παιδαγωγικής του P. Freire, τα βασικά δομικά της χαρακτηριστικά (πολιτικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης και γραμματισμός, διερεύνηση του θεματικού σύμπαντος ως προϋπόθεση συγκρότησης του αναλυτικού προγράμματος, κριτική της αποταμιευτικής εκπαίδευσης και όροι του παιδαγωγικού διαλόγου), η διεθνής επιρροή και οι κριτικές της.

Όσον αφορά την οργάνωση των πρακτικών ασκήσεων τα βασικά στοιχεία της είναι τα ακόλουθα:

A) κάθε φοιτητής και φοιτήτρια παρατηρεί, ενταγμένος ή ενταγμένη σε πενταμελή ομάδα, τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων σε δύο διαφορετικές τάξεις δύο Δημοτικών Σχολείων χρησιμοποιώντας φύλλο παρατήρησης που αναφέρεται στους στόχους, το περιεχόμενο, τις μεθόδους, τις μορφές, τα μέσα διδασκαλίας και τις διαδικασίες αξιολόγησης. Η παρατήρηση εκτείνεται σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και έχει ελάχιστο όριο 6 ημερών.

B) κάθε φοιτητής και φοιτήτρια διδάσκει και στις δύο τάξεις των Δημοτικών σχολείων που παρατήρησε, αφού έχει συμμετάσχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία με την οποία προετοιμάζεται πριν από κάθε εβδομάδα διδασκαλίας στη σχολική τάξη. Επίσης, συμμετέχει σε φροντιστηριακή διδασκαλία κατά την οποία γίνεται απολογισμός, αυτοκριτική και κριτική των διδασκαλιών οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί. Οι διδασκαλίες των φοιτητών εκτείνονται σε χρονικό διάστημα τεσσάρων εβδομάδων και έχουν ελάχιστο όριο 16 ημερών (4 εβδομάδες επί 4 ημέρες=16 ημέρες). Αφορούν όλα τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου εκτός εκείνων που διδάσκονται από εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων (Ξένες Γλώσσες, Φυσική Αγωγή, Μουσική).

Γ) στις τέσσερις εβδομάδες των διδασκαλιών οι φοιτητές και οι φοιτήτριες διδάσκουν με βάση τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις που διδάχθηκαν στο θεωρητικό μάθημα και με ευθύνη των διδασκόντων του.

Δ) Η διάρκεια των παρατηρήσεων και των διδασκαλιών προσαρμόζεται αναλόγως του αριθμού των αποσπασμένων εκπαιδευτικών οι οποίοι διατίθενται στο Τμήμα από το Υπουργείο Παιδείας για την υποστήριξη των πρακτικών ασκήσεων.

Ε) Οι πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος είναι κοινές με τις πρακτικές ασκήσεις του μαθήματος ΥΜΠ4 Προετοιμασία, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Αξιολόγηση του Μαθητή και Πρακτικές Ασκήσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις πρακτικές ασκήσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρησιμοποιείται η ηλεκτρονική πλατφόρμα moodle	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση πεδίου	70
	Φροντιστήριο	29
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η διαμορφωτική αξιολόγηση γίνεται στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο των πρακτικών ασκήσεων.</p> <p>Η συμπερασματική αξιολόγηση γίνεται με γραπτές εξετάσεις με ανοιχτά βιβλία και ερωτήσεις κρίσης σε εκτεταμένη ύλη που συγκροτείται από βιβλία, αποσπάσματα βιβλίων και άρθρα.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική στα πλαίσια της φροντιστηριακής διδασκαλίας η οποία αποτελεί βασικό στοιχείο των πρακτικών ασκήσεων και τελική/συμπερασματική (με βάση τα θέματα των γραπτών εξετάσεων στην εξεταστική περίοδο).</p> <p>Η τελική/συμπερασματική αξιολόγηση στις γραπτές εξετάσεις πραγματοποιείται με θέματα που είναι: 1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου (η εξέταση πραγματοποιείται με ανοιχτά βιβλία).</p> <p>Τα κριτήρια, οι μέθοδοι και ο τρόπος της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εξέτασης</p> <p>Τα κριτήρια αναφέρονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Αφορούν την ακρίβεια των όρων, τη λογική συνέπεια, την ορθότητα και την πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην επίλυση προβλήματος είτε στην απάντηση τύπου δοκιμίου της ανοικτής ερώτησης. Η απάντηση και στους δύο τύπους θεμάτων βασίζεται στις Παιδαγωγικές θεωρίες που έχουν διδαχτεί θεωρητικά και έχουν εφαρμοστεί οι φοιτητές και οι φοιτήτριες στην πράξη κατά την πρακτική τους άσκηση στο δημοτικό σχολείο.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία
 Γρόλλιος, Γ., Γούναρη, Π. (επιμ.) (2010) *Κριτική Παιδαγωγική*, Αθήνα: Gutenberg,
 Houssaye, J. (2000) *Δεκαπέντε παιδαγωγοί*. Αθήνα: Μεταίχμιο
 Πυργιωτάκης, Γ. (2007) *Παιδαγωγική του Νέου σχολείου*, Αθήνα:
 Γρηγόρης
 Reble, A. (1990) *Ιστορία της Παιδαγωγικής*, Αθήνα: Εκδόσεις
 Παπαδήμα
 Bloom, B.S. - Krathowhl, D.R. (2000) *Ταξινομία των αντικειμενικών διδαχτικών στόχων*, τόμ. Α', Γνωστικός τομέας, Θεσσαλονίκη: Κώδικας

- Kolesnik, B. W. (1992) *Ανθρωπισμός ή Μπιχεβιορισμός στην εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής
- Μαυρογιώργος, Γ. (1992) *Εκπαιδευτικοί και διδασκαλία*, Αθήνα: Σύγχρονη εκπαίδευση
- Νούτσος, Μπ. (1983) *Διδακτικοί στόχοι και αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα-Γιάννινα: Δωδώνη
- Κλεάνθους - Παπαδημητρίου, Μ. (1980) *Η Νέα Αγωγή*, τόμ. Α', Αθήνα :Βιβλία για Όλους
- Frey, K. (2002) *Η μέθοδος Project*, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη
- Ντιούι, Τζ. (1982) *Το σχολείο και η κοινωνία*, Αθήνα: Εκδόσεις Γλάρος
- Ντιούι, Τζ. (1926) *Το σχολείο και το παιδί*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείο Σαλίβερος
- Rorhs, H. (1984) *Το κίνημα της Προοδευτικής εκπαίδευσης*, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη
- Baudrit, A. (2007) *Η Ομαδοσυνεργατική μάθηση*, Αθήνα: Κέδρος
- Ματσαγγούρας, Η. (2001) *Στρατηγικές διδασκαλίας*, Αθήνα: Gutenberg
- Φρέιρε, Π. (1977) *Η Αγωγή του καταπιεζόμενου*, Αθήνα: Ράππας
- Γρόλλιος, Γ., Λιάμπας, Τ. (2001) *Ευέλικτη ζώνη και μέθοδος Project*, Εκπαιδευτική Κοινότητα, τχ.80, σσ. 10-15
- Γρόλλιος, Γ. (2001) *Σχολική αποτελεσματικότητα και αξιολόγηση*, Ρωγμές εν Τάξει, τχ. 11, σ.σ. 20-27
- Γρόλλιος, Γ. (2005) *Πλευρές της Ιστορίας της Μεθόδου project*. Στον τόμο Γεωργόπουλος, Α. (επιμ) *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Ο νέος πολιτισμός που αναδύεται*. Αθήνα, Gutenberg, σ.σ. 105-131.

Ακόμη, προτείνονται αναρτημένα άρθρα, κείμενα/αποσπάσματα βιβλίων / video στην ιστοσελίδα του μαθήματος στο e-learning

4.2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΥΜ1

ΥΜ1 ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, γενικών γνώσεων, επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141091		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • διακρίνουν τις βασικές αναπτυξιακές διεργασίες των παιδιών/εφήβων που είναι υπεύθυνες για τη σχολική προσαρμογή. • επισημαίνουν προστατευτικούς και επιβαρυντικούς παράγοντες στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που συνδέονται με την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών. • οργανώνουν και να διαμορφώνουν τρόπους και πρακτικές παρέμβασης στο σχολείο. • διαμορφώνουν τρόπους συνεργασίας με επαγγελματίες και γονείς.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη   Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις   Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Το μάθημα έχει ως γενικότερο στόχο την παρουσίαση των βασικών κριτικών προσεγγίσεων που συνδέουν τους διάφορους κλάδους της ψυχολογίας με την εκπαίδευση. Συγκεκριμένα συζητάμε: α) τα βασικά θεωρητικά και εφαρμοσμένα μοντέλα της ψυχολογίας που ερμηνεύουν την ανθρώπινη ανάπτυξη και τις αποκλίσεις της, με έμφαση στην σχολική ηλικία β) παραδείγματα σύνδεσης του σχολείου με την αναπτυξιακή ψυχολογία μέσα από τις κυριότερες θεωρίες για την γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη και γ) ψυχοκοινωνικά πλαίσια ανάπτυξης με κύρια έμφαση στην οικογένεια και στο σχολείο. Τονίζουμε την θέση των παιδιών ως επαρκών φορέων κοινωνικής αλληλεπίδρασης κατά την διαδικασία της ανάπτυξής τους. Τέλος, παρουσιάζουμε συγκεκριμένα παραδείγματα ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης που συνδέονται με την έννοια της επάρκειας και της ανθεκτικότητας σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, με προστατευτικούς και επιβαρυντικούς παράγοντες για την ψυχική υγεία, με τα σχολεία ως κοινότητες σε συνεργασία με άλλα πλαίσια, καθώς και τις βασικές προϋποθέσεις των μελλοντικών εκπαιδευτικών για μια αποτελεσματική σχολική ένταξη των μαθητών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	10
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	19
	Πρακτική	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Έκθεση / Αναφορά	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Lightfoot, C., Cole, M. & Cole, S. (2014). *Η ανάπτυξη των παιδιών*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Γιώργος Δαρδανός.

Μπίμπου - Νάκου Ιωάννα, Στογιαννίδου Αριάδνη, Αντωνιάδου Ευθυμία, Κουϊμτζή Μαρία - Ελένη, κ.ά. (2006). "Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο". Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός

Μελανθία Κοντοπούλου (2007). *Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Μια ψυχοδυναμική οπτική*. Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός

Erica Burman (2008). *Deconstructing Developmental Psychology*, Routledge.

Winnicott. D. (1995). *Συζητήσεις με τους γονείς*. Ελληνικά Γράμματα

& (1976). *Το παιδί, η οικογένεια και ο εξωτερικός κόσμος*, εκδόσεις Καστανιώτη

Σημειώσεις της διδάσκουσας

ΥΜ2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10972		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές/ τριες θα γνωρίσουν την εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος από τη συγκρότησή του μέχρι και το 1974.

Θα κατανοούν:

- Πώς και για ποιους λόγους συγκροτείται ένα δημόσιο /εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα κατά την περίοδο της νεωτερικότητας.
- Ποιες είναι οι κοινωνικές, οικονομικές και ιδεολογικές συνθήκες που ορίζουν τον τρόπο οργάνωσης και τα περιεχόμενα του εκπαιδευτικού συστήματος.
- Πώς και πότε μεταρρυθμίζεται η εκπαίδευση και τι εκφράζουν στο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο οι μεταρρυθμίσεις ή οι αντιστάσεις στις μεταρρυθμίσεις.
- Πώς διαμορφώθηκαν οι παιδαγωγικές ιδέες και πρακτικές στο πλαίσιο της ελληνικής εκπαίδευσης.
- Ποιες ήταν οι επιδράσεις ή οι μεταφορές στην Ελλάδα από εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών.
- Τέλος θα κατανοήσουν το ρόλο των πηγών στην ιστορία και θα αποκτήσουν ικανότητες στην προσέγγιση και ερμηνεία των εκπαιδευτικών φαινομένων.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα της Ιστορίας της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης είναι μια ιστορική ανάλυση των εκπαιδευτικών θεσμών στη νεοελληνική κοινωνία από την περίοδο του νεοελληνικού διαφωτισμού μέχρι το τέλος του 20ου αιώνα.
 Σχεδιάστηκε έτσι ώστε να εξετασθούν και να μελετηθούν η οργάνωση εκπαιδευτικών θεσμών, οι κατευθύνσεις και το περιεχόμενο των σχολικών βαθμίδων, οι τύποι σχολείων, η ανάπτυξη και η διάδοση του σχολικού δικτύου στην ελληνική κοινωνία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση Πεδίου	3
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	28
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	8
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Πολλαπλής Επιλογής Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Επίλυση Προβλημάτων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπουζάκης, Σ. (2011). *Πανόραμα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg
 Τερζής, Ν. (2011). *Μελέτη της εκπαίδευσης του νεοελληνισμού*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη
 McCulloch, G. (2017). *Ο αγώνας για την ιστορία της εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg
 Κυπριανός, Π. (2004). *Συγκριτική Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Βιβλιόραμα
 -Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
History of Education Quarterly
Paedagogica Historica. International Journal of the History of Education
Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης

ΥΜ3 ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΚΕΨΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5663		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το μάθημα επιχειρεί να παρουσιάσει τη διαδικασία εξέλιξης των φιλοσοφικών θεωριών, οι οποίες σε διαφορετικές εποχές θεμελίωσαν την έννοια της παιδείας. Σκοπός του μαθήματος είναι η καλλιέργεια της ιστορικής αντίληψης των κομβικών στιγμών της ευρωπαϊκής φιλοσοφικής σκέψης που επηρέασαν τη διαμόρφωση παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος:</p> <ul style="list-style-type: none"> -θα εξοικειωθούν με τις ποικίλες φιλοσοφικές θεωρίες που επηρέασαν την εξέλιξη των παιδαγωγικών ιδεών -θα κατανοήσουν το φιλοσοφικό περιεχόμενο των σκοπών και ιδανικών της εκπαίδευσης -θα αποκτήσουν την ικανότητα προσέγγισης των εκπαιδευτικών πρακτικών βάσει ευρύτερων φιλοσοφικών αντιλήψεων για τον άνθρωπο και το σκοπό της ύπαρξής του -θα κατανοήσουν τη φιλοσοφική διάσταση των γνωσιολογικών ζητημάτων της εκπαιδευτικής θεωρίας και πράξης
Γενικές Ικανότητες
<p>Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>ΕΙΣΑΓΩΓΗ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΩΣ ΜΟΡΦΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ</p> <p>Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΠΟΛΗ: ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΕΣ</p> <p>ΟΙ ΙΔΕΕΣ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ</p>
--

Οι απόψεις των σοφιστών για τη γνώση και τους κοινωνικούς θεσμούς.
Η αξία και οι σκοποί της μόρφωσης.
Η σημασία του λόγου για τη ζωή στην πόλη και η έμφαση στην καλλιέργειά του.

Η ΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Η διαλεκτική-μαιευτική μέθοδος Γνώση και ηθική αρετή.
Η παιδεία του διαλόγου.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ
Η θεωρία της γνώσης.
Το μορφωτικό ιδεώδες του Αριστοτέλη ως τυπική έκφραση της αρχαιοελληνικής αντίληψης
περί ελεύθερου βίου.
Η παιδεία στην υπηρεσία της πόλης- κράτους.

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Η ΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΣΜΟΑΝΤΙΛΗΨΗ
Η χριστιανική νοηματοδότηση της ανθρώπινης ύπαρξης.
Ο σκοπός της αγωγής.
Οι γνωσιολογικές παράμετροι της θρησκευτικής πίστης.

Η ΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ
Η εμφάνιση νέας κοσμοθεωρίας: ανθρωποκεντρισμός, ατομικισμός, φυσιολατρία,
εκκοσμίκευση.
Το ρεύμα του παιδαγωγικού ουμανισμού.

Ο ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΖΑΝ ΖΑΚ ΡΟΥΣΣΩ
Η κριτική στον πολιτισμό
Μόρφωση και ανθρώπινη φύση. Οι χειραφετικές δυνατότητες της παιδαγωγίας.
Οι κοινωνικές ορίζουσες των απόψεων του Ρουσσώ για τη μόρφωση

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΒΕΤΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΡΦΩΣΗ
Η θεώρηση της μόρφωσης υπό το πρίσμα του κοινωνικού περιβάλλοντος.
Η αισιόδοξη αντίληψη για την παντοδυναμία της παιδαγωγίας.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤ
Ανθρώπινη φύση και μόρφωση.
Το ιδεώδες της αυτόνομης σκέψης.
Η σχέση πειθαρχίας και ελευθερίας στην παιδαγωγία. Ο σκοπός της αγωγής.

Η ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ
Η κριτική στην ιδεοκρατική αντίληψη της ιστορίας.
Η κριτική στην κοινωνική αλλοτρίωση και το πρόταγμα της κοινωνικής χειραφέτησης Η
μαρξιστική θεωρία της γνώσης
Η μόρφωση ως πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας.
Εκπαίδευση και εργασία.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΖΩΝ ΝΤΙΟΥΪ
 Η φιλοσοφία ως γενική θεωρία της εκπαίδευσης Η θεωρία της γνώσης
 Το ιδεώδες της Δημοκρατίας Οι σκοποί της εκπαίδευσης Σχολείο και κοινωνία
 Η ηθική αγωγή

Η ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΝΤΕΣΣΟΡΙ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΝΤΟΝ ΜΑΚΑΡΕΝΚΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή, διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παυλίδης, Π. Θεμελίωση της παιδείας στη φιλοσοφική σκέψη (Διδακτικές Σημειώσεις)
 Reble, A. Ιστορία της παιδαγωγικής
 Marrou, H-I. Ιστορία της εκπαίδευσης στην αρχαιότητα
 Κουμάκης, Γ. Θεωρία και φιλοσοφία της παιδείας

ΥΜ4 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (αγγλικά-γερμανικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι καλύτερα σε θέση να διακρίνουν τις διαφορετικές "υποκειμενικότητες" που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, και ειδικά να αναγνωρίζουν το μαθητευόμενο υποκείμενο ως διακριτή οντότητα με διακριτά χαρακτηριστικά.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αν και η διαδικασία της εκπαίδευσης είναι αδιαίρετη και ενιαία, μπορούν ωστόσο αναλυτικά - με στόχο την κατανόηση αυτής της ενιαίας διαδικασίας - να διαφοροποιηθούν και μελετηθούν διακριτές οπτικές, π.χ. οπτική της πολιτικής, οπτική της διοίκησης, οπτική του διδάσκοντα, οπτική του μαθητευόμενου. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος θα ασχοληθούμε με την οπτική του μαθητευόμενου - και όχι με τις υπόλοιπες οπτικές γωνίες!

Το περιεχόμενο του μαθήματος αποτελείται από τα εξής μέρη:

1. Τι είναι μάθηση για μας και για διαφορετικές κοινωνικές ομάδες
2. Οι συμβατικές και κυρίαρχες προσεγγίσεις για τη μάθηση
  - Ουσιοκρατικές
  - Συμπεριφοριστικές
  - Γνωστικές - και Κονστρουκτιβιστικές
3. Οι συμμετοχικές προσεγγίσεις

Η παρουσίασεις θα καθοδηγούνται από τις 4 ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποια εικόνα προβάλλει για το μαθητευόμενο υποκείμενο;
- Ποιες παραδοχές ενυπάρχουν για τις μαθησιακές πρακτικές;
- Ποια εικόνα για την κοινωνία και τις κοινωνικές πρακτικές προβάλλει;
- Ποιες συνέπειες για τη διδασκαλία μπορούν να αποσταχθούν;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις Άλλοι	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άλλο	42
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Γραπτή Εργασία • Προφορική Εξέταση 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στρατηγικές και πρακτικές μάθησης

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:

42125236 Έκδοση: 1/2014

Συγγραφέας: Αθανάσιος

Μαρβάκης ISBN:

9789604583072

Θεωρίες μάθησης για

εκπαιδευτικούς

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:

21676 Έκδοση: 2^η έκδ./2009

Συγγραφείς: Bigge Morris L., Shermis

Samuel S. ISBN: 978-960-16-2566-9

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Έκδοση: 1/2005

Συγγραφείς: JEAN LAVE, ETIENNE

WENGER ISBN: 960-423-786-1

Επιπλέον:

Σημειώσεις που διανέμονται από τον διδάσκοντα

ΥΜ5 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΠΘ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5675		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με βασικές έννοιες και θεωρίες της Κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης.</p> <p>Στο μάθημα εξετάζεται ο θεσμός της εκπαίδευσης εντός της κοινωνικής ολότητας και στις αλληλεπιδράσεις του με τις σφαίρες της οικονομίας, της πολιτικής και της ιδεολογίας. Αναδεικνύονται οι τρόποι με τους οποίους οι κοινωνικές σχέσεις καθορίζουν το χαρακτήρα της εκπαίδευσης, την πρόσβαση στις διάφορες βαθμίδες της, το περιεχόμενο των αναλυτικών προγραμμάτων. Επιπροσθέτως, εξετάζονται οι ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού θεσμού, η σχετική του αυτονομία από τους άλλους κοινωνικούς θεσμούς και οι τρόποι με τους οποίους επενεργεί σε αυτούς.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα</p> <ul style="list-style-type: none"> -κατανοήσουν τους δεσμούς της εκπαίδευσης με τους θεσμούς της οικονομίας και της πολιτικής, -κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την αλλαγή και εξέλιξη των εκπαιδευτικών θεσμών, -είναι σε θέση να αναλύουν τις ιδεολογικές διαστάσεις των αναλυτικών προγραμμάτων, -μπορούν να αντιλαμβάνονται τις επαγγελματικές ιδιαιτερότητες του εκπαιδευτικού έργου, ως μορφής διανοητικής εργασίας, και τους παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του.
Γενικές Ικανότητες
<p>Λήψη αποφάσεων   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία και στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης 2. Η μετάβαση στη βιομηχανική κοινωνία και η γένεση του εκπαιδευτικού θεσμού 3. Εθνικό κράτος και εκπαίδευση 4. Το σχολείο ως θεσμός κοινωνικής σταθερότητας. Η θεωρία του Émile Durkheim 5. Η θεωρία του λειτουργισμού για την εκπαίδευση
--

6.	Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη. Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου
7.	Μαρξιστικές θεωρίες για την εκπαίδευση. Η θεωρία της αντιστοιχίας
8.	Εκπαίδευση και ιδεολογία
9.	Η θεωρία της αντίστασης
10.	Η θεωρία του κρυφού αναλυτικού προγράμματος
11.	Γλώσσα και σχολική επίδοση
12.	Η θεωρία του πολιτισμικού κεφαλαίου
13.	Μικροκοινωνιολογικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή, διαμέσου elearning. Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Φραγκουδάκη Άννα, Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης   Blackledge, D. & Hunt, B., Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης   Γούναρη, Π. & Γρόλλιος Γ. (επ.) Κριτική παιδαγωγική</p>

ΥΜ6 ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΝΕΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου, Ειδίκευσης, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=3815		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Γνωρίζουν βασικά θεωρητικά ζητήματα που άπτονται του οπτικού/πολυτροπικού γραμματισμού και των νέων γραμματισμών. Έχουν γνώση της χρήσης και της φύσης των σημειωτικών συστημάτων (μετασημειωτική γνώση) καθώς και των τρόπων με τους οποίους οι διασημειωτικές τους συνεργίες εμπλέκονται στο σχεδιασμό πολυτροπικών κειμένων, έντυπων και online. Εφαρμόζουν τις αρχές της 'οπτικής γραμματικής' προκειμένου να προσεγγίζουν και να αναλύουν με κριτικό τρόπο τα ρητά και υπόρρητα ιδεολογικά νοήματα σε διάφορα πολυτροπικά σύνολα. Αξιοποιούν τις αρχές της 'οπτικής γραμματικής' στη διδασκαλία του γλωσσικού γραμματισμού στη σχολική τάξη. Έχουν επίγνωση του τρόπου με τον οποίο η πολυτροπικότητα και οι νέοι γραμματισμοί, ως βασικές συνιστώσες της γλωσσικής διδασκαλίας και, κατ' επέκταση, της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επιδρούν και μετασχηματίζουν τις πρακτικές γραμματισμού τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου. 'Διαβάζουν' με κριτικό τρόπο online πληροφορίες με στόχο την αξιοποίησή τους στη διδασκαλία της γλώσσας.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαμόρφωση ενός νέου σημειωτικού τοπίου ως απόρροια των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτισμικών και τεχνολογικών αλλαγών που υπέστη τα τελευταία χρόνια ο πλανήτης μας σε συνδυασμό με την κατανόηση αυτών των αλλαγών για την κοινωνία μας, θέτουν ως προϋπόθεση τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας του γραμματισμού, έτσι ώστε να εμπεριέχει όλους τους πιθανούς σημειωτικούς τρόπους για τη δημιουργία νοήματος, την αναπαράσταση και την επικοινωνία, οι οποίοι μάλιστα θεωρούνται ισάξιοι. Ως εκ τούτου, ο γραμματισμός συνιστά μια έννοια άμεσα συνυφασμένη με την ικανότητα των ατόμων/πολιτών να λειτουργούν με αποτελεσματικό τρόπο σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις, κατανοώντας, παράγοντας και αντιμετωπίζοντας κριτικά ποικίλα είδη όχι μόνο γραπτών και προφορικών, αλλά και πολυτροπικών κειμένων, κατάλληλα προσαρμοσμένων στις ανάγκες των σύγχρονων επικοινωνιακών απαιτήσεων. Αυτή η μετάβαση από τον 'πολιτισμό της γλώσσας' στον 'πολιτισμό της εικόνας', και, κατά συνέπεια, η κατάρριψη του μύθου της ύπαρξης του προφορικού και γραπτού λόγου ως μοναδικής πηγής για την αναπαράσταση και την επικοινωνία, επιβάλλει ως αδήριτη την ανάγκη εφαρμογής ενός περισσότερο οπτικά προσανατολισμένου αναλυτικού προγράμματος, το οποίο θα στοχεύει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων γραμματισμού που σχετίζονται με την 'κατανάλωση', 'ανάγνωση'/κατανόηση, κριτική αξιολόγηση και παραγωγή οπτικών νοημάτων. Η εξέταση, ωστόσο, και η περιγραφή των τρόπων με τους οποίους εικόνα και γλώσσα λειτουργούν τόσο μεμονωμένα όσο και συνδυαστικά, προκειμένου να οικοδομήσουν νόημα σε πολυτροπικά σύνολα, απαιτεί μαθητές, αλλά και εκπαιδευτικοί, να διαθέτουν μια κοινή γλώσσα, ούτως ώστε να μπορούν να μιλάνε και να σκέφτονται για το κάθε σημειωτικό/συμβολικό σύστημα ξεχωριστά καθώς και για τις διεπιδράσεις τους στη δημιουργία νοήματος.

Υπό αυτό το πρίσμα, σε θεωρητικό επίπεδο, το μάθημα επικεντρώνεται: (α) στη μελέτη της έννοιας του γλωσσικού γραμματισμού, στο αναδυόμενο τοπίο των νέων γραμματισμών, του ψηφιακού κειμένου, του Διαδικτύου και της πολυτροπικότητας, (β) στη διερεύνηση της κατανόησης των τρόπων με τους οποίους οι γλωσσικοί πόροι, οι εικόνες ή/και άλλες τροπικότητες συλλειτουργούν για την οικοδόμηση αναπαραστάσεων της πραγματικότητας οι οποίες αναδεικνύουν ή αποσιωπούν συγκεκριμένους τρόπους θέασης του κόσμου, (γ) στην παρουσίαση, μέσω της κριτικής προσέγγισης και ανάλυσης οπτικών/πολυτροπικών πηγών, των βασικών αρχών της 'οπτικής γραμματικής' των Kress & van Leeuwen για την περιγραφή των ενδο- και δια-σημειωτικών συνεργιών που εμπλέκονται στην οικοδόμηση αναπαραστατικών, διαπροσωπικών και κειμενικών νοημάτων σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά πλαίσια, (δ) στην εξέταση του τρόπου αξιοποίησης της 'οπτικής γραμματικής' και, κατ' επέκταση, του οπτικού γραμματισμού στη σχολική τάξη για τη διδασκαλία του γλωσσικού γραμματισμού, (ε) στην ανάδειξη της πολυτροπικότητας και των νέων γραμματισμών ως πλαισίων για τη διδασκαλία της γλώσσας.

Επιπλέον, σε εργαστηριακό επίπεδο, το μάθημα εστιάζει στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τρόπους κριτικής 'ανάγνωσης' ιστοπληροφοριών με στόχο τη χρήση τους στη διδασκαλία της γλώσσας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε ποικίλα επίπεδα και διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας του μαθήματος		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	78	
	Εργαστηριακή άσκηση	10	
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12	
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	20	
	Σύνολο Μαθήματος	120	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι διαρκής, έχει συμπερασματικό και διαμορφωτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται με: (α) γραπτή, ομαδική (έως 4 ατόμων) εργασία σε ποσοστό 70/% της τελικής βαθμολογίας, (β) ομαδικών (έως 4 ατόμων) εργαστηριακών ασκήσεων σε ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας.</p> <p>Τα κύρια κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εργασίας αφορούν τόσο στο περιεχόμενο, στη δομή και στην ποιότητα οργάνωσης όσο και στη μορφή, στην αισθητική παρουσία και επιμέλεια της εργασίας.</p>		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

- Παπαδημητρίου, Ε. (2020). *Κριτικοί κοινωνικοί [πολυ]γραμματισμοί: Διατροφικές νοηματοδοτήσεις σε τυπικές και μη τυπικές κοινότητες μάθησης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Kress, G. & van Leeuwen, T. (2010). *Η Ανάγνωση των Εικόνων: Η Γραμματική του Οπτικού Σχεδιασμού*, Φ. Παπαδημητρίου (Επιμέλεια-Θεώρηση). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Δημητριάδου, Κ. (2006). Οπτικός γραμματισμός και γλωσσική διδασκαλία. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 148.
- Fleckenstein, K.S., Calendrillo, L.T. & Worley, D.A. (2014). *Η γλώσσα και η εικόνα στη διδασκαλία της κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου: Διδάσκοντας τον οπτικό γραμματισμό*. Φ. Παπαδημητρίου (Επιμέλεια - Θεώρηση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Kress, G. (2000). Σχεδιασμός του Γλωσσικού Προγράμματος Σπουδών με βάση το Μέλλον, *Γλωσσικός Υπολογιστής, Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσα και τη Γλωσσική Αγωγή*, Θεσσαλονίκη, τόμος 2, τεύχος 1-2, 111-124.
- Παπαδημητρίου, Φ. (2012). *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του γλωσσικού γραμματισμού: Από τη γνωστική προσέγγιση στο διευρυμένο πλαίσιο των νέων γραμματισμών*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Πλειός, Γ. (2005). *Πολιτισμός της εικόνας και εκπαίδευση: Ο ρόλος της εικονικής ιδεολογίας*. Αθήνα: Πολύτροπον.

- Στάμου, Φ., Τρανός, Τ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2004). Η «ανάγνωση» και η «παραγωγή» πολυτροπικότητας σε μαθησιακό περιβάλλον: Πρώτες διαπιστώσεις από μια διδακτική εφαρμογή. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα, Πρακτικά της 24ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης*, σελ.: 666-672.
- Χατζησαββίδης, Σ. (2005). Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: Νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (επιστ. επιμ.). *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (σ. 35-52). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Χοντολίδου, Ε. (1999). Εισαγωγή στην έννοια της πολυτροπικότητας. *Γλωσσικός Υπολογιστής*, 1, 115-118. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

ΥΜ7 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΛΩΣΣΑ: ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://blackboard.lib.auth.gr/webapps/portal/frameset.jsp?tab_tab_group_id=_2_1&url=%2Fwebapps%2Fblackboard%2Fexecute%2Flauncher%3Ftype%3DCourse%26id%3D_1944_1%26url%3D		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα: -αποκτήσουν γνώση της έννοιας της διγλωσσίας και θα σκέφτονται κριτικά για τις ποικίλες διαστάσεις της, -γνωρίσουν και θα κατανοήσουν τους παράγοντες που συντελούν στη διαδικασία κατάκτησης μιας δεύτερης γλώσσας, -συνδέουν τη θεωρία με την πράξη, -αξιοποιούν τις θεωρητικές γνώσεις για την οργάνωση και διεξαγωγή μαθημάτων που θα διευκολύνουν τη διαδικασία κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα περιγράφει την πολύπλοκη και σύνθετη διαδικασία ανάπτυξης μιας δεύτερης γλώσσας σε ποικίλα μαθησιακά περιβάλλοντα. Η διγλωσσία (όροι και ορισμοί) και το προφίλ του δίγλωσσου ατόμου διερευνώνται και αναλύονται οι γλωσσικές, κοινωνικές και

ψυχολογικές διαστάσεις της. Παρουσιάζονται τυπολογίες για τη διγλωσσία ώστε να συζητηθούν οι διαφορετικές απόψεις για τη διγλωσσία που έχουν επικρατήσει. Αναλύεται ο ρόλος της μητρικής στη διαδικασία κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας και η βαρύτητα που δίνεται στη μητρική γλώσσα στα διάφορα σχολικά προγράμματα (αφαιρετική/προσθετική διγλωσσία). Μελετώνται οι διαφορές και ομοιότητες στις διαδικασίες κατάκτησης της μητρικής και μιας δεύτερης γλώσσας. Συζητούνται και αποτιμούνται κριτικά παραδοσιακές και σύγχρονες προσεγγίσεις της γλωσσικής διδασκαλίας. Παρουσιάζονται καλές πρακτικές και συνδιαμορφώνονται στην τάξη σχέδια μαθημάτων, ώστε οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί να εξοικειώνονται με τη διαδικασία και να μαθαίνουν να στηρίζουν και να διευκολύνουν τις προσπάθειες των μαθητών και μαθητριών τους να κατακτήσουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ασύγχρονες μορφές επικοινωνίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις	78
	Ομαδικές δραστηριότητες/ασκήσεις	20
	Αυτόνομη μελέτη	22
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Πραγματοποιείται συμπερασματική αξιολόγηση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων επίλυσης προβλημάτων (100%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Baker, C. (2001). Δαμανάκης, Μ. (επιμ). Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg. ΕΥΔΟΞΟΣ
-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:
Coelho, E. (2004). *Adding English. A guide to teaching in multilingual classrooms*. Ontario: Pippin Publishing.
Collier, V.P. (1995). *Acquiring a second language for school*. In *National Clearinghouse for Bilingual Education*. 1(4) NCBE Home Page <http://www.ncbe.gwu.edu>
Cummins, J. (2002). Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την ενδυνάμωση σε μια κοινωνία της ετερότητας. Ε. Σκούρτου (επιμ.). Αθήνα: Gutenberg.
Saville-Troike (2008). *Introducing second language acquisition*. New York: Cambridge University Press.
Σκούρτου, Ε. (2011). *Η διγλωσσία στο σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.
Thomas, W. & Collier, V. (1997). *School effectiveness for language minority students*. Washington, DC: National Clearinghouse
Τσοκαλίδου, Ρ. (2012). *Χώρος για δύο. Θέματα διγλωσσίας και εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

ΥΜ8 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ και ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141112		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Μπορούν να αξιολογούν τις διάφορες θεωρίες για την κατάκτηση του γραμματισμού. Γνωρίζουν τις διάφορες προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της γλώσσας στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου. Συνδυάζουν πρακτικές από διάφορες προσεγγίσεις για μια επιτυχημένη διδασκαλία. Κρίνουν το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων ώστε να αποφασίζουν αν αυτό ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών και συνακόλουθα να το εμπλουτίζουν. Συνδυάζουν θεωρητικές προσεγγίσεις με πρακτικές εφαρμογές.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο η γλώσσα συνδέεται με την επικοινωνία και τη μάθηση στο σχολικό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό ζήτημα. Μολονότι η γλώσσα συναρτάται με την επικοινωνία, οι πιο σύγχρονες ερευνητικές προσεγγίσεις (κυρίως στο χώρο των σπουδών γραμματισμού) έχουν καταδείξει ότι η επικοινωνία στο σχολικό πλαίσιο συνιστά μια σύνθετη διαδικασία παραγωγής και διαπραγμάτευσης νοημάτων μέσα από ποικίλα είδη προφορικών και γραπτών κειμένων. Μέσα από το μάθημα αυτό υποστηρίζεται ότι τα ποικίλα είδη των κειμένων που το σχολείο προκρίνει ως περισσότερο ή λιγότερο σημαντικά αλλά και ο τρόπος που τα παιδιά συμμετέχουν σε διαδικασίες παραγωγής και διαπραγμάτευσης των κειμένων αυτών δεν είναι ουδέτερες επιλογές. Απηχούν και διαμορφώνουν ένα σύστημα στάσεων απέναντι στη γλώσσα, τη γνώση και τον κόσμο γενικότερα. Μέσα από τις στάσεις αυτές, οι μαθητές/τριες διαμορφώνονται σε συγκεκριμένης μορφής εγγράμματα υποκείμενα, με κριτική ή μη κριτική σκέψη.

Επιπλέον το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές προτάσεις που έχουν διατυπωθεί στη βιβλιογραφία σε σχέση με τη διδακτική της γλώσσας εντάσσοντάς την σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που σχετίζεται με την καλλιέργεια του γραμματισμού και ειδικότερα του κριτικού γραμματισμού. Μεταξύ των ζητημάτων που αναλύονται ενδεικτικά είναι τα εξής: Τι εννοούμε με τον όρο 'προφορικός λόγος' και 'καλλιέργεια προφορικού λόγου'; Με ποιον τρόπο οι γλωσσικές, μεταγλωσσικές και επικοινωνιακές γνώσεις των παιδιών συναρτώνται με την κατάκτηση της πρώτης ανάγνωσης και γραφής ή με ζητήματα που αφορούν στην παραγωγή κειμένων; Ποια η σχέση προφορικού και γραπτού λόγου, παραγωγής και επεξεργασίας κειμένων; Ποιος ο ρόλος των κειμενικών ειδών; Ποιες γνωσιακές και μεταγνωστικές στρατηγικές λειτουργούν κατά την επεξεργασία κειμένων που συγκροτούν τα νοήματα στο σχολικό πλαίσιο;

Το μάθημα μέσα από 3 ενότητες αναδεικνύει τους βασικούς άξονες (θέσεων, όρων, παραδοχών και ιδεολογικών συνυποδηλώσεων) που συναρτώνται με τη μελέτη και τη διδακτική της γλώσσας και του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον. Ειδικότερα στην πρώτη ενότητα με τίτλο 'Βασικές έννοιες' εισάγονται οι βασικές έννοιες που προσδιορίζουν τη θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος και ως λειτουργικής χρήσης. Παρουσιάζονται τα επίπεδα γλωσσικής περιγραφής, οι μονάδες ανάλυσης της γλώσσας και οι σχέσεις με τις οποίες τα γλωσσικά στοιχεία συνδέονται μεταξύ τους για να συγκροτήσουν κείμενα μέσω των οποίων τα άτομα επιτελούν επικοινωνιακές λειτουργίες και πραγματώνουν επικοινωνιακές προθέσεις. Στη δεύτερη ενότητα με τίτλο 'Γραμματισμός στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία' παρουσιάζονται οι ψυχογλωσσολογικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί για την κατάκτηση του γραμματισμού, προσδιορίζονται οι ικανότητες που συνδέονται με τον αναδυόμενο γραμματισμό και διερευνώνται συστηματικά τα ζητήματα του γραμματισμού στην πρώτη σχολική ηλικία. Στην τρίτη ενότητα γίνεται συστηματική αναφορά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά αλλά και οι εκπαιδευτικοί κατά τη διαδικασία κατάκτησης του γραμματισμού. Η συζήτηση στην ενότητα αυτή δίδει έμφαση στη διδακτική πράξη καθώς καταγράφει και παρουσιάζει κριτικά τις ποικίλες μεθόδους που έχουν προταθεί για τη διδασκαλία του γραμματισμού στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
------------------	--------------------

<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>78</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</p>	<p>29</p>
	<p>Συγγραφή εργασιών</p>	<p>10</p>
	<p>Εξετάσεις</p>	<p>3</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>120</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης Γραπτή εργασία</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A. Αϊδίνης (2012). Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία. Μία Ψυχογλωσσολογική προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg.
- K. Πόρποδας (2002). Η Ανάγνωση. Πάτρα: Αυτοέκδοση.
- F. Smith (2006). Κατανοώντας την Ανάγνωση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- A. Χαραλαμπίδης & Σ. Χατζησαββίδης (1997). Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας. Θεωρία και πρακτικές εφαρμογές. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΥΜ9 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ και ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΩΝ: ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική μελέτη των διαφόρων προσεγγίσεων που έχουν διατυπωθεί στο χώρο της γλωσσοδιδασκτικής μέσα από τα εργαλεία και τα μεθοδολογικά πλαίσια που παρέχουν κλάδοι της Γλωσσολογίας (όπως Κοινωνιογλωσσολογία και Κειμενογλωσσολογία) και οι Σπουδές Ποικίλων Μορφών Γραμματισμού. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχουν κατανοήσει τις διάφορες γλωσσοδιδασκτικές θεωρίες και τους λόγους για τη μάθηση και τη διδασκαλία που η κάθε μια προβάλλει, • είναι σε θέση να μελετούν με τρόπο κριτικό τα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται στην Α/θμια εκπαίδευση και να κατανοούν τους λόγους περί γλώσσας και καλλιέργειας της γλώσσας που αυτά πραγματώνουν • είναι σε θέση να σχεδιάζουν νέες αναγνωστικές και συγγραφικές πρακτικές με βάση τις σύγχρονες, κριτικά προσανατολισμένες προσεγγίσεις γύρω από τις έννοιες της γλώσσας και του γραμματισμού. <p>Δομιστική προσέγγιση, επικοινωνιακή προσέγγιση, κειμενοκεντρική προσέγγιση, η γλώσσα ως δομή, γλωσσική χρήση, πλαίσιο επικοινωνίας, κειμενικά είδη, ιδεολογία, παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού.</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p>

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές προσεγγίσεις που έχουν διατυπωθεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία γύρω από τη διδακτική της γλώσσας και την καλλιέργεια του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον, διερευνά τις θεωρητικές τους καταβολές και αναδεικνύει τον τρόπο που οι προτάσεις αυτές έχουν επηρεάσει την παιδαγωγική πράξη στην Α/θμια εκπαίδευση. Μέσα από την κριτική μελέτη επιδιώκεται να γίνει κατανοητό ότι:

(α) οι δραστηριότητες και οι πρακτικές που η κάθε γλωσσοδιδασκτική προσέγγιση προτείνει δε συνιστούν ουδέτερες επιλογές αλλά ιδεολογικές κατασκευές που απηχούν συγκεκριμένους λόγους για το τι είναι 'γλώσσα', 'επικοινωνία', 'γραμματισμός', 'μάθηση' και 'διδασκαλία' και
(β) ότι οι λόγοι αυτοί δημιουργούν διαφορετικές ταυτότητες μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών που, με τη σειρά τους, διαμορφώνουν διαφορετικού τύπου μαθησιακές κοινότητες στις σχολικές τάξεις.

Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές προσεγγίσεις που έχουν διατυπωθεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία γύρω από τη διδακτική της γλώσσας και την καλλιέργεια του γραμματισμού στο σχολικό περιβάλλον, διερευνά τις θεωρητικές τους καταβολές και αναδεικνύει τον τρόπο που οι προτάσεις αυτές έχουν επηρεάσει την παιδαγωγική πράξη στην Α/θμια εκπαίδευση. Μέσα από την κριτική μελέτη επιδιώκεται να γίνει κατανοητό ότι:

(α) οι δραστηριότητες και οι πρακτικές που η κάθε γλωσσοδιδασκτική προσέγγιση προτείνει δε συνιστούν ουδέτερες επιλογές αλλά ιδεολογικές κατασκευές που απηχούν συγκεκριμένους λόγους για το τι είναι 'γλώσσα', 'επικοινωνία', 'γραμματισμός', 'μάθηση' και 'διδασκαλία' και
(β) ότι οι λόγοι αυτοί δημιουργούν διαφορετικές ταυτότητες μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών που, με τη σειρά τους, διαμορφώνουν διαφορετικού τύπου μαθησιακές κοινότητες στις σχολικές τάξεις.

Μεταξύ των ζητημάτων που αναλύονται ενδεικτικά είναι τα εξής:

- Θεωρητική Γλωσσολογία, η έννοια της γλώσσας ως δομής και η διδασκαλία της γραμματικής. Η αποτύπωση της δομιστικής προσέγγισης στα αναλυτικά προγράμματα και στα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας στην Α/θμια εκπαίδευση.
- Πραγματολογία, Κοινωνιογλωσσολογία και η συμβολή τους στη διαμόρφωση της επικοινωνιακής προσέγγισης. Γλωσσική ποικιλία (Bernstein, Labov) και πλαίσιο επικοινωνίας (Hymes). Στατικές και δυναμικές προσεγγίσεις της επικοινωνίας και η αποτύπωσή τους σε διδακτικές δραστηριότητες.
- Κειμενογλωσσολογία, η έννοια των κειμενικών ειδών και η διδασκαλία του προφορικού και γραπτού λόγου στα εγχειρίδια γλωσσικής διδασκαλίας. Σύγκριση με τη σχολή της Αυστραλίας και τη Νέα Ρητορική.
- Κριτική Ανάλυση Λόγου και κριτικός γραμματισμός. Κείμενο, κοινωνικό συγκείμενο και ιδεολογία. Από τις στατικές και αποπλαισιωμένες προσεγγίσεις της ιδεολογίας της γλώσσας στην κατανόηση του δυναμικά διαμορφούμενου ιδεολογικού χαρακτήρα της γλώσσας και των σημειωτικών πόρων. Η ανάγνωση και η γραφή ως κοινωνικές πρακτικές σε σχολικές και εξωσχολικές κοινότητες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Αυτόνομη μελέτη της βιβλιογραφίας	12
	Συγγραφή ργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και συμπερασματική. Οι φοιτητές/τριες εκπονούν εργασία στην οποία καλούνται να παρουσιάσουν με κριτικό τρόπο τις διάφορες προσεγγίσεις που έχουν αναφανεί στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με τη διδασκαλία της γλώσσας. Στο πρακτικό μέρος, καλούνται (α) να αξιολογήσουν μια θεματική ενότητα από τα εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της γλώσσας στην ελληνική εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στον τρόπο καλλιέργειας της δομής της γλώσσας ή του γραπτού λόγου των μαθητών/τριών και (β) αφού επισημάνουν πιθανές ελλείψεις, να προβούν σε αναμόρφωση της εν λόγω ενότητας μέσα από τη διατύπωση των προτάσεών τους για την καλλιέργεια της δομής της γλώσσας ή του προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών/τριών.</p> <p>Σχετικές γραπτές πληροφορίες σχετικά με τη δομή της εργασίας, τον τρόπο αξιοποίησης της βιβλιογραφίας κλπ. παρέχονται στην αρχή του εξαμήνου μέσα από φάκελο πληροφοριών που αποστέλλεται στους/τις φοιτητές/τριες, ενώ μέσα από σεμιναριακού τύπου πρακτικές διδασκουσα και φοιτητές/τριες εμβαθύνουν στη διασύνδεση θεωρίας και πράξης ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με στοιχεία της σχολικής πράξης.</p> <p>Επιπλέον, σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών/τριών δίνεται η δυνατότητα, αφού παρακολουθήσουν ανά ομάδες 3-4 ατόμων το γλωσσικό μάθημα σε μια τάξη, να εκπνήσουν εργασία την οποία παρουσιάζουν προφορικά στο πλαίσιο του μαθήματος.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Βιβλιογραφία (Εύδοξος)

Κωστούλη, Τρ. (2021). *Το γλωσσικό μάθημα σε τοπικά συγκείμενα: Λόγοι, ταυτότητες, πρακτικές*. Αθήνα: Gutenberg [102-075812]

Parras, Ch. C., L.B. Zecker (eds) (2001). *Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο [14885]

Επιπλέον βιβλιογραφία

Δενδρινού Β. (2001). «Διδασκαλία της μητρικής γλώσσας». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ., σε συνεργασία με τη Μ. Θεοδωροπούλου), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 217-222 (βλ. επίσης www.lcomvos.edu.gr).

Ιορδανίδου, Α. και Α. Φτερνιάτη (επιμ.) (2000). *Επικοινωνιακές διδακτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα στο δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Πατάκης.

Ματσαγγούρας, Η.Γ. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Η αφού σκέπτονται γιατί δεν γράφουν*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μήτσης, Ν.Σπ. (1996). *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος: Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.

Μήτσης, Ν.Σπ. (2000α). *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας: Εισαγωγή στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης (ή ξένης) γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.

Μήτσης, Ν. Σπ., Δ. Θ. Καραδήμας (2007). *Η διδασκαλία της γλώσσας: Επισημάνσεις, Παρατηρήσεις, Προοπτικές*. Αθήνα: Gutenberg.

Τοκατλίδου, Β. (2003). *Γλώσσα, επικοινωνία και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Σ. Χατζησαββίδης (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΥΜ10 ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12607		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Θα έχουν κατανοήσει τον ιστορικό τρόπο ύπαρξης και εξέλιξης της λογοτεχνίας, ιδωμένης ως μια κοινωνικής πολιτισμικής πρακτικής. - Θα μπορούν να ανιχνεύουν τις ιδιόμορφες σχέσεις της λογοτεχνίας με άλλα πεδία της ανθρώπινης δραστηριότητας. - Θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν το corpus των αποκτημένων γνώσεων και δεξιοτήτων για μια ουσιαστικότερη και βαθύτερη ανάλυση και κατανόηση των λογοτεχνικών κειμένων και, ως εκ τούτου, σε μια λυσιτελέστερη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο σχολείο. - Απώτερος στόχος της διδακτικής διαδρομής είναι η δημιουργία εκείνης της κρίσιμης μάζας κριτικής γνώσης αναφορικά με τα προϊόντα τού κατεξοχήν ανθρώπινου δημιουργήματος, δηλαδή του λόγου, γνώση παραπάνω από αναγκαία για εκείνους που προορίζονται στο να διδάξουν αυτά ακριβώς τα «προϊόντα» ή, με άλλα λόγια, στο «να μάθουν στα παιδιά γράμματα».
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία   Ενδυνάμωση της ευαισθησίας και της αισθαντικότητας   Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης   Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα ασχολείται με τον ορισμό, τα όρια και τον ιστορικό τρόπο ύπαρξης εκείνης της πρακτικής του λόγου που μας είναι γνωστή με το όνομα «λογοτεχνία», τις σχέσεις της με άλλες κοινωνικές πρακτικές, καθώς επίσης και με τους όρους παραγωγής, μετάδοσης, πρόσληψης, ανάλυσης και ερμηνείας των προϊόντων του λόγου που -κατά συνθήκη ή κατά σύμβαση-</p>
--

μπορούν να θεωρηθούν ως λογοτεχνικά. Κάποια από τα επιμέρους θέματα που θα συζητηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος: ορισμοί βασικών εννοιών και μεθοδολογικών εργαλείων, τα όρια του αντικειμένου, λογοτεχνικά και εξωλογοτεχνικά κείμενα, ο λογοτεχνικός κανόνας, όρια και στοχοθεσία της θεωρίας: κατανόηση, ανάλυση και ερμηνεία, η ιστορική διαδικασία γένεσης του πεδίου, τα κυρίαρχα ρεύματα και τα κύρια ερμηνευτικά παραδείγματα του 20^{ου} αιώνα, χρήση και χρησιμότητα της Θεωρίας της λογοτεχνίας στη διδακτική πράξη κ.ά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Αυτοτελής μελέτη	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή τελική εξέταση	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

1^η επιλογή:

1. Βασίλης Αλεξίου: *Λογοπραξίες. Θεωρητικές προβολές στη λογοτεχνία και τη γλώσσα*, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 51488).

2^η επιλογή:

Γιώργος Βελουδής: *Γραμματολογία. Θεωρία λογοτεχνίας*, Αθήνα εκδ. Πατάκη. (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 21473).

ΥΜ11 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=4052		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβληματιστούν γύρω από θεωρητικές έννοιες απαραίτητες για την κατανόηση της σχέσης της λογοτεχνίας με την κοινωνία και την εκπαίδευση • Γνωρίσουν ένα ολοκληρωμένο μοντέλο διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση • Έρθουν σ' επαφή με μια σειρά ειδικών προβλημάτων της διδασκαλίας της λογοτεχνίας τόσο αναφορικά με το περιεχόμενο όσο και με τις μεθόδους διδασκαλίας • Είναι σε θέση να κρίνουν και να αξιολογήσουν προγράμματα σπουδών για το μάθημα της λογοτεχνίας
Γενικές Ικανότητες
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών   Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις   Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Ομαδική εργασία   Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει ένα συστηματικό πλαίσιο αρχών, στόχων και μεθόδων για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην Εκπαίδευση. Ειδικότερα, σκοπεύει στην κριτική και τον αναπροσδιορισμό του περιεχομένου και των μεθόδων του μαθήματος της λογοτεχνίας με βάση τις αξίες της δημιουργικότητας, των επικοινωνιακών και κριτικών δεξιοτήτων, της αυτοέκφρασης και της αυτογνωσίας, της πολυπολιτισμικότητας και της κοινωνικής ευαισθησίας. Για τον σκοπό αυτόν εξετάζονται: α) Βασικές έννοιες της θεωρίας της</p>

λογοτεχνίας που χρησιμεύουν στην κατανόηση της πολυμορφίας και των διαφορετικών προσεγγίσεων του λογοτεχνικού φαινομένου. β) Η σχέση του λογοτεχνικού με τον εκπαιδευτικό θεσμό. γ) Η διαμόρφωση του λογοτεχνικού κανόνα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. δ) Το ζήτημα των αξιών στη διδασκαλία της λογοτεχνίας. ε) Τρόποι αξιοποίησης των ΤΠΕ στ) Τρόποι οργάνωσης του μαθήματος της λογοτεχνίας και διδακτική προσέγγιση συγκεκριμένων λογοτεχνικών ειδών. ζ) Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας και το πρόβλημα της αξιολόγησης των μαθητών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Άσκηση πεδίου	10
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	29
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αποστολίδου Β., Κόκορης Δ., Μπακογιάννης Μ., Χοντολίδου Ε., Λογοτεχνική ανάγνωση στο Σχολείο και στην Κοινωνία, Αθήνα, Gutenberg, 2018. Κωδικός 77109634
  2. Αποστολίδου Β., Χοντολίδου Ε. (επιμ.), Λογοτεχνία και εκπαίδευση, Αθήνα, Τυπωθήτω Γ. Δαρδανός, 1999. Κωδικός Eudoxus: 31741
  3. Anderson, Richard κ.ά. (1994). Πώς να δημιουργήσουμε ένα έθνος από αναγνώστες/επιμ. Στέλλα Βοσνιάδου, μτφρ. Ανθή Αρχοντίδου κ.ά. Αθήνα: Gutenberg
  4. Καλογήρου, Τζίνα & Κική Λαλαγιάννη επιμ. (2005). Η Λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση/εισ. Άντα Κατσίκη- Γκίβαλου. Αθήνα: τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
  5. Σπινκ, Τζων (Spink, John) (1989). Τα παιδιά ως αναγνώστες/μτφρ. Κυριάκος Ντελόπουλος. Αθήνα: Καστανιώτης.
  6. Φρυδάκη, Ευαγγελία (2003). Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας. Αθήνα: Κριτική.
  7. Αποστολίδου, Βενετία (2003). Ανάγνωση και ετερότητα.
  8. Χοντολίδου, Ελένη (2003). Ταυτότητες και λογοτεχνία στο σχολείο.
- Στη σειρά Κλειδιά και Αντικλειδιά, ΠΕΜ, ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών
www.kleidiakaiantikleidia.net:

ΥΜ12 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΥΜ12

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου/κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://ga.auth.gr/el/class/1/600141094		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
-Να κατανοούν τις εξελικτικές διαδικασίες και τις μεταρρυθμιστικές πολιτικές με τις οποίες δομήθηκε το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα από το 1974 έως σήμερα, καθώς και το διεθνές-ευρωπαϊκό πλαίσιο. -Να κατανοούν τον βαθύτατο πολιτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής πολιτικής. -Να κατανοούν τη δυναμική σχέση της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής με τις άμεσα ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και τη γενικότερη ταξική διαστρωμάτωση. -Να είναι σε θέση να αποτιμούν κριτικά, όχι μόνο τις πολιτικές που ασκήθηκαν στο παρελθόν, αλλά και να παρακολουθούν, να κατανοούν και να αντιμετωπίζουν κριτικά την τρέχουσα εκπαιδευτική πολιτική. -Να γνωρίζουν τη βασική νομοθεσία της ελληνικής εκπαίδευσης.
Γενικές Ικανότητες
-Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. -Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα. -Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και στάσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

-Το μετεμφυλιακό κράτος και ο ελληνοχριστιανικός πολιτισμός ως ιδεολογικός άξονας της εκπαίδευσης και εκπαιδευτικής πολιτικής -Η υπέρβαση του μετεμφυλιακού κράτους, οι ρήξεις της μεταπολιτευτικής περιόδου και η εγκατάλειψη του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού -Η εκσυγχρονιστική εκπαιδευτική πολιτική, οι ευρωπαϊκές επιδράσεις και οι βασικοί μεταρρυθμιστικοί σταθμοί -Εκπαίδευση και κοινωνικο-οικονομική κρίση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία/Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλίων και άρθρων	18
	Συγγραφή εργασίας	24
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελικές γραπτές εξετάσεις 2. Εργασία και προφορική παρουσίαση 3. Χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιάννης Βούλγαρης: Η μεταπολιτευτική Ελλάδα (1974-2009), Πόλις, Αθήνα 2013.
- Αλέξης Δημαράς: Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: το ανακοπτόμενο άλμα, Μεταίχμιο, Αθήνα 2013.
- Εύη Ζαμπέτα: Η εκπαιδευτική πολιτική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση 1974-1989, Θεμέλιο, Αθήνα 1994.
- Δημήτρης Φ. Χαραλάμπους (επιμ.): Μεταπολίτευση και εκπαιδευτική πολιτική: παρελθόν- παρόν-μέλλον, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007.

ΥΜ13 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ΄ και Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	marrep.webpages.auth.gr		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να λειτουργεί ως δάσκαλος/α ιστορίας σε ποικίλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα όπως είναι όχι μόνον το σχολείο αλλά και το μουσείο, το εκπαιδευτικό βιβλίο, η κοινότητα ή και τα ψηφιακά περιβάλλοντα με εφαρμογές στην εκπαίδευση • Να σκέπτεται κριτικά για το περιεχόμενο και τις μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος της ιστορίας στο σχολείο, να τα προβληματίζει και να έχει εναλλακτικές προτάσεις έτσι ώστε να εμπλουτίζει το περιεχόμενο του μαθήματος και να ανανεώνει τη διδακτική του μεθοδολογία. • Να διακρίνει την οπτική θέασης των ιστορικών φαινομένων και να υιοθετεί πολυπρισματικές προσεγγίσεις ικανές να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διαφορετικότητα • Να αναζητά ιστορικές πηγές συμβατές με το θέμα της διδασκαλίας και κατάλληλες για την ηλικία των παιδιών στα οποία απευθύνεται το μάθημα. • Να πλαισιώνει τις ιστορικές πηγές με πληροφοριακό υλικό και να δημιουργεί εκπαιδευτικό υλικό για την υποστήριξη των μαθημάτων του. • Να αξιοποιεί με πληρότητα τις Νέες τεχνολογίες και να φροντίζει για την εργαλειοποίησή τους στη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης στην ιστορία. • Να εφαρμόζει γνώσεις σχετικές με τις διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης, επιλογής, χρήσης και αξιολόγησης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης έτσι ώστε να δημιουργεί συνθήκες εργαστηριακής μάθησης για το μάθημα της ιστορίας • Να εντοπίζει τις δυσκολίες στην κατανόηση και παρανοήσεις των μαθητών και μαθητριών σχετικές με τις ιστορικές έννοιες αλλά και με τη γλώσσα της Ιστορίας και να παρεμβαίνει για την υπέρβασή τους. • Να οργανώνει επισκέψεις σε μουσεία και να αξιοποιεί τα εκθέματά τους για να διδάξει ιστορία • Να αξιοποιεί τον περιβάλλοντα του σχολείου χώρο, την ιστορία της περιοχής του σχολείου και να σχεδιάζει και εποπτεύει εκπαιδευτικά προγράμματα.

- Να ενισχύει τη σχέση των παιδιών με την ιστορία εντάσσοντας στη διδασκόμενη ύλη την ιστορία του σχολείου, την οικογενειακή ιστορία ή την τοπική ιστορία
- Να υπερβαίνει τις διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στα μαθήματα του δημοτικού σχολείου και να επιχειρεί διαθεματικές προσεγγίσεις προκειμένου να πολλαπλασιάσει τα μαθησιακά οφέλη
- Να παράγει εκπαιδευτικά προϊόντα για τη σχολική ιστορία

Γενικές Ικανότητες

1. Δημοκρατική και κριτική πολιτειότητα
2. Ενδιαφέρον για τα δημόσια πράγματα
3. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
4. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
5. Καλλιέργεια πολυπρισματικής σκέψης
6. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στοχεύει στην εκπαίδευση των φοιτητών και φοιτητριών του ως δασκάλων ιστορίας έτσι ώστε να είναι ικανοί/ές να διδάξουν το μάθημα της ιστορίας στο δημοτικό σχολείο αλλά και να λειτουργήσουν ως δάσκαλοι και δασκάλες ιστορίας σε ποικίλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα όπως είναι το μουσείο, το εκπαιδευτικό βιβλίο, η κοινότητα ή και τα ψηφιακά περιβάλλοντα με εφαρμογές στην εκπαίδευση.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε δυο ενότητες που συνεργάζονται μεταξύ τους.

Κατά την πρώτη ενότητα, ο λόγος είναι για την ιστορία και το παρελθόν και γίνεται προσπάθεια ανάδειξης και αποδόμησης στερεοτύπων και αναπαραστάσεων που αναστέλλουν την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και εμποδίζουν τους φοιτητές στην εκπαίδευσή τους στην ιστορία. Η έννοια της ιστορίας, η σχέση της με τη συλλογική μνήμη, το ίδιο το αντικείμενο της ιστορίας διερευνώνται και συσχετίζονται με το ιστορικό πλαίσιο μέσα στον οποίο ερευνάται το παρελθόν και γράφεται η ιστορία του. Στη βάση αυτή συγκροτείται και 'ιστορικοποιείται' αυτή καθαυτή η έννοια της ιστορίας ως μιας βασικής πνευματικής, κοινωνικής και διαρκώς μεταβαλλόμενης διεργασίας, η οποία προσβλέπει στο παρελθόν για να αναγνώσει το παρόν. Το ιστορικό κείμενο αλλά και το συγκεκριμένο του συγκροτούν το πεδίο για την προσέγγιση βασικών επιστημολογικών ζητημάτων που απασχολούν το παρελθόν και το παρόν της ιστορικής εκπαίδευσης και σχετίζονται με τη φυσιογνωμία και την κοινωνική λειτουργία της ιστορίας, το περιεχόμενο και τις ιστορικές μεθόδους.

Με ανάλογη προσέγγιση συγκροτείται η έννοια της ιστορικής εκπαίδευσης στην οποία εγγράφεται και το μάθημα της ιστορίας στο σχολείο. Η σχολική τυπική ιστορική εκπαίδευση συναρτάται με τις δημόσιες χρήσεις της ιστορίας, την έννοια της ιστορικής κουλτούρας και τη συλλογική μνήμη. Αξιοποιούνται εδώ τα πορίσματα σύγχρονων ερευνών για να υπογραμμισθεί ο συσχετικός χαρακτήρας όλων των δραστηριοτήτων γύρω από την ιστορία και μνημονικών λειτουργιών εν γένει.

Κατά τη δεύτερη ενότητα, προσεγγίζεται το διδακτικό αντικείμενο από την πλευρά της διδασκαλίας αλλά και της μάθησης στην ιστορία. Αποκωδικοποιείται η έννοια της ιστορικής γνώσης και κατανόησης και προσδιορίζονται οι συγκροτητικές της όψεις. Το ιστορικό περιεχόμενο, οι ιστορικές μέθοδοι και οι ιστορικές έννοιες αντιστοιχίζονται με τη δηλωτική, μεθοδολογική και εννοιολογική κατανόηση προκειμένου να συνδιαμορφώσουν ένα νέο ιστορικό γνωσιολογικό κανόνα ο οποίος συναρτάται με μεταγνωστικούς στόχους και επιδιώξεις ευρύτερου κοινωνικού εγγραμματισμού.

Τέλος, παρουσιάζονται και διερευνώνται σε συνάρτηση με το διδακτικό αντικείμενο εναλλακτικές ή και άτυπες μορφές ιστορικής εκπαίδευσης όπως η τοπική ιστορία, η ηλεκτρονική ιστορία, ο ιστορικός κινηματογράφος και το μουσείο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ΝΑΙ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	72
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων, εκπόνηση εργασίας	48
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Husbands Ch. (2004), Τι σημαίνει διδασκαλία της ιστορίας; Γλώσσα, ιδέες και νοήματα, μτφρ.: Αποστόλης Λυκούργος, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ρεπούση Μ. (2004). Μαθήματα Ιστορίας. Από την ιστορία στην ιστορική εκπαίδευση. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Arthur J. & Phillips R. (2004). Issues in history teaching. London & New York : RoutledgeFalmer
- Barton C.K. & Levstik L. (2008). Διδάσκοντας ιστορία για το συλλογικό αγαθό. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Burke P. (2003). Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών. Αθήνα: Μεταίχμιο
- De Cock L. & Picard E. (2009). La fabrique scolaire de l'histoire. Marseille : Agone
- Ferro M. (2000). Πώς αφηγούνται την ιστορία στα παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Groux D. & Tutiaux-Guillon N. (2009). L'histoire scolaire au risque des sociétés en mutation. Paris : L'Harmattan.
- Moniot H. (2002). Η διδακτική της ιστορίας. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Phillips R. (1998). History Teaching, Nationhood and the State. London: Cassell

ΥΜ14 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://labrinos.webpages.auth.gr/digital_geography/course/view.php?id=5		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο τέλος των μαθημάτων οι φοιτητές:</p> <p>α) θα γνωρίζουν τα προγράμματα σπουδών της γεωγραφίας σε άλλα κράτη του κόσμου</p> <p>β) θα γνωρίζουν τις αλλαγές στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Γεωγραφίας του Δημοτικού σχολείου που έγιναν στην Ελλάδα από το 1834 έως σήμερα</p> <p>γ) θα γνωρίζουν για τα βασικά στοιχεία ενός χάρτη, πως διδάσκονται και ποια προβλήματα μπορεί να συναντήσουν κατά τη διδασκαλία.</p> <p>δ) θα έχουν μάθει για το χώρο και τη σημασία του στην κατανόηση της κλίμακας</p> <p>ε) θα γνωρίζουν για τις χαρτογραφικές προβολές και τη σημασία τους στη διδασκαλία της γεωγραφίας</p> <p>στ) θα έχουν ενημερωθεί για την εξέλιξη της διδασκαλίας της γεωγραφίας με τη βοήθεια των ψηφιακών μέσων.</p> <p>ζ) θα έχουν μάθει πώς διδάσκονται οι αφηρημένες έννοιες της γεωγραφίας</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Γεωγραφική Εκπαίδευση – Κόσμος</p> <p>2. Γεωγραφική Εκπαίδευση – Ελλάδα. Αναλυτικά Προγράμματα Γεωγραφίας</p> <p>3. Διαθεματικότητα: Γεωγραφία – Ιστορία</p> <p>4. Χώρος 1-Σχολικοί χάρτες</p> <p>5. Χάρτης 2- Αντίληψη του χώρου από τα παιδιά</p> <p>6. Προσανατολισμός</p> <p>7. Πρώτες αρχές στην κατασκευή χαρτών</p> <p>8. Τρίτη Διάσταση – Ελλάδα – ανάγλυφο</p>
--

9. Προβολές χαρτών
10. Σχεδιαγράμματα - Άτλαντες
11. Διδασκαλία αφηρημένων εννοιών γεωγραφίας
12. Σχολικά προγράμματα εκπαίδευσης.
13. Ψηφιακή γεωγραφία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ναι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	12
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Συγγραφή εργασίας/εργασιών	24
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κατσίκης Α. 1999. Διδακτική της Γεωγραφίας. ΤΥΠΩΘΗΤΩ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ Λαμπρινός, Ν. 2009. Σχετικά με τη Διδασκαλία της Γεωγραφίας στο Σχολείο. Εκδόσεις Γράφημα, Θεσσαλονίκη, σελ. 294.
- MacEachren A. M. 1995. How maps work. New York: The Guilford Press, p. 513
- Αλευριάδου, Α., 1998. Η εξέλιξη της ικανότητας των εννοιών του χώρου σε παιδιά νοητικώς καθυστερημένα και νοητικώς ομαλά. Διδακτορική διατριβή, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Ψυχολογίας, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
- Schmeinck, D., Knecht, P., Kosack, W., Lambrinos, N., Musumeci, M. and Gatt., S. 2010. Through the Eyes of Children. The Implementation of a European Dimension by Peer Learning in Primary School. Socrates - Comenius. Education and Culture. Mensch und buch verlag, p.236, Berlin (το βιβλίο συνοδεύεται από ένα DVD και ένα USB-stick)
- Λαμπρινός, Ν., Ασικλάρη, Φ., Καλαθάς, Α., (2013). Αξιοποιώντας τα GIS και τη διαδικτυακή χαρτογραφία στο σχολείο. Μία πρόταση για τη διδασκαλία της Γεωγραφίας. Τεύχος 1ο: Χάρτες, σελ. 48. Εκδόσεις ΓΡΑΦΗΜΑ. Θεσσαλονίκη.
- Lambrinos, N. and Asiklari F. (2014). The introduction of GIS and GPS through local history teaching in primary school. European Journal of Geography, vol.5, n.1, pp.32-47 (in <http://www.eurogeographyjournal.eu/>)
- Λαμπρινός, Ν., (2015). Οι τεχνολογίες των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ) ως εργαλεία υποστήριξης της χωρικής σκέψης στο πλαίσιο της γεωγραφικής διερεύνησης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 7 Μαρτίου 2015, Λευκωσία, Κύπρος, σελ.1-37.
- Zwartjes, L. (ed.) (April 2016). Case Studies of Personalized Learning. Connecting Education to the Cloud for Digital Citizenship. Deliverable 4.2 of the School on the Cloud project. Co-funded by the Lifelong Learning Programme of the European Union 543221- LLP-1-2013-GR-KA3-KA3NW.

ΥΜ15 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ και ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διδακτική Μαθηματικών: Βασικές Θεωρίες και Πρακτικές		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> Κατανοήσουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις στο πεδίο της εκπαίδευσης των μαθηματικών που επέφεραν αλλαγές στην προσέγγιση και τη διδασκαλία των μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο Αναζητήσουν και να επιλέξουν τρόπους προσέγγισης και διδασκαλίας των μαθηματικών που ενισχύουν τη δημιουργική μάθηση των παιδιών Κατανοήσουν τις βασικές μαθηματικές έννοιες και τη θέση τους στη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών στο δημοτικό σχολείο Έχουν εμβαθύνει στο γνωστικό περιεχόμενο των μαθηματικών προκειμένου να είναι σε θέση να προάγουν τη μάθηση και κατάκτηση των μαθηματικών εννοιών των μαθητών/τριών Εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση αποτελεσματικών μαθηματικών δραστηριοτήτων για το δημοτικό σχολείο Συνδέσουν το παιδαγωγικό πλαίσιο με τη διδασκαλία των μαθηματικών και τις προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται περισσότερο ή λιγότερο συχνά και γιατί
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή στις νέες καταστάσεις Ομαδική εργασία Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στις τάξεις της σύγχρονης διδακτικής των μαθηματικών για το δημοτικό σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα εστιάζει στην έρευνα για τη μάθηση των μαθηματικών και αποσκοπεί να προσφέρει στους φοιτητές γνώσεις σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους τα μικρά παιδιά μαθαίνουν μαθηματικά. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι εξής θεματικοί άξονες:

- Μάθηση μαθηματικών - Εφαρμογές των μαθηματικών
- Μαθηματικές έννοιες. Διδακτική επεξεργασία μαθηματικών εννοιών.
- Δημιουργία κατάλληλων διδακτικών καταστάσεων για την ανάπτυξη των μαθηματικών εννοιών. Διδακτική ανάλυση μιας δραστηριότητας.
- Θεωρίες μάθησης των μαθηματικών: μιχεβιορισμός, κονστρουκτιβισμός, κοινωνικοπολιτισμικές / κοινωνικοϊστορικές προσεγγίσεις.
- Συγκεκριμένα πεδία από το αναλυτικό πρόγραμμα των μαθηματικών του δημοτικού σχολείου:
  - Η έννοια του αριθμού. Αίσθηση του αριθμού. Αναπαραστάσεις του αριθμού. Αριθμητικά συστήματα. Αριθμητικός συμβολισμός.
  - Αριθμητικές πράξεις: πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμός, διαίρεση. Είδη προσθετικών και πολλαπλασιαστικών προβλημάτων. Στρατηγικές των παιδιών.
  - Κλάσματα, δεκαδικοί αριθμοί. αναλογίες, ποσοστά.
  - Γεωμετρικές έννοιες, αντίληψη του χώρου, γεωμετρικά σχήματα.
  - Επίλυση προβλήματος: τι είναι πρόβλημα, διαδικασίες επίλυσης προβλήματος. Οργάνωση μαθήματος με επίλυση προβλήματος.
  - Οργάνωση και ανάλυση δεδομένων - Στατιστική

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	29
	Συγγραφή εργασίας	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα και πραγματοποιείται μέσω γραπτής ανάπτυξης δοκιμίων. Τα κριτήρια αξιολόγησης των γραπτών δοκιμίων αναφέρονται στην πληρότητα του θεωρητικού υπόβαθρου θεμάτων σχετικών με τη διδακτική των μαθηματικών καθώς και την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας και την υποστήριξη συγκεκριμένων θέσεων και απόψεων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Van de Walle, Lovin, L.H., Karp, K.S., & Bay-Williams, J.M. (2017). *Μαθηματικά από το νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο*. Αθήνα: Gutenberg.

- Van de Walle, J. (2007). *Διδάσκοντας μαθηματικά για δημοτικό και γυμνάσιο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:**
- Βοσνιάδου, Σ. (1998, επιμ.). *Η ψυχολογία των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Diezmann, M.C., Watters, J.J. & English, L.D. (2001). Difficulties confronting young children undertaking investigations. In M. Van Den Heuvel-Penhuizen (ed.), *Proceedings of the 25th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 2, pp. 289-296). Utrecht, The Netherlands: Utrecht University.
- Elia, I. & Gagatsis, A. (2006). The effects of different modes of representation on problem solving: Two experimental programs. In J. Novotna, H. Moraova, M. Kratka & N. Stehlikova (eds.), *Proceedings of the 30th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 3, pp. 25-32). Prague: PME.
- Ζαχάρος, Κ. (2006). *Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ηλιοπούλου, Μ. (1998). *Παίζω και καταλαβαίνω*. Αθήνα: Εκκρεμές.
- Hughes, M. (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Kamii, C., & De Clark, G. (1995). *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν την αριθμητική. Προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Piaget*. Αθήνα: Πατάκης.
- Kahney, H. (1997). *Λύση προβλημάτων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καφούση, Σ., & Σκουμπορδή, Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών*. Αθήνα: Πατάκης.
- Kline, M. (1990). *Γιατί δεν μπορεί να κάνει πρόσθεση ο Γιάννης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα: Τόπος.
- Κολέζα, Ε. (2006). *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λεμονίδης, Χ. (2013). *Μαθηματικά της φύσης και της ζωής*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Λεμονίδης, Χ. (2003). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.
- Λεμονίδης, Χ. (1996). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Polya, G. (1945). *How to solve it* (μετάφραση στα ελληνικά: Πώς να το λύσω). Princeton: Princeton University Press.
- Schoenfeld, A.H. (1992). Learning to think mathematically: problem solving, meta-cognition and sense making in mathematics. In D.A. Grouwes (ed.), *Handbook of research in mathematics teaching and learning* (pp.334-370). NY: Macmillan.
- Smith, S.P. (2003). Representation in school mathematics: Children's representations of problems. In J. Kilpatrick, W.G. Martin & D. Schifter (eds.), *A research companion to principles and standards for school mathematics* (pp. 263-274). Reston, VA: NCTM.
- Σκουμπορδή, Χ. (2012). *Σχεδιασμός ένταξης υλικών και μέσων στη μαθηματική εκπαίδευση των μικρών παιδιών*. Αθήνα: Πατάκης.
- Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα: προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τζεκάκη, Μ. (1998). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Van Cleave's, J. (1997). *Γεωμετρία για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Van Cleave's, J. (1996). *Μαθηματικά για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φιλίππου, Γ. & Χρίστου, Κ. (2000). *Διδακτική των μαθηματικών*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Δαρδανός.

ΥΜ16 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΥΜ16

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΟΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2526		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα είναι σε θέση να αποτιμούν το επίπεδο γεωμετρικής σκέψης των μαθητών τους μέσα από τις απαντήσεις που θα δίνουν σε συγκεκριμένες δραστηριότητες. • Θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τρόπους αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών για τη διδασκαλία των μαθηματικών. • Θα εντοπίζουν τα λάθη και τις παρανοήσεις των μαθητών τους και θα γνωρίζουν πως να τα αξιοποιούν θετικά στη διδασκαλία τους. • Θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν γενικές ευρετικές προκειμένου να επιλύουν και να δημιουργούν προβλήματα. • Τέλος θα είναι σε θέση να συνδυάζουν την παραδοσιακή διδασκαλία με πόρους που σχετίζονται με την ιστορία των μαθηματικών
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Ομαδική εργασία Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα διαπραγματεύεται επιλεγμένα θέματα της διδακτικής των μαθηματικών που στόχο έχουν από τη μια να αναδείξουν το εύρος που έχει η διδακτική των μαθηματικών και από την άλλη να εξοικειώσουν τους φοιτητές με διδακτικούς πόρους που μπορούν να αξιοποιήσουν στη σχολική τάξη. Τα θέματα που θα διαπραγματευτούν είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τα επίπεδα γεωμετρικής σκέψης των van Hiele
--

2. Η αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών στη διδασκαλία των μαθηματικών
3. Η σημασία και αξιοποίηση των λαθών και των παρανοήσεων στα μαθηματικά
4. Το σύμβολο της ισότητας και η κατανόησή του
5. Χρήση των γρίφων για το πέρασμα από την αριθμητική στην άλγεβρα
6. Επίλυση προβλήματος
7. Αξιοποίηση της ιστορίας των μαθηματικών στη διδασκαλία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίασης της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του E-learning και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Συγγραφή εργασιών	8
	εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο E-learning.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Van de Walle, J. A., Karp, K. S., & Bay-Williams, J. M. (2007). Elementary and middle school mathematics: Teaching developmentally.
- Fuys, D., Geddes, D., & Tischler, R. (1988). The van Hiele model of thinking in geometry among adolescents. *Journal for Research in Mathematics Education*. Monograph, i-196.
- Way, J., & Beardon, T. (2003). *ICT and primary mathematics*. McGraw-Hill International.
- Kennedy, L., Tipps, S., & Johnson, A. (2007). *Guiding children's learning of mathematics*. Cengage Learning.
- Laborde, C., Kynigos, C., Hollebrands, K., & Strässer, R. (2006). Teaching and learning geometry with technology. *Handbook of research on the psychology of mathematics education: Past, present and future*, 275-304.
- Kilpatrick, J., Swafford, J., & Findell, B. (Eds.). (2001). *Adding it up: Helping children learn mathematics*. National Academies Press

- Cockburn, A. D., & Littler, G. (Eds.). (2008). *Mathematical misconceptions: A guide for primary teachers*. Sage.
- Cockburn, A. D. (2012). *Teaching mathematics with insight: the identification, diagnosis and remediation of young children's mathematical errors*. Routledge.
- Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.). (2000). *Mathematics for primary teachers* (pp. xiii+- 225). London and New York: Routledge.
- Carpenter, T. P., Franke, M. L., & Levi, L. (2003). *Thinking mathematically*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Seife, C. (2000). *Zero: The biography of a dangerous idea*. Penguin.
- Fauvel, J., Maanen, J. A., & van Maanen, J. A. (Eds.). (2000). *History in mathematics education: An ICMI study (Vol. 6)*. Springer.
- Burton, D. M. (1985). *The history of mathematics: An introduction*. AMC, 10, 12.
- Katz, V. J. (Ed.). (2000). *Using history to teach mathematics: An international perspective (Vol. 51)*. Cambridge University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Studies in Mathematics
Journal for Research in Mathematics
Education Journal of Mathematical
Behavior Mathematics Education
Research Journal Mathematical Thinking
and Learning
International Journal of Mathematical Education in Science and
Technology International Journal of Science and Mathematics
Education
Journal of Mathematics Teacher Education
Science & Education
Mediterranean Journal for Research in Mathematics
Education For the Learning of Mathematics
The International Journal for Technology in Mathematics
Education ZDM
Technology, Knowledge and learning

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' και Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://atlaswikigr.wikifoundry.com YouTube: atlas movies channel YouTube: atlas mooc		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν: 1. Να αναπτύξουν διδακτικό υλικό για να υποστηρίξουν τη διδασκαλία φυσικών επιστημών στο δημοτικό σχολείο. 2. Να σχεδιάσουν μια διδακτική στρατηγική και να εφαρμόσουν την κατάλληλη διδακτική μέθοδο για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών στο δημοτικό σχολείο. 3. Να διδάξουν φυσικές επιστήμες επιδιώκοντας την καλλιέργεια συγκεκριμένων δεξιοτήτων και στάσεων στα πλαίσια του γραμματισμού στις φυσικές επιστήμες.
Γενικές Ικανότητες
Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει στόχο την προετοιμασία των μελλοντικών εκπαιδευτικών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών. Μέσα από τις διαλέξεις και τις εργασίες φοιτητές και φοιτήτριες διερευνούν και ως ένα βαθμό να απαντούν τα ακόλουθα ερωτήματα:

- α) Γιατί να διδάξουμε φυσικές επιστήμες στο δημοτικό σχολείο;
- β) Με τι διδακτικό υλικό να υποστηρίξουμε τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών;
- γ) Πώς να διδάξουμε τις φυσικές επιστήμες στο δημοτικό σχολείο;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο & Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα υποστηρίζεται από ένα εκπαιδευτικό wiki (http://atlaswikigr.wikifoundry.com) και δύο εκπαιδευτικά κανάλια στο YouTube (YouTube: atlas movies channel & YouTube: atlas mooc). Στις διαλέξεις των μαθημάτων χρησιμοποιούνται παρουσιάσεις με powerpoint και prezi καθώς και πολυμέσικό υλικό όπως ταινίες, βίντεο, ηχητικά ντικουμέντα, slowmation/animation. Για την επικοινωνία στη διάρκεια του εξαμήνου χρησιμοποιείται το εκπαιδευτικό wiki, τα εκπαιδευτικά κανάλια και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	24
	Συγγραφή εργασίας	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	γραπτές εξετάσεις, εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σέρογλου κ.ά. (2017) Ανοίγοντας την επιστήμη στην κοινωνία. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 68405560

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Χαλκιά, Κ. (2010) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Εκδόσεις Μεταίχιμο. Αθήνα.

Matthews, M. (2007) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.
Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) Η φύση των φυσικών επιστημών - Διδακτικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις Child Services, Αθήνα.
Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education

Science Education

International Journal of Science Education

School Science Review

Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη

Θέματα στην εκπαίδευση - THEMES in Education

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Εκπαίδευση για την αειφορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10958		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες/τές να: <ul style="list-style-type: none"> • αποκτήσουν βασικές γνώσεις σχετικά με περιβαλλοντικά ζητήματα (π.χ., παγκόσμια θέρμανση), • κατανοήσουν τις βασικές αρχές της εκπαίδευσης για την αειφορία, τα χαρακτηριστικά, τους στόχους και τις βασικές μεθοδολογικές και διδακτικές προσεγγίσεις της.
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα I: (α) Επιστημονική κατανόηση, (β) Κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες που τα προκαλούν, (γ) Τρόποι αντιμετώπισής τους - ο ρόλος της εκπαίδευσης. Το παράδειγμα της Παγκόσμιας Θέρμανσης * Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα II: Εξασθένηση της στοιβάδας του όζοντος, ρύπανση εδάφους, αέρα, νερών, αλόγιστες δαπάνες, υπερκατανάλωση * Οικολογικό, ενεργειακό αποτύπωμα, αποτύπωμα νερού * Αρχές και φιλοσοφία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της «Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» * Στόχοι αειφορίας UNESCO * Στόχοι UNESCO για την εκπαίδευση για την αειφορία * Στόχοι ΔΕΠΠΣ και ΝΠΣ για την εκπαίδευση για την αειφορία * Διαθεματικότητα στην ΠΕ * Επιλογή, σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης / Εκπαίδευσης για Βιώσιμη Ανάπτυξη - Η μέθοδος Project - Πρακτική Εφαρμογή * Τυπικές και Εξειδικευμένες δραστηριότητες ΠΕ - Πρακτική εφαρμογή * ΤΠΕ και ΠΕ * Παιχνίδι ρόλων * Δραστηριότητες Πεδίου * Περιβαλλοντικά Παιχνίδια * Ανακεφαλαίωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ωρες διδασκαλίας	78
	Προετοιμασία για τις διαλέξεις	5
	Ενδιάμεσες πραιρετικές εργασίες	5
	Προετοιμασία για τις τελικές εξετάσεις	30
	Εξετάσεις	2
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Πρόοδος (40%) και γραπτές εξετάσεις (60%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργόπουλος Α., Τσαλίκη Ε., (1998). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Αρχές-Φιλοσοφία - Μεθοδολογία, Παιχνίδια & Ασκήσεις, Gutenberg, Αθήνα.
 Φλογαΐτη, Ε., (2011). Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Πεδίο Α.Ε., Αθήνα.

ΥΜ19 ΜΕΘΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6315		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <p>Να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις.</p> <p>Να διακρίνουν τα ποικίλα ερευνητικά σχέδια και την λογική τους.</p> <p>Να επιλέγουν το κατάλληλο ερευνητικό σχέδιο σε σχέση με το ερευνητικό ερώτημα</p> <p>Να εφαρμόζουν τις τεχνικές συλλογής δεδομένων οι οποίες συνδέονται με το σχετικό ερευνητικό σχέδιο</p> <p>Να αναπτύσσουν ένα ερευνητικό σχέδιο, είτε ποσοτικής είτε ποιοτικής μεθοδολογίας.</p>
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές στον τρόπο οργάνωσης και σχεδιασμού της εκπαιδευτικής έρευνας. Ειδική αναφορά θα γίνει (α) σε όλα τα ερευνητικά σχέδια των ποσοτικών και ποιοτικών μεθοδολογικών παραδόσεων και (β) στις τεχνικές συλλογής δεδομένων των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων και στους αντίστοιχους τύπους δειγματοληψίας. Ως προς τις ποσοτικές μεθόδους θα εξετάσουμε τα πειραματικά ερευνητικά</p>
--

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

σχέδια, τα σχέδια διαχρονικής (longitudinal) έρευνας, το σχέδιο συγκριτικής έρευνας και το σχέδιο της περιγραφικής-διατοπικής έρευνας, ενώ ως προς τις ποιοτικές μεθόδους θα εξετάσουμε το ερευνητικό σχέδιο μελέτης περίπτωσης, το εθνογραφικό ερευνητικό σχέδιο, το ερευνητικό σχέδιο με βιογραφικές μεθόδους και το ερευνητικό σχέδιο με αφηγηματικές μεθόδους. Θα παρουσιαστούν κριτήρια ανάπτυξης ερευνητικών ερωτημάτων σχετικά με τα τρία είδη έρευνας, την βασική, την έρευνα αξιολόγησης και την έρευνα δράσης. Μέσα από πρακτικά παραδείγματα εκπαιδευτικών ερευνών, θα εστιάσουμε στον τρόπο δόμησης του ερωτηματολογίου (κλίμακες μέτρησης, λειτουργικοποίηση μεταβλητών) στα είδη των συνεντεύξεων (δομημένη, ημι-δομημένη, βιογραφική, αφηγηματική) και σε ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε πολλές από τις διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας, στη διδασκαλία, την εργαστηριακή εργασία και την επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή Άσκηση	10
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	19
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	10
Εξετάσεις	3	
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με ατομική ή ομαδική γραπτή εργασία και ατομική γραπτή εξέταση. Μέθοδοι Αξιολόγησης Φοιτητών	
	<ul style="list-style-type: none"> • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης (Διαμορφωτική) • Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Γραπτή Εργασία (Συμπερασματική) • Γραπτή Εξέταση με Επίλυση Προβλημάτων (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) • Εργαστηριακή Εργασία (Διαμορφωτική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Bryman, A. (2016). Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας. Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Neuman, D. L. (2014). *Social research methods. Qualitative and quantitative approaches*, 7th Ed. Edinburgh: Pearson

Mills, E. G. and Gay L. R. (2019). *Educational Research*, 12th ed. Edinburgh: Pearson

Adler, S. E. and Clark, R. (2011). *An invitation to social research. How it's done*. Melbourne: Wadsworth

Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

ΥΜ20 ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, Εργαστηριακές ασκήσεις, Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης, Καλλιτεχνική Δημιουργία, Ατομική και Ομαδική Εργασία	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6519		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχει κατανοήσει βασικές έννοιες των Εικαστικών Τεχνών και τη σύνδεσή τους με την Εκπαίδευση στο πλαίσιο μιας ολιστικής μορφωτικής προσέγγισης • έχει εισαχθεί στην Ιστορία της Τέχνης μέσα από τις κύριες περιόδους και τα καλλιτεχνικά ρεύματα/κινήματα • έχει έρθει σε μια πρώτη γνωριμία με τα κύρια εκφραστικά μέσα και τις τεχνικές των Καλών Τεχνών (Εικαστικών), έχοντας κυρίως θεωρητικά και εν μέρει πρακτικά δοκιμάσει να ασχοληθεί και να εκφραστεί με κάποια μορφή τέχνης • είναι σε θέση να διακρίνει τα βασικά οφέλη από την ενασχόληση με τις Εικαστικές Τέχνες σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο • έχει στοχαστεί, πειραματιστεί και συνεργαστεί με τους συμμαθητές/ τις συμμαθήτριές του/της για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν από κοινού ένα καλλιτεχνικό έργο • έχει εξοικειωθεί με κύριες αισθητικές θεωρήσεις και μεθόδους ανάγνωσης και ερμηνείας των έργων τέχνης • έχει μελετήσει τη μορφή της εικαστικής παιδείας στο ελληνικό σχολείο μέσα από την ιστορία τον ρόλο και τους τρόπους διαμόρφωσης του μαθήματος • έχει αναζητήσει τρόπους αναβάθμισης της διδακτικής της τέχνης και της ιστορίας της στο σχολείο.
Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί τη βασική εισαγωγή στο γνωστικό πεδίο των Εικαστικών Τεχνών, με ευσύνοπτες αναφορές στις τεχνικές και τη θεματολογία τους, καθώς και στην εξέταση του σημαίνοντα ρόλου που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη και την καλλιέργεια του ατόμου. Έμφαση δίνεται στον παιδευτικό ρόλο των τεχνών και στη σύνδεσή τους με την εκπαιδευτική διαδικασία και τη σχολική ζωή. Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει και την εξοικείωση των φοιτητών/ φοιτητριών με την Ιστορία της Τέχνης, ενώ στοχεύει στην κατανόηση της σπουδαιότητας των Εικαστικών Τεχνών και των σύγχρονων μορφών καλλιτεχνικής έκφρασης στην πολιτισμική και κοινωνική ευαισθητοποίηση των ανθρώπων. Έμφαση δίνεται στη παιδαγωγική διάσταση της εικαστικής εκπαίδευσης και στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να συμβάλει ο/η εκπαιδευτικός στην καλύτερη εξοικείωση και ενασχόληση των μαθητών/ -τριών με τις εικαστικές τέχνες, με στόχο την καθολικότερη διαμόρφωση της ατομικής και πολιτιστικής τους ταυτότητας εντός και εκτός σχολικής τάξης. Μέσα από τη θεωρητική προσέγγιση και τις πρακτικές ασκήσεις οι φοιτητές/ οι φοιτήτριες αποκτούν μία συνολική και άμεση αντίληψη των ωφελειών που προκύπτουν από τη συστηματική και συνειδητή ενασχόλησή τους με τις διάφορες μορφές των εικαστικών τεχνών, καθώς και το άνοιγμα του ορίζοντά τους, που επιτυγχάνεται με την ευρύτερη πολιτισμική τους καλλιέργεια και εγρήγορση. Παράλληλος στόχος είναι να μπορέσουν οι σπουδαστές/ σπουδάστριες να ανταποκριθούν στη σύγχρονη προσέγγιση για καθολικότητα της γνώσης μέσα από διεπιστημονικές εφαρμογές, αντιλαμβανόμενοι/ -ες τους πώς οι εικαστικές τέχνες μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην κατάργηση των αυστηρών διαχωριστικών γραμμών μεταξύ των ποικίλων γνωστικών πεδίων, ενισχύοντας τη συμμετοχή και την ένταξη όλων στα μαθησιακά και κοινωνικά ζητούμενα.

Σύντομες αναφορές, όπου απαιτείται, γίνονται στον εκπαιδευτικό ρόλο και στο συνδυαστικό τρόπο αξιοποίησης και άλλων τεχνών (Φωτογραφίας, Κινηματογράφου, Μουσικής, Θεάτρου κ.ά.), οι οποίες όμως αναπτύσσονται διεξοδικότερα σε επί μέρους ειδικά μαθήματα της κατεύθυνσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/ τις φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/ φοιτητριών</p>	
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>48</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων</p>	<p>16</p>
	<p>Καλλιτεχνικό Εργαστήριο</p>	<p>22</p>
	<p>Διαδραστική διδασκαλία στο Υπολογιστικό Κέντρο</p>	<p>6</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας / εργασιών</p>	<p>20</p>
	<p>Καλλιτεχνική δημιουργία</p>	<p>8</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>120</p>
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Γραπτή Εργασία (70%) και Εργαστηριακή / Καλλιτεχνική Εργασία, αποτέλεσμα της άσκησης στο εργαστήριο (30%)</p> <p><u>Εναλλακτικά:</u> Η προφορική εξέταση στην αναρτημένη στο Elearning ύλη είναι η εναλλακτική μορφή αξιολόγησης, αντί της γραπτής εργασίας και της ομαδικής καλλιτεχνικής εργασίας.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σωτηροπούλου- Ζορμπαλά, Μ. & Μουρίκη, Α. (2021). «...Είχε μαμά ο Μιρό;» Από την αισθητική θεωρία στην αισθητική διδασκαλία. Αθήνα: Πεδίο

Βάος, Α. (2008). Ζητήματα διδακτικής των εικαστικών τεχνών. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Charman, L. H. (1993). Η διδακτική της Τέχνης. Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή. Επιμ. Π. Χριστοδουλίδη. Αθήνα: Νεφέλη.

Ρόμπισον, Κ., (1999). Οι Τέχνες στα Σχολεία. Αθήνα: Καστανιώτης.

Χαραλαμπίδης, Α. (2010), Τέχνη, βλέπω - γνωρίζω - αισθάνομαι. Θεσσαλονίκη: University Studio Press Α.Ε.

Μαγουλιώτης Α. (2014). Εικαστική Παιδαγωγική. Αθήνα: Σ. Αθανασόπουλος & ΣΙΑ Ι.Κ.Ε

Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων κ.ά. υπάρχουν αναρτημένα στο Elearning του μαθήματος.

ΥΜ21 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΟΧΙ		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση, κριτική ανάλυση και πρακτική κατανόηση ζητημάτων που αναφέρονται σε ζητήματα αναπηρίας και εκπαίδευσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:

- Να περιγράφει και να εξηγεί τα εννοιολογικά μοντέλα για την αναπηρία.
- Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των βασικών εννοιών, αρχών και διαδικασιών της παιδαγωγικής της ένταξης.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν στα ζητήματα της αναπηρίας.
- Βιβλιογραφική επισκόπηση σε θέματα αναπηρίας.
- Αναγνώριση και κριτική ανάλυση των εννοιολογικών μοντέλων για την αναπηρία.
- Σεβασμό στη διαφορετικότητα και αναγνώριση των ομαλοποιητικών μηχανισμών στην εκπαιδευτική πράξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρά τη μακρόχρονη ύπαρξη του θεωρητικού πλαισίου για την Παιδαγωγική της Ένταξης και την επίμονη ερευνητική ενασχόληση πολλών επιστημόνων με το συγκεκριμένο αντικείμενο, υφίσταται ακόμη μια μονοδιάστατη αντιμετώπιση της αναπηρίας στον ελληνικό χώρο. Η απουσία ενός ερμηνευτικού μοντέλου δεν επιτρέπει την εκκίνηση ενός γόνιμου προβληματισμού για την προσέγγιση της αναπηρίας ως εκπαιδευτικού και όχι ιατρικού-παθολογικού ζητήματος. Το συγκεκριμένο μάθημα αποβλέπει στην συζήτηση και την κριτική ανάλυση των ζητημάτων της αναπηρίας και πραγματεύεται τα παρακάτω θέματα:

- Αναπηρία: Ιστορική προσέγγιση, Πολιτική, Αναπηρικά Κινήματα, Διακηρύξεις
- Παιδαγωγική της Ένταξης: Θεωρία και Πράξη
- Αναπηρία και Κυρίαρχα Εννοιολογικά μοντέλα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας και ασύγχρονες μορφές επικοινωνίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την χρήση τεχνολογιών σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικότερα χρησιμοποιούνται: ppt για την παρουσίαση των εννοιών, video και αποκωδικοποιημένο υλικό σε braille.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις	78
	Αυτόνομη μελέτη: Ανάγνωση άρθρων και βιβλιογραφίας για παρασιάσεις	21
	Αυτόνομη μελέτη: Εκπόνηση τελικής γραπτής εξέτασης μαθήματος	21
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι κατά κανόνα συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η αξιοποίηση δοκιμασιών με ερωτήματα κρίσης και σύντομης απάντησης. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ατομικών τελικών γραπτών εξετάσεων σε ποσοστό 100% της τελικής βαθμολογίας. Τα θέματα των γραπτών εξετάσεων έχουν καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην ανάλυση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στα μαθήματα. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Δαρδανός.

Επιπρόσθετη συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη:

Barnes, C. Oliver, M. & Barton, L. (2014). Σπουδές για την αναπηρία σήμερα.

Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Oliver, M. (2009). Αναπηρία και Πολιτική. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012).

Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Πεδίο.

Καραγιάννη, Π. (2000). «Εκπαιδευτικές Πρακτικές». Στο: Α. Ζώνιου-Σιδέρη (επιμ) *Ατομα με Ειδικές Ανάγκες και η Ένταξή τους*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. σελ. 163-177.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Καραγιάννη, Π., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Σπανδάγου, Η. (2004). «Εκπαιδευτική Πολιτική και Ένταξη». *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τ.26, Αύγουστος-Οκτώβριος. σελ. 23-35.

- Zoniou-Sideri, A., Karagianni, P., Deropoulou, E. & Spandagou, I. (2005). «Inclusive Classes in Greece: New Names Old Institutions». Ηλεκτρονικά Πρακτικά ISEC στο διαδίκτυο www.isec2005.org.uk/.../zoniou-Sideri_a.shtml
- Zoniou-Sideri, A. Karagianni, P. Deropoulou, E. & Spandagou, I. (2006). «Inclusive Discourse in Greece: Strong Voices, Weak Policies». *International Journal of Inclusive Education*, V10, N 2-3 pp.279-291
- Καραγιάννη, Π. & Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2006). «Το Κοινωνικό Μοντέλο της Αναπηρίας. Θεωρία και Ερευνητική Πρακτική. Αντιφάσεις και Ερωτήματα». *Μακεδόν*, τ.15. σελ.223-232.

ΥΜ22 ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ22	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ, ΑΝΤΙΣΕΞΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2911 http://users.auth.gr/dimzachos/antiracist%20interc%20&%20antisexist%20ed.pdf		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όταν θα ολοκληρωθεί η σειρά των συναντήσεων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

A. Γνώσεις

1. Να έχουν εξοικειωθεί με την προβληματική που αφορά στα ζητήματα του ρατσισμού και του σεξισμού, έτσι ώστε να κατανοούν και να αξιολογούν τα διαφορετικά περιεχόμενα που δίδονται στις έννοιες αυτές.
2. Να αναγνωρίζουν τα φαινόμενα των στερεότυπων, των διακρίσεων, της καταπίεσης, του ρατσισμού και του σεξισμού έτσι ώστε να αντιπαλεύουν τις επιπτώσεις τους στο σχολείο και στην κοινωνία.
3. Να είναι σε θέση να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ του ρατσισμού και των άλλων διαστάσεων των κοινωνικών ανισοτήτων όπως, η κοινωνική τάξη, η εθνικότητα/εθνότητα, η θρησκεία, το φύλο, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η σωματική ικανότητα.
4. Να μπορούν να αξιολογούν κριτικά τις επιδράσεις των πολιτικών, καθώς και των καθημερινών αντιλήψεων, στάσεων και πρακτικών στη σχολική επιτυχία /αποτυχία των «διαφορετικών» μαθητριών/τριών.
5. Να είναι σε θέση να διερευνήσουν τη σχέση μεταξύ φύλου και εκπαίδευσης, δηλαδή, πώς δομείται και εκφράζεται το φύλο στο εκπαιδευτικό σύστημα και να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις για μια αντι-(ετερο)σεξιστική εκπαίδευση.

B. Δεξιότητες, Ικανότητες

1. Να ολοκληρώσουν την κριτική μελέτη μιας σειράς άρθρων & βιβλίων της σχετικής επιστημονικής περιοχής

2. Να μπορούν να στηρίζουν και να αναπτύσσουν τεκμηριωμένες, επιστημονικές απόψεις
3. Να μπορούν να ασκούν κριτική στις προσεγγίσεις / θεωρήσεις / θεωρίες που αφορούν στα ζητήματα του ρατσισμού, του σεξισμού και της διαφορετικότητας
4. Να υποστηρίζουν τη θέση ότι όλοι/ες οι μαθητές/τριες έχουν δικαίωμα σε μια ποιοτική εκπαίδευση
5. Να αναγνωρίζουν τις συνθήκες που καθορίζουν την εκπαίδευση των διαφορετικών ατόμων και ομάδων
6. Να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τη διαπολιτισμική προσέγγιση στην καθημερινή τους διδακτική πράξη
7. Να αυξήσουν την αυτογνωσία τους σχετικά με την έμφυλη κατασκευή των ταυτοτήτων φύλου γενικά και ειδικότερα στο πλαίσιο του σχολείου και να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για την προώθηση μιας αντι-(ετερο)σεξιστικής εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γνωριμία, (προ)επισκόπηση, απαιτήσεις

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Ιστορική διερεύνηση των μετακινήσεων στην Ελλάδα
 Μετανάστες/τριες στην Ελλάδα
 Έλληνες/ίδες σε άλλες χώρες
 Οι μειονότητες και τα δικαιώματά τους στο σύγχρονο κόσμο

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

1. Τι είναι και πώς δημιουργείται ο ρατσισμός;
  - Ρατσισμός, στερεότυπα και προκαταλήψεις
  - Ρατσισμός και κοινωνικές κατηγοριοποιήσεις
  - Ρατσισμός, εξουσία, διακρίσεις και εκμετάλλευση
  - Ορισμοί του ρατσισμού και σημασία τους για την πράξη
2. Ιστορία του ρατσισμού ως θεωρία και ως πολιτική
  - Η γένεση των ρατσιστικών θεωριών
  - Από τη ρατσιστική θεωρία στη ρατσιστική πολιτική
  - Η ναζιστική Γερμανία, το απάρτχάιντ της Νότιας Αφρικής, οι διακρίσεις στις ΗΠΑ
  - Η κατάσταση σήμερα στην Ευρώπη
3. Ρατσισμός και εκπαίδευση
  - Φανερός και κρυφός ρατσισμός
  - Ο καθημερινός ρατσισμός

- Η παραμέληση της γλώσσας και του πολιτισμού των μειονοτήτων και των μεταναστών/τριών
- Η ενοχοποίηση των θυμάτων
- Εκπαιδευτικές πολιτικές για την αντιμετώπιση του ρατσισμού

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πολιτισμικό περιβάλλον και εκπαίδευση
 Ορισμοί της Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
 Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα
 Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ

ΣΕΞΙΣΜΟΣ

Ο σεξισμός ως ιδεολογία και ως πράξη
 Το σχολείο ως πολιτισμικό πλαίσιο κατασκευής έμφυλων ταυτοτήτων και ως ένα προνομιακό πεδίο για την άρση του σεξισμού
 Έμφυλες /σεξουαλικές ταυτότητες και σχολείο
 Ρόλος του/της εκπαιδευτικού, εκπαιδευτική ηγεσία και φύλο.
 Η έμφυλη διάσταση του αναλυτικού προγράμματος.
 Εντοπισμός και κριτική αντιμετώπιση του σεξισμού στο διδακτικό υλικό. Ανάπτυξη μη-σεξιστικού παιδαγωγικού υλικού.
 Σεξισμός στο «κρυφό» αναλυτικό πρόγραμμα.
 Σεξισμός στη γλώσσα και η σημασία της στην αντι-(ετερο)σεξιστική εκπαίδευση
 Κατανοώντας και ερμηνεύοντας τις διαφορές στη μάθηση και στην επίδοση ανάμεσα στα φύλα στο σχολείο.
 Φεμινιστικές προσεγγίσεις στην παιδαγωγική.
 Στρατηγικές προώθησης της ισότητας των φύλων σε γνωστικά αντικείμενα.
 Σχεδιασμός μιας αντι-(ετερο)σεξιστικής πολιτικής στην εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας Blackboard, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με γραπτές εξετάσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Ζάχος, Δ. (2017). *Επίκαιρα Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Α. Σταμούλης.
 Τσιάκαλος Γ. (2000). *Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Πολίτης Φ. (2006). *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Χαραβιτσίδης, Π. (2013). *Χτίζοντας ένα δημοκρατικό και ανθρώπινο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ιστοσελίδα: Παραγωγή βοηθητικού εκπαιδευτικού υλικού για την εισαγωγή θεμάτων σχετικά με τα φύλα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο: <http://www.isotita- epeaek.gr/welcome.htm>

ΥΜ23 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΜ23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α' και Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ, ΤΠΕ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η κατοχή στοιχειωδών γνώσεων και δεξιοτήτων χειρισμού ευρέως διαδεδομένων υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6315		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική εξέταση, κριτική ανάλυση και πρακτική κατανόηση ζητημάτων που αναφέρονται στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση, και η συστηματική αντιμετώπιση των διαδικασιών σχεδιασμού, δημιουργίας, χρήσης, αξιολόγησης και διαχείρισης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράφει και να εξηγεί μοντέλα ενσωμάτωσης της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη διδασκαλία και τη μάθηση. • Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των βασικών εννοιών, αρχών και διαδικασιών διδακτικού σχεδιασμού και να εφαρμόζει γνώσεις σχετικές με τις διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης, επιλογής, χρήσης και αξιολόγησης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης, κατά την παραγωγή και αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού. • Να χρησιμοποιεί ταξινομήσεις εκπαιδευτικού λογισμικού και να αξιολογεί τις διδακτικές και μαθησιακές δυνατότητες και τους περιορισμούς ποικίλων ψηφιακών μέσων, υλικών και περιεχομένων. • Να σχεδιάζει και να δημιουργεί στα πλαίσια ομάδας πρότυπο ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για τη διδακτική αντιμετώπιση ποικίλων γνωστικών αντικειμένων των προγράμματος σπουδών του Δημοτικού σχολείου.
Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Εκπαιδευτικές τεχνολογίες και ΤΠΕ: Η εξέλιξη των μέσων. Πεποιθήσεις για την εκπαιδευτική αξία των νέων εκπαιδευτικών τεχνολογιών: Τα ερευνητικά δεδομένα

Θεματική Ενότητα 2: Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: Βασικές έννοιες, αρχές και διαδικασίες διδακτικού σχεδιασμού • Οι διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης • Μοντέλα διδακτικού σχεδιασμού • Διδακτικοί στόχοι, μέθοδοι, μορφές και μέσα διδασκαλίας

Θεματική Ενότητα 3: Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη: Ζητήματα σχεδιασμού, επιλογής και χρήσης διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης • Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στη διδασκαλία • Είδη και ταξινομήσεις εκπαιδευτικού λογισμικού • Χαρακτηριστικά, δυνατότητες και περιορισμοί τεχνολογιών, μέσων και υλικών διδασκαλίας και μάθησης • Κριτήρια επιλογής τεχνολογιών, μέσων και υλικών διδασκαλίας και μάθησης

Θεματική Ενότητα 4: Διδασκαλία και μάθηση με τη βοήθεια εκπαιδευτικού λογισμικού • Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας • Εκπαιδευτικό λογισμικό για την γλώσσα • Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθηματικών, της μελέτης περιβάλλοντος και των φυσικών επιστημών • Εκπαιδευτικό λογισμικό για τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες

Θεματική Ενότητα 5: Η αξιοποίηση των υπηρεσιών του Διαδικτύου στην εκπαίδευση • Εκπαιδευτικό υλικό και λογισμικό στον Παγκόσμιο Ιστό • Ζητήματα αξιολόγησης εκπαιδευτικών ιστοσελίδων • Επικοινωνία μέσω Διαδικτύου • Εκπαίδευση από απόσταση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και το περιεχόμενο του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας. Ειδικότερα χρησιμοποιούνται: Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό λογισμικό, Λογισμικό γενικής χρήσης, Υπηρεσίες Ιστού, Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle/elearning	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή Άσκηση	15
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	14
	Εξετάσεις	3
Σύνολο Μαθήματος	120	

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<p>Η αξιολόγηση είναι κατά κανόνα συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η αξιοποίηση δοκιμασιών με ερωτήματα πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης, καθώς και η επίλυση προβλημάτων τύπου μελέτης περίπτωσης. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω: 1. Ατομικών ή/και ομαδικών (2 ατόμων) φακέλων εργασιών (portfolio) - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας. Ο φάκελος εργασιών (portfolio) περιλαμβάνει όλες τις εργασίες παραγωγής ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, οι οποίες σχεδιάζονται και δημιουργούνται σε αρχικό επίπεδο στα πλαίσια των εργαστηριακών ενοτήτων του μαθήματος. 2. Ατομικών τελικών γραπτών ή προφορικών εξετάσεων (written essays) - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας. Τα θέματα των γραπτών εργασιών έχουν καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην ανάλυση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται σταδιακά μαζί με τα θέματα τόσο των εργαστηριακών, όσο και των θεωρητικών εργασιών και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη φύση και το θέμα της εκάστοτε εργασίας.</p>
-----------------------------------	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Timothy J. Newby, Donald Stepich, James Lehman, James D. Russell (2005) Educational Technology for Teaching and Learning (3rd Edition). NY: Prentice Hall

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Drenoyianni, H. and Selwood, I.D. (1998) "Conceptions or Misconceptions?" Primary Teachers' Perceptions and Use of Computers in the Classroom". In Education and Information Technologies, Vol.3, No.2, June 1998, pp.87-99.
- Ντρενογιάννη, Ε. και Πριμεράκης, Γ. (2008) Ψηφιακά σενάρια διδασκαλίας για το Δημοτικό σχολείο: Η διερεύνηση του περιεχομένου τους με έμφαση στα δομικά, μορφολογικά και μεθοδολογικά στοιχεία σχεδιασμού. Στο περιοδικό Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση, Τόμος 1, Τεύχος 2.
- Cuban, Larry. The Classroom Use of Technology Since 1920. New York: Teachers College Press, Columbia University, 1986.
- Cuban, L., & Cuban, L. (2009). Oversold and underused: Computers in the classroom. Harvard University Press.
- Watson, D. (2006). Understanding the relationship between ICT and education means exploring innovation and change. Education and Information Technologies, 11(3-4), 199- 216.
- Loveless, A., & Ellis, V. (Eds.). (2001). ICT, pedagogy and the curriculum: Subject to change. Psychology Press.
- Loveless, A. (2003). Creating spaces in the primary curriculum: ICT in creative subjects. Curriculum journal, 14(1), 5-21.
- Loveless, A. (1996). The role of IT: Practical issues for the primary teacher. Cassell.
- Drenoyianni, H. (2004). Designing and implementing a project-based ICT course in a teacher education setting: rewards and pitfalls. Education and Information Technologies, 9(4), 387-404.

- Drenoyianni, H., Selwood, I., & Riding, R. (2002). Searching Using 'Microsoft® Encarta™'. *Education and Information Technologies*, 7(4), 333-342.
- Ντρενογιάννη, Ε. (2000) "Αλληλεπιδραστικά Πολυμέσα: Η Περίπτωση των εγκυκλοπαιδικών εκδόσεων και της εκπαιδευτικής τους αξιοποίησης". Στο Κόμης, Β. (Επιμ.) *Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Πάτρα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Ντρενογιάννη, Ε. (2010) Το «νέο σχολείο» και ο ρόλος των ΤΠΕ ως φορέων εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Στο Τζιμογιάννης, Α. (Επιμ.) *Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση*. Κόρινθος: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Beauchamp, G. (2011). Interactivity and ICT in the primary school: categories of learner interactions with and without ICT. *Technology, Pedagogy and Education*, 20(2), 175-190.
- Foshay, R., & Ahmed, M. I. (2000). A practical process for reviewing and selecting educational software. Technical Paper. (ERIC Document reproduction service No. ED 464 608).
- McDougall, A., & Squires, D. (1995). A critical examination of the checklist approach in software selection. *Journal of Educational Computing Research*, 12(3), 263-274.
- Squires, D., & MacDougall, A. (1994). *Choosing and Using Educational Software: A Teacher's Guide*. Routledge.

4.3. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

ΥΕΜΠ2 ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΥΕΜΠ2

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> έχουν διαμορφώσει μια πιο σύνθετη κατανόηση της σχέσης γλώσσας και κοινωνίας είναι σε θέση να διαβάζουν τον τρόπο με τον οποίο τα κείμενα της κοινωνικής πραγματικότητας μέσα από τις λεξικογραμματικές, κειμενικές και πολυσημειωτικές τους επιλογές δομούν και ενισχύουν ή αναδομούν και αμφισβητούν συγκεκριμένες αναπαραστάσεις του κόσμου. είναι σε θέση να οικοδομούν, μέσα από τα κείμενα που επιλέγουν και τις δραστηριότητες που συνδιαμορφώνουν με τους μαθητές και τις μαθήτριες, μια θεματική ενότητα με στόχο την καλλιέργεια της κριτικής στάσης των μαθητών/τριών απέναντι στα κείμενα και τον κόσμο. έχουν αποκτήσει τα εργαλεία μέσα από τα οποία θα αναστοχάζονται το είδος της μαθησιακής κουλτούρας που οι ίδιοι/ες ως εκπαιδευτικοί θα συνοικοδομούν με τους μαθητές/τριές τους καθώς και το είδος των στρατηγικών και παιδαγωγικών πρακτικών που αναπτύσσουν το διάλογο του σχολείου με την κοινωνία.
<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p>

Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διερευνά ζητήματα που αφορούν στον τρόπο με τον οποίο οι βασικές αρχές και θέσεις της παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού μπορούν να αξιοποιηθούν στη διδασκαλία της γλώσσας και την καλλιέργεια του σχολικού γραμματισμού.

Εκκινώντας από τη βασική θέση της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (ΚΑΛ), που υποστηρίζει ότι η γλώσσα δεν συνιστά το μέσο για την αποτύπωση μιας στατικής και παγιωμένης πραγματικότητας αλλά το μηχανισμό για τη δόμηση της κοινωνικής πραγματικότητας καθώς και για τη διαπραγμάτευση ποικίλων κοινωνικών νοημάτων και κοινωνικών σχέσεων, το μάθημα επιδιώκει θεωρητικούς και πρακτικούς στόχους. Στο θεωρητικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με μια πιο σύνθετη, ιδεολογικά προσανατολισμένη προσέγγιση της γλώσσας και να συμβάλει στην κατανόηση της λειτουργικής διάστασης των λεξικογραμματικών, κειμενικών δομών και τη διαπλοκή τους με σημειωτικούς πόρους. Μέσα από τη λεπτομερή παρουσίαση της Συστημικής Λειτουργικής Γραμματικής, όπως έχει διαμορφωθεί από τους Halliday και Martin, το μάθημα επιδιώκει να καλλιεργήσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες την ικανότητα να αντιλαμβάνονται τις ιδεολογικές χρήσεις της γλώσσας - να κατανοούν, δηλαδή το πώς τα άτομα μέσα από γλωσσικούς και σημειωτικούς τρόπους (εικόνα, ήχο κλπ.) που επιλέγουν στα κείμενά τους (γλωσσικά και πολυτροπικά) δομούν και αναπαραγάγουν συγκεκριμένες αναπαραστάσεις του κόσμου, προβάλλουν συγκεκριμένες ταυτότητες, ενισχύουν ή αμφισβητούν ηγεμονικούς Λόγους.

Στο πρακτικό επίπεδο, που σχετίζεται με την παιδαγωγική πράξη, το μάθημα επιδιώκει να παράσχει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τα εργαλεία μέσα από τα οποία μπορούν να σχεδιάσουν διαλογικές παιδαγωγικές πρακτικές, δηλαδή πρακτικές που συμβάλλουν στο να μετασχηματιστούν οι σχολικές κοινότητες από μονολογικά πλαίσια διδασκαλίας σε πολυφωνικές κοινότητες γραμματισμού. Οι φοιτητές/τριες καλούνται, αξιοποιώντας τα εργαλεία αυτά, να παρακολουθήσουν μια τάξη δημοτικού σχολείου, να 'διαβάσουν' τη μαθησιακή κουλτούρα που δομείται στη σχολική αυτή κοινότητα και να αναλύσουν τον τρόπο που μαθητές/τριες και εκπαιδευτικοί στην καθημερινή σχολική πράξη, μέσα από τη γλώσσα, τα κείμενα και της αλληλεπιδράσεις τους, διαμορφώνονται σε εγγράμματα υποκείμενα που προβάλλουν και διαπραγματεύονται ποικίλες κοινωνικές και εγγράμματος ταυτότητες. Το πρακτικό μέρος του μαθήματος ολοκληρώνεται με τον σχεδιασμό μιας εναλλακτικής θεματικής ενότητας με βάση τις αρχές της παιδαγωγικής του Κριτικού Γραμματισμού, την εφαρμογή αυτής στην τάξη-παρακολούθησης και τον αναστοχασμό της όλης διαδικασίας.

Παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού, συστημική λειτουργική γραμματική, ηγεμονικοί Λόγοι, διαλογικές κοινότητες, ετερογλωσσία, κείμενα ως ιδεολογικές δομές, ανάγνωση και γραφή ως κοινωνικές πρακτικές.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Σεμιναριακού τύπου συζητήσεις με ομάδες	25
	Συνεργασία σε ομάδες για το σχεδιασμό μιας θεματικής ενότητας και τη διδασκαλία της στο σχολείο	35
	Συγγραφή εργασίας	30
	Αυτόνομη μελέτη της βιβλιογραφίας	30
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει τόσο διαμορφωτικό όσο και συμπερασματικό χαρακτήρα.</p> <p>Οι φοιτητές/τριες, σε ομάδες των 4 ή 5 ατόμων, καλούνται να παρακολουθήσουν μια τάξη δημοτικού σχολείου και να αποτυπώσουν την κουλτούρα της σχολικής τάξης, καταγράφοντας και αναλύοντας τις πρακτικές γραμματισμού που ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί. Στη συνέχεια, αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν - με τη βοήθεια της διδάσκουσας- μια παρέμβαση ακολουθώντας τις αρχές του Κριτικού Γραμματισμού και να την εφαρμόσουν στην τάξη που παρακολούθησαν. Κάθε ομάδα με προφορικές ανακοινώσεις παρουσιάζει τη σχετική διαδικασία (τα προβλήματα που αντιμετώπισαν, τις λύσεις που επέλεξαν κλπ.) στο μάθημα και ακολουθεί συζήτηση μεταξύ των φοιτητών/τριών και της διδάσκουσας για τις διάφορες επιλογές που έγιναν και την κουλτούρα που διαμόρφωσαν.</p> <p>Η τελική γραπτή εργασία περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω στάδια.</p> <p>Οι παρουσιάσεις αυτές και τα σχόλια που γίνονται αποτυπώνονται με τη μορφή γραπτής εργασίας που παραδίδεται με την ολοκλήρωση του μαθήματος.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (Εύδοξος)

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχάκης, Αργ., και Β. Τσάκωνα (2011). *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Comber, B. & Simpson, A. (επιμ.) 2001. *Negotiating Critical Literacies in Classrooms*. Mahwah, Lawrence Erlbaum Associates.

Kress, G. (2003) *Γλωσσικές διαδικασίες σε κοινωνικοπολιτισμική πρακτική*. (μετφρ. Ελ. Γεωργιάδη). Αθήνα: Σαββάλας.

Κωστούλη, Τ (2000). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση και κοινωνική/κριτική εγγραμματοσύνη: Η συμβολή της παιδικής λογοτεχνίας*. *Virtual School, The Sciences of Education Online*2 (1).

Κωστούλη, Τ. (2008). *Κριτική ανάλυση του γραμματισμού της σχολικής τάξης: Βασικές θέσεις και άξονες μελέτης*. Στο Μόζερ, Αμ. Και άλλοι (επιμ.). *Γλώσσης χάριν: Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γ. Μπαμπινιώτη*. (577-590). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κωστούλη, Τρ. (υπό δημ.) *Διαλογικότητα, πολυφωνία, γραμματική και ανάγνωση στο σχολείο: Η Κριτική Ανάλυση Λόγου στην παιδαγωγική πράξη*. Στον τιμητικό τόμο για τον καθηγητή Ν. Μήτση.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ: ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10243		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εξάπλωση των μέσων ενημέρωσης και των λοιπών παρόχων πληροφοριών, ως απόρροια της ραγδαίας ανάπτυξης της τεχνολογίας και των διαδικασιών επικοινωνίας, εγείρει το ζήτημα της αξιολόγησης του περιεχομένου, της σημασίας και της αξιοπιστίας της πληροφορίας από πλευράς των μαθητών/τριών ως ιδιαίζοντως σημαντικό. Αυτό προϋποθέτει ότι οι μαθητές/ήτριες είναι εφοδιασμένοι/ες με βασικές γνώσεις γύρω από τη λειτουργία των μέσων και των παρόχων πληροφοριών και γνωρίζουν πώς να τα αξιολογούν προκειμένου να τα χρησιμοποιούν για προσωπική έκφραση και δημοκρατική συμμετοχή. Εκκινώντας από την παραδοχή ότι για να συμβεί αυτό απαιτείται πρωτίστως οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί να είναι κριτικά εγγράμματοι στα μέσα και την πληροφορία, το μάθημα εστιάζει στη διερεύνηση τόσο θεωρητικών όσο και πρακτικών ζητημάτων. Στο θεωρητικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να καλλιεργήσει στους φοιτητές/ήτριες την ικανότητα να εξετάζουν, να αναλύουν κριτικά και να κατανοούν πρακτικά ζητήματα που αφορούν στην αξιοποίηση πηγών των μέσων και της πληροφορίας για την επίτευξη γλωσσοδιδασκικών στόχων. Ειδικότερα, επικεντρώνεται στη μελέτη: (α) της ιστορίας και τεχνολογίας των Μέσων, (β) της θεσμικής και οικονομικής τους υπόστασης, (γ) της πολιτικής και κοινωνικής τους λειτουργίας, (δ) των ειδολογικών, ιδεολογικών και αισθητικών χαρακτηριστικών των

μηνυμάτων τους, (ε) της δεοντολογίας και ελευθερίας της έκφρασης και (στ) της πρόσληψης και ερμηνείας τους από τους μαθητές/ήτριες. Στο πρακτικό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να καταστήσει τους φοιτητές/ήτριες ικανούς/ές να σχεδιάζουν μια θεματική ενότητα με βάση τις αρχές του κριτικού γραμματισμού στα μέσα και να την εφαρμόζουν σε τάξη δημοτικού σχολείου στην οποία, προηγουμένως, έχουν κληθεί σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων να παρακολουθήσουν και να αποτυπώσουν τις πρακτικές γραμματισμού τις οποίες ο/η εκπαιδευτικός της τάξης χρησιμοποιεί. Το πρακτικό μέρος του μαθήματος ολοκληρώνεται με τον αναστοχασμό της όλης διαδικασίας προκειμένου να αναδειχθεί η ανάγκη ανανέωσης των σημερινών παιδαγωγικών πρακτικών ώστε να εξυπηρετούν επαρκώς το μεταβαλλόμενο ρόλο των εκπαιδευτικών στο νέο μαθησιακό περιβάλλον που αναδύεται ως αποτέλεσμα των ραγδαίων αλλαγών στους τομείς των μέσων και της πληροφορίας. Επιπλέον, σε εργαστηριακό επίπεδο, το μάθημα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές/ήτριες με πρακτικές αναζήτησης και κριτικής αξιολόγησης του περιεχομένου, της αξιοπιστίας και της χρησιμότητας online μέσων και πηγών πληροφόρησης για την επίτευξη γλωσσοδιδακτικών στόχων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να:

- Αξιοποιούν με δημιουργικό τρόπο τα Μέσα ως πηγές πληροφορίας και γνώσης για τη διδασκαλία της γλώσσας.
- Αναλύουν, αξιολογούν και αναστοχάζονται με κριτικό τρόπο τις διάφορες δομές και μορφές των ΜΜΕ ως πηγών πληροφόρησης.
- Κατανοούν το περιεχόμενο των μηνυμάτων των ΜΜΕ καθώς και το ευρύτερο θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει και επηρεάζει τον τρόπο παραγωγής τους.
- Κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους τα μηνύματα των ΜΜΕ απευθύνονται, προσλαμβάνονται και ερμηνεύονται από τους μαθητές/ήτριες.
- Αναπτύσσουν κριτική και διερευνητική στάση απέναντι στα Μέσα.
- Καλλιεργούν βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες και αναπτύσσουν εκφραστικές-δημιουργικές ικανότητες.
- Κατανοούν τα διαφορετικά είδη της μαζικής επικοινωνίας, τα χαρακτηριστικά, τις συμβάσεις και τα εκφραστικά/ρητορικά τους μέσα και πώς αυτά συμβάλλουν στη μετάδοση συγκεκριμένων πολιτικο-κοινωνικο- ιδεολογικών αντιλήψεων/στερεοτύπων.
- Αναπτύσσουν προσωπική, κοινωνική και πολιτική αντίληψη.
- Διερευνούν τους τρόπους σύνδεσης των κοινοτήτων με τα τοπικά Μέσα.
- Έχουν εμπειρία διδασκαλίας σε πραγματικές συνθήκες στο μάθημα της γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνιστούν οι ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Εισαγωγή - Έννοιες

- Το ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο συγκρότησης του γραμματισμού στα μέσα.
- Η ιστορία της εξέλιξης του γραμματισμού στα μέσα.
- Αλληλεπίδραση με άλλους γραμματισμούς (πληροφοριακός γραμματισμός, ψηφιακός γραμματισμός).

Θεματική Ενότητα 2: Σύγχρονες κατευθύνσεις εκπαιδευτικής πολιτικής για το γραμματισμό στα μέσα

- UNESCO MIL curriculum for teachers.
- Η οπτική του κριτικού γραμματισμού στα μέσα.

Θεματική Ενότητα 3: Ειδησεογραφία και Ρεπορτάζ

- Κριτική διερεύνηση των αρχών, αξιών και κανόνων που διέπουν τη συγκρότηση του ειδησεογραφικού λόγου στον τύπο και την τηλεόραση (ζητήματα επιλογής και ιεράρχησης των θεμάτων, τρόπος παρουσίασης και σχολιασμού τους, τι αποκλείεται και γιατί, ποιοί μιλούν ή δεν μιλούν και γιατί, ο ρόλος της εικόνας και των 'ειδικών', επίδραση όλων αυτών στην ψυχολογία, την πολιτική και κοινωνική αντίληψη του κοινού).
- Συγκριτική εξέταση διαφορετικών ειδησεογραφικών μέσων (έντυπων και τηλεοπτικών), ώστε να αναπτυχθεί η ικανότητα αξιολόγησής τους.
- Εξέταση του κανονιστικού και του ηθικού πλαισίου που διέπει τον ειδησεογραφικό λόγο: ζητήματα λογοκρισίας και αυτολογοκρισίας, δημοσιογραφικής δεοντολογίας και ελευθερίας της έκφρασης.
- Παραγωγή εναλλακτικού ειδησεογραφικού λόγου (λ.χ. κατασκευή πρωτοσέλιδου, σύνταξη ηλεκτρονικής εφημερίδας ή τηλεοπτικού δελτίου, διενέργεια έρευνας και συνεντεύξεων με στόχο την παραγωγή ρεπορτάζ πάνω σε θέμα της επιλογής των εκπαιδευομένων).

Θεματική Ενότητα 4: Διαφήμιση

- Η διαφήμιση ως ένα σύνθετο είδος λόγου, που συνδυάζει εικόνα και λόγο, πληροφορία και μυθοπλασία, εκφραστική λιτότητα και νοηματική περισσότητα, πραγματισμό και αισθητική, κοινοτυπία (λ.χ., στερεότυπα) και καινοτομία.

- Η διαφήμιση ως σύνθετο πολιτισμικό κείμενο: αξίες, νοοτροπίες, κοινωνικές σχέσεις και ρόλοι, ζητήματα δεοντολογίας και ελέγχου.
- Παραγωγή εναλλακτικού διαφημιστικού λόγου, στο πλαίσιο της οποίας οι εκπαιδευόμενοι διερευνούν ζητήματα όπως ο καθορισμός του κοινού- στόχος, επιλογές επικοινωνιακής στρατηγικής, ζητήματα σύνθεσης και αισθητικής.

Θεματική Ενότητα 5: Κινηματογράφος – Ταινίες μυθοπλασίας

- Ο κινηματογράφος ως μέσο διερεύνησης, αποτύπωσης και ερμηνείας του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Χρησιμοποιώντας κατάλληλες θεματολογικά ταινίες, αναλύονται:

- ο τρόπος αφήγησης (είδη κάδρων, οπτικής γωνίας και σύνδεσης των σκηνών και τα νοηματικά αποτελέσματά τους),
- ο τρόπος αναπαράστασης των ηρώων/χαρακτήρων,
- η ιδεολογική/ερμηνευτική οπτική του σκηνοθέτη,
- η σύνδεση της πλοκής/θέματος με την κοινωνική εμπειρία των εκπαιδευομένων.

Θεματική Ενότητα 6: Εικόνες της Πραγματικότητας – Φωτογραφία. ντοκιμαντέρ

- Η δύναμη και οι παγίδες της φωτογραφικής/κινηματογραφικής μαρτυρίας/τεκμηρίωσης, χρησιμοποιώντας ως βασικά είδη μελέτης το φωτορεπορτάζ (όπως συναντάται στον τύπο, στα ειδησεογραφικά περιοδικά, καθώς και σε σχετικές ειδικές εκδόσεις) και το ντοκιμαντέρ (τηλεοπτικό ή/και κινηματογραφικό).

Οι βασικοί άξονες του προβληματισμού που πρέπει να αναπτυχθεί εδώ είναι οι ακόλουθοι:

- Κριτική του 'αφελούς' ρεαλισμού που καλλιεργεί η αληθοφάνεια της φωτογραφικής τεχνολογίας, αλλά και η ρητορική της κατασκευής των ντοκιμαντέρ.
- Ανάδειξη του ρόλου της ιδεολογικής-ερμηνευτικής οπτικής και της φωτογραφικής/κινηματογραφικής τεχνικής στην κατασκευή και την υποβλητικότητα/φυσικότητα του φωτορεπορτάζ/ντοκιμαντέρ. Αναφορές στα φαινόμενα της προπαγάνδας και της παραποίησης των φωτογραφικών τεκμηρίων.
- Εξέταση της δυνατότητας του φωτορεπορτάζ/ντοκιμαντέρ να διερευνήσει την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα και να αναδείξει, να αποκαλύψει, να καταγγείλει κρίσιμα ζητήματα/προβλήματα.

Θεματική Ενότητα 7: Διαδίκτυο

- ? Έννοιες (διαδίκτυο, παγκόσμιος ιστός, μηχανές αναζήτησης)
- ? Ιστορία διαδικτύου και λειτουργία του (εμπορικός χαρακτήρας)
- ? Προσωποποιημένη πληροφόρηση και συνεπαγωγές για την εκπαίδευση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε ποικίλα επίπεδα και διαστάσεις της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας του μαθήματος	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	12
	Πρακτική άσκηση σε τάξη	15
	Μελέτη βιβλιογραφίας	15
	Εκπόνηση ασκήσεων και τελικής εργασίας	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών η οποία είναι διαρκής, έχει τόσο συμπερασματικό όσο και διαμορφωτικό χαρακτήρα. Ειδικότερα, η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ομαδικής (έως 3 ατόμων) άσκησης στο πλαίσιο της εργαστηριακής ενότητας του μαθήματος σε ποσοστό 20% της τελικής βαθμολογίας. 2. Ομαδικής (έως 3 ατόμων) τελικής γραπτής, εργασίας σε ποσοστό 60/% της τελικής βαθμολογίας. Όσον αφορά στη διαμορφωτική αξιολόγηση, πραγματοποιείται μέσω των προφορικών παρουσιάσεων των εργασιών σε ποσοστό 20% της τελικής βαθμολογίας. <p>Τα κύρια κριτήρια αξιολόγησης αφορούν στο περιεχόμενο, στη δομή και στην ποιότητα οργάνωσης καθώς και στη μορφή, στην αισθητική παρουσία και επιμέλεια της εργασίας.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

- Καμαριανός, Ι. Χ. (2005). *Εξουσία, ΜΜΕ και εκπαίδευση* (1η εκδ.). Αθήνα: Δαρδανός.
- Πλειός, Γ. (2021). *Παραπονημένες Ειδήσεις (Fake News): Ο μετασχηματισμός της προπαγάνδας στην κοινωνία της ενημέρωσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Buckingham, D., & (2008). *Εκπαίδευση στα ΜΜΕ: Αλφαριθμητισμός, μάθηση και σύγχρονη κουλτούρα*, Ε. Κούρτη (Επιμέλεια). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Curran, J. (2005). *Μέσα επικοινωνίας και εξουσία*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Γαλάνη, Ά., & Κυρίδης, Α. (2005). Από τη μεγάλη οθόνη στα παιδικά όνειρα: Οι απόψεις των παιδιών για τον παιδικό κινηματογράφο. *Σύγχρονη Εκπαίδευση: Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων [Διαδικτυακά]*, 0.142 (2005): 83-94.
- Graddol, D., Boyd-Barrett, O., & (2001). *Κείμενα των ΜΜΕ: Συγγραφείς και αναγνώστες*, Ι. Φ. Βλαχόπουλος (Επιμ.). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

- Ιορδανίδου, Σ., Παπαδημητρίου, Σ., Βαλσαμίδου, Α. (Επιμ.), (2018). *Εγγραμματισμός στα μέσα: Media Literacy: Σε αναζήτηση της έννοιας και της λειτουργίας της*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις
- Κυρίδης, Α., & Κασίδου, Σ. (2001). Η εκπαίδευση για τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας: Το παράδειγμα της τηλεόρασης. *Νέα Παιδεία*
- Λέανδρος, Ν. (2008). *Επιχειρηματικές στρατηγικές στη βιομηχανία των μέσων* (1η εκδ.). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Macedo, D. &Steinberg, S. (2007). *Media literacy: A reader*. New York: Peter Lang.
- Μπαλτζάκη, Ε. Π. (2010). *Κριτική προσέγγιση τηλεοπτικής εκπομπής οικολογικού περιεχομένου από τη σκοπιά της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης*. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος.
- Σμυρναίος, Ν. (2018). *Το Ολιγοπώλιο του Διαδικτύου: Πώς οι Google, Apple, Facebook, Amazon και Microsoft πήραν τον έλεγχο της ψηφιακής μας ζωής*. Αθήνα: Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις.
- Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Ν. (2011). *Η γλώσσα των ΜΜΕ στο σχολείο: Μια γλωσσολογική προσέγγιση για την (προ)σχολική εκπαιδευτική διαδικασία*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη.
- Χαραμής, Π. (Επιμ.), (2001). *Η Αξιοποίηση των ΜΜΕ στο σχολείο: Δυνατότητες - όρια - προοπτικές*. Αθήνα: Εκδόσεις της Σχολής Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος.
- Χατζησαββίδης, Σ. Α. (1999). *Ελληνική γλώσσα και δημοσιογραφικός λόγος: Θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή.

ΥΕΜΠ7 ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Διδακτικής των Μαθηματικών: Εφαρμογές στην τάξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές αναμένεται να:

- Έχουν εμβαθύνει στο γνωστικό περιεχόμενο των μαθηματικών προκειμένου να είναι σε θέση να προάγουν τη μάθηση και κατάκτηση των μαθηματικών εννοιών των μαθητών
- αναζητήσουν, να επιλέξουν και να εφαρμόσουν τρόπους προσέγγισης και διδασκαλίας των μαθηματικών που ενισχύουν τη δημιουργική μάθηση των παιδιών
- εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση αποτελεσματικών μαθηματικών δραστηριοτήτων για το δημοτικό σχολείο
- είναι σε θέση να εξηγούν την επιλογή και χρήση συγκεκριμένων μεθόδων διδασκαλίας στα μαθηματικά
- συνδέσουν το παιδαγωγικό πλαίσιο με τη διδασκαλία των μαθηματικών και τις προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στο σχολείο, και να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα όπως σύνδεση των μαθηματικών με την καθημερινή ζωή, σύνδεση οικογένειας και σχολείου, ιδιαιτερότητες και διαφορές στο μαθητικό πληθυσμό
- αναπτύξουν μεταξύ τους συνεργασίες για την προώθηση εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων στα μαθηματικά

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή στις νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό μελετά τη διδασκαλία των μαθηματικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση επιχειρώντας να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς να αναζητήσουν τρόπους προσέγγισης

και διδασκαλίας των μαθηματικών εννοιών στο δημοτικό σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα επιχειρεί να συνδέσει τις θεωρητικές και ερευνητικές προσεγγίσεις με πρακτικές εφαρμογές που αναφέρονται σε ζητήματα όπως μέθοδοι και διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης των μαθηματικών, εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες των εκπαιδευτικών στην περιοχή της εκπαίδευσης των μαθηματικών. Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι εξής θεματικοί άξονες:

- Εννοιολογική και διαδικαστική κατανόηση στα μαθηματικά.
- Ανάπτυξη μαθηματικής σκέψης και επικοινωνία, δημιουργικότητα στη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών.
- Σύγχρονα προγράμματα μαθηματικών διεθνώς και προτάσεις για βελτίωση και αλλαγή.
- Στρατηγικές διδασκαλίας με χρήση υποστηρικτικών μέσων (π.χ., τεχνολογία, αριθμομηχανές)
- Συνεργασία φοιτητών για την ανάπτυξη μαθηματικής γνώσης και την εφαρμογή της στη διδασκαλία των μαθηματικών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Πρακτική	12
	Συγγραφή εργασίας	20
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα και βασίζεται:</p> <p>α) στον σχεδιασμό και την υλοποίηση διδασκαλίας μαθήματος μαθηματικών διάρκειας 8 ωρών σε τάξη του δημοτικού σχολείου,</p> <p>β) δημόσια παρουσίαση της διδασκαλίας στην ολομέλεια των φοιτητών/τριών και υποστήριξη των επιλογών και μέσων που χρησιμοποιήθηκαν, και γ) παράδοση γραπτής εργασίας.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης στηρίζονται στην πληρότητα του θεωρητικού υπόβαθρου θεμάτων σχετικών με τη διδακτική των μαθηματικών καθώς και την ικανότητα σύνδεσης του παιδαγωγικού πλαισίου με τη διδασκαλία των μαθηματικών.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.
 Λεμονίδης, Χ. (2004). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Βοσνιάδου, Σ. (1998, επιμ.). *Η ψυχολογία των μαθηματικών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Diezmann, M.C., Watters, J.J. & English, L.D. (2001). Difficulties confronting young children undertaking investigations. In M. Van Den Heuvel-Penhuizen (ed.), *Proceedings of the 25th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 2, pp. 289-296). Utrecht, The Netherlands: Utrecht University.
- Elia, I. & Gagatsis, A. (2006). The effects of different modes of representation on problem solving: Two experimental programs. In J. Novotna, H. Moraova, M. Kratka & N. Stehlikova (eds.), *Proceedings of the 30th Conference of the International Group for the Psychology of Mathematics Education* (Vol. 3, pp. 25-32). Prague: PME.
- Ζαχάρος, Κ. (2006). *Οι μαθηματικές έννοιες στην προσχολική εκπαίδευση και η διδασκαλία τους*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Ηλιοπούλου, Μ. (1998). *Παίζω και καταλαβαίνω*. Αθήνα: Εκκρεμές.
- Hughes, M. (1999). *Τα παιδιά και η έννοια των αριθμών*. Αθήνα: Gutenberg.
- Kamii, C., & De Clark, G. (1995). *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν την αριθμητική. Προεκτάσεις και εφαρμογές της θεωρίας του Piaget*. Αθήνα: Πατάκης.
- Kahney, H. (1997). *Λύση προβλημάτων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καφούση, Σ., & Σκουμπουρδή, Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών*. Αθήνα: Πατάκης.
- Kline, M. (1990). *Γιατί δεν μπορεί να κάνει πρόσθεση ο Γιάννης*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Κολέζα, Ε. (2009). *Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία των μαθηματικών*. Αθήνα: Τόπος.
- Κολέζα, Ε. (2006). *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Λεμονίδης, Χ. (2013). *Μαθηματικά της φύσης και της ζωής*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Λεμονίδης, Χ. (2003). *Μια νέα πρόταση διδασκαλίας των μαθηματικών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου*. Αθήνα: Πατάκης.
- Λεμονίδης, Χ. (1996). *Περίπατος στη μάθηση της στοιχειώδους αριθμητικής*. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη.
- Nunes, T., & Bryant, P. (2007). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Polya, G. (1945). *How to solve it (μετάφραση στα ελληνικά: Πώς να το λύσω)*. Princeton: Princeton University Press.
- Schoenfeld, A.H. (1992). Learning to think mathematically: problem solving, meta-cognition and sense making in mathematics. In D.A. Grouwes (ed.), *Handbook of research in mathematics teaching and learning* (pp.334-370). NY: Macmillan.
- Smith, S.P. (2003). Representation in school mathematics: Children's representations of problems. In J. Kilpatrick, W.G. Martin & D. Schifter (eds.), *A research companion to principles and standards for school mathematics* (pp. 263-274). Reston, VA: NCTM.
- Σκουμπουρδή, Χ. (2012). *Σχεδιασμός ένταξης υλικών και μέσων στη μαθηματική εκπαίδευση των μικρών παιδιών*. Αθήνα: Πατάκης.
- Τζεκάκη, Μ. (2010). *Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα: προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Τζεκάκη, Μ. (1998). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Van Cleave's, J. (1997). *Γεωμετρία για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Van Cleave's, J. (1996). *Μαθηματικά για παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φιλίππου, Γ. & Χρίστου, Κ. (2000). *Διδακτική των μαθηματικών*. Αθήνα: Τυπωθήτω, Δαρδανός.

ΥΕΜΠ8 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://atlaswikigr.wikifoundry.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν:

1. Να μελετούν, να αναλύουν και να αξιολογούν βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες δικές τους ή συναδέλφων τους.
2. Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν δραστηριότητες φυσικών επιστημών μέσα στη σχολική τάξη.
3. Να συνεργάζονται με μελλοντικούς και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς σε μια σχολική μονάδα για να προετοιμαστούν και να πραγματοποιήσουν το μάθημα των φυσικών επιστημών.
5. Να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν διδακτικό υλικό και να το χρησιμοποιούν στη συνέχεια στην τάξη.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα πραγματοποιείται μέσα από μια σειρά βιωματικών σεμιναρίων - εργαστηρίων με στόχο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τους ρυθμούς και τις απαιτήσεις

της σχολικής τάξης και να εκπαιδευθούν στην υλοποίηση διδακτικών μετασχηματισμών μέσα από μια πληθώρα διδακτικών στρατηγικών και να προετοιμαστούν για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών μέσα στη σχολική τάξη.
 Το μάθημα αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες φυσικών επιστημών από πραγματικές σχολικές τάξεις και συζητούν και αναλύουν τις διδασκαλίες αυτές. Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες ετοιμάζουν δικές τους διδασκαλίες και τις πραγματοποιούν σε συνεργαζόμενα δημοτικά σχολεία. Τέλος, στο τρίτο μέρος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρακολουθούν, μελετούν και αναλύουν τις δικές τους διδασκαλίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ομαδική εργασία σε σεμινάρια/εργαστήρια	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στις διαλέξεις προβάλλονται παρουσιάσεις διαφανειών prezi και powerpoint και βιντεοσκοπημένες διδασκαλίες. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παράγουν ψηφιακό διδακτικό υλικό για τις διδασκαλίες τους και ψηφιακά αρχεία ήχου και εικόνες για να καταγράψουν διδακτικά επεισόδια. Η επικοινωνία πραγματοποιείται με εκπαιδευτικό wiki και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	15
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Πρακτική	20
	Εκπόνηση μελέτης (project)	10
	Συγγραφή εργασίας	10
	Καλλιτεχνική δημιουργία	5
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αυτοαξιολόγησή μιας σειράς δραστηριοτήτων για τη σχολική τάξη. Μετά την εφαρμογή της διδασκαλία τους σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον ετοιμάζουν, παρουσιάζουν προφορικά και παραδίδουν ένα portfolio με τις δραστηριότητες που σχεδίασαν, το διδακτικό υλικό που ανέπτυξαν, έκθεση αυτο-αξιολόγησης και ηχητικά ή οπτικοακουστικά ντοκουμέντα από τη διδακτική τους παρέμβαση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σέρογλου, Φ. (2006) Φυσικές επιστήμες για την εκπαίδευση του πολίτη, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη

Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 15203

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Χαλκιά, Κ. (2010) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Εκδόσεις Μεταίχμιο. Αθήνα.

Matthews, M. (2007) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) Η φύση των φυσικών επιστημών - Διδακτικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις ChildServices, Αθήνα.

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education

Science Education

International Journal of Science

Education School Science Review

Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη

Θέματα στην εκπαίδευση - THEMES in Education

ΥΕΜΠ9 ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://atlaswikigr.wikifoundry.com YouTube: atlas movies channel		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Στο τέλος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - χρησιμοποιούν ψηφιακές εφαρμογές στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών, της γεωγραφίας και των μαθηματικών για τη διδασκαλία στο δημοτικό σχολείο - να δημιουργούν ψηφιακές αφηγήσεις για τις φυσικές επιστήμες - γνωρίζουν τι είναι τα GIS και το webmapping (cloudmapping) - να εργάζονται στο λογισμικό ArcGISOnline κατασκευάζοντας και δημοσιοποιώντας χάρτες - να αναγνωρίζουν τότε μια διδακτική κατάσταση διευκολύνεται από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στα Μαθηματικά και να είναι σε θέση να επιλέξουν την κατάλληλη τεχνολογία κάθε φορά
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής, και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα εισάγει και ασκεί φοιτητές και φοιτήτριες στις ψηφιακές εφαρμογές στη διδασκαλία των μαθημάτων φυσικών επιστημών, μαθηματικών και γεωγραφίας στο δημοτικό σχολείο. Στις επιμέρους ενότητες του μαθήματος παρουσιάζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τι είναι τα GIS και η διαδικτυακή χαρτογραφία. Εφαρμογές στην εκπαίδευση
--

- Το λογισμικό QGIS
- Το λογισμικό ArcGISOnline και εφαρμογές στην εκπαίδευση
- Προγραμματισμός και Μαθηματικά στο Logo-based περιβάλλον του MaLT
- Μαθηματικές δραστηριότητες στο περιβάλλον Δυναμικής Γεωμετρίας του Geogebra
- Χρήση λογιστικών φύλλων στη διδασκαλία των Μαθηματικών
- Ψηφιακές αφηγήσεις για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών
- Διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης για τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο Ομαδική εργασία σε σεμινάρια/εργαστήρια	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Για το μάθημα αυτό τα ΤΠΕ χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες και στην αξιολόγηση. Συγκεκριμένα γίνεται χρήση powerpoint, δικτύου, διαδραστικών ιστοσελίδων, μηχανών αναζήτησης, κατέβασμα ψηφιακών δεδομένων, ψηφιακή χαρτογραφία, ψηφιακές αφηγήσεις, διαδικτυακά περιβάλλοντα μάθησης	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	9
	Εργαστηριακή άσκηση	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Πρακτική	12
	Συγγραφή εργασιών	20
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών και των φοιτητριών θα γίνεται με γραπτή ατομική εργασία ή δημιουργική ομαδική εργασία παραγωγής ψηφιακού διδακτικού υλικού την οποία θα παρουσιάζουν προφορικά ενώπιον της τάξης. Στην παρουσίαση θα χρησιμοποιούνται τα απαραίτητα λογισμικά.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γαλάνη Α., Ρόκκα Α., 2016. «Η Διδασκαλία της Γεωγραφίας με τη Βοήθεια του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή», Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59360801

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Ρεπανίδου, Ι., Λαμπρινός, Ν., 2019. Διαδραστικός ψηφιακός χάρτης της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Πρακτικά του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου της ΕΝΕΦΕΤ, 19-21 Απριλίου 2019, Φλώρινα.
- Παύλου, Μ., Λαμπρινός, Ν., 2018. Η Ψηφιακή χαρτογραφική απεικόνιση του Πελοποννησιακού Πολέμου. Πρακτικά 15ου Εθνικού Συνεδρίου Χαρτογραφίας «Η χαρτογραφία των κρίσεων», Θεσσαλονίκη 31/10 - 2/11 2018, σελ. 189-195.
- Λαμπρινός, Ν., 2015. Οι τεχνολογίες των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (ΓΣΠ) ως εργαλεία υποστήριξης της χωρικής σκέψης στο πλαίσιο της γεωγραφικής διερεύνησης. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 7 Μαρτίου 2015, Λευκωσία, Κύπρος, σελ.1-37.
- Lambrinos, N. and Asiklari F. 2014. The introduction of GIS and GPS through local history teaching in primary school. *European Journal of Geography*, vol.5, n.1, pp.32-47 (in <http://www.eurogeographyjournal.eu/>)
- Λαμπρινός, Ν., Ασικλάρη, Φ., Καλαθάς, Α., 2013. Αξιοποιώντας τα GIS και τη διαδικτυακή χαρτογραφία στο σχολείο. Μία πρόταση για τη διδασκαλία της Γεωγραφίας. Τεύχος 1ο: Χάρτες, σελ. 48. Εκδόσεις ΓΡΑΦΗΜΑ. Θεσσαλονίκη.
- Lambrinos, N., 2009. GIS, Map Reading and Geographical Visualisation. In: *Using Geoinformation in European Geography Education*, Karl Donert (ed.), 2009, Chapter 5, pp. 50 - 58, IGU-UGI - SGI (Societa Geographica Italiana), Rome, p.186.
- Clark-Wilson, A., Robutti, O., & Sinclair, N. (2014). *The Mathematics Teacher in the Digital Era: An International Perspective on Technology Focused Professional Development (Vol. 2, Mathematics Education in the Digital Era)*. Dordrecht: Springer
- Hazlett, B., & Jelen, B. (2006). *Excel for The Math Classroom*. Tickling Keys, Inc..
- Ball, L., Drijvers, P., Ladel, S., Siller, H. S., Tabach, M., & Vale, C. (2018). *Uses of Technology in Primary and Secondary Mathematics Education*. Springer.
- Σέρογλου κ.ά. (2017). *Ανοίγοντας την επιστήμη στην κοινωνία*. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=1095 Z		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, να είναι σε θέση, μόνοι τους ή/και σε συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς, να σχεδιάζουν, οργανώνουν, πραγματοποιούν και αξιολογούν προγράμματα αειφορίας στο δημοτικό σχολείο με βάση το εκάστοτε σχετικό Πρόγραμμα Σπουδών και τις διεθνείς τάσεις, και με την ενσωμάτωση μη τυπικών περιβαλλόντων μάθησης (επισκέψεις πεδίου). Έμφαση δίνεται στη επίτευξη στόχων αειφορίας και στην υιοθέτηση μοντέρνων και συνεργατικών μεθόδων διδασκαλίας.
Γενικές Ικανότητες
Συνεργατική μάθηση Διεπιστημονική εργασία Κριτική και αναλυτική σκέψη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Δημιουργική χρήση νέων τεχνολογιών Ανάπτυξη διδακτικών δεξιοτήτων και τεχνικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές αρχές αειφορίας και εκπαίδευσης για την αειφορία (ΕΑ) * ΔΕΠΠΣ, ΑΠΣ, Νέα Προγράμματα Σπουδών για την αειφορία * Στόχοι UNESCO για την αειφορία * Διδακτικές προσεγγίσεις στην ΕΑ (project, μελέτη περίπτωσης, κτλ) * Διδασκαλία με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα * Σχεδιασμός και πραγματοποίηση, σε δημοτικό σχολείο, προγράμματος αειφορίας από ομάδες φοιτητριών/τών * Χρήση χαρτών εννοιών * Παιχνίδι ρόλων * Επισκέψεις πεδίου * Χρήση νέων τεχνολογιών * Πρακτική άσκηση * Αξιολόγηση διδασκαλιών * Παιχνίδια εσωτερικού και εξωτερικού χώρου για τη διδασκαλία εννοιών στην αειφορία * Οργάνωση και πραγματοποίηση διδακτικών μαθησιακών ακολουθιών (ΔΜΑ) σε χώρους κοινωνικού, επιστημονικού, οικονομικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος όπου θα αναδεικνύονται χαρακτηριστικά αειφορίας.
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις - πρακτική εξάσκηση - εφαρμογή στο πεδίο - προσομοιώσεις - παιχνίδια, μικροδιδασκαλίες, διδασκαλία σε πραγματική τάξη.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία και στις Εξετάσεις.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	78
	Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες εργασίες	30
	Οργάνωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίου εργασίας σε πραγματική τάξη (project)	40
	Αξιολόγηση	2
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	i. Συμμετοχή στο μάθημα (20%), ii. Παραδοτέα εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (40%), iii. Πραγματοποίηση διδασκαλίας (40%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Shallcross Tony, Robinson John, Pace Paul, Wals Arjen, Bezzina Christopher, Niiranen - Niitty Hanna, McDonnell Pat, Almeida Fatima Matos (2009). Δημιουργώντας βιώσιμα σχολικά περιβάλλοντα, Αθήνα, Επίκεντρο Α.Ε.. (κωδικός στον Εύδοξο: 14921).
- UNESCO (2006). Education for Sustainable Development Toolkit. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001524/152453eo.pdf>.
- UNESCO (2012). Education for Sustainable Development Sourcebook. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002163/216383e.pdf>.
- UNESCO. Teaching and learning for a sustainable future. A multimedia teacher education programme. Available at <http://www.unesco.org/education/tlsf>.
- Δημητρίου, Α. (2009). Η περιβαλλοντική Εκπαίδευση: περιβάλλον αειφορία, Επίκεντρο, ISBN: 978-960-458-214-3. (κωδικός στον Εύδοξο: 15129)
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php> (2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη - Οδηγός Εκπαιδευτικού. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>, (2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Β. Οδηγοί για τον Εκπαιδευτικό, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). ΔΕΠΠΣ - Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης διαθεματικών δραστηριοτήτων - Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο http://ebooks.edu.gr/info/cps/31depps_Peribalontikis.pdf, προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Περιοδικό 'Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση'. Διαθέσιμο στο <http://www.peakpemagazine.gr/>
- Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμο στο <http://www.env-edu.gr/>, προσπελάθηκε 1/9/2018.
- Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμη στο <http://www.kpe.gr>.

ΥΕΜΠ11 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΕΣ

ΥΕΜΠ11

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου/ Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά (εξέταση μόνον)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6521		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικειωθούν με τη μέθοδο της διδασκαλίας των μαθημάτων μέσω των Τεχνών και των πολιτισμικών αγαθών • πειραματιστούν με τη δημιουργία δικών τους προγραμμάτων, στο πλαίσιο της διαθεματικότητας στη σχολική πράξη • συνεργαστούν μεταξύ τους αλλά και με μαθητές σε σχολικές αίθουσες και σε μουσεία • κατανοήσουν εμπράκτως τη δύναμη της Τέχνης ως εργαλείο κοινωνικής εξισορρόπησης και διαπολιτισμικής επαφής
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η Τέχνη μια "άλλη γλώσσα"
- Διδασκαλία των μαθημάτων μέσω των τεχνών και των πολιτισμικών αγαθών: Μέθοδοι, καλές πρακτικές, θεωρητικές προσεγγίσεις
- Εκπαιδευτικά προγράμματα διαθεματικής προσέγγισης στο σχολείο, με κεντρικό άξονα τις Τέχνες. Σύνταξη εκπαιδευτικών προτάσεων για προσέγγιση των γνωστικών πεδίων στο σχολείο μέσω των Τεχνών. Οργάνωση και προετοιμασία του εκπαιδευτικού.
- Ορισμός του 'μουσείου', σύντομη παρουσίαση της ιστορικής του εξέλιξης και ερμηνεία των στόχων της μουσειακής εκπαίδευσης
- Διδασκαλία των μαθημάτων μέσω των συλλογών και των εκθέσεων. Εκπαιδευτικά προγράμματα σε συνεργασία με πολιτιστικούς οργανισμούς (μουσεία, πινακοθήκες κ.ά.). Δημιουργώντας «Το μουσείο του σχολείου»
- Προτάσεις για διαπολιτισμικές ανταλλαγές, σχολικές εκθέσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο (+ επισκέψεις σε μουσεία και πρακτική άσκηση)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/φοιτητριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	48
	Άσκηση Πεδίου	12
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	15
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση	30

	συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	
	Εκπόνηση μελέτης (project)	15
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργαστηριακές ασκήσεις-παρουσιάσεις στα μουσεία-project 40% Τελική Γραπτή Εργασία 60%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Κόκκος, Α. και συνεργάτες (2011). *Εκπαίδευση μέσα από τις Τέχνες*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Νικονάνου, Ν. (2010). *Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Κόκκινος, Γ., Αλεξάκη, Ε. (2002). *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μουσειακή αγωγή*. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Δίνεται αναλυτικά και εκτενώς στη σελίδα του μαθήματος στο

<https://elearning.auth.gr/>

ΥΕΜΠ12 ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (και, κατά περίπτωση, αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141080		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια:</p> <ul style="list-style-type: none"> • γνωρίζει τους τρόπους με τους οποίους οι διάφορες μορφές του Θεάτρου στην Εκπαίδευση, τα μέσα και οι τεχνικές του χρησιμοποιούνται, για να εξασφαλιστεί ο εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας μέσω της δραματοποίησης, που οδηγεί σε αποτελεσματικότερη μάθηση. • αναπτύσσει κριτήρια για να επιλέξει ένα μάθημα του σχολείου, οποιουδήποτε διδακτικού αντικειμένου, οποιασδήποτε τάξης, στην προοπτική να το διδάξει μέσω της δραματοποίησης • γνωρίζει να το επεξεργάζεται έτσι ώστε αυτό να μπορεί να διδαχθεί μέσω της δραματοποίησης • γνωρίζει πώς να μετατρέπει τα κύρια στοιχεία του περιεχομένου του μαθήματος, σε 'θεατρικούς ρόλους', τις αλληλεπιδράσεις των στοιχείων του μαθήματος σε σχέσεις/αλληλεπιδράσεις 'ρόλων'. • γνωρίζει πώς να επινοεί διαλόγους και αλληλεπιδράσεις μεταξύ των 'ρόλων', προσανατολισμένους στην ανάδειξη των κύριων στόχων του μαθήματος και πώς να καθοδηγεί τους/τις μαθητές/τριες να επινοούν διαλόγους και δράσεις • γνωρίζει πώς να οργανώνει το θεατρικό δρώμενο σε ενότητες • γνωρίζει πως να πειραματίζεται και να συνεργάζεται (όπως με τους συμφοιτητές/τριές του/της έτσι και με τους/τις μαθητές/τριές του/της) • είναι ικανός/ή να κατανέμει βασικά καθήκοντα, • νωρίζει πώς να καθοδηγεί (τους/τις μαθητές/τριες) να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν από κοινού μικρές θεατρικές σκηνές με περιεχόμενο το εκάστοτε συγκεκριμένο μάθημα. • σχολιάζει/αναλύει το θεατρικό δρώμενο που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο μάθημα, με στόχο την ολοκληρωμένη διδασκαλία του μαθήματος • είναι ευαίσθητοποιημένος/εξασκημένος στο να μεριμνά η όλη διαδικασία να γίνεται με

παιδαγωγικά/εκπαιδευτικά κριτήρια .

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για μάθημα εφαρμογής στη διδασκαλία των μαθημάτων του Σχολείου. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών στον εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας των μαθημάτων μέσω της δραματοποίησης. Κατά τη διάρκειά του οι φοιτητές/τριες αποκτούν τη δεξιότητα να προετοιμάζουν, μετατρέπουν και χειρίζονται το εκάστοτε μάθημα του σχολείου ως 'καμβά' θεατρικής έκφρασης των μαθητών/τριών, ώστε να κινητοποιούν το ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή τους και να εξασφαλίζουν την κατανόηση των εννοιών του. Κινητοποίηση της λογικής σκέψης, της κριτικής ικανότητας, της φαντασίας, του λόγου. Ενότητες του μαθήματος:

1. Εισαγωγικό: Θεατρικός αυτοσχεδιασμός, ατομική και ομαδική οργάνωση μικρών θεατρικών ενοτήτων. Καθοδήγηση και εμπύχωση
2. Εισαγωγικό: Δημιουργικός πειραματισμός με κινητοποίηση των γνώσεων ως προς τα διδακτικά αντικείμενα. Άντληση έμπνευσης από τα περιεχόμενα των διδακτικών αντικειμένων. Καθοδήγηση και εμπύχωση
3. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Λογοτεχνίας από το Ανθολόγιο. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Ανάθεση εργασιών
4. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης (δραματοποίησης) ενός συγκεκριμένου μαθήματος Γλώσσας. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Ανάθεση εργασιών
5. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Ιστορίας. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες αρχίζουν να παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία πάνω σε μάθημα της επιλογής τους, σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός
6. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία πάνω σε μάθημα της επιλογής τους, σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός
7. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος

Γεωγραφίας. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε σχολικό μάθημα της επιλογής τους) σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

8. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Μελέτης Περιβάλλοντος. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε σχολικό μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

9. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Θρησκευτικών. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

10. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Φυσικής. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε σχολικό μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

11. Εφαρμοσμένα παραδείγματα θεατρικής απόδοσης ενός συγκεκριμένου μαθήματος Μαθηματικών. Καθοδήγηση και εμπύχωση. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε σχολικό μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

12. Συζήτηση περί της χρήσης της δραματοποίησης για τη διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων στο πλαίσιο όχι των ωρών διδασκαλίας του, αλλά της Ευέλικτης ζώνης. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε σχολικό μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

13. Συζήτηση περί της χρήσης της δραματοποίησης για τη διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων ξένης γλώσσας, συγκεκριμένων μαθημάτων αισθητικής αγωγής (εικαστικών, μουσικής, θεάτρου), που αφορούν όμως, συνήθως, εξειδικευμένους σ' αυτά εκπαιδευτικούς. Φοιτητές/τριες παρουσιάζουν, με την κινητοποίηση των συμφοιτητών/τριών τους, εργασία (πάνω σε μάθημα της επιλογής τους), σύμφωνα με τα παραδείγματα που έχουν γίνει. Κριτικός σχολιασμός

14. Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός των φοιτητών/ριών σχετικά με τη χρησιμότητα της διαδικασίας για την εμπέδωση των διδακτικών αντικειμένων του σχολείου εκ μέρους των μαθητών/τριών, για τη νοηματοδότηση, τη συνειδητοποίηση του κόσμου και του εαυτού, τις συμμετοχικές διαδικασίες, την κοινωνική ανάπτυξη (των ιδίων και) των μαθητών/τριών του σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Μετωπική Διδασκαλία, Διδασκαλία σε Κύκλο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι, για την επικοινωνία φοιτητών/τριών και διδασκούς	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή Άσκηση	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	15
	Εκπόνηση μελέτης (project)	48

	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	15
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές/τριες παρουσιάζουν γραπτή εργασία (10%), εκτελούν ατομική εργαστηριακή εργασία (30%), ομαδική εργαστηριακή εργασία (25%), ομαδική θεατρική εργασία (30%). Λαμβάνεται υπ' όψιν και η αισθητική της ομαδικής θεατρικής εργασίας (5%)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Κατσαρίδου, Μάρθα, *Η θεατροπαιδαγωγική μέθοδος: Μια πρόταση για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας σε διαπολιτισμική τάξη*, Σταμούλη/Χαρπαντίδη, Θεσσαλονίκη 2014, κωδικός στον Εύδοξο 41955997
2. Κοντογιάννη, Άλκηστις, *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο*, Πεδίο, 2012 Αθήνα. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 12666198

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Κοντογιάννη, Άλκηστις, *Το βιβλίο της δραματοποίησης*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998

Ματσαγγούρας, Ηλίας, *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση: για το καθημερινό μάθημα, το ολοήμερο σχολείο και για τα περιβαλλοντικά, τα Πολιτιστικά και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας Προγράμματα*, Γρηγόρης, Αθήνα 2004

Wagner, Betty Jane, Dorothy Heathcote: *Drama as a Learning Medium*, Heinemann, Λονδίνο 1999

Zarilli, Philip B., *Acting (Re)considered, a theoretical and practical guide*, Routledge, Λονδίνο και ΝέαΥόρκη 1955

ΥΕΜΠ13 ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΥΕΜΠ13

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ, ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής-βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κρουστά και μελωδικά μουσικά όργανα και τραγούδι. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση μαθημάτων Μουσικής Αγωγής ή Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερές μάθημα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη προϋπόθεση η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155819 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11000		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν μελετήσει τις έννοιες της Διαθεματικότητας, της Διεπιστημονικότητας και της Διαπολιτισμικότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους στο πλαίσιο της μουσικής εκπαίδευσης γενικά, καθώς και στο πλαίσιο του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και ιδιαίτερα του ΑΠΣ Μουσικής. • Μπορούν να εκτελούν και να τραγουδούν τραγούδια από διάφορους μουσικούς πολιτισμούς και επίσης θα έχουν τη δυνατότητα να ενσωματώσουν και να χρησιμοποιήσουν διεπιστημονικές, διαθεματικές συνδέσεις μέσω της μουσικής στη διδασκαλία τους. • Αναπτύξουν τις τεχνικές που απαιτούνται, ώστε να μπορούν και να ενορχηστρώνουν τα τραγούδια με δουλειά σε ομάδες, χρησιμοποιώντας ποικίλα όργανα από διάφορες μουσικές

παραδόσεις σεβόμενοι τα ιδιαίτερα πολιτισμικοκοινωνικά χαρακτηριστικά της καθεμιάς.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος μελετώνται η Διαθεματικότητα, η Διεπιστημονικότητα και η Διαπολιτισμικότητα, προσδιορίζονται εννοιολογικά και διερευνάται ο βαθμός ενσωμάτωσης και χρήσης τους στο ισχύον Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και ιδιαίτερα στο ΑΠΣ Μουσικής. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος παρουσιάζονται και αναλύονται, σχετικά με τα παραπάνω, διεπιστημονικές, διαθεματικές και διαπολιτισμικές εφαρμογές και δραστηριότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, πλάνα μαθημάτων και διδακτικά σενάρια, ενώ διδάσκεται μια μεγάλη ποικιλία τραγουδιών, τραγουδοπαιχνιδιών και τραγουδοχορών από διάφορους μουσικούς πολιτισμούς. Στο ταξίδι αυτό στις Μουσικές της Γης, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται τόσο στις ενορχηστρώσεις των τραγουδιών όσο και στην εξέταση του πολιτισμικού πλαισίου στο οποίο δημιουργήθηκαν τα τραγούδια. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των σχολικών εγχειριδίων μουσικής και του ανθολογίου και επιλογή από αυτά και παρουσίαση στην τάξη, εφαρμογών που στηρίζονται στη διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα ή/και τη διαπολιτισμικότητα. Επίσης οι φοιτητές/τριες σε ομάδες, επιλέγουν ένα τραγούδι και το διδάσκουν στους συμμαθητές τους των άλλων ομάδων, ενώ επίσης σχεδιάζουν μάθημα με διεπιστημονικές, διαθεματικές ή/και διαπολιτισμικές μουσικές εφαρμογές για να το διδάξουν σε τάξη δημοτικού σχολείου, στο πλαίσιο της πρακτικής διδασκαλίας τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ Τ.Π.Ε.	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Πρακτική (Τοποθέτηση)	30
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	5
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5

	Καλλιτεχνική Δημιουργία	5
	Εργασία σε ομάδες	14
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις ατομικών και ομαδικών εργασιών μουσικής εκτέλεσης ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα: α) μια μικρής έκτασης ατομική εργασία (με παρουσίαση στο μάθημα διεπιστημονικών, διαθεματικών ή και διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων από το ανθολόγιο ή τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής του δημοτικού σχολείου)(5%), β) ομαδική εργασία και διδασκαλία τραγουδιού στην πανεπιστημιακή τάξη (10%), γ) ατομική εργασία που περιέχει τον σχεδιασμό διεπιστημονικών, διαθεματικών ή και διαπολιτισμικών μουσικών εφαρμογών για χρήση τους στη σχολική τάξη (15%). Για τη συμπερασματική αξιολόγηση: Α) Μετά την εφαρμογή της διδασκαλίας τους σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον ετοιμάζουν και παραδίδουν ένα portfolio με τις δραστηριότητες που σχεδίασαν, το διδακτικό υλικό που ανέπτυξαν, έκθεση αυτο-αξιολόγησης και ενδεχομένως ηχητικά ντοκουμέντα από τη διδακτική τους παρέμβαση (30%). Β) Προφορική ατομική εξέταση στο τραγούδι (10%). Γ) Προφορική εξέταση σε ομάδες: όλη η ομάδα (4 ή 6 φοιτητών) σε ενορχήστρωση και εκτέλεση διδαγμένων τραγουδιών καθώς και παρουσίαση ενός νέου τραγουδιού ενορχηστρωμένου από την κάθε ομάδα (30%).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Θεοδωρίδης, Ν. (2018). *Τραγουδοχοροί της Γης*. Θεσσαλονίκη: COPY CITY I.K.E. (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 77114590)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Ανδρούτσος, Π. (1998). Διαπολιτισμική Μουσική Εκπαίδευση. *Μουσική Εκπαίδευση/Πρακτικά του 1ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση*, 3, 153-162. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Δανοχρήστου - Καϊρή, Μ. (2014). Διαπολιτισμική αγωγή - Θεωρία και πράξη στη διδασκαλία της μουσικής. Αθήνα: Νικολαΐδης Μ. - Edition Orpheus.
- Δημητρακοπούλου, Μ., Τζένου, Μ., Ανδρούτσος, Π. (2009). *Διδακτικό πακέτο Μουσικής Β' Γυμνασίου. Βιβλίο Εκπαιδευτικού, Βιβλίο μαθητή, Τετράδιο Εργασιών*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Διονυσίου, Ζ. (2007). Ο εκπαιδευτικός της μουσικής σε διαθεματικές δράσεις. *Μουσική Εκπαίδευση*, 17, 27-45.
- Θεοδωρίδης, Ν. (2019). Διαπολιτισμική μουσική εκπαίδευση και εκπαιδευτικοί: τάσεις, προβλήματα, προτάσεις. Στο Θ. Ράπτης & Δ. Κόνιαρη (Επιμ.), *Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνία: νέες προκλήσεις, νέοι προσανατολισμοί*. Πρακτικά 8ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. (σσ. 170-181). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

- Θεοδωρίδης, Ν., Ερκέκογλου, Χρ. (2007). Διαθεματικές και δημιουργικές εφαρμογές για «Φίλους Μουζικάντηδες. *Μουσική Εκπαίδευση*, 17, 59-72.
- Κανακίδου, Ελ., Παπαγιάννη, Β. (1998). *Διαπολιτισμική αγωγή*. Αθήνα: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.
- Καψάλη, Σ. (2009). *Μουσική και διαθεματικότητα: Η μουσική στα μη μουσικά σχολικά εγχειρίδια του δημοτικού σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κοκκίδου, Μ. (Επιμ.). (2008). *Τέχνη και διαθεματικές εφαρμογές*. Αθήνα: Ωρίων.
- Κοκκίδου, Μ. (2007). Πολιτισμική/Διαπολιτισμική Μουσική Εκπαίδευση: Γενική θεώρηση, Τάσεις και Προοπτικές. *Πρακτικά 5ου Συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση. Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης* (σσ. 105-113). Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Μυράλης, Γ. (2013). Μουσική εκπαίδευση και Παιδαγωγική των Μουσικών του Κόσμου: Σύγχρονες τάσεις, προβλήματα και προοπτικές. Στο Ξ. Παπαπαναγιώτου (Επιμ.), *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (σσ. 89-110). 2η αναθεωρημένη έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.
- Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Φ. Νάκας.
- Χρυσοστόμου Σ. (2005). *Η μουσική στην εκπαίδευση – Το Δίλημμα της Διεπιστημονικότητας*. Αθήνα: Παπαρηγορίου-Νάκας.
- Χρυσοστόμου Σ. (2008). Η Διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία της μουσικής. Στο Ζ. Διονυσίου & Σ. Αγγελίδου (Επιμ.), *Σχολική Μουσική Εκπαίδευση: Ζητήματα σχεδιασμού, μεθοδολογίας και εφαρμογών* (σσ. 31-41). Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.
- Campbell-Shehan, P. Williamson, S. & Perron P. (1996). *Traditional Songs of Singing Cultures: A world sampler* (βιβλίο με CD). ISME (International Society for Music Education). Los Angeles: Warner Bros Publications.
- Campbell-Shehan, P. (1991). *Lessons from the World - A Cross-Cultural Guide to Music Teaching and Learning*. New York: Schirmer Books.
- Campbell-Shehan, P. & Anderson, M. W. (Eds.), (1989). *Multicultural Perspectives in Music Education*. Music Educators National Conference: Reston VA.
- Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Μουσικοπαιδαγωγικά, Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, International Journal for Music Education.

ΥΕΜΠ14 Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕΜΠ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ' και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά / Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12034		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές/τριες στα περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος της Φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό. Μετά το τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα κατανοούν τα περιεχόμενα του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στο δημοτικό και θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν δραστηριότητες με τη διαθεματική προσέγγιση χρησιμοποιώντας παιχνίδια, αθλήματα, αθλητικές δεξιότητες από τα περιεχόμενα του μαθήματος.
Γενικές Ικανότητες
Το μάθημα αποσκοπεί στις παρακάτω γενικές ικανότητες: εφαρμογή της γνώσης στην πράξη, αναζήτηση, ανάλυση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, προσαρμογή σε νέες καταστάσεις, αυτόνομη εργασία, σεβασμός στη διαφορετικότητα, στην πολυπολιτισμικότητα και στο φυσικό περιβάλλον, ευαισθησία σε θέματα φύλου, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής προαγωγή της ελεύθερης και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1.Ο σκοπός της Φυσικής Αγωγής στο δημοτικό - μαθησιακοί στόχοι. 2.Μέθοδοι διδασκαλίας της Φ.Α. στο δημοτικό σχολείο. 3.Τα περιεχόμενα -στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Α' και Β' τάξη δημοτικού. 4.Τα περιεχόμενα - στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Γ' και Δ' τάξη δημοτικού. 5.Τα περιεχόμενα - στόχοι του μαθήματος Φ.Α. στην Ε' και ΣΤ' τάξη δημοτικού. 6.Σχεδιασμός διαθεματικών πλάνων μαθημάτων στη Φυσική Αγωγή στο δημοτικό σχολείο. 7.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Α' και Β' δημοτικού. 8.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Γ' και Δ' δημοτικού. 9.Παραδειγματικά διαθεματικά πλάνα Φ.Α. για την Ε' και ΣΤ' δημοτικού. 10.Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών - πρακτική
--

11. Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών - πρακτική εφαρμογή.
 12. Παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών - πρακτική εφαρμογή.
 13. Αξιολόγηση των μαθητών/τριων στο μάθημα της Φ.Α. - αξιολόγηση του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78 ώρες - 2,6 ECTS
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20 ώρες - 0,7 ECTS
	Συγγραφή εργασίας	52 ώρες - 1,7 ECTS
	Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες - 5 ECTS
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτή εργασία - πλάνο μαθήματος (στην ηλεκτρονική πλατφόρμα e-learning) (40%) Τελική γραπτή εξέταση (60%) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δέρρη, Β. (2007) Η Φυσική Αγωγή στην αρχή του 21ου Αιώνα. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη
- Παπαϊωάννου, Α., Θεοδωράκης Ι., & Γούδας Μ. (2003) Για μια Καλύτερη φυσική αγωγή. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδης

4.4 ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

EM3 ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

EM3

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ γνωρίζουν τις ιστορικές και πολιτισμικές διαστάσεις που ορίζουν τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, ➤ αναγνωρίζουν κριτικά την σημασία της πρόληψης και της έγκαιρης συνεργασίας με φορείς ψυχικής υγείας και οικογένειες για την αντιμετώπιση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων, ➤ εφαρμόζουν προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης που στηρίζονται στην επικοινωνία και στις σχέσεις που αναπτύσσονται στο σχολείο, στην αναστοχαστική πράξη και στην άρση του κοινωνικού αποκλεισμού μαθητών που αναγνωρίζονται ως φορείς ψυχοκοινωνικών δυσκολιών.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον, σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα, άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, λήψη αποφάσεων, αναστοχαστική πράξη, παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Τα τελευταία χρόνια, ολοένα και περισσότερο κυριαρχεί η πρακτική του να αναγνωρίζονται τα παιδιά και οι νέοι ως «παιδιά/ νέοι με ψυχολογικά προβλήματα». Το προτεινόμενο μάθημα α) παρουσιάζει τις βασικές κατηγορίες ψυχοκοινωνικών δυσκολιών έτσι όπως αναγνωρίζονται στα παιδιά και στις οικογένειές τους στο σχολείο (για παράδειγμα, επιθετικότητα, άγχος, συναισθηματικές δυσκολίες, δυσκολίες μάθησης) β) συζητά τις παραδοσιακές και τις κριτικές προσεγγίσεις στην ψυχική υγεία των παιδιών και των νέων γ) μελετά την επίδραση της «γνώσης των ειδικών» στις δυσκολίες των παιδιών και τις συνέπειές της στα σχολεία και στην κοινότητα. Το περιεχόμενο του μαθήματος στηρίζεται στις βασικές αρχές και ιδέες από αναλυτικές και αναπτυξιακές θεωρίες, θεωρίες κοινωνικής μάθησης, καθώς και θεωρίες συστημάτων και κοινωνικής κατασκευής. Ο στόχος του μαθήματος είναι</p>
--

η διερεύνηση των προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης στα ζητήματα ψυχικής υγείας στο σχολείο και ο ρόλος των εκπαιδευτικών και του σχολικού συστήματος σε συνεργασία με υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής πολιτικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος αλλά και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Ομαδική εργασία/δραστηριότητες	15
	Αυτόνομη μελέτη: Μελέτη άρθρων και βιβλιογραφίας	24
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών εργασιών ανά συνάντηση εργασίας,</p> <p>Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A. Καλαντζή Αζίζι & Μ. Ζαφειροπούλου (2005) Προσαρμογή στο σχολείο. Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Δ. Κωτσάκης, Ε. Μουρελή, Ι. Μπίμπου, Ε. Μπουτουλούση, Χ. Αλεξανδρή, Ε. Γκέσογλου, Α. Καρούζα & Ε. Σπανοπούλου (2010). Αναστοχαστική πράξη. Ο αποκλεισμός στο σχολείο. Εκδόσεις Νήσος Π. Καπόλα, Τετράδια 21
- Szur, R. Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιών, έφηβων και των οικογενειών τους. Σύγχρονες ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις, Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Γ.Τσιάντης (1996, 1997) Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Ι. Σαλτζμπεργκερ-Οιτενμπεργκ κ.α. (1996). Η συναισθηματική εμπειρία της μάθησης και της διδασκαλίας, Εκδόσεις Καστανιώτη.

EM4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (αγγλικά-γερμανικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα εξασκηθούν να αντιλαμβάνονται την εκπαίδευση, το σχολείο όχι μόνο ως «θεσμό», «σύστημα», αλλά ως κοινωνικό χώρο που παράγεται από τις πράξεις των εμπλεκόμενων υποκειμένων, αλλά ταυτόχρονα και παράγει αυτά τα υποκείμενα..

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα αυτό θα διευρύνουμε την οπτική μας και θα προσεγγίσουμε το σχολείο ως ένα ζωντανό κοινωνικό χώρο μέσα στον οποίο δρουν, εργάζονται και επομένως δημιουργούν και δημιουργούνται μια σειρά από διαφορετικά υποκείμενα.

Με βάση αυτήν την προσέγγιση, αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους/τις εκπαιδευτικούς το γεγονός ότι ο κοινωνικός χώρος «σχολείο» αναπόφευκτα παράγει, αφενός, διαφορετικές κατηγορίες υποκειμένων και τις μεταξύ τους σχέσεις, και, αφετέρου, παράγεται και ο ίδιος από τις δραστηριότητες των υποκειμένων αυτών. Συνεπώς το «σχολείο» είναι ταυτόχρονα παραγωγός και προϊόν κοινωνικών πρακτικών μέσω των οποίων δομείται μια σημαντική κοινωνιακή αντίφαση: η αντίφαση ανάμεσα στην «ανάγκη για μόρφωση» (δηλ. στην ανάπτυξη των υποκειμένων) και στην «ανάγκη για εξουσία» (δηλ. στην αναπαραγωγή των σχέσεων και δομών της κοινωνίας).

Ωστόσο, η εφικτή οργάνωση αυτής της αντίφασης δεν «δια-τάζει» (δεν καθορίζει) ολοκληρωτικά τις ενέργειες των (διαφορετικών) υποκειμένων σε ένα διπολικό «είτε-είτε» (π.χ. είτε μόρφωση και προσωπική ανάπτυξη, είτε αναπαραγωγή της εξουσίας), αλλά η ίδια η αντιφατικότητα

συγκροτείται μέσα σε/από ένα διαλεκτικό μίγμα, γεγονός που σημαίνει ότι στην πρακτική των υποκειμένων ενυπάρχουν «και το ένα και το άλλο». Η κοινωνική οργάνωση αυτής της αντίφασης - π.χ. ως κοινωνικός χώρος «σχολείο» - επιφυλάσσει για τα εμπλεκόμενα υποκείμενα πάντα ένα διττό πρόσωπο: επιφυλάσσει τόσο περιορισμούς, όσο και ευκαιρίες, θέτει εμπόδια αλλά παρέχει και διευκολύνσεις, ανοίγει δυνατότητες στα υποκείμενα, αλλά και πραγματοποιεί αποκλεισμούς. Τα υποκείμενα έχουν συννεπώς, αφενός, δικούς τους καλούς λόγους για να συμμετέχουν σε αυτόν τον κοινωνικό χώρο, αφετέρου όμως, πρέπει να αντιμετωπίσουν και επιβολές.

Σκοποί

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλει στον προβληματισμό που έχει αναπτυχθεί στην κοινωνική ψυχολογία πάνω στη «μικροφυσική» και στη «μικροπολιτική» της αντιφατικής καθημερινότητας που χαρακτηρίζει τους εκπαιδευτικούς χώρους, π.χ. το «σχολείο». Παράλληλα, το μάθημα αποσκοπεί να πραγματοποιήσει «μικρο-τομές» σ' αυτή την καθημερινότητα. Θα ανιχνεύσουμε δηλαδή τη διαλεκτική μέσα στις πρακτικές των διαφορετικών υποκειμένων αυτού του κοινωνικού χώρου. Θα επικεντρωθούμε σε δύο στόχους:

Πρώτον, θα ασχοληθούμε με την κατανόηση, κατάδειξη και διερεύνηση των (νοητικών και «χειροπιαστών») συγκρούσεων μέσα στις (και μέσα από τις) οποίες, για παράδειγμα, ο/η εκπαιδευτικός οι μαθητές/-τριες ως υποκείμενα πρέπει να δράσουν, πρέπει να παραμείνουν ικανά για δράση, και παράλληλα πρέπει να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Πώς νοηματοδοτούν τα υποκείμενα (π.χ. εκπαιδευτικοί ή μαθητές/-τριες) αυτόν τον κοινωνικό χώρο; Τι σημαίνει π.χ. «σχολείο» - και συμμετοχή σε αυτό - για τα διάφορα εμπλεκόμενα υποκείμενα;
- Ποιες πρακτικές αναπτύσσουν τα υποκείμενα (π.χ. οι εκπαιδευτικοί ή οι μαθητές/-τριες) για να αντιμετωπίσουν τις αντιφατικές απαιτήσεις/δυνατότητες του κοινωνικού χώρου «σχολείο», να αναπτύξουν και να αρθρώσουν τη δική τους «φωνή» (το φάσμα εδώ φτάνει από τη συμμόρφωση έως τις διάφορες μορφές αντίστασης);
- Ποιοι διακριτοί Λόγοι (discourses) αρθρώνονται γύρω και μέσα στους κοινωνικούς χώρους εκπαίδευσης, π.χ. το «σχολείο»; Από ποιους/ποιες; Με ποιες συνέπειες και για ποιον/ποια;

Δεύτερον θα ασχοληθούμε με την κατανόηση, κατάδειξη και διερεύνηση των προϊόντων του εκπαιδευτικού, π.χ. σχολικού, καθεστώτος και της δράσης των υποκειμένων.

Ενδεικτικά ερωτήματα:

- Τι δημιουργούν και τι αποκτούν, αλλά και τι «πληρώνουν» τα εμπλεκόμενα υποκείμενα στους εκπαιδευτικούς χώρους, π.χ. στο σχολείο, μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτούς τους κοινωνικούς χώρους;
- Ποιες κοινωνικές ομάδες δημιουργούνται μέσα σε/από έναν εκπαιδευτικό χώρο, πώς και με ποιες συνέπειες για τα υποκείμενα; (π.χ. πετυχημένοι & αποτυχημένοι);

- Ποιες «εντάσεις» αντανακλώνται αλλά και αποκρύπτονται πίσω από τις σχολικές «φιγούρες», για παράδειγμα, του «ήσυχου αλλά μέτριου μαθητή» ή του «αυστηρού αλλά καλού δασκάλου»;

Μέθοδοι διδασκαλίας & αξιολόγηση

Το μάθημα έχει εργαστηριακό χαρακτήρα και περιλαμβάνει: διαλέξεις, συζητήσεις με απώτερο στόχο τη διατύπωση ερωτημάτων προς περαιτέρω διερεύνηση, επιτόπια έρευνα, συμμετοχή και συνεργασία γύρω από τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου θέματος και γραπτή παρουσίασή του.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Εκπόνηση μελέτης (project) Συγγραφή εργασίας / εργασιών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	40
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	50
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εργασία Έκθεση / Αναφορά Εργαστηριακή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ - Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:

Εκδότης ΠΛΕΘΡΟΝ, 2011

Συγγραφείς: MICHEL FOUCAULT

ISBN 978-960-348-226-0

ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:

15386 Έκδοση: 3η έκδ./1996

Συγγραφείς: Σολομών Ιωσήφ

ISBN: 978-960-221-048-2

EM7 ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5669		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στη εξέταση ορισμένων γνωσιολογικών πτυχών διαμόρφωσης της συνείδησης. Αναλύονται οι μορφές της συνείδησης (πρακτική-ηθική, αισθητική, φιλοσοφική) και οι βαθμίδες της νόησης (διάνοια και λόγος), καθώς και η σχέση συνείδησης και πρακτικής δραστηριότητας.

Παρουσιάζεται η γνωστική διαδικασία ως κίνηση της νόησης από τη ζωντανή εποπτεία σε νοητικές αφαιρέσεις και κατόπιν σε εννοιολογικά συγκεκριμένη αναπαράσταση της πραγματικότητας.

Εξετάζονται οι κοινωνικές και γνωσιολογικές πτυχές της καθημερινής συνείδησης, του ανορθολογισμού, του δογματισμού, της ιδεολογίας, καθώς και το ζήτημα της σχέσης αλήθειας και πλάνης στη γνωστική διαδικασία.

Επίσης, αναδεικνύεται η μορφωτική διάσταση της καλλιέργειας της κριτικής ικανότητας και του διαλεκτικού λόγου.

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος

θα κατανοήσουν τις βασικές μορφές της συνείδησης και την ιδιαίτερη συμμετοχή τους στη γνωστική διαδικασία

θα γνωρίσουν τα βασικά στάδια της γνωστικής διαδικασίας και ορισμένα τυπικά προβλήματα που συναντώνται σε αυτή

θα είναι σε θέση να μεταβαίνουν από την εμπειρική στη θεωρητική σκέψη

θα καλλιεργήσουν την ικανότητα της διαλεκτικής σκέψης

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΟΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Η συνείδηση ως μορφή ψυχισμού. Το βιολογικό υπόστρωμα της συνείδησης. Συνείδηση και εργασία. Η σχέση θεωρίας και πράξης. Ιδεοκρατικές και υλιστικές ερμηνείες της συνείδησης. Η ανάπτυξη της συνείδησης μέσα στην ανθρώπινη ιστορία.

2. Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ

Ειδέναι και συνειδέναι. Η πρακτική μορφή της συνείδησης (πολιτική, δίκαιο, ηθική). Η αισθητική μορφή της συνείδησης. Η τέχνη και η παιδαγωγική της διάσταση. Η θρησκεία ως μορφή συνείδησης. Η φιλοσοφική μορφή της συνείδησης.

3. ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Συνείδηση και αυτοσυνείδηση. Οι ασύνειδες πλευρές του ανθρώπινου ψυχισμού. Οι γνωσιακές και χειραφετικές διαστάσεις της φαντασίας.

4. ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Γλώσσα και συμβολική –γενικευτική σκέψη. Η γλώσσα ως καθολική μορφή επικοινωνίας. Γλώσσα και εργασιακή δραστηριότητα.

5. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ-ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Η εμπειρία ως γνώση. Οι γνωσιακοί περιορισμοί των βιωμάτων. Εμπειρία και μαζικά συναισθήματα. Καθημερινή συνείδηση και κυρίαρχη ιδεολογία. Καθημερινή συνείδηση και εκπαιδευτική σκοποθεσία.

6. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ-ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Οι αντεστραμμένες μορφές της συνείδησης. Το φαινόμενο της φетиχοποίησης των κοινωνικών σχέσεων. Οι αντιλήψεις περί «ανθρώπινης αξίας» και «φυσικών χαρισμάτων». Ο δογματισμός ως στοιχείο της καθημερινής συνείδησης. Οι κοινωνικοί και γνωσιακοί όροι υπέρβασης της καθημερινής συνείδησης.

7. Η ΓΝΩΣΗ

Η έννοια της γνώσης. Το υποκείμενο και το αντικείμενο της γνώσης. Ο αγνωστικισμός. Τα είδη της γνώσης. Η επιστήμη ως ανεπτυγμένη γνώση. Η μορφωτική και κοινωνική σημασία της σχέσης μεταξύ των επιστημών της φύσης και των επιστημών του ανθρώπου.

8. Η ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η κατ' αίσθηση γνώση. Αισθήματα, αντιλήψεις, παραστάσεις. Η ενότητα της κατ' αίσθηση γνώσης και της νόησης. Από την κατ' αίσθηση γνώση στην εννοιολογική σκέψη. (Εννοιες, κρίσεις, συλλογισμοί).

9. ΟΙ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΝΟΗΣΗΣ: ΔΙΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ

Η θέση της διάνοιας και του λόγου στη γνωστική διαδικασία. Η γνωσιακή σημασία της διάκρισης μεταξύ φαινομένου και ουσίας. Η διαλεκτική σκέψη.

10. Η ΑΝΑΒΑΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΦΗΡΗΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ

Η διάκριση μεταξύ αφηρημένης και συγκεκριμένης σκέψης. Η κίνηση της νόησης από τα δεδομένα των αισθήσεων σε αφηρημένες έννοιες. Η ανάβαση της νόησης από τις αφηρημένες έννοιες σε συγκεκριμένο σύστημα εννοιών.

11. ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΑΝΗ

Η αλήθεια και η πλάνη ως στιγμές της γνωστικής διαδικασίας. Σχετική αλήθεια, πλάνη, απόλυτη αλήθεια. Τα κριτήρια της αλήθειας. Το ζήτημα της επαλήθευσης των αποκτηθεισών γνώσεων.

12. ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Θεωρίες για την ιδεολογία. Ιδεολογία και κοινωνικές αντιθέσεις. Ιδεολογία και επιστήμη. Το πρόβλημα του ανορθολογισμού.

13. ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Γνώση και εξουσία. Η δογματική σκέψη. Το πρόβλημα του δογματικού διαποτισμού και της πνευματικής χειραγώγησης. Η κυρίαρχη ιδεολογία μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα: αντιθέσεις και δυνατότητες.

14. Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Η κριτική σκέψη στην ιστορία των φιλοσοφικών ιδεών. Η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης ως σκοπός της εκπαίδευσης. Τα ειδοποιά χαρακτηριστικά της κριτικής ικανότητας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση powerpoint στη διδασκαλία. Επίσης, η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελήςμελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Π. Παυλίδης, Γνωσιολογικά ζητήματα της παιδείας (διδακτικές σημειώσεις)
 Θ. Βακαλιός, Είναι και συνείδηση. Γνώση και αλήθεια, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 1986
 Λ. Βυγκότσκι, Σκέψη και γλώσσα, εκδ. «Γνώση», Αθήνα 1993
 Α. Λεόντιεφ, Δραστηριότητα, συνείδηση, προσωπικότητα, εκδ. Αναγνωστίδη
 Ε. Μπιτσάκης, Θεωρία και πράξη, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2003
 Ε. Φίσερ, Η αναγκαιότητα της Τέχνης, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1977

EM8 ΣΥΝΔΕΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- αναγνωρίζουν τις συγκλίσεις και τις αποκλίσεις μεταξύ των συστημάτων της οικογένειας και του σχολείου
- οργανώνουν σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο με επίβλεψη σχέδια ψυχοπαιδαγωγικής στήριξης για τους μαθητές και τις οικογένειές τους,
- στηρίζουν ατομικά και ομαδικά (με προγράμματα πρόληψης πχ κατά της ενδοσχολικής βίας ή υπέρ της αναγνώρισης της πολυπολιτισμικότητας) παιδιά, σχολεία και οικογένειες σε συνεργασία με δομές στην κοινότητα (πχ Παιδικό χωριό ΣΟΣ, Αρσις, συμβουλευτικοί σταθμοί δήμων, σχολεία που διατυπώνουν αιτήματα, ιατροπαιδαγωγικά κέντρα κλπ)

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο παρόν μάθημα μας ενδιαφέρουν οι τρόποι με τους οποίους η οικογένεια και το σχολείο συνεργάζεται με υπηρεσίες κοινωνικής πολιτικής και ψυχικής υγείας για τα παιδιά/ τους νέους που αντιμετωπίζουν ψυχοκοινωνικές δυσκολίες και προβλήματα ψυχικής υγείας. Ο στόχος μας έγκειται στην ανάδυση νέων επαγγελματικών πρακτικών στον χώρο της ψυχικής υγείας που συνεργάζεται με την εκπαίδευση. Οι πρακτικές αυτές χρειάζεται να αντιστέκονται τόσο στην κουλτούρα της εξατομικευμένης ενοχοποίησης, όσο και στην δημιουργία ηθικού πανικού και την περιθωριοποίηση των νέων που φοιτούν στο σχολείο και των οικογενειών τους. Στο μάθημα παρουσιάζονται οι συγκεκριμένοι θεωρητικοί, ιστορικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που επηρεάζουν τα μοντέλα παρέμβασης στο

εκπαιδευτικό σύστημα και διαμορφώνουν τα πλαίσια αλλά και το περιεχόμενο της διεπαγγελματικής συνεργασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας- Τοποθέτηση των φοιτητών μετά από συνεργασία με φορείς, σε οικογένειες των οποίων τα παιδιά αντιμετωπίζουν ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Ομαδική εποπτεία των φοιτητών και φοιτητριών ως προς την πορεία της ψυχοπαιδαγωγικής στήριξης που παρέχουν στις οικογένειες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος αλλά και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Ομαδική εργασία/δραστηριότητες	20
	Βιωματικές δραστηριότητες	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις της συνεργασίας των φοιτητών με τις οικογένειες μαθητών με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες και της ψυχοπαιδαγωγικής στήριξης των παιδιών. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου που περιλαμβάνουν ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Μπίμπου-Νάκου, Ι., & Στογιαννίδου, Α (2006). Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Δαρδανός.
  - 2) Dowling, E. & Osborne, E. (2001) Η Οικογένεια και το σχολείο. Εκδόσεις Gutenberg.
- Επιπλέον βιβλιογραφία:**
 Κ. Γκέργκεν. Κορεσμένος εαυτός. Αθήνα: Κέδρος
 C. Chiland Το παιδί, η οικογένεια, το σχολείο, εκδόσεις Πατάκη
 Σοφία Τριλίβα, & G. Chimienti Πρόγραμμα Ελέγχου των συγκρούσεων. Εγώ και εσύ γινόμαστε εμείς. Εκδόσεις Ελληνικά.Γράμματα.
 Ι.Μπίμπου-Νάκου (2004) Και εγώ μπορώ να είμαι καλή μαμά: Ψυχική υγεία γονέων και παιδιών, εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
 Berry Mayall (Editor) (1995). Children's Childhoods: Observed And Experienced (1995). Blackwell.

EM11 ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://ga.auth.gr/el/class/1/600067643 ☐ Στον ιστοχώρο του Τμήματος: www.users.akarakit.auth.gr ☐ eLearning (Moodle)		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μαθησιακά Αποτελέσματα
 Εξοικείωση και γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας. Κατανόηση των ιδιαίτερων προσδιοριστικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνίας για παιδιά.
 Κατανόηση της σχέσης του ευρύτερου πλαισίου(ιστορικού, κοινωνικού, πολιτισμικού)με την εμφάνιση και ανάπτυξη της παιδικής λογοτεχνίας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.
 Εξοικείωση με τις θεωρίες λογοτεχνίας και τις δυνατότητες εφαρμογής τους. Γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της σύγχρονης κριτικής (ευρωπαϊκή και ελληνική) της παιδικής λογοτεχνίας.
 Κατάκτηση δεξιοτήτων που αφορούν στην κατασκευή και εφαρμογή Παιδαγωγικών Προγραμμάτων με περιεχόμενο διδακτικές προσεγγίσεις της παιδικής Λογοτεχνίας

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α. Σύντομη ιστορική και κοινωνιολογική θεώρηση της παιδικής λογοτεχνίας. Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και Παιδική Λογοτεχνία. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας

Β. Τα είδη της Παιδικής Λογοτεχνίας, τάσεις και οι εξελίξεις, Θεωρία και Κριτική. Αφηγήσεις βραχείας φόρμας (λαϊκότητα, νεοτερικά, παιδοκεντρικά, αυτοβιογραφικά κείμενα). Παιδική ποίηση (ηχορυθμικά, λυρικορητορικά, νεοτερικά κείμενα). Αφηγήσεις ευρείας φόρμας (μυθιστορήματα και Νουβέλες). Εικονογραφημένο βιβλίο και βιβλίο γνώσης.

Γ. Παιδική Λογοτεχνία και Εκπαίδευση Ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων παιδικής λογοτεχνίας. Τεχνικές προσέγγισης του λαϊκού παραμυθιού, της παιδικής μικροαφήγησης και της παιδικής ποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση δειγματικών διδακτικών προσεγγίσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	79
	Σεμινάρια	8
	Άσκηση Πεδίου	8
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Φροντιστήριο	5
	Πρακτική (τοποθέτηση)	5
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	5
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Γραπτή Εξέταση με Ερωτήσεις Εκτεταμένης Απάντησης (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Προφορική Εξέταση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Γραπτή Εξέταση με Επίλυση Προβλημάτων (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Έκθεση / Αναφορά (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) Εργαστηριακή Εργασία (Διαμορφωτική, Συμπερασματική) 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Καρακίτσιος Α., 2012. Περί Παιδικής Λογοτεχνίας, Ζυγός, Θεσσαλονίκη.
Κανατσούλη Μ., 2005. Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας, University Press, Θεσσαλονίκη.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αναγνωστόπουλος Β., 1996. Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής λογοτεχνίας, οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα.

Μιράζγεζη Μ., 1978. Ποίηση και Διδασκαλία, Αθήνα. Μουλλάς Π., 1991. Παλίμψηστα και μη, Στιγμή, Αθήνα.

Παπαντωνάκης Γ.Δ., 1999. Κώδικες και Αφηγηματικά Προγράμματα σε κείμενα της παιδικής λογοτεχνίας, Πατάκης, Αθήνα.

Πεσματζόγλου Τ., 1991. Το ηρωικό παραμύθι της Πηνελόπης Δέλτα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα.

Σκαρτσής Σ., 1995. Δέκα σημειώματα για την ποίηση, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη.

Σουλιώτης Δ., 1995. Αλφαβητάριο της Ποίησης, Δεδούσης, Θεσσαλονίκη.

Σπανός Δ., 1996. Διδακτική Μεθοδολογία- Η διδασκαλία του ποιήματος, Αθήνα.

Σπανός Γ., 1991. "Η Ποίηση για παιδιά στην Ελλάδα. Παιδαγωγικό και αισθητικό πρόβλημα" στο συλλογικό τόμο, Σύγχρονες τάσεις και απόψεις για την παιδική Λογοτεχνία, Πρακτικά του Δ' Σεμιναρίου του Κύκλου του παιδικού βιβλίου, σ.σ. 43-57, Ψυχογιός, Αθήνα.

Τζιόβας Δ., 1993. Το παλίμψηστο της αφήγησης- Από την αφηγηματολογία στη διαλογικότητα, Οδυσσέας, Αθήνα.

Genette G., 1971, 73, 77. Figures I, II, III. Points, Paris.

2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα
www.users.akarakit.auth.gr

EM12 ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5668		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα

εξοικειωθούν με τη θεώρηση της εκπαίδευσης υπό το πρίσμα φιλοσοφικών αντιλήψεων για το νόημα και τους σκοπούς του ανθρώπινου βίου

εξοικειωθούν με τη φιλοσοφική ανάλυση των εκπαιδευτικών σκοπών και ιδανικών

κατανοήσουν τη σχέση της εκπαίδευσης με το γίνεσθαι της προσωπικότητας

κατανοήσουν τις ηθικές διαστάσεις της παιδαγωγικής σχέσης

αποκτήσουν τα εννοιολογικά μέσα για την κριτική θεώρηση προβληματικών εκπαιδευτικών πρακτικών

Γενικές Ικανότητες

Λήψη αποφάσεων
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή. Η σημασία του περί παιδείας φιλοσοφικού στοχασμού. Η φιλοσοφία ως μορφή συνείδησης, ως κοσμοθεωρία και ως ιδεολογία. Η εξέταση της παιδείας στο πλαίσιο της ολότητας της ανθρώπινης ύπαρξης.

2. Η φιλοσοφία της παιδείας ως θεωρία της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Η σημασία και η αναγκαιότητα της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Κοινωνικό ιδεώδες και εκπαιδευτική σκοποθεσία. Η αντίληψη της φιλοσοφίας της παιδείας στην αναλυτική φιλοσοφική παράδοση - κριτικές παρατηρήσεις.

3. Οι προϋποθέσεις της μόρφωσης. Η ιδιοτυπία της ανθρώπινης φύσης. Θεωρίες για την ανθρώπινη φύση. Οι βιολογικές πτυχές της προσωπικότητας. Το πρόβλημα του βιολογικού αναγωγισμού. Η μέτρηση της νοημοσύνης και η ποσοτική αντίληψη των ανθρώπινων ικανοτήτων.

4. Ο ειδολογικός δεσμός γονέων και τέκνων. Αγωγή και μόρφωση. Πειθαρχία και ελευθερία. Η εκμάθηση της γλώσσας ως πρωταρχική εμφάνιση της μόρφωσης.

5. Η ουσιώδης πλευρά της μόρφωσης. Η εργασία ως ουσία της κοινωνικής ολότητας. Η εκπαίδευση ως συγκρότηση των εργασιακών ικανοτήτων του ανθρώπου. Η ιστορική συνάφεια εργασίας και εκπαίδευσης.

6. Γνώση και μόρφωση υπό το πρίσμα της αλλοτριωμένης εργασίας. Ο καταμερισμός της εργασίας και η διαμόρφωση του εμπορεύματος «εργασιακή ικανότητα». Αλλοτριωμένη εργασία και πολιτισμός. Το φαινόμενο της ημιμόρφωσης. Αλλοτριωμένη εργασία και εκπαιδευτική αξιολόγηση.

7. Οι μεταβιομηχανικές τάσεις της εργασίας και η κεφαλαιοκρατική «κοινωνία της γνώσης». Η ανάπτυξη του κοινωνικού χαρακτήρα της εργασίας και οι προοπτικές της μόρφωσης.

8. Η μόρφωση υπό το πρίσμα της χειραφετημένης εργασίας. Η ώριμη εργασία ως πολιτισμική δημιουργία. Η μόρφωση ως ολόπλευρη ανάπτυξη της συνείδησης και της προσωπικότητας. Κριτική εξέταση της αντίληψης για την εκπαίδευση των θεωριών του λειτουργισμού και του ανθρώπινου κεφαλαίου. Το ιδεώδες της «ελευθέριας παιδείας» -οι ιστορικοί και κοινωνικοί περιορισμοί της ανθρωπιστικής φιλοσοφικής παράδοσης.

9. Ο άνθρωπος ως προσωπικότητα και η αναγκαιότητα της παιδαγωγίας. Η μόρφωση ως διαμόρφωση της συνείδησης. Συνείδηση και προσωπικότητα. Η μορφωτική διάσταση του δεσμού μεταξύ γνώσης και συνείδησης. Το ζήτημα της ενότητας μεταξύ θετικών και ανθρωπιστικών σπουδών. Η κρίση της συνείδησης και η παρακμή της προσωπικότητας. Κριτική εξέταση των μετανεωτερικών αντιλήψεων της γνώσης και της μόρφωσης.

10. Η διαμόρφωση της προσωπικότητας ως «τέλος» της παιδαγωγίας. Τύποι προσωπικοτήτων και στάσεις απέναντι στη μόρφωση. Το ιδεώδες της ολόπλευρα ανεπτυγμένης προσωπικότητας. Ανάπτυξη και παιδαγωγία: οι ιδέες των Rousseau, Dewey, Montessori, Hegel, Vygotsky.

11. Η παιδαγωγία ως σχέση μεταξύ προσωπικοτήτων. Το πρόβλημα της αυθεντίας και η «εξουσιαστική» διάσταση της εκπαίδευσης. Η παιδαγωγική σχέση ενώπιον τεχνοκρατικών προκλήσεων. Η θεωρία της αποσχολοποίησης του Ivan Illich.

12. Η παιδαγωγία ως σχέση μεταξύ προσωπικοτήτων. Το παιδαγωγικό ήθος. Παιδεία και προσωπικότητα στην ανθρωπιστική-υπαρξιστική παράδοση.

Παιδαγωγικές προεκτάσεις της ανθρωπιστικής ψυχολογίας. Η θεωρία του Paulo Freire για την παιδεία του διαλόγου και την κριτική συνειδητοποίηση.

13. Η θεωρία του φιλελευθερισμού για τον άνθρωπο και τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Το ζήτημα της αυτονομίας του ατόμου. Το φιλελεύθερο ιδεώδες της εκπαίδευσης για τον πολίτη και τη δημοκρατία. Η φιλελεύθερη αντίληψη της πολυπολιτισμικότητας και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

14. Οι σκοποί της εκπαίδευσης και οι αντινομίες του σύγχρονου πολιτισμού. Η μετανεωτερική απαξίωση της εκπαιδευτικής σκοποθεσίας. Η μόρφωση υπό το πρίσμα των θεμελιωδών τάσεων κοινωνικής εξέλιξης. Εκπαίδευση και κοινωνική πρόοδος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση power point στη διδασκαλία. Επίσης, η διδασκαλία του μαθήματος υποστηρίζεται από κείμενα που διατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή διαμέσου της πλατφόρμας elearning του ΑΠΘ. Τεχνολογίες πληροφορίας χρησιμοποιούνται στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Σεμινάρια	14
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παυλίδης Π. Φιλοσοφία της παιδείας (διδασκτικές σημειώσεις)
 Παυλίδης, Π. Η γνώση στη διαλεκτική της κοινωνικής εξέλιξης. Επίκεντρο. Θεσσαλονίκη, 2012.
 Βώρος, Φ. Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης, Έκδοση «Εκπαιδευτικού Συνδέσμου», Αθήνα 1997.
 Adorno, Th., Η θεωρία της ημιμόρφωσης, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2000.
 Marples, R. (επ.), Οι σκοποί της εκπαίδευσης, Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.
 Savater, F., Η αξία του εκπαιδευέιν, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004.
 Brubacher, J.S. *Modern Philosophies of Education*, McGraw-Hill, NY, 1968.
 Bowen J., Hobson P.R., (ed.), *Theories of Education*, J.Wiley and Sons Australasia Pty Ltd, 1974.
 Sarup, M., *Marxism and Education*, Routledge and Kegan Paul, 1978.
 Usher, R, Edwards, R, *Postmodernism and Education*, Routledge, London and New York, 1994.

EM15 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΜΑΘΗΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (αγγλικά - γερμανικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του εργαστηριακού μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα εξασκηθούν στον εντοπισμό, τη διερεύνηση και παρουσίαση επιμέρους ερωτημάτων/θεμάτων στο πεδίο Ελευθεριακής Μάθησης.

Γενικές Ικανότητες

- Γενικές Ικανότητες
- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η οργάνωση κοινωνικών πρακτικών μόρφωσης (δηλ. μάθησης & εκπαίδευσης) συμπορεύεται ιστορικά με πλούσιους θεωρητικούς προβληματισμούς και πρακτικές πρωτοβουλίες αμφισβήτησης και βελτίωσής τους. Με μια γρήγορη ματιά προβάλλει ως χαρακτηριστικό των σχετικών προβληματισμών και των πρωτοβουλιών ελευθεριακής μάθησης των τελευταίων 200 ετών ότι στηρίζονται αλλά και στηρίζουν ταυτόχρονα δύο λογικά διακριτούς, βασικούς πυλώνες. Το «ζήτημα της εξουσίας/ελευθερίας» στη μάθηση έχει δηλαδή πάντα διπλές βάσεις, διπλή αναφορά!

1. Η εξουσία πριν και μετά τη μάθηση - αποκλεισμός & πρόσβαση στη γνώση - διάχυση της γνώσης στη κοινωνία - ποια γνώση για ποιον
2. Ελευθερία και εξαναγκασμός κατά τη διάρκεια και μέσω της μάθησης

Η ελευθεριακή μάθηση στοχεύει δηλαδή με τους δύο αυτούς συνυφασμένους πυλώνες της στην άρση των εκάστοτε ιστορικά και γεωγραφικά συγκεκριμένων εμποδίων που υπάρχουν, που επιβάλλονται ως περιορισμοί στα υποκείμενα και τα εμποδίζουν ή τα αποκλείουν από τη συμμετοχή τους στον κοινωνικά παραγόμενο πλούτο (εν προκειμένω: της γνώσης - ως το διακύβευμα της μόρφωσης γενικότερα).

Οι δύο πυλώνες της ελευθεριακής μάθησης, ως εργαλεία για την άρση των ιστορικών, κοινωνικών εμποδίων στην μάθηση, δεν αναφέρονται μόνο στη διαδικασία της, αλλά, επίσης, και στο περιεχόμενό της. Η προσπάθεια άρσης των εμποδίων αφορά δηλαδή και την - δυστυχώς αυτονόητη πλέον σ' εμάς - διάσπαση μεταξύ περιεχόμενου και διαδικασίας της μάθησης, η οποία αποτελεί κεντρικό μοχλό παρεμπόδισης των υποκειμένων στη μάθηση. Οι θεωρητικές και πρακτικές πρωτοβουλίες που «θίγουν» το ζήτημα της εξουσίας (& κυριαρχίας) στη μάθηση πραγματεύονται συνεπώς τόσο τη διαδικασία όσο και το περιεχόμενο της μάθησης.

Η «εξουσία» δεν είναι κάποιο επιπρόσθετο - εξωτερικό; - στοιχείο στην ενιαία εκπαιδευτική διαδικασία, το οποίο επηρεάζει την επιτυχία της εκ των υστέρων ή αρνητικά. Η «εξουσία» είναι συστατικό μέρος του πυρήνα κάθε οργανωμένης μορφωτικής διαδικασίας/δραστηριότητας. Ο πυρήνας των απαιτήσεων της κοινωνίας από τη μάθηση συντίθεται ο ίδιος ακριβώς από μια αντιφατική ενότητα.

Σκοποί & στόχοι του μαθήματος

Το μάθημα στοχεύει να δημιουργήσει χώρο, προκειμένου να εντοπιστούν, διερευνηθούν, συζητηθούν, μελετηθούν και παρουσιαστούν επιμέρους θεωρητικές ή/και πρακτικές πρωτοβουλίες και προβληματισμοί που αφορούν σε πρόσωπα, θεματικές ή/και εγχειρήματα ελευθεριακής μάθησης ανά τον κόσμο.

Λόγω του διεθνούς χαρακτήρα του υλικού θα πρέπει να κάνουμε χρήση όλων των γλωσσικών κ.α. ικανοτήτων που διαθέτουμε για την ανεύρεση και μελέτη των διαφορετικών πηγών!

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Εκπόνηση μελέτης (project) Συγγραφή εργασίας / εργασιών	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	40
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	50
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εργασία Έκθεση / Αναφορά Εργαστηριακή Εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΑ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 22769017

Εκδότης ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ, 2014

Συγγραφείς: Charles W. Tolman

ISBN 9789604583683

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ - Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο:

Εκδότης ΠΛΕΘΡΟΝ, 2011

Συγγραφείς: MICHEL FOUCAULT

ISBN 978-960-348-226-0

EM17 ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM17	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΡΦΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στην τάξη		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6264		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στη σύγχρονη προβληματική της οικογένειας και της οικογενειακής πολιτικής. Το μάθημα συμπεριλαμβάνει αναλύσεις της οικογένειας ως κοινωνικού θεσμού και των μεταβολών στους ρόλους και τις συμπεριφορές των μελών της. Δίνεται έμφαση στις νέες μορφές οικογενειακής οργάνωσης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται να υπάρξει:

- Εξοικείωση με τη σύγχρονη βιβλιογραφία για τις οικογένειες, με έμφαση στις μη παραδοσιακές μορφές οικογενειακής οργάνωσης και τις προκλήσεις που θέτουν.
- Κατανόηση και συζήτηση σχετικά με τις εξελίξεις και τις διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Κατανόηση και συζήτηση σχετικά με τις επιπτώσεις της Εθνικής και Ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής στις οικογένειες

Γενικές Ικανότητες

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μορφές οικογενειακής οργάνωσης στον 21^ο αιώνα.

<ul style="list-style-type: none"> • Δημογραφικές εξελίξεις και διαρθρωτικές μεταβολές της οικογένειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. • Αλλαγές στη δομή της οικογένειας και στη σύνθεση των νοικοκυριών. <p>2. Η παιδική ηλικία στις ευρωπαϊκές οικογένειες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιότητα ζωής των παιδιών. • Τα παιδιά ως αξία. • Τα δικαιώματα των παιδιών. • Παιδική προστασία. <p>3. Γονείς στις ευρωπαϊκές οικογένειες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ρόλοι των φύλων στις σύγχρονες κοινωνίες και οικογένειες. • Σχέσεις ζευγαριών. • Κατανομή γονεϊκών υπευθυνοτήτων και συμφιλίωση οικογενειακής και εργασιακής ζωής. • Φύλο και εξουσία στις οικογένειες. • Γονεϊκότητα σήμερα -Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για τη μητρότητα και την πατρότητα. • Σχέσεις γονιών/ παιδιών. <p>4. Οικογενειακή ζωή σε μια πολυπολιτισμική Ευρώπη.</p> <p>5. Μονογονεϊκές οικογένειες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαρακτηριστικά της μονογονεϊκής οικογένειας ως συστήματος οικογένειας. • Από την πλευρά των μόνων-μητέρων. • Από την πλευρά των πατέρων. • Από την πλευρά των παιδιών. • Αναπαραστάσεις για την μονογονεϊκότητα. • Κοινωνική αντιμετώπιση των μονογονεϊκών οικογενειών. <p>6. Επαναδημιουργημένες / ανασυσταμένες οικογένειες (ή οικογένειες μωσαϊκό).</p> <p>7. Ομογονεϊκές οικογένειες. Τρανς - γονεϊκότητα.</p> <p>8. Κοινωνικός αποκλεισμός και οικογένειες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιες οικογένειες κινδυνεύουν να οδηγηθούν σε κοινωνικό αποκλεισμό. • Παιδί και φτώχεια. <p>9. Βία στις οικογένειες</p> <p>10. Επίδραση των μορφών οικογενειακής οργάνωσης στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών.</p> <p>11. Πολιτικές για τις οικογένειες.</p>
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. • Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. • Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6264 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις: 39 ώρες διδασκαλίας	78 ώρες

	Μελέτη βιβλίων, άρθρων	42 ώρες
	Εξετάσεις (συγγραφή εργασίας)	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-3 ατόμων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δ. Κογκίδου (1995) *Μονογονεϊκές Οικογένειες. Πραγματικότητα - Προοπτικές - Κοινωνική Πολιτική*. Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη -ΑΒΕ.

ISBN:960-236-549-8

Κωδικός στον Εύδοξο:212

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

Αμπατζόγλου, Γ., Μανωλόπουλος, Σ. (1998) *Προσεγγίσεις της Γέννησης*.

Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Aries, Ph. (1990). *Αιώνες Παιδικής Ηλικίας* (Πρόλ. Σ. Ράσης, Μετ. Γ. Αναστοπούλου). Αθήνα: Γλάρος.

Αρτινοπούλου, Β., Φαρσεδάκης, Ι. (2003). (Επιστ. Υπεύθ.). *Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών. Πρώτη Πανελλαδική Επιδημιολογική Έρευνα*. Αθήνα: ΚΕΘΙ.

Αρχοντόγλου, Α. (2005). *Σχολική Επίδοση και Συμπεριφορά των Παιδιών από Μονογονεϊκές Οικογένειες στο Δημοτικό Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Beyer, R. &Winchester, K. (2003). *Μιλώντας για το Διαζύγιο. Πώς να Μιλήσετε στα Παιδιά σας και να τα Βοηθήσετε να το Ξεπεράσουν*. Αθήνα: Κέδρος.

Βενιέρης, Δ. & Παπαθεοδώρου, Χ. (Επιμ.) (2003) *Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα: Προκλήσεις και Προοπτικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βλαχούτσικου, Χ. με την Kain-Hart, L. (2003). *Όταν Γυναίκες έχουν Διαφορές*.

Αντιθέσεις και Συγκρούσεις Γυναικών στη Σύγχρονη Ελλάδα. Αθήνα: Μέδουσα.

Γενική Γραμματεία Ισότητας (2003). *Γυναίκες Αρχηγοί Μονογονεϊκών Οικογενειών. Κοινωνικές Παροχές - Επιδόματα - Υποστηρικτικές Υπηρεσίες*. Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Γκαρμπάρ, Κ. - Τεοντόρ, Φ. (1994) *Η οικογένεια μωσαϊκό*. Αθήνα: Πατάκης.

Cohen-Herlem, F. (2005). *Διαζύγιο. Απαντώντας στις Ερωτήσεις των Παιδιών...Αθήνα: Lector ΕΠΕ*.

DeSingly, F. (1996) *Κοινωνιολογία της σύγχρονης οικογένειας*. Αθήνα:

Σαββάλας. Dolto, F. (2004). *Όταν οι Γονείς Χωρίζουν*. Αθήνα:

Βιβλιοπωλείον της «Εστίας».

Dowling, C. (1983). *Το Σύνδρομο της Σταχτοπούτας. Ο Φόβος της Γυναίκας μπροστά στην Ανεξαρτησία* (Μετ. Μ. Λώμη). Αθήνα: Γλάρος.

Δραγώνα, Θ., Ναζίρη, Δ. (1995). *Οδεύοντας προς την Πατρότητα. Εξιχνίαση μιας Παραγκωνισμένης Πορείας*. Αθήνα: Εξάντας.

Dowling, E. & Osborne, E. (2001) (Επιμ.). *Η Οικογένεια και το Σχολείο. Μια συστημική προσέγγιση από κοινού σε παιδιά με προβλήματα* (Μετ. Ι. Μπίμπου-Νάκου, Επιμ. Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Gutenberg.

- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών (1999) *Σύγχρονη οικογένεια: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε.
- Ε.Κ.Κ.Ε: (2006) *Φτώχεια, Αποκλεισμός και Κοινωνικές ανισότητες: πρακτικά συνεδρίου: Ινστιτούτο Κοινωνικής πολιτικής*, Αθήνα: ΕΚΚΕ.
- Emery, R. (2007) *Όλη η αλήθεια για τα παιδιά και το διαζύγιο*. Αθήνα: Πατάκης
- Herbert, M. (1998). *Χωρισμός και Διαζύγιο* (Επιμ. Β. Παπαδιώτη-Αθανασίου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια (1998) *Οικογένεια -Ευρώπη- 21^{ος} αιώνας: Όραμα και Θεσμοί*, Πρακτικά από το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Οικογένεια. Αθήνα: Εκδόσεις Λιβάνη- Νέα Σύνορα.
- Καλλινικάκη, Θ. (1998) *Μεγαλώνοντας σε ίδρυμα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καλλινικάκη, Θ. (2001) *Ανάδοχη φροντίδα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Karon, J. (1997) *Ανύπαντρες μητέρες, γυναικείο κίνημα, από την υποταγή στην απελευθέρωση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καυτατζόγλου Ρ. (1996) *Οικογένειες του παρελθόντος*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Κικίλιας, Η., Παπαλιού, Ο., Φαγαδάκη, Ε. (2007). *Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού των Μονογονεϊκών Οικογενειών στην Ελλάδα*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε., Ινστιτούτο Κοινωνικής Πολιτικής, ΚΠ EQUAL.
- Κιρκ, Μ. (2002) *Διαζύγιο*. Αθήνα: Άγκυρα.
- Κογκίδου, Δ. (1995). *Μονογονεϊκές Οικογένειες: Πραγματικότητα-Προοπτικές-Κοινωνική Πολιτική*, Αθήνα: Νέα Σύνορα.
- Κράμερ, Μ. (1992) *Επάγγελμα μωρό*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Kroen, W.(2007) *Πως θα βοηθήσετε τα παιδιά να αντιμετωπίσουν έναν θάνατο* . Αθήνα: Φυτράκης
- Μαράτου-Αλιπράντη, Λ. (2002). *Οδηγός για Γυναίκες-Αρχηγούς Μονογονεϊκών Οικογενειών*. Αθήνα: Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Ένωση Γυναικών Ελλάδος, Γενική Γραμματεία Ισότητας.
- Μαράτου - Αλιπράντη, Λ. (2002) *Οικογένειες και κράτος πρόνοιας στην Ευρώπη. Τάσεις και προκλήσεις στον εικοστό πρώτο αιώνα*. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε.
- Μαρκοβίτης, Μ. - Χριστιανόπουλος, Κ. - Κοτσάμπαση, Α. - Μανωλεδάκη, Ε. - Λαζαρίδου, Λ. - Αμπατζόγλου, Γ. - Αντωνιάδου, Α. (1994) *Διαζύγιο και παιδιά*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Μουσούρου, Λ. (2005). *Οικογένεια και Οικογενειακή Πολιτική*. Αθήνα: Gutenberg.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (Επιμ.) (2000). *Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Ντεμπρέ, Ρ. (2001) *Βρέφη και μητέρες σε απόγνωση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Παπαδιώτη-Αθανασίου, Β. (2000). *Οικογένεια και Όρια. Συστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Στασινοπούλου, Ο. (2002). *Ζητήματα Σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής. Από το Κράτος Πρόνοιας στο «Νέο» Προνοιακό Πλουραλισμό. Φροντίδα και Γήρανση - Η Σύγχρονη Πλουραλιστική Πρόκληση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Στρατηγάκη, Μ. & Μουσούρου, Λ. (Επιμ) (2004) *Ζητήματα Οικογενειακής Πολιτικής. Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας) ΚΕΚ. ΜΟ. ΚΟΠ*. Αθήνα: Gutenberg.
- Στρατηγάκη, Μ. (2007) *Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Χαλκιά, Α. (2007) *Το άδειο λίκνο της Δημοκρατίας - Σεξ, έκτρωση και εθνικισμός στη σύγχρονη Ελλάδα* - Αθήνα: Αλεξάνδρεια
- Χατζηβαρνάβα. Ε., Χανδάνος, Γ.& Οικονόμου, Β. (2005) *Μαθαίνοντας από τις οικογένειες: πολιτικές και πρακτικές καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού σε οικογένειες με μικρά παιδιά στην Ευρώπη. Ινστιτούτο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης.(ΙΚΠΑ)*
- Χατζητρύφων Ν. & Παπαζήση Θ. (Επιμ.) (2007) *Το φύλο και η συμπεριφορά του - Οικογένειες από ομόφυλα ζευγάρια*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Χατζηχρήστου, Χ. (1999). *Ο Χωρισμός των Γονέων, το Διαζύγιο και τα Παιδιά. Η Προσαρμογή των Παιδιών στη Διπυρηνική Οικογένεια και στο Σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Watkins, M. (2007) *Μιλώντας με μικρά παιδιά για την υιοθεσία τους*. Αθήνα: Gema

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

Barker, R.-W. (1994). *Lone Fathers and Masculinities*. Aldershot, Brookfield:

Avebury. Boyd, S. (2003). *Child Custody, Law, and Women's Work*. Ontario: Oxford University Press.

Chapman, T. (2004). *Gender and Domestic Life. Changing Practices in Families and Households*. New York: Palgrave MacMillan.

Chibucos, T.-R., Leite, R.-W. & Weiss D.-L. (2005). *Readings in Family Theory*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

Chodorow, N. (1999) [1978]. *The Reproduction of Mothering. Psychoanalysis and the Sociology of Gender*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Coltrane, S. (1998). *Gender and Families*. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press. Cohen, Ph. (2014): *The Family: Diversity, Inequality, and Social Change*. New York: WW Norton.

David, M.-E. (1980). *The State, the Family and Education*. London: Routledge & Kegan Paul. David, M.-E. (2003). *Personal and Political. Feminisms, Sociology and Family Lives*. Stoke on Trent, UK and Sterling USA: Trentham Books.

Delphy, C. & Leonard, D. (1992). *Familiar Exploitation. A New Analysis of Marriage in Contemporary Western Societies*. Cambridge: Polity Press.

DiQuinzio, P. (1999). *The Impossibility of Motherhood. Feminism, Individualism, and the Problem of Mothering*. New York: Routledge.

Down, N. (1997) *In defense of single-parent families*. New York and London: New York University Press

Drake, M. (1998) (Ed.). *Time, Family and Community*. Oxford: Blackwell Publishers Inc. Folbre, N. (2001). *The Invisible Heart. Economics and Family Values*. New York: The New Press. Gilgun, J. F., Daly, K., Handel, G. (1992) (Eds.). *Qualitative Methods in Family Research*. New York: Sage Publications.

Ginsburg, F.-D. & Rapp, R. (1995) (Eds.). *Conceiving the New World Order. The Global Politics of Reproduction*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

Glen, E. (1994) *Mothering, ideology, experience and agency*. New York and London: Routledge.

Hantrais, L. & Letablier, M. (1996). *Families and Family Policies in Europe*. New York: Longman. Hawkins, A. & Dollahit, D. (1997) *Generative fathering: beyond deficit perspectives*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publication.

Ingoldsby, B.-B., Smith, S.-R., Miller, J.-E. (2004). *Exploring Family Theories*. Los Angeles, California: Roxbury Publishing Company.

James, A. & Prout, A. (1990) (Eds.). *Constructing and Reconstructing Childhood : Contemporary Issues in the Sociological Study of Childhood*. London: The Falmer Press.

Jeynes, W. (2002). *Divorce, Family Structure, and the Academic Success of Children*. New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Lamb, M. (1999) *Parenting and child development in "nontraditional" families*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Lewis, R., (1986) *Men in families*. Beverly Hills: Sage.

Lupton, D. – Barclay, L. (1997) *Constructing fatherhood: discourses and experience*. London; Thousand Oaks, Calif: Sage

- Leeder, E. (2003). *The Family in Global Perspective. A Gendered Journey*. Thousand Oaks, California : Sage Publications.
- Lewis, J. (1997) (Ed.). *Lone Mothers in European Welfare Regimes. Shifting Policy Logics*. London & Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Marsiglio, W. (1995) *Fatherhood: Contemporary theory, Research and Social Policy*. Thousand Oaks: Sage
- Muncie, J. – Wetherell, M. – Langan, M. – Dallos, R. – Cochrane, A. (1999) *Understanding the family*. London: Sage.
- McLanahan, S. & Sandefur, G. (1994). *Growing Up with a Single Parent. What Hurts, What Helps*. Cambridge, Massachusetts & London: Harvard University Press.
- Nakano, G. (1994) *Mothering: ideology, experience and agency*. New York: Routledge.
- Naldini, M. (2003). *The Family in the Mediterranean Welfare States*. London: Frank Cass.
- Newman, D. (1999) *Sociology of families*. Thousand Oaks, California, London, New Delhi: Pine Forge Press.
- Oliver, K. (1997). *Family Values. Subjects between Nature and Culture*. New York & London: Routledge.
- Paterson, W.-A. (2001). *Unbroken Homes. Single-Parent Mothers Tell Their Stories*. New York, London, Oxford: The Haworth Press.
- Procidano, M. & Fisher, C. (1992) *Contemporary families: a handbook for school professionals*. New York and London: Teachers College Press.
- Ribbens, J. (1994) *Mothers and their children: a feminist sociology of childrearing*. London; Thousand Oaks: Sage
- Ridge, T. (2002). *Childhood Poverty and Social Exclusion. From a Child's Perspective*. Bristol: The Policy Press.
- Risman, B. (2010). *Families as They Really Are*. New York: W.W. Norton & Company.
- Robinson, M. (1991). *Family Transformation through Divorce and Remarriage. A Systemic Approach*. London and New York: Routledge.
- Ruxton, S. (1996). *Children in Europe*. London: NCH Action for Children.
- Silva, E. & Smart, C. (1999) *The new family?*. London: Sage.
- Thompson, R.- Amato, P. (1999) *The postdivorce family. Children, parenting and society*. London – New Delhi: Sage.
- White, J. M. & Klein, D.- M. (2002). *Family Theories*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

EM18 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΦΥΛΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM18	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ ΦΥΛΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Μάθημα στο elearning: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5654		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στη διερεύνηση από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες των διαδικασιών συγκρότησης των έμφυλων «ταυτοτήτων» ως κοινωνικο-πολιτισμικών κατασκευών, καθώς και στην ευαισθητοποίησή τους στους πολιτικούς λόγους που κάνουν επιτακτική την ανάγκη μετασχηματισμού της κοινωνίας σε πιο σύμμετρες ως προς το φύλο μορφές.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές / τριες θα είναι σε θέση:

- να κατανοήσουν το ζήτημα του φύλου και να αποκτήσουν μια κριτική στάση για τις προσωπικές τους έμφυλες αναπαραστάσεις, αλλά και για τον τρόπο και τις πρακτικές που αυτές συγκροτήθηκαν
- να ευαισθητοποιηθούν στη χρήση μη σεξιστικής γλώσσας και πρακτικών, καθώς και στην ανάπτυξη ικανότητας εντοπισμού των έμφυλων ασυμμετριών και διακρίσεων στο χώρο της εκπαίδευσης αλλά και στην ευρύτερη κοινωνική σφαίρα
- να κατανοήσουν την έμφυλη συμμετρία ως βασική και θεμελιώδη αρχή της δημοκρατίας
- να κατανοήσουν τους περιορισμούς που δημιουργούν οι έμφυλες διακρίσεις στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των υποκειμένων

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Από το δεύτερο φεμινιστικό κύμα στους φεμινισμούς και από την ανάπτυξη των Γυναικείων & Ανδρικών Σπουδών στις Σπουδές Φύλου και στις Queer Σπουδές
- Η εννοιολογική αντίστιξη βιολογικού και κοινωνικού φύλου (sex-gender) και το αυτονόητο της ετεροσεξουαλικότητας
- Η απο-φυσιοποίηση του φύλου και οι έμφυλες επιτελέσεις
- Η «πλαστικότητα» και η πληθυκότητα του φύλου: Οι έμφυλες ταυτότητες σε άλλα μέρη και σε άλλες εποχές
- «Ανδρισμός», «θηλυκότητα»: Ψυχολογικές προσεγγίσεις της συγκρότησης του φύλου
- Από την έμφυλη κοινωνικοποίηση στο ενεργό υποκείμενο
- Φύλο, σώμα και επιτέλεση: το έμφυλο σώμα ως τόπος μάθησης, φορέας πολιτισμικών αξιών και πολιτικού αγώνα
- Η εκπαίδευση ως θεσμός μόρφωσης, δια-μόρφωσης και ανα-μόρφωσης έμφυλων «ταυτοτήτων»
- Προς ένα (πολιτικό) απο-γίγνεσθαι των έμφυλων ταυτοτήτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. • Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. • Μάθημα στο elearning στο: https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5654 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις: 39 ώρες	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	42 ώρες
	Εξετάσεις (συγγραφή εργασίας)	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-3 ατόμων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:**
Φ. Πολίτης (2006) Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
ISBN:9789606647499
Κωδικός στον Εύδοξο: 15108
- Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:**
- Ενδεικτική βιβλιογραφία προετοιμασίας ανά ενότητα σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα του μαθήματος**

- **Εισαγωγικά: Από το δεύτερο φεμινιστικό κύμα στους φεμινισμούς (feminisms) και από την ανάπτυξη των Γυναικείων & Ανδρικών Σπουδών στις Σπουδές Φύλου και στις Queer Σπουδές**

Bryson, Valerie (2005) [2003] *Φεμινιστική Πολιτική Θεωρία*, (μετ. Ελεάννα Πανάγου), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Evans, Mary (2004) [2003] *Φύλο και Κοινωνική Θεωρία*, (μετ. Αλέξανδρος Κιουπκιολής), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κογκίδου, Δήμητρα (1993) Η θεσμοθέτηση γυναικείων σπουδών στα Ελληνικά Πανεπιστήμια: Η περίπτωση του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Α.Π.Θ., στο Πρακτικά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου (1996) *Οι Γυναικείες Σπουδές στην Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Εμπειρία* (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 4- 6 Νοεμβρίου 1993), διοργανωτής: Ομάδα Γυναικείων Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, σσ.196-206.

Κογκίδου, Δήμητρα (2004) *Φύλο και αναλυτικά προγράμματα: Η «υπόσχεση» των γυναικείων σπουδών στα ελληνικά πανεπιστήμια στον 21^ο αιώνα, στο Μπαγάκης, Γιώργος (επιμ.) Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ.256-63.

Richardson, Diane / Robinson, Victoria (1993) (eds) *Introducing Women's Studies*, London: Macmillan.

- **Η εννοιολογική αντίστιξη βιολογικού και κοινωνικού φύλου (sex-gender) και το αυτονόητο της ετεροσεξουαλικότητας**

Γιαννακόπουλος, Κώστας (2006) (επιμ.) *Σεξουαλικότητα: Θεωρίες και Πολιτικές της Ανθρωπολογίας*, (μετ. Βενετία Καντσά, Πελαγία Μαρκέτου, Αθηνά Αθανασίου, Κώστας Γιαννακόπουλος, Λιόπη Αμπατζή, Ποθητή Χαντζαρούλα), Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Connell, Robert, W. (2006) [2002] *Το Κοινωνικό Φύλο*, (πρόλ. Δήμητρα Κογκίδου, Φώτης Πολίτης), (μετ. ΕλένηΚοτσιφού), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Delphy, Christine (1993) Rethinking sex and gender, *Women's Studies International Forum*, 16, 1, pp.1-9.

Irigaray, Luce (1985) [1977] *This Sex Which Is Not One*, (trans. Catherine Porter, Carolyn Burke), Ithaca, New York: Cornell University Press.

Κογκίδου, Δήμητρα / Πολίτης, Φώτης (2006) Η εννοιολόγηση του φύλου στη φεμινιστική σκέψη: Τα όρια του δίπολου βιολογικό-κοινωνικό φύλο και η απαρχή του τρίτου φεμινιστικού κύματος, στο Connell, W. Robert [2002] *Το Κοινωνικό Φύλο*, (πρόλ. Δήμητρα Κογκίδου, Φώτης Πολίτης), (μετ. Ελένη Κοτσιφού), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, σσ.1-29.

Oakley, Ann (1985) [1972] *Sex, Gender and Society*, Aldershot, Hants: Gower.

Rich, Adrienne (1980) Compulsory heterosexuality and lesbian existence, *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 5, 4, pp.631-60.

Richardson, Diane (1996) (ed.) *Theorising Heterosexuality: Telling it Straight*, Buckingham: Open University Press.

Wittig, Monique (1992) *The Straight Mind and Other Essays*, Boston/Hemel Hempstead: Beacon Press/ Harvester Wheatsheaf.

- **Η απο-φυσιοποίηση του φύλου και οι έμφυλες επιτελέσεις**

Αθανασίου, Αθηνά (2006) (επιμ.) *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*, (μετ. Πελαγία Μαρκέτου, Μαργαρίτα Μηλιώρη, Αιμίλιος Τσεκένης), Αθήνα: Νήσος.

Butler, Judith (1990) *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York/London: Routledge.

Butler, Judith (1997) *Excitable Speech: A Politics of the Performative*, New York: Routledge. Fausto-Sterling, Ann (1992) *Myths of Gender: Biological Theories About Women and Men*, New York: Basic Books, (2nd edition).

- **Η «πλαστικότητα» και η πληθυκότητα του φύλου: Οι έμφυλες ταυτότητες σε άλλα μέρη και σε άλλες εποχές**

Cornwall, Andrea / Lindisfarne, Nancy (1994) (eds) *Dislocating Masculinity: Comparative Ethnographies*, London: Routledge.

Παπαταξιάρχης, Ευθύμιος / Παραδέλλης, Θεόδωρος (1992) (επιμ.) *Ταυτότητες και Φύλο στη Σύγχρονη Ελλάδα: Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Καστανιώτης/Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

- **«Ανδρισμός», «θηλυκότητα»: Ψυχολογικές προσεγγίσεις συγκρότησης του φύλου**

Bem, Sandra, Lipsitz (1974). The measurement of psychological androgyny, *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 2, pp.155-62.

Chodorow, J. Nancy (1978) *The Reproduction of Mothering: Psychoanalysis and the Sociology of Gender*, Berkley/Los Angeles, California: University of California Press.

Chodorow, J. Nancy (1994) *Femininities, Masculinities, Sexualities: Freud and Beyond*, London: Free Association Books.

Lacan, Jacques (1977) *Ecrits: A Selection*, (trans. Alan Sheridan), New York: Norton.

Ιγγλέση, Χρύση (1993) [1990] *Πρόσωπα Γυναικών Προσωπεία της Συνείδησης: Συγκρότηση της Γυναικείας Ταυτότητας στην Ελληνική Κοινωνία*, Αθήνα: Οδυσσεάς, (3^η έκδοση).

- **Από την έμφυλη κοινωνικοποίηση στο ενεργό υποκείμενο**

Connell, W. Robert (1987) *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*, Cambridge: Polity Press.

Henriques, Julian / Hollway, Wendy / Urwin, Cathy / Venn, Couze / Walkerdine, Valerie (1998) [1984] *Changing the Subject: Psychology, Social Regulation and Subjectivity*, London: Routledge.

- **Φύλο, σώμα και επιτέλεση: το έμφυλο σώμα ως τόπος μάθησης, φορέας πολιτισμικών αξιών και πολιτικού αγώνα**

Αθανασίου, Αθηνά (2006) (επιμ.) *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*, (μετ. Πελαγία Μαρκέτου, Μαργαρίτα Μηλιώρη, Αιμίλιος Τσεκένης), Αθήνα: Νήσος.

Butler, Judith (1993) *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of «Sex»*, New York: Routledge.

Fausto-Sterling, Ann (1999) *Sexing the Body: Gender Politics and the Construction of Sexuality*, New York: Basic Books.

Featherstone, Mike (2000) (ed.) *Body Modification*, London: Sage.

Laqueur, Thomas (2003) [1990] *Κατασκευάζοντας το Φύλο: Σώμα και Κοινωνικό Φύλο από τους Αρχαίους Έλληνες έως τον Φρόιντ*, (πρόλ. Κώστας Γιαννακόπουλος), (μετ. Πελαγία Μαρκέτου), Αθήνα: Πολύτροπον.

- **Η εκπαίδευση ως θεσμός μόρφωσης, δια-μόρφωσης και ανα-μόρφωσης έμφυλων «ταυτοτήτων»**

Arnot, Madeleine (2006) [2002] *Διαδικασίες Αναπαραγωγής του Φύλου: Εκπαιδευτική Θεωρία και Φεμινιστικές Πολιτικές*, (επιμ. Βασιλική Δεληγιάννη-Κουιμπτή), (μετ. Χριστίνα Αθανασιάδου, Κατερίνα Δαλακούρα), Αθήνα: Μεταίχμιο.

Davies, Bronwyn (1989) *Frogs and Snails and Feminist Tales: Preschool Children and Gender*, St. Leonards: Allen & Unwin.

Kehily, Mary, Jane (2002) *Sexuality, Gender and Schooling: Shifting Agendas in Social Learning*, London: Routledge.

Πολίτης, Φώτης (2006) *Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο: Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός*, (πρόλ. ΔήμητραΚογκίδου), Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Thorne, Barrie (1993) *Gender Play: Girls and Boys in School*, Buckingham: Open University Press.

Φρειδερίκου, Αλεξάνδρα (1995) *«Η Τζένη πίσω από το τζάμι»: Αναπαραστάσεις των Φύλων στα Εγχειρίδια Γλωσσικής Διδασκαλίας του Δημοτικού Σχολείου*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- **Προς ένα (πολιτικό) απο-γίνεσθαι των έμφυλων «ταυτοτήτων»**

Butler, Judith (2004) *Undoing Gender*, New York: Routledge.

Davies, Bronwyn (1993) *Shards of Glass: Reading and Writing Beyond Gendered Identities*, St. Leonards: Allen & Unwin.

EM23 ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

EM23

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=13807		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση της διδακτικής διαδρομής οι φοιτητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θα έχουν αποκτήσει μια σφαιρική γνώση της λογοτεχνικής παραγωγής του ελληνικού μεσοπολέμου. - Θα έχουν τη δυνατότητα μιας κριτική σύλληψης των ιδιόμορφων σχέσεων που συνδέουν τη λογοτεχνική παραγωγή με τη γενικότερη κοινωνική πραγματικότητα. - Θα έχουν αποκτήσει ένα corpus γνώσεων και εργαλείων που θα τους βοηθήσει στην αποτελεσματικότερη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο σχολείο.
Γενικές Ικανότητες
<p>Αυτόνομη εργασία   Ενδυνάμωση της ευαισθησίας και της αισθαντικότητας   Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης.   Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Ο μεσοπόλεμος υπήρξε ίσως η πλέον καθοριστική για τον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό περίοδος της νεότερης ιστορίας του. Μια γενικευμένη κινητικότητα, ρήξεις και αλλαγές, κοινωνικές συγκρούσεις και πολιτειακές αναστατώσεις, κρίσεις και νεοπλασίες συνθέτουν ένα ιστορικό τοπίο στο οποίο η διαλεκτική του παλιού και του νέου, του μέσα και του έξω,</p>

της μορφής και του περιεχομένου δοκιμάζεται ποικιλότητα. Ιδιαίτερα για την ελληνική λογοτεχνία η ίδια περίοδος είναι μια από τις πιο ανθηρές και γόνιμες και η λογοτεχνική παραγωγή της θα σφραγίσει με έναν καθοριστικό τρόπο όλη τη μετέπειτα εξέλιξη, ενώ ταυτόχρονα σημαντικές αλλαγές επισυμβαίνουν τόσο σε επίπεδο μορφών και θεματολογίας όσο και στην ίδια τη κοινωνική θέση και λειτουργία της λογοτεχνίας. Αυτά ακριβώς τα ζητήματα αποτελούν το αντικείμενο του μαθήματος. Η στοχοθεσία του δεν στρέφεται βέβαια στην κατεύθυνση μιας μηχανιστικής ανεύρεσης της αντανάκλασης ή των «ομολογιών» ανάμεσα στην κοινωνία και στη λογοτεχνία, αλλά στην προσπάθεια επαλήθευσης μιας -στο επίπεδο τουλάχιστον των διακηρύξεων- κοινά παραδεδεγμένης άποψης. Ότι δηλαδή η λογοτεχνία παρά το σχετικό βαθμό αυτονομίας της (ή μάλλον σωστότερα εξ αιτίας αυτού) αποτελεί μια κατεξοχήν κοινωνική πολιτισμική πρακτική. Ταυτόχρονα, με δεδομένο πως μεγάλο μέρος της λογοτεχνικής κληρονομιάς αυτής της περιόδου συνεχίζει, με διάφορες μορφές και για ποικίλους λόγους, να παραμένει ζωντανό μέχρι τις μέρες μας, θα αναζητήσουμε αυτές τις οφειλές του σήμερα στο χτες, θα πληρώσουμε δηλαδή με τον οβολό της ανάγνωσης και της μνήμης την οφειλή μας στα πορθμεία του λογοτεχνικού παρελθόντος μας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	20
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	22
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων κ.ά. στο elearning του μαθήματος.

EM24 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM24	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12635		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της διδακτικής διαδρομής οι φοιτητές:

- Θα έχουν μια σφαιρική θεώρηση του δυναμικού τρόπου ύπαρξης, εξέλιξης και μετασχηματισμού της πολιτισμικής διαδικασίας.
- Θα έχουν έρθει σε επαφή με το έργο στοχαστών και ρευμάτων που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε, «διαβάζουμε», διδάσκουμε τον πολιτισμό.
- Θα έχουν αποκτήσει ένα σύνολο σκέψεων και εργαλείων που μπορούν να βοηθήσουν τόσο την κοινωνική αυτογνωσία τους ως μελλόντων δασκάλων όσο και στην ενδυνάμωση της διδακτικής τους σκευής και του αντίστοιχου «μορφωτικού τους κεφαλαίου

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και παρεμβατικής σκέψης
 Κριτικός στοχασμός και αναστοχασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ξεκινώντας από διαπιστώσεις κατακτημένες ήδη στο χώρο της θεωρίας της λογοτεχνίας και των πολιτισμικών σπουδών αποπειράται μια πολυεστιακή και πολυφωνική προσέγγιση του δυναμικού τρόπου ύπαρξης, εξέλιξης και μετασχηματισμού της πολιτισμικής διαδικασίας. Γι' αυτό το σκοπό (εκτός από τις ήδη συγκροτημένες συνεισφορές της κλασικής κοινωνικής θεωρίας) μελετάται το έργο διαφόρων σύγχρονων στοχαστών και ρευμάτων που ασχολήθηκαν ποικιλότροπα με πλευρές και όψεις των πολιτισμικών φαινομένων (Pierre Bourdieu, Norbert Elias, ανθρωπολογικές οπτικές, η μπαχτινική ιστορική ποιητική, ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις, Κριτική θεωρία, η μεταμοντέρνα «συνθήκη» κ.ά.). Ταυτόχρονα με τα παραπάνω γίνεται μια προσπάθεια γείωσης όλων αυτών των θεωρητικών αναλύσεων

και εργαλείων στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα σε μια απόπειρα αναζήτησης κάποιων από τις ψηφίδες που συγκροτούν τα πολιτισμικά της πρόσωπα και προσωπεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Όταν κρίνεται αναγκαίο	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Αυτοτελής μελέτη	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Chris Barker - Emma A. Jane: Πολιτισμικές σπουδές. Θεωρία και πρακτική, Θεσσαλονίκη 2020, εκδ. Τζιόλα.

Κωδικός Eudoxus: 94645725

EM25 ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM25	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΠΤΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=4425		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η γνώση που παράγεται από την επιστήμη της κοινωνιολογίας μας επιτρέπει να κατανοήσουμε πληρέστερα και σε μεγαλύτερο βάθος την κοινωνική πραγματικότητα που βιώνουμε καθώς και τον εαυτό μας ως κοινωνικό-δρών υποκείμενο. Σκοπός του μαθήματος είναι ακριβώς η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τον τρόπο που η εν λόγω επιστήμη ερμηνεύει και επιχειρεί να κατανοήσει επιμέρους κοινωνικά ζητήματα ή φαινόμενα, έτσι ώστε να συμπληρώσουν την ήδη υπάρχουσα γνώση τους περί κοινωνικού, να δουν και αλλιώς την κοινωνική πραγματικότητα, να προβληματιστούν και να αμφισβητούσαν το δεδομένο, να ασκήσουν κριτική στο κοινά παραδεκτό, να κατανοήσουν αυτό που συμβαίνει στον προσωπικό τους βίο με όρους ιστορικούς και κοινωνικούς, καλλιεργώντας εντέλει, μια κοινωνιολογική οπτική ή αλλιώς, αυτό που ο Mills ονόμασε κοινωνιολογική φαντασία.

Στο μάθημα παρουσιάζονται και εξετάζονται κεντρικές κοινωνιολογικές έννοιες, γενικά κοινωνιολογικά θέματα αλλά και ειδικότερα ζητήματα που άπτονται κυρίως προβλημάτων της σύγχρονης κοινωνίας. Μέσω αυτής της πρώτης ώσμωσης με την επιστήμη της κοινωνιολογίας δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να αποκτήσουν γνώσεις που θα τους είναι χρήσιμες τόσο στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που τους περιβάλλει, όσο και στο ειδικότερο πλαίσιο που θα κληθούν να ενταχθούν επαγγελματικά, ως εκπαιδευτικοί.

Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι στο πλαίσιο του μαθήματος θα:

- κατανοήσουν πληρέστερα την έννοια του κοινωνικού
- έχουν γνώση του πλαισίου οργάνωσης, λειτουργίας και μεταβολής των κοινωνιών
- γνωρίσουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινωνικών στάσεων και στη ρύθμιση της κοινωνικής συμπεριφοράς
- αναγνωρίσουν τις γενικότερες κοινωνικές δομές, τα πρότυπα συμπεριφοράς συγκεκριμένων ομάδων και τον κοινωνικό κόσμο που προεκτείνεται πέρα από τις εξηγήσεις που βασίζονται σε ατομικές συνήθειες, συμπτώσεις και προσωπικότητες

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- αποκτήσουν επίγνωση της σχέσης μεταξύ εμπειρίας και της ευρύτερης κοινωνίας, ή αλλιώς, συναίσθηση της σύνδεσης μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής σφαίρας, προχωρώντας πέρα από το ατομικό και κατανοώντας πώς οι δομικές/κοινωνικές δυνάμεις επιδρούν και σχηματίζουν τα άτομα και τις πράξεις
- αποκτήσουν συνείδηση των δυνατοτήτων που έχουν ως κοινωνικά δρώντα υποκείμενα ώστε να ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή τους στο πλαίσιο της κοινωνικής πραγματικότητας που τους περιβάλλει

Γενικές Ικανότητες

Λήψη αποφάσεων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Κοινωνιολογική οπτική και ιδιαιτερότητες της επιστήμης της κοινωνιολογίας
Όροι, έννοιες, ζητήματα κοινωνιολογίας:
- Ορισμός της κοινωνίας - Τύποι κοινωνιών και κοινωνική μεταβολή
- Κοινωνική δομή και οργάνωση (κοινωνικές θέσεις, κοινωνικοί ρόλοι, κοινωνικοί κανόνες)
- Κοινωνικοί θεσμοί
- Κοινωνική διαστρωμάτωση, κοινωνική κινητικότητα, κοινωνική ανισότητα
- Κοινωνικοποίηση και κοινωνικός έλεγχος
- Στερεοτυπική σκέψη και προκαταλήψεις
- Φυλή, Εθνότητα, Φύλο - Ρατσισμός, Εθνικισμός, Σεξισμός
- Διακρίσεις με βάση την ηλικία
- Παιδική ηλικία - κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας
Η σύγχρονη κοινωνία-Μεταβολές και κρίσεις:
- Παγκοσμιοποίηση
- Τεχνολογία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας
- Οικολογία και περιβάλλον
- Η «κοινωνία της διακινδύνευσης»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Giddens & Ph. W. Sutton, Κοινωνιολογία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2020
P. L., Berger, Πρόσκληση στην κοινωνιολογία, εκδ. Μπουκουμάνης, Αθήνα 1985
A. Giddens, Κοινωνιολογία, εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2002

EM27 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM27	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6251		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η παρουσίαση και η κατανόηση θεμάτων αναφορικά με την έννοια της παιδικής ηλικίας, έτσι όπως αυτή αναλύεται και εξετάζεται από τη σκοπιά της επιστήμης της κοινωνιολογίας. Το μάθημα επικεντρώνει στην έννοια της παιδικής ηλικίας ως κοινωνικής κατηγορίας, εξετάζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, τις διαδικασίες κοινωνικής της συγκρότησης και τις αλλαγές που τη διακρίνουν ως προς τον κοινωνικό τόπο και χώρο. Ειδικότερα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται στο πλαίσιο του μαθήματος:

- να εξοικειωθούν με έννοιες και ερωτήματα σχετικά με το τι σημαίνει παιδική ηλικία, πώς δομείται και κατασκευάζεται κοινωνικά, πώς ορίζονται οι σχέσεις μεταξύ παιδικής ηλικίας και ενηλικιότητας
- να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τις αλλαγές που έχουν επέλθει ιστορικά, στη σημασία και στον κοινωνικό ορισμό της παιδικής ηλικίας καθώς και τις σύγχρονες εκδοχές της
- να αναγνωρίσουν την πολλαπλότητα της παιδικής ηλικίας ξεπερνώντας την αντίληψη ότι πρόκειται για ένα παγκόσμιο, ομοιογενές και αμετάβλητο φαινόμενο, δεδομένου ότι υπάρχουν μορφές παιδικής ηλικίας που υφίστανται ταυτόχρονα, καθιστώντας έτσι προβληματική κάθε απόπειρα γενίκευσης και δημιουργίας ενός ενιαίου παιδικού προτύπου
- να μπορούν να κρίνουν την κοινωνική σημασία και τις συνέπειες αφενός της εφαρμογής προγραμμάτων και πολιτικών που αφορούν στο παιδί, αφετέρου της επικράτησης ορισμένων επιστημονικών και επαγγελματικών λόγων που αρθρώνονται γύρω από την έννοια του παιδιού και της παιδικής ηλικίας

Γενικές Ικανότητες

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- Κοινωνιολογία της Παιδικής Ηλικίας: Μία εισαγωγή
- Κλασικές θεωρίες κοινωνικοποίησης:
  - το παιδί ως παθητικό κοινωνικό υποκείμενο
  - η διαμόρφωση της παιδικής ταυτότητας ως διαλεκτική διαδικασία
  - η ψυχαναλυτική προσέγγιση
- Η παιδική ηλικία, ο χρόνος και οι γενεακές σχέσεις:
  - η ηλικία ως συστατικό των ασύμμετρων σχέσεων εξουσίας μεταξύ ανηλίκων και ενηλίκων
  - η έννοια και η σημασία της γενιάς
- Μη δυτικές κοινωνίες: πρακτικές κοινωνικοποίησης και μάθησης διαμέσου τελετών μύησης - παραδείγματα
- Η ιστορική και κοινωνική θεώρηση της παιδικής ηλικίας
  - η παιδική ηλικία ως δημιούργημα των σύγχρονων κοινωνιών
  - από την επινόηση στην «εξαφάνιση» της παιδικής ηλικίας
- Η νέα κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας
  - το παιδί ως ενεργητικό κοινωνικό υποκείμενο
  - η δομική προσέγγιση στην κοινωνιολογική μελέτη της παιδικής ηλικίας
- Κοινωνικός έλεγχος και δικαιώματα του παιδιού
  - Η παιδική ηλικία ως πεδίο παρέμβασης και ρύθμισης
  - Το σχολείο ως θεσμός συμβολικού ελέγχου και χειραγώγησης της παιδικής ηλικίας
  - Η σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού
- Αποκλίνουσες κατηγορίες παιδικής ηλικίας (παιδιά εργαζόμενοι, παιδιά θύτες, παιδιά του δρόμου, παιδιά στρατιώτες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Jenks, C., Παιδική ηλικία, Κουγιουμουτζάκη Φ. (επιμ.), Αθήνα, Gutenberg, 2020

Μακρυγιάννη Δ. (επιμ.), Παιδική Ηλικία, Αθήνα, νήσος, 1997.

Μακρυγιάννη Δ. (επιμ.), Κόσμοι της Παιδικής Ηλικίας - τοπικά δ', Αθήνα, Ε.Μ.Ε.Α., 2003

-Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Κείμενα σε ηλεκτρονική μορφή

EM28 ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM28	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> • Μάθημα στο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6752 • Σελίδα στο Facebook ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ https://www.facebook.com/dkogkidou		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το παιχνίδι είναι ένας κρίσιμος παράγοντας στην ανάπτυξη των παιδιών και στον τρόπο με τον οποίο κατανοούν τον κόσμο. Αναπόσπαστο και σημαντικό τμήμα της δραστηριότητας αυτής είναι τα παιχνίδια-αντικείμενα που προσφέρουν ερεθίσματα για παιχνίδι σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του παιδιού και σε όλα τα είδη παιχνιδιού.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην ανάλυση των παιχνιδιών ως πολιτισμικών έμφυλων προϊόντων, δηλαδή προϊόντων που εμπεριέχουν και μεταδίδουν ιδεολογικά μηνύματα σχετικά με το φύλο και στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα διαφορετικά παιχνίδια με τα οποία συνήθως παίζουν τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζουν την ανάπτυξή τους γενικά και ειδικότερα την έμφυλη ταυτότητά τους, την εκπαιδευτική επιτυχία και τις επαγγελματικές τους επιλογές. Τέλος, στοχεύει στην ανάδειξη των λόγων που κάνουν επιτακτική την ανάγκη της κατάργησης του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών και την παροχή του μηνύματος στα παιδιά ότι όλες οι δυνατότητες για παιχνίδι είναι ανοικτές και διαθέσιμες.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές / τριες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν το ζήτημα του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών καθώς και των επιπτώσεων που έχει αυτή η πρώιμη διχοτόμηση των ενδιαφερόντων και των δραστηριοτήτων των παιδιών μέσα από το παιχνίδι
- Να κατανοήσουν τους περιορισμούς που δημιουργούν οι διαφορετικές εμπειρίες και δεξιότητες που αποκτούν τα αγόρια και τα κορίτσια μέσα από το παιχνίδι στη δυνατότητα ολόπλευρης ανάπτυξής τους, στην εκπαιδευτική επιτυχία και στις επαγγελματικές τους επιλογές αργότερα

- Να ευαισθητοποιηθούν στην αναγκαιότητα για περισσότερα παιχνίδια σε ένα ευρύ φάσμα των χρωμάτων και με ποικιλομορφία θεμάτων, τόσο για τα αγόρια, όσο και για τα κορίτσια καθώς και για δημιουργία καινοτόμων παιχνιδιών που θα ανατρέπουν τα έμφυλα στερεότυπα και θα προσφέρουν εναλλακτικές λύσεις.
- Να ευαισθητοποιηθούν ως καταναλωτές/τριες και μελλοντικοί γονείς και εκπαιδευτικοί ώστε να προσπαθήσουν να ελαχιστοποιήσουν την αγορά έμφυλων παιχνιδιών στα παιδιά, να απαιτήσουν τη δυνατότητα για περισσότερες επιλογές "ουδέτερων ως προς το φύλο" παιχνιδιών και για αλλαγές στην κατασκευή/ανακατασκευή των παιχνιδιών και στο μάρκετινγκ

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1. Ο ΕΜΦΥΛΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ**
  - Πως τα παιχνίδια διαμορφώνουν την αντίληψη των παιδιών για τον κόσμο
  - Τα παιχνίδια σήμερα είναι περισσότερο έμφυλα από ποτέ
  - Οι επιπτώσεις της έμφυλης διχοτόμησης των παιχνιδιών στην ανάπτυξη του παιδιού
- 2. ΤΟ ΕΜΦΥΛΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ**
  - Πώς το μάρκετινγκ των παιχνιδιών διδάσκει στα παιδιά τα έμφυλα στερεότυπα: έμφυλος διαχωρισμός στα καταστήματα και οι διαφημίσεις για παιχνίδια
  - Οι ηθικές επιπτώσεις του έμφυλου μάρκετινγκ των παιχνιδιών
  - Νέες τάσεις στο μάρκετινγκ των παιχνιδιών
- 3. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΙΣ "ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΕΣ" ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ**
  - Το παιχνίδι των παιδιών και οι κυρίαρχοι Λόγοι για τα φύλα
  - Παίζοντας με παιχνίδια που δεν ευθυγραμμίζονται με τις επιταγές του κυρίαρχου ανδρισμού και της θηλυκότητας
  - Συμμόρφωση των αγοριών στις επιταγές του έμφυλου παιχνιδιού με την απειλή της ομοφοβίας και μεγαλύτερη ανεκτικότητα στα κορίτσια
  - Προστασία ή πηγή οδύνης για τα παιδιά η πίεση για συμμόρφωση στις επιταγές του έμφυλου παιχνιδιού;
- 4. ΕΜΦΥΛΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ**
  - Τα χαρακτηριστικά των "αγορίστικων" και "κοριτσίστικων" παιχνιδιών
  - Έμφυλη διαχοτόμηση των παιχνιδιών και εμπειρίες των παιδιών
  - "Ουδέτερα ως προς το φύλο" παιχνίδια και εμπειρίες των παιδιών
  - Η επίδραση του χρώματος στην κατηγοριοποίηση ενός παιχνιδιού ως "κοριτσίστικου" ή "αγορίστικου"
- 5. "ΚΟΡΙΤΣΙΣΤΙΚΑ /ΑΓΟΡΙΣΤΙΚΑ" Ή "ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΥΛΟ" ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ;**
  - Το "ροζ" ως στρατηγική του μάρκετινγκ;
  - Η κουλτούρα της πριγκίπισσας
  - Η Barbie και άλλες κούκλες μόδας -τύπου Barbie

<ul style="list-style-type: none"> • Ο κίνδυνος της πρόωρης σεξουαλικοποίησης των μικρών κοριτσιών • Κούκλες που ενδυναμώνουν τα κορίτσια. • Υπερ-ήρωες ή “φιγούρες δράσης” • Αναγκαιότητα για “ουδέτερα ως προς το φύλο” παιχνίδια <p>6. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι κούκλες –μωρά είναι μόνον για κορίτσια; • Τα “κοριτσίστικα” παιχνίδια βλάπτουν σοβαρά την ανάπτυξη ενδιαφέροντος για τα επιστημονικά πεδία STEM (φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά); • “Ροζ” παιχνίδια κατασκευών Lego και άλλα ειδικά σχεδιασμένα παιχνίδια STEM “για κορίτσια” -Είναι καλό για τα κορίτσια; <p>7. ΕΜΦΥΛΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιπτώσεις της έμφυλης διχοτόμησης των παιχνιδιών στις εκπαιδευτικές προοπτικές των παιδιών • Παιχνίδια που αυξάνουν τις δεξιότητες των παιδιών στα επιστημονικά πεδία STEM (φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά) • Οι επιλογές παιχνιδιών και προοπτικές των παιδιών στην αγορά εργασίας; <p>8. Η ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γιατί είναι σημαντικό να πάψει ο έμφυλος διαχωρισμός των παιχνιδιών; • Πρωτοβουλίες για την κατάργηση του έμφυλου διαχωρισμού των παιχνιδιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. • Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. • Μάθημαστο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6752 • Σελίδα στο Facebook https://www.facebook.com/dkogkidou <p>ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ https://www.facebook.com/dkogkidou</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις -39 ώρες	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων	42 ώρες
	Εξετάσεις	
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-3 ατόμων.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δήμητρα Κογκίδου (2015) "Πέρα από το ροζ και το γαλάζιο. -Όλα τα παιχνίδια για όλα τα παιδιά". Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

ISBN 9789604586004

Κωδικός στον Εύδοξο: 50657756

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Αυγητίδου, Σ. (Επιμ.) *Το παιχνίδι: Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις* (σ.179-154). Αθήνα: Τυπωθήτω- Δαρδανός.

American Psychological Association, Task Force on the Sexualization of Girls.

(2007). *Report of the APA Task Force on the sexualization of girls*. Στο:

<http://www.apa.org/pi/women/programs/girls/report-full.pdf>

Auster, C. & Mansbach, C. (2012). The gender marketing of toys: An analysis of colour and type of toy on the Disney Store website. *Sex roles*, 67 (7-8), 375-388.

Becky F. (2010). Gender, toys and learning. *Oxford Review of Education*, 36 (3), 325-

344. Benton, B. (2013). Gender, Games, and Toys: Role Communication and Socialization through Play, *Communication Teacher*, 27(3), 141 -145.

Blakemore, J. & Centers, R. E. (2005). Characteristics of boys' and girls' toys. *Sex Roles*, 53, 619-633.

Cherney, I. & Dempsey, J. (2010) Young Children's Classification, Stereotyping and Play Behaviour for Gender Neutral and Ambiguous Toys, *Educational Psychology*, 30(6), 651-669.

Eliot, I. (2010). *Pink brain, Blue brain: How small differences grow into troublesome gaps - And what we can do about it*. New York: Houghton Mifflin Harcourt.

Escudero, P., Robbins, R. & Johnson, S. (2013). Sex-related preferences for real and doll faces versus real and toy objects in young infants and adults. *Journal of Experimental Child Psychology*, 116(2), 367-379.

Fine C (2014). Neuroscience, gender, and 'development to' and 'from': The example of toy preferences. In J. Clausen & N. Levy (Eds), *The Handbook of Neuroethics*. Dordrecht: Springer Science & Business Media.

Fine C.(2010) *Delusions of Gender: How our minds, society and neurosexism create difference*. New York: W. W. Norton & Company

Hains R. (2014). *The Princess Problem: Guiding Our Girls through the Princess-Obsessed Years*. Illinois: Sourcebooks.

Hull, J., Hull, D.& Knopp, C. (2011).The Impact of Color on Ratings of "Girl" and "Boy" Toys.*North American Journal of Psychology*, 11(3), 549-562.

Κογκίδου Δ. (2014) «Κοριτσίστικα /Αγοριστικά» ή «Ουδέτερα ως προς το φύλο» παιχνίδια; Στο: Μ. Τζεκάκη & Μ. Κανατσούλη (Επιμ.) Πρακτικά του Πανελληνίου συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή: *Ανα-Στοχασμοί για την Παιδική Ηλικία* (σελ 798 -817). Θεσσαλονίκη: ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. Ιστοσελίδα: <http://www.nured.auth.gr/congress2014/>

Κογκίδου Δ. (2014α) «Θέλετε παιχνίδι για αγοράκι ή για κοριτσάκι;» *Παιδο-Ματιές*, 2, 38 - 41.Στο: <http://www.readpoint.com/paidomaties.aspx>

KaneJ. &MertzJ. (2012). *Debunking Myths about Gender and Mathematics Performance*. *Notices of the American Mathematical Society (AMS)*, 59 (1), 10-21.

Kahlenberg, S. & Hein, M.(2010). Progression on nickelodeon? Gender role stereotypes in toy commercials, *Sex Roles*, 62 (11), 830-847

Πολίτης Φ. (2006). Οι «Ανδρικές Ταυτότητες» στο Σχολείο -Ετεροσεξουαλικότητα, Ομοφυλοφοβία και Μισογυνισμός, Προλογικό Σημείωμα: Δ. Κογκίδου. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Palmer S. (2006). *Toxic Childhood: How The Modern World Is Damaging Our Children And What We Can Do About It*. London: Orion.

- Paoletti J. (2012). *Pink and Blue -Telling the Boys from the Girls in America*.
Bloomington: Indiana University Press.
- Sherman, A. M. & Zurbriggen, E.L. (2014). "Boys Can Be Anything": Effect of Barbie Play on Girls' Career Cognitions. *Sex Roles*, 70, 5-6, 195-208.
- Διαδικτυακές πηγές**
- Fine, C. (2013, October 4). *Interview. Let Toys Be Toys*.
Στο: <http://www.lettoysbetoys.org.uk/interview-with-neuroscientist-cordelia-fine/>
- Κογκίδου Δ. (2014β, 4 Δεκεμβρίου). Τα παιχνίδια των παιδιών: Περισσότερο έμφυλα από ποτέ. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/egrapsan-eipan/ta-paixnidia-ton-paidion-perissotero-emfyla-apo-pote>
- Κογκίδου Δ. (2014γ, 13 Απριλίου). Θα αγοράσετε κούκλα στο αγοράκι σας; *alterthess.gr*. Στο: <http://www.alterthess.gr/content/tha-agorasete-koykla-sto-agoraki-sas>
- Κογκίδου Δ. (2014δ, 2 Σεπτεμβρίου). Επικίνδυνες κούκλες; Ο κίνδυνος της πρόωρης σεξουαλικοποίησης των μικρών κοριτσιών. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/paideia/epikindynes-koykles-o-kindynos-tis-prooris-seksoyalikopoiisis-ton-koritsion>
- Κογκίδου Δ. (2014ε, 9 Οκτωβρίου). Πέρα από το ροζ και το γαλάζιο. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://www.tvxs.gr/news/paideia/pera-apo-roz-kai-galazio#.VDad2hzu6bQ.facebook>
- Κογκίδου Δ. (2014στ, 18 Δεκέμβρη). Τα έμφυλα στερεότυπα δεν έχουν θέση κάτω από το Χριστουγεννιάτικο δέντρο. *TVXS - TV Χωρίς Σύνορα*. Στο: <http://tvxs.gr/news/paideia/ta-emfyla-stereotypa-den-exoyn-thesi-kato-apo-xristoygenniatico-dentro#.VJM0uM9gcGM.facebook>
- (2013, December 11). Marketing the gender gap. -A interview interview with Dr Elizabeth Sweet. *Play Unlimited -Every Toy for Every Body*. Στο: <http://www.playunlimited.org.au/2013/12/11/305/>
- Sweet, E. (2012, December 21). Gender-Based Toy Marketing Returns. *NYTimes.com*. Στο: http://www.nytimes.com/2012/12/23/opinion/sunday/gender-based-toy-marketing-returns.html?_r=1&

EM30 ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM30	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> Μάθημα στο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10997 		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση: • Να αντιλαμβάνεται το δημόσιο χαρακτήρα της σχολικής ιστορίας και να σκέπτεται κριτικά για τις χρήσεις του μαθήματος της ιστορίας στο σχολείο.

- Να ιστορικοποιεί το δημόσιο λόγο για την ιστορική εκπαίδευση και να τον συνδέει με τις συγκεκριμένες ιδεολογικές πολιτικές και κοινωνικές ορίζουσες.
- Να οριοθετείται απέναντι στις καταχρήσεις της δημόσιας σφαίρας αναφορικά με το περιεχόμενο της σχολικής ιστορίας
- Να συσχετίζει την ελληνική περίπτωση ή και περιπτώσεις με το ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον
- Να υπερβαίνει απλουστευτικά σχήματα και στερεότυπα αναφορικά με την ερμηνεία των αντιπαραθέσεων για τη σχολική ιστορία

Γενικές Ικανότητες

- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στην ανάπτυξη του μαθήματος κεντρικό παραμένει το ερώτημα του δημόσιου χαρακτήρα της σχολικής ιστορίας. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες καλούνται να αναρωτηθούν και να διερευνήσουν την αιτιότητα του φαινομένου καθώς και τις εκφάνσεις του. Πρωτογενή

κείμενα συνιστούν τα βασικά εργαλεία για να απαντηθούν τα ερωτήματα που τίθενται αναφορικά με την ιδιαιτερότητα του σχολικού αυτού μαθήματος.

1. Η ιστορία σχολικό μάθημα: Σύντομη αναδρομή στους όρους και στις συνθήκες ένταξης της ιστορίας στο σχολείο
2. Τα Μαρασλειακά 1: ο ιστορικός χρόνος και οι πρωταγωνιστές. Ο Δημοτικισμός.
3. Τα Μαρασλειακά 2: Ιστορικός υλισμός και εθνική ταυτότητα.
4. Τα Μαρασλειακά 3: ο «Μαλλιαροκομμουνισμός»
5. Τα Μαρασλειακά 4: Ο ρόλος του φύλου
6. Η διαμάχη για την «Ιστορία Ρωμαϊκή και Μεσαιωνική» του Κώστα Καλοκαιρινού 1: Ο ιστορικός χρόνος. Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Εθνικοφροσύνη και ο κίνδυνος του κομμουνισμού.
7. Η διαμάχη για την «Ιστορία Ρωμαϊκή και Μεσαιωνική» του Κώστα Καλοκαιρινού 2: Εχθροί του Έθνους και ο ρόλος της ιστορίας.
8. Η διαμάχη για την «Ιστορία του ανθρωπίνου γένους» του Λευτέρη Σταυριανού
9. Η διαμάχη για τη «Νεότερη Ιστορία, ελληνική και ευρωπαϊκή» του Βασίλη Κρεμμυδά
10. Η διαμάχη για τον «Νεότερο και Σύγχρονο κόσμο» του Γιώργου Κόκκινου
11. Η διαμάχη για το βιβλίο ιστορίας της Στ' Δημοτικού «Στα Νεότερα και Σύγχρονα Χρόνια» της Μαρίας Ρεπούση.
12. Η διεθνής εμπειρία: το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Ιστορίας των ΗΠΑ το 1994
13. Η διεθνής εμπειρία: τα βιβλία ιστορίας της Ιαπωνίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, μικτός (με αξιοποίηση του e-learning)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. • Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων, εκπόνηση εργασίας	42 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-4 ατόμων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξο:

Αθανασιάδης, Χ. (2015). *Τα αποσυρθέντα βιβλία*. Αθήνα:

Αλεξάνδρεια. Κωδικός στον Εύδοξο: 50658414

Ρεπούση, Μ. (2012). *Τα Μαρασλειακά: 1925-1927*. Αθήνα:

Πόλις. Κωδικός στον Εύδοξο: 22768122

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Λιάκος, Α. (2007). *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία*. Αθήνα: Πόλις.

Carretero M. (2011), *Constructing Patriotism: Teaching History and Memories in Global Worlds*, Charlotte, NC: IAP

Carretero, M. Berger, S. & Grever, M. (2017). *Palgrave Handbook of Research in Historical Culture and Education*, Palgrave MacMillan.

Macintyre S. & Clark A. (eds.): (2004), *The History Wars*, Melbourne: Melbourne University Press

Nakou I. & Barca I. (eds.) (2010), *Contemporary Public Debates Over History Education*, Charlotte N.C.: Information Age Publishing.

Nash G. (2000), *History on trial*, New York: Vintage Books.

Nicholls J. (2006), *School History across cultures. International debates and perspectives*, UK: Cambridge University Press.

Repoussi M. (2009), «Common trends in Contemporary Debates on History Education», in Popp S. (ed.), *Yearbook of International Society for History Didactics 2008/2009*, p. 75-81

Repoussi M. (2009), «La vie scolaire de l'histoire en Grèce: enjeux, changements, contradictions, controverses, XIXe-XXe siècle», *Raisons, Comparaisons, Educations, la revue française d'éducation comparée*, n. 4.

Nicole Tutiaux-Guillon (ed.), *L'histoire scolaire au risque des sociétés en mutation*, Paris : L'Harmattan, p. 49-66

Taylor, Tony/Guyver, Robert (eds.)(2012), *History Wars and the Classroom - Global Perspectives*, Charlotte N.C.: Information Age Publishing.

EM31 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM31	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> Μάθημα στο elearning <ul style="list-style-type: none"> https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10996 		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα είναι σχεδιασμένο ειδικά για προπτυχιακούς φοιτητές παιδαγωγικών και προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους, συνδέεται δε στενά με το μάθημα της Διδακτικής της Ιστορίας με νέες τεχνολογίες και το υποχρεωτικό μάθημα της Διδακτικής της Ιστορίας. Για το λόγο αυτό, κατά τη διδασκαλία του μαθήματος της Σύγχρονης Ιστορίας θα γίνει εκτεταμένη χρήση των νέων τεχνολογιών (Office, ppt, Διαδίκτυο, φιλμ κ.ά.). Το μάθημα επομένως θα λειτουργήσει ως πρόταση διδασκαλίας με τη χρήση τεχνολογίας και με βάση την ανάλυση ιστορικών (οπτικών, κυρίως) πηγών και ως πηγή προβληματισμού σχετικά με την διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας και τη φύση της ιστορικής γνώσης στα πλαίσια του ψηφιακού 21^{ου} αιώνα. Στόχος του μαθήματος είναι μεταξύ άλλων η ανάπτυξη ικανοτήτων ιστορικής σκέψης και των ικανοτήτων οπτικού γραμματισμού (medialiteracy) και συγκεκριμένα του ιστορικού οπτικού γραμματισμού.

Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

1. γνωρίζουν τις σημαντικές εξελίξεις του 20ου αιώνα
2. να εντάσσουν την ελληνική ιστορία, στην ευρωπαϊκή και στην παγκόσμια ιστορία
3. συνειδητοποιούν τη σημασία που έχουν η φωτογραφία, ο κινηματογράφος, η τηλεόραση και γενικά οι οπτικές και οπτικοακουστικές πηγές για την ιστορία του 20ου αιώνα
4. εκτιμούν τη σημασία της Σύγχρονης Ιστορίας για την κατανόηση του παρόντος.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Τέλη του 19^{ου}- αρχές του 20^{ου} αιώνα: το ευρωπαϊκό και παγκόσμιο πλαίσιο.

A. Οι αποικίες και ο παγκόσμιος χάρτης στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

B. Η Ευρώπη και ο κόσμος την εποχή των αυτοκρατοριών: οικονομία, κοινωνία και πολιτική. Ιμπεριαλισμός.

2. Η Ευρώπη και ο κόσμος στις παραμονές του Α' Παγκόσμιου πολέμου.

A. Η κατάρρευση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και το Ανατολικό Ζήτημα.

B. Οι αποικίες.

Γ. Η κατάσταση στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια.

3. Α' παγκόσμιος πόλεμος.

A. Οι σχέσεις μεταξύ των δυνάμεων της εποχής.

B. Τα γεγονότα που οδήγησαν στον πόλεμο. Τα χρόνια του πολέμου. Ο «Μεγάλος Πόλεμος» στη συνείδηση των λαών.

Γ. Η λήξη του πολέμου και η ανακατανομή του κόσμου.

4. Η Οκτωβριανή Επανάσταση

A. Οικονομική και κοινωνική κατάσταση στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

B. Η Ρωσία ως Μεγάλη Δύναμη και ως αυτοκρατορία (εξωτερική πολιτική και βλέψεις, τόπος και άνθρωποι).

Γ. Η ανάδυση της σοβιετικής εξουσίας και οι πρώτες δεκαετίες μετά την επανάσταση.

5. Οι Βαλκανικοί πόλεμοι και η Μικρασιατική καταστροφή

A. Τα Βαλκάνια: πραγματικότητες και προσλήψεις

B. Οι βαλκανικοί εθνικισμοί και το ζήτημα της Μακεδονίας

Γ. Ο Μικρασιατικός πόλεμος, η καταστροφή και οι τελικές ρυθμίσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία

6. Ο Μεσοπόλεμος.

A. Το Κραχ.

B. Η άνοδος του ολοκληρωτισμού. Γερμανία, Ιαπωνία, Ιταλία.

Γ. Ο Ισπανικός Εμφύλιος.

7. Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος

A. Το πολιτικό και πολιτισμικό χάσμα μεταξύ των αντιμαχόμενων μερών. Το διακύβευμα του πολέμου. Η αδυναμία της ΚτΕ και η δημιουργία συνθηκών νέου πολέμου.

B. Το Ολοκαύτωμα.

8. Ο Ελληνικός Εμφύλιος.

A. Ο ελληνικός εμφύλιος ως διεθνής πόλεμος.

B. Ο εμφύλιος στη δημοφιλή κουλτούρα και τη νεοελληνική μνήμη.

9. Ο Ψυχρός Πόλεμος.

- A. Ο χωρισμός του κόσμου στα δύο: κομμουνισμός και καπιταλισμός ως τρόποι ζωής στα μέσα του 20^{ου} αιώνα.
 B. Το κομμουνιστικό μπλοκ: ο ρόλος της ΕΣΣΔ στην ανάπτυξη και διατήρηση του κομμουνισμού στις χώρες σοβιετικής επιρροής.
 Γ. Μακαρθισμός και αντικομμουνισμός. Η σοβιετική προπαγάνδα.

10. Ο Ψυχρός πόλεμος (2)

- A. Οι πόλεμοι στην Ανατολή ως έκφραση του Ψυχρού Πολέμου: Κορέα, Βιετνάμ, Αφγανιστάν.
 B. Επιστημονικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου: Ο φόβος του πυρηνικού πολέμου. Σπούτνικ σοκ και η αναμόρφωση των στόχων της εκπαίδευσης.

11. Τα κοινωνικά κινήματα της δεκαετίας του '60.

- A. Κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα.
 B. Αντιπολεμικό κίνημα.
 Γ. Το κίνημα για την αναγνώριση των δικαιωμάτων των ομοφυλοφίλων.
 Δ. Μάης του '68 και φοιτητικά κινήματα στην Ευρώπη: οι επιπτώσεις και τα κληροδοτήματα στην πολιτισμική και πολιτική καθημερινότητα.

12. Η κατάρρευση του σοσιαλισμού

- A. Η πτώση της ΕΣΣΔ και η αποτυχία του υπαρκτού σοσιαλισμού: αιτίες και συνέπειες.
 B. Το «τέλος της ιστορίας» και η ανάδειξη των ΗΠΑ ως παγκόσμιας υπερδύναμης.

13. Ο μετα-αποικιακός κόσμος και οι προκλήσεις των τελών του 20^{ου} αιώνα.

- A. Η διαμόρφωση του παγκόσμιου χάρτη μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο και ως τα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Τα νέα κράτη.
 B. Αποαποικιοποίηση: αιτίες, διαδικασίες και αποτελέσματα. Η περίπτωση της Ινδίας.
 Γ. Στροφή στην Ευρώπη- η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, μικτός (με αξιοποίηση του e-learning)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων, εκπόνηση εργασίας	42 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-4 ατόμων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Mazawer, M. (2009). Σκοτεινή ήπειρος: Ο ευρωπαϊκός εικοστός αιώνας, 4^η Έκδοση, μετάφραση: Κώστας Κουρεμένος, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 15505

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Bushkonitch, P. (2016). *Ιστορία της Ρωσίας : Πολιτική, οικονομία, κοινωνία, θρησκεία, τέχνες και επιστήμες από τον 9ο αιώνα έως την περεστρόικα*, μετάφραση Θάλεια Σπανού. Αθήνα : Αιώρα.
- Gerolymatos, A. (2018). *Εμφύλιος - Ελλάδα 1943-1949, ένας διεθνής πόλεμος*. Αθήνα: Διόπτρα.
- Hobsbawm, E. J. (1999). *Η εποχή των άκρων: Ο σύντομος εικοστός αιώνας 1914-1991*, μετάφραση: Βασίλης Καπετανγιάννης, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Howard, M. (2004). *Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος*, μετάφραση Χρύσα Τσαλικίδου. Θεσσαλονίκη: Θύραθεν.
- Hobsbawm, E. J. (2000). *Η εποχή των αυτοκρατοριών 1875-1914*, μετάφραση: Κωστούλα Σκλαβενίτη, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Lieberman, B. (2013). *The Holocaust and genocides in Europe*. Bloomsbury.
- Mazawer, M. (2002). *Τα Βαλκάνια*. Αθήνα: Πατάκη.
- Nehring, H. & , Berger, S. (2017). *The History of Social Movements in Global Perspective : A Survey*, Basingstoke, United Kingdom: Palgrave.
- Zinn, H. (2009). *Ιστορία του λαού των Ηνωμένων πολιτειών*. Αθήνα: Αιώρα.
- Κωστής, Κ. (2018). *Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας. Η διαμόρφωση του Νεοελληνικού κράτους 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*. Αθήνα: Πατάκης.

EM34 ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM34	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> Μάθημα στο elearning https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10980 		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:
- Να λειτουργεί ως δάσκαλος/α ιστορίας σε ποικίλα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα με την εφαρμογή εναλλακτικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης
  - Να αξιοποιεί με πληρότητα τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας και να φροντίζει για την εργαλειοποίησή τους στη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης στην ιστορία.
  - Να γνωρίζει τρόπους αναζήτησης, πρόσβασης και επεξεργασίας ψηφιακού ιστορικού υλικού
  - Να μελετήσει τα ιδιαίτερα διδακτικά και παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των ηλεκτρονικών εφαρμογών στο πλαίσιο της διδακτικής της ιστορίας
  - Να εμβαθύνει στις επιστημολογικές παραδοχές χρήσης και αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ΤΠΕ στην ιστορική εκπαίδευση
  - Να κατανοεί τις ερευνητικές προσεγγίσεις αξιοποίησης των ΤΠΕ στο πλαίσιο της ιστορικής εκπαίδευσης
  - Να διακρίνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού υλικού στο πλαίσιο της ψηφιακής ιστορίας
  - Να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά εργαλεία για τη σχεδίαση και διαμόρφωση κατάλληλων περιβαλλόντων διερευνητικής ιστορικής μάθησης λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες παιδαγωγικές και διδακτικές προσεγγίσεις, το ηλικιακό επίπεδο, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/μαθητριών.
  - Να εφαρμόζει γνώσεις σχετικές με τις διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης, επιλογής, χρήσης και αξιολόγησης ποικίλων διδακτικών μέσων και υλικών μάθησης έτσι ώστε να δημιουργεί συνθήκες εργαστηριακής μάθησης για το μάθημα της ιστορίας

- Να εντοπίζει τις δυσκολίες και να υποβοηθάστην άρση παρανοήσεων των μαθητών και μαθητριών σχετικές με τη χρήση και αξιοποίηση ψηφιακού ιστορικού υλικού
- Να ενισχύει τη σχέση των παιδιών με την ιστορία αξιοποιώντας τις δυνατότητες αναζήτησης και εντοπισμού ιστορικού υλικού σε εφαρμογές του Διαδικτύου
- Να επιχειρεί διαθεματικές προσεγγίσεις μεταξύ των διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων προκειμένου να πολλαπλασιάσει τα μαθησιακά οφέλη
- Να συμβάλλει στην οικοδόμηση της ιστορικής γνώσης με την καλλιέργεια όψεων του προσδοκώμενου ιστορικού και ψηφιακού εγγραμματος

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο μάθημα- παρουσίαση των περιεχομένων του. Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία- δυσκολίες, προοπτικές και σύγχρονες απαιτήσεις.
2. Το Microsoft Office στη διδασκαλία της ιστορίας. Η οπτική παρουσίαση της πληροφορίας. Οι 6 βασικές ιστορικές δεξιότητες του Seixas.
3. Το Διαδίκτυο στη διδασκαλία της ιστορίας. Η εύρεση πηγών σε βάσεις δεδομένων. Το ιστορικό ερώτημα.
4. Το Web 2.0. Η εργασία σε ομάδες και η από κοινού κατασκευή ιστορικών ερμηνειών.
5. Ο ιστορικός άτλαντας Centennia. Οι έννοιες της συνέχειας και τη αλλαγής.
6. Τα λογισμικά ιστορίας Γ' και Δ' Δημοτικού. Το λογισμικό «Διαδραστική Ιστορία».
7. Το λογισμικό «Πηγές». Το ιστορικό ερώτημα. Τα είδη ιστορικής γνώσης. Εργασία με πηγές.
8. Το λογισμικό «Ελληνικό κράτος». Το ιστορικό ερώτημα. Τα είδη ιστορικής γνώσης. Εργασία με πηγές.
9. Το ηλεκτρονικό παιχνίδι «Αναζητώντας το Μέγα Αλέξανδρο». Εργασία με πηγές.
10. Διδασκαλία της ιστορίας με τη χρήση φιλμ. Η ανάληψη ιστορικής οπτικής και η κατανόηση των ηθικών διαστάσεων της ιστορίας.
11. Ψηφιακή ιστορική αφήγηση: γράφοντας ιστορία. Η ανάλυση αιτιών και συνεπειών. Η έννοια της ιστορικής σπουδαιότητας.
12. και 13. Δημιουργία εκπαιδευτικού σεναρίου στο μάθημα της ιστορίας με τη χρήση της τεχνολογίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη, μικτός (με αξιοποίηση του e-learning)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία. Χρήση της πλατφόρμας elearning, άλλων ιστοσελίδων και e-mails για την ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές/τριες. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78 ώρες
	Μελέτη βιβλίων, άρθρων, εκπόνηση εργασίας	42 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική εργασία 1-4 ατόμων	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Μαυρομάτη, Μ. (2018). *e- Αρχαία Ιστορία: Διδακτικές προτάσεις με τη χρήση πηγών*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Κωδικός στον Εύδοξο: 77119772

Ρεπούση, Μ. Αναγνώστου, Γ., Ανδρεάδου, Χ., Γκόγκολας, Σ. Ποταχίδης, Α. & Τσιβάς, Α. (2010). *Από τα ίχνη στις μαρτυρίες*. Θεσσαλονίκη: Γράφημα.

Κωδικός στον Εύδοξο: 77119772

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Brush, T., & Saye, J. W. (2009). Strategies for preparing preservice social studies teachers to integrate technology effectively: Models and practices. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 9(1), 46-59.

Cantu, A. D. & Warren, W. J. (2003). *Teaching History in the Digital Classroom*. New York:

M.E. Sharpe.

Cohen, D. & Rosenzweig, R. (2006). *Digital History: A Guide to Gathering, Preserving, and Presenting the Past on the Web*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Διαθέσιμο δωρεάν στο <http://chnm.gmu.edu/digitalhistory/>

Friedman, A. M., & Hicks, D. (2006). The state of the field: Technology, social studies, and teacher education. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 6(2), 246- 258.

Haydn, T. & Councell, C. (2003). *History, ICT and Learning in the Secondary School*. London: RoutledgeFalmer.

Haydn, T., Arthur, J., & Hunt, M. (Eds.) (2001). *Learning to Teach History in the Secondary School: A Companion to School Experience*. London: RoutledgeFalmer.

Hofer, M. & Swan, K. O. (2006). Standards, Firewalls, and General Classroom Mayhem: Implementing Student-Centered Technology Projects in the Elementary Classroom, *Social Studies Research and Practice* 1(1):120-144.

Kee, K. (2014). *Pastplay: Teaching and Learning History with Technology*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Kelly, T. M. (2013). *Teaching History in the Digital Age*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Lévesque, S. (2008). *Thinking Historically: Educating Students for the Twenty-First Century*. Toronto: University of Toronto Press.

Mavrommati M., Bousiou- Makridou D., Corbeil, P. (2013). Learning to “do history” through gameplay, *The Computer Games Journal*, Vol. 2 N. 1, Candlemas 2013.

- Mishra, P., & Koehler, M. J. (2006). Technological pedagogical content knowledge: A new framework for teacher knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017-1054.
- Robinson, C. & McKnight, D. (2007). Technologized democracy: A critique on technology's place in social studies education. *Technology, Humanities, Education & Narrative* 4: <http://thenjournal.org/feature/131/>
- Staley, D. (2002). *Computers, Visualization, and History: How New Technology Will Transform Our Understanding of the Past*. New York: M. E. Sharpe.
- Swan, K., & Hicks, D. (2007). Through the democratic lens: The role of purpose in leveraging technology to support historical inquiry in the social studies classroom. *International Journal of Social Education*, 21(2), 142-168.
- Taylor, T. & Young, C. (2003). *Making History: A Guide for the Teaching and Learning of History in Australian Schools*. National Centre for History Education.
- Wiley, J. & Ash, I. (2005). Multimedia Learning in History. In R. Mayer (Ed.). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning* (pp.375-391). Cambridge University Press.
- VanSledright, B. (2002). *In Search of America's Past: Learning to Read History in Elementary School*. New York: TeachersCollegePress
- Σχετικές ιστοσελίδες:**
Υπουργείο Παιδείας, Φωτόδεντρο, Εκπαιδευτικός Συσσωρευτής Εκπαιδευτικού περιεχομένου. Διαθέσιμο στο <http://photodentro.edu.gr/aggregator/> (τελευταία πρόσβαση 2/9/2019)

EM35 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM35	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10699		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

1. Θα αποκτήσουν μια εικόνα της εξέλιξης της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές της δημιουργίας του ελληνικού κράτους έως σήμερα (1830-2000).
2. Θα συνειδητοποιήσουν τις αρχές και τα κριτήρια με τα οποία συγκροτήθηκε ο λογοτεχνικός κανόνας, τις καμπές, τις ρήξεις και τις συνέχειες που ανιχνεύονται στην πορεία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, τα λογοτεχνικά κινήματα που τη διατρέχουν.
3. Θα είναι σε θέση να διακρίνουν και να έχουν άποψη για τα κρίσιμα προβλήματα και τα διακυβεύματα του νεοελληνικού πολιτισμού.
4. Θα μπορούν να εντάξουν κάθε μεμονωμένο συγγραφέα στη γραμματολογική ενότητα, στην περίοδο, στο λογοτεχνικό κίνημα που ανήκει.
5. Θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν εποικοδομητικά τα βασικά εργαλεία της μελέτης της λογοτεχνίας όπως ανθολογίες και ιστορίες της λογοτεχνίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην ιστορία της λογοτεχνίας
  - α) Η εμφάνιση της ιστοριογραφίας της λογοτεχνίας στον 19ο αιώνα.
  - β) Βασικές αρχές και προβλήματα της ιστορίας της λογοτεχνίας. Η εθνική ψυχή, η συνέχεια.

- γ) Η εμφάνιση της ιστοριογραφίας της λογοτεχνίας στον ελληνικό χώρο.
δ) Γενικά χαρακτηριστικά της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας.
ε) Οι ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας που χρησιμοποιούμε σήμερα.
2. Η νεοελληνική λογοτεχνία στον 19ο αιώνα
α) Πολιτισμικά κέντρα πριν από το 1821: Φαναριώτες, Επτανήσιοι, Διασπορά
β) Ελληνικός ρομαντισμός (1830-1880): Επτανησιακή σχολή, Αθηναϊκή σχολή.
- Ιστορικό μυθιστόρημα
3. Η παραδοσιακή ποίηση στις αρχές του 20ου αιώνα
α) Η γενιά του 1880 και ο Κ. Παλαμάς
β) Οι τελευταίοι της παράδοσης: Α. Σικελιανός, Κ. Βάρναλης
4. Η πεζογραφία στις αρχές του 20ου αιώνα. Το ηθογραφικό διήγημα
α) Γεώργιος Βιζυηνός
β) Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης
γ) Ανδρέας Καρκαβίτσας
5. Το αστικό μυθιστόρημα. Η «κοινωνική» πεζογραφία
α) Γρηγόριος Ξενόπουλος
β) Κωνσταντίνος Χατζόπουλος
γ) Κωνσταντίνος Θεοτόκης
δ) Δημοσθένης Βουτυράς
6. Το κίνημα του μοντερνισμού
α) Οι προάγγελοι του μοντερνισμού: Κ.Π. Καβάφης, Κ. Καρυωτάκης
β) Χαρακτηριστικά του κινήματος
7. Η ποίηση της γενιάς του '30
α) Γιώργος Σεφέρης
β) Οδυσσέας Ελύτης
γ) Οι υπερρεαλιστές: Ανδρέας Εμπειρικός, Νίκος Εγγονόπουλος
δ) Γιάννης Ρίτσος
8. Η πεζογραφία στη δεκαετία του '30
α) Η πεζογραφία ως μαρτυρία: Σ. Δούκας, Η. Βενέζης, Σ. Μυριβήλης
β) Αστικός ρεαλισμός: Γ. Θεοτοκάς, Α. Τερζάκης, Μ. Καραγάτσης
γ) Η απόρριψη του ρεαλισμού: Ν.Γ. Πεντζίκης, Γ. Σκαρίμπας, Μ. Αξιώτη
9. Η πρώτη μεταπολεμική ποιητική γενιά
α) Οι «κοινωνικοί», «πολιτικοί» ποιητές: Μ. Αναγνωστάκης, Α. Αλεξάνδρου, Τ. Πατρίκιος, Τ. Λειβαδίτης.
β) Οι συνεχιστές του υπερρεαλισμού: Μ. Σαχτούρης, Ε. Βακαλό, Δ.Π. Παπαδίτσας
10. Οι τραυματικές εμπειρίες της δεκαετίας του '40 στην πεζογραφία
α) Αλέξανδρος Κοτζιάς
β) Αντρέας Φραγκιάς
γ) Δημήτρης Χατζής
δ) Στρατής Τσίρκας
ε) Κώστας Ταχτσής
στ) Νίκος Μπακόλας
11. Η ποίηση της γενιάς του '70
α) Γιάννης Κοντός
β) Γιάννης Βαρβέρης
γ) Κώστας Γ. Παπαγεωργίου
δ) Γιώργος Μαρκόπουλος
ε) Τζένη Μαστοράκη
12. Η νεοελληνική πεζογραφία μετά το 1974
α) Από το συλλογικό στο ατομικό βίωμα
β) Η εμφάνιση του νέου ιστορικού μυθιστορήματος
13. Η νεοελληνική λογοτεχνία στον 21ο αιώνα
Διαδίκτυο και λογοτεχνία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Θα χρησιμοποιηθεί λογισμικό παρουσίασης (power point) κατά τη διδασκαλία και την παρουσίαση εργασιών από τους φοιτητές. Θα προβάλλεται πολυμεσικό υλικό σχετικά με συγγραφείς και έργα (ντοκιμαντέρ και οπτικοποιημένα ποιήματα ή αποσπάσματα από κινηματογραφικές ταινίες που στηρίζονται σε λογοτεχνικά έργα).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	30
	Εκπόνηση εργασίας	30
	Εξετάσεις	3
	Συνεργασία με τη διδάσκουσα	18
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση θα βασιστεί στα εξής: α) γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, β) μελέτη κατά ομάδες φοιτητών ενός συγγραφέα ή ομάδας συγγραφέων και παρουσίαση στην τάξη γ) συνεργασία με τις ομάδες φοιτητών στο γραφείο κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της εργασίας τους. Τα κριτήρια είναι: α) απόκτηση μιας γενικής εικόνας της εξέλιξης της νεοελληνικής λογοτεχνίας βασισμένης σε μελέτη της βιβλιογραφίας και στην παρακολούθηση των μαθημάτων β) δυνατότητα εμβάθυνσης και ιστορικής αποτίμησης ενός συγκεκριμένου συγγραφέα πάνω στον οποίο θα έχει εκπονηθεί η εργασία.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Μάριο Βίττι, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Βιβλιόπολις, 2016 (4η έκδ.) Κωδ. Εύδοξος 59371707

Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2014 (21η ανατ.) Κωδ. Εύδοξος 50657929

Ρόντερικ Μπήτον, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, Αθήνα, Νεφέλη, 2010 (β' έκδ.) Κωδ. στον Εύδοξο 10369

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Γνώση, 2000 (9η έκδ.)

Βενετία Αποστολίδου, *Ο Κωστής Παλαμάς ιστορικός της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1994.

EM36 ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM36	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10973		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι ικανοί και ικανές:

- να εξοικειωθούν με τα στάδια της ιστορικής έρευνας,
- να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να υλοποιούν μία έρευνα στο πεδίο της ιστορίας της εκπαίδευσης,
- να είναι σε θέση να εντοπίζουν ιστορικές πηγές,
- να είναι σε θέση να διακρίνουν τα είδη των ιστορικών πηγών,
- να εργάζονται με πρωτογενές πηγές, προσεγγίζοντάς τις κριτικά,
- να καλλιεργήσουν δεξιότητες επιστημονικής επεξεργασίας και ανάλυσης γραπτών και προφορικών πηγών

Γενικές Ικανότητες

Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί να παράσχει στις φοιτήτριες και στους φοιτητές βασικές δεξιότητες αξιοποίησης των πηγών (γραπτών, προφορικών και παραστατικών) που αναφέρονται στην ιστορία της εκπαίδευσης. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Η θεωρητική συζήτηση για τη χρήση και την αξιοποίηση των πηγών στην ιστορία.
- Κατηγορίες των ιστορικών πηγών: πρωτογενείς και δευτερογενείς ιστορικές πηγές.
- Τα είδη των ιστορικών πηγών: γραπτές, προφορικές, παραστατικές πηγές.
- Εργαλεία εύρεσης και βάσεις δεδομένων πηγών της ιστορίας της εκπαίδευσης.
- Τρόποι ανάλυσης και κριτική προσέγγιση πηγών της ιστορίας της εκπαίδευσης.
- Εφαρμογές εύρεσης, άντλησης και επεξεργασίας των πηγών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	4
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	16
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου. 2. Κατ' οίκον εργασία. 3. Προφορική παρουσίαση εργασίας. 4. Χρήση Πολλαπλής Βιβλιογραφίας. 5. Λήψη από τους φοιτητές συστηματικών σχολίων στο μέσον του εξαμήνου. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Burke, P. (2004). *Αυτοψία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών.* (μτφρ. Α. Ανδρέου), Μεταίχμιο: Αθήνα.
- Thompson, P. (2002). *Φωνές από το παρελθόν. Προφορική ιστορία.* Πλέθρον: Αθήνα.
- Μαυροσκούφης, Δ. (2005). *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας. Ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές.* Αφοί Κυριακίδη: Θεσσαλονίκη.
- Ρεπούση, Μ. - Τσιβάς, Α. (επιμ). (2011). *Από τα ίχνη στις μαρτυρίες. Η επεξεργασία των ιστορικών πηγών στο μάθημα της ιστορίας.* Εκδόσεις Γράφημα: Αθήνα.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης
The Oral History Review

EM37 ΝΕΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΔΕΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM37	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΔΕΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική / Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10974		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:</p> <p>Να γνωρίσουν τα σημαντικότερα παιδαγωγικά κινήματα που εκδηλώθηκαν στο διάστημα από το 18ο αιώνα έως τις μέρες μας</p> <p>Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εξηγούν τις διαφορετικές αντιλήψεις για το σκοπό και το νόημα της εκπαίδευσης που κυριάρχησαν στο διάστημα αυτό</p> <p>Να αποκτήσουν την ικανότητα να επικοινωνούν με σαφήνεια ιστορικές παιδαγωγικές έννοιες και ιδέες</p> <p>Να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις παιδαγωγικές ιδέες μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της εποχής, όπως αυτό προσδιορίστηκε από το ιδεολογικό πολιτικό και κοινωνικοοικονομικό συγκείμενο</p> <p>Να έχουν επαρκή γνώση των προσεγγίσεων που επικράτησαν αναφορικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση</p> <p>Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εξηγούν της μοτίβα της συνέχειας και της αλλαγής αναφορικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση</p> <p>Να περιγράφουν τις διαφορετικές θεωρήσεις που επικράτησαν στη νεωτερική περίοδο αναφορικά με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού</p> <p>Να είναι σε θέση να περιγράφουν τις βασικές ιδεολογικές και κοινωνικοπολιτισμικές παραμέτρους που οδήγησαν σε διαφορετικές προσεγγίσεις αναφορικά με την πρόσβαση στην εκπαίδευση</p> <p>Να έχουν επαρκή γνώση και κατανόηση των βασικών στοχαστών και των απόψεών τους αναφορικά με τη μεταρρύθμιση της παιδαγωγικής</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Ομαδική εργασία</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η θεματική της Ιστορικής Παιδαγωγικής
- Επιστημολογικές στο πεδίο των επιστημών της εκπαίδευσης
- Προσεγγίσεις στην κοινωνική ιστορία του σχολικού συστήματος
- Ο χριστιανικός ουμανισμός του Erasmus
- Η φυσική ανάπτυξη του παιδιού στο έργο των Jean-Jacques Rousseau, Johann Heinrich Pestalozzi και Friedrich Wilhelm Froebel
- Η θεμελίωση της παιδαγωγικής επιστήμης από τον Johann Friedrich Herbart (ερβαρτιανισμός και νεοερβαρτιανισμός)
- Το κίνημα της Προοδευτικής Εκπαίδευσης (Dewey, Kilpatrick, Counts)
- Η κίνηση για το Νέο Σχολείο στην Ευρώπη (Kerschensteiner, Gaudig, Ferrière)
- Η πρόταση της σοσιαλιστικής αγωγής (Makarenko, Sukhomlinski)
- Το κίνημα της αντιαυταρχικής αγωγής και το σχολείο του Summerhill
- Η επίδραση της ψυχολογίας στην εκπαίδευση (Vygotsky, Piaget, Bruner)
- Η κριτική παιδαγωγική και Paulo Freire
- Η αμφισβήτηση του σχολείου και η πρόταση αποσχολοιοποίησης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται: i) σε τρίωρη γραπτή εξέταση με ανοικτές σημειώσεις σε ζητήματα που σχετίζονται με τις θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν στη διάρκεια του μαθήματος και προσδιορίζονται σε τρία επίπεδα δυσκολίας (γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων) όπως περιγράφονται στην ενότητα «μαθησιακά αποτελέσματα» (60%) και ii) στις εργασίες των φοιτητών / φοιτητριών. Η αξιολόγηση των εργασιών αναφέρεται στο περιεχόμενό τους, την οργάνωση και τη διαδικασία της παρουσίασής τους και στο γραπτό κείμενο, έκτασης 8 έως 10 σελίδων, που καλείται να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές της επιστημονικής τεχνογραφίας και θα παραδοθεί στην τελευταία συνάντηση του εξαμήνου).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bertrand Y. (2003). *Contemporary Theories and Practice in Education*, Atwood Publishing.

Carr W., Kemmis S. (1997). *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία*, Αθήνα: Κώδικας.

Hofstetter Rita (επιμέλεια), Schneuwly Bernard (επιμέλεια), Καρακατσάνη Δέσποινα (μετάφραση - επίμετρο) (2005), *Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Houssaye J. (2000). *15 Παιδαγωγοί. Η επίδρασή τους σήμερα*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

Reble, A. (1990). *Ιστορία της Παιδαγωγικής*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμας.

Γρόλλιος Γ. (2011). *Προοδευτική εκπαίδευση και αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα: Επίκεντρο.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

History of Education Quarterly

Paedagogica Historica. International Journal of the History of Education

-Ιστοσελίδες <https://www.he.duth.gr/sharedhistories/>

EM38 Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

EM38

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM38	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΗ ΔΙΑΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10975		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Επίπεδο 6 (1ος κύκλος σπουδών)</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:</p> <p>Να γνωρίζουν τις διαφορετικές κατασκευές της ιδιότητας του πολίτη που επιχειρήθηκαν να συγκροτηθούν μέσω του σχολείου σε διαφορετικές περιόδους.</p> <p>Να κατανοήσουν το διαχρονικό ρόλο της εκπαίδευσης στην ιδιότητα του πολίτη.</p> <p>Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εξηγούν τις διαφορετικές προσεγγίσεις πολιτικής κοινωνικοποίησης από το ελληνικό σχολείο σε διαφορετικές περιόδους.</p> <p>Να μπορούν να διακρίνουν και να αναλύουν τη λειτουργία της σχολικής γνώσης και των εκπαιδευτικών πρακτικών στη διαμόρφωση της ιδιότητας του πολίτη διαχρονικά.</p> <p>Να αναστοχαστούν σχετικά με το ρόλο που σήμερα ασκεί το σχολείο στην εκπαίδευση για την ιδιότητα του πολίτη</p>
Γενικές Ικανότητες
<p>Ομαδική εργασία</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα σκοπεύει να παρουσιάσει διαχρονικά τις βασικές κατευθύνσεις που ακολούθησε η ελληνική εκπαίδευση, τόσο στον παιδαγωγικό λόγο όσο και με τις παιδαγωγικές πρακτικές, αναφορικά με την εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ιστορικές μορφές της ιδιότητας του πολίτη - Η εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη ως πολιτικό και κοινωνικό διακύβευμα - Κοινωνιολογικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης στην ιδιότητα του πολίτη στην ιστορία του ελληνικού σχολείου
--

- Η πολιτική κοινωνικοποίηση στο ελληνικό σχολείο από τον 19ο στα τέλη του 20ου αιώνα
- Η εκπαίδευση στην ιδιότητα του πολίτη ως σχολικό αντικείμενο

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	17
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών στηρίζεται: i) σε τρίωρη γραπτή εξέταση με ανοικτές σημειώσεις σε ζητήματα που σχετίζονται με τις θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν στη διάρκεια του μαθήματος και προσδιορίζονται σε τρία επίπεδα δυσκολίας (γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων) όπως περιγράφονται στην ενότητα «μαθησιακά αποτελέσματα» (60%) και ii) στις εργασίες των φοιτητών / φοιτητριών. Η αξιολόγηση των εργασιών αναφέρεται στο περιεχόμενό τους, την οργάνωση και τη διαδικασία της παρουσιάσής τους και στο γραπτό κείμενο, έκτασης 8 έως 10 σελίδων, που καλείται να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές της επιστημονικής τεχνογραφίας και θα παραδοθεί στην τελευταία συνάντηση του εξαμήνου).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγγελής, Β. (2006). *Γιατί χαίρεται ο κόσμος και χαμογελάει πατέρα...Μαθήματα Εθνικής Αγωγής και νεολαιίστικη προπαγάνδα στα χρόνια της μεταξικής δικτατορίας*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βιβλιόραμα
- Biesta, G.J. (2005). "The Learning Democracy? Adult Learning and the Condition of Democratic Citizenship", *British Journal of Sociology of Education*, 26 (5), 693- 709.
- Καρακατσάνη, Δ. (2004). *Εκπαίδευση και πολιτική διαπαιδαγώγηση*, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μπάλιας, Σ. (2008). *Ενεργός πολίτης και εκπαίδευση*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Μπέτσας, Γ. (2007). *Η κοινοτική διάσταση στην εκπαίδευση*, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

EM52 ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM52	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται ότι θα έχουν διαμορφώσει μια πιο σύνθετη θεώρηση της κειμενικής επικοινωνίας σε σχολικές κοινότητες, αξιοποιώντας για την περιγραφή αυτής την έννοια των κειμενικών ειδών, μια έννοια πιο σύνθετη από εκείνη των παραδοσιακά χρησιμοποιούμενων όρων 'προφορικός' και 'γραπτός λόγος'. Ειδικότερα, αναμένεται να:

είναι σε θέση να 'διαβάζουν' τα κειμενικά είδη που το σχολείο χρησιμοποιεί σε διάφορα μαθήματα και να κατανοούν τη συμβολή τους στο χτίσιμο της γνώσης

είναι σε θέση να εντοπίζουν τις επιλογές - λεξιλογικές, συντακτικές, κειμενικές και σημειωτικές - με τις οποίες δομούνται τα διάφορα κειμενικά είδη σε διάφορα επιστημονικά πεδία

είναι σε θέση να δημιουργούν δραστηριότητες με τους μαθητές και τις μαθήτριες, με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μαθητών/τριών σε κειμενικά είδη που συγκροτούν το σχολικό γραμματισμό.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα

φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διερευνά τα κειμενικά είδη που συγκροτούν την έννοια του σχολικού γραμματισμού αλλά και τις διαδικασίες που διευκολύνουν ή αποτρέπουν τα παιδιά από την αποτελεσματική τους χρήση.

Η έννοια του κειμενικού είδους συνιστά βασική έννοια στη σύγχρονη γλωσσολογική έρευνα. Πρόκειται για βασικά εργαλεία επικοινωνίας, για ένα σύνολο οργανωτικών σχημάτων και των γλωσσικών τους συστατικών, που τα μέλη της κάθε κοινότητας χρησιμοποιούν για την οικοδόμηση της γνώσης αλλά και για τη μεταξύ τους επικοινωνία. Έχοντας πλέον αντικαταστήσει τον όρο 'γραπτός λόγος', που παραπέμπει σε μια εσωτερικά ομοιογενή έννοια, η έννοια των κειμενικών ειδών συνιστά πολύτιμο εργαλείο για την κατανόηση της πολυπλοκότητας του τρόπου με τον οποίο δομούνται νοήματα μέσα από γραπτά και προφορικά κείμενα σε διάφορες κοινότητες, συμπεριλαμβανομένης και της σχολικής.

Η κυρίαρχη, ωστόσο, γλωσσοδιδασκτική οπτική στον ελληνικό τουλάχιστον εκπαιδευτικό χώρο εστιάζει σε κάποιες στατικές, ως επί το πλείστον, δομές που διδάσκονται με στόχο την αναπαραγωγή τους από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Μολονότι έχει πλέον καταδειχτεί ότι και σε όλα τα μαθήματα του σχολικού γραμματισμού όπως και σε ποικίλες επιστημονικές περιοχές, η γνώση και η επικοινωνία- εν ολίγοις η κουλτούρα της κάθε κοινότητας - κατασκευάζονται μέσα από διάφορα κειμενικά είδη - με μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό τυποποίησης- και μάλιστα μέσα από ένα δίκτυο κειμενικών ειδών, με τις ποικίλες συνεπαγωγές που μπορεί να έχει η χρήση του όρου αυτού για τον επαναπροσδιορισμό της μαθησιακής διαδικασίας που θα υλοποιηθεί σε κάθε κοινότητα, η ελληνική βιβλιογραφία δεν φαίνεται να έχει αξιοποιήσει την πλούσια αυτή παρακαταθήκη πόρων. Ως αποτέλεσμα, οι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν τα εργαλεία εκείνα που είναι απαραίτητα για την ανάλυση των διαφόρων κειμενικών ειδών και για την καλλιέργεια αυτών στο σχολικό περιβάλλον. Η έμφαση σε κάποια κειμενικά είδη - π.χ. αφηγήσεις - δεν επαρκεί για να αποκτήσουν οι εκπαιδευτικοί μια ολοκληρωμένη κατανόηση και αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που τα παιδιά αντιμετωπίζουν κατά την παραγωγή γραπτών κειμένων.

Το μάθημα παρουσιάζει τα εργαλεία που η διεθνής έρευνα έχει αναδείξει για την ανάγνωση των διαφόρων κειμενικών ειδών, εστιάζοντας στη διερεύνηση αυτών που συγκροτούν τον γραμματισμό στο ελληνικό πλαίσιο. Έμφαση δίνεται στα εξής ζητήματα:

Η αφήγηση. Με ποιο τρόπο μπορούν να αναλυθούν τα αφηγηματικά κείμενα των μαθητών/τριών - από φανταστικές ιστορίες και εικονογραφημένες ιστορίες μέχρι αφηγήσεις προσωπικών εμπειριών; Ποια είναι τα εργαλεία για την ανάλυση και κατανόηση του πώς αναπτύσσονται τα διάφορα αφηγηματικά είδη;

Η σχολική περίληψη: Με ποιο τρόπο και με ποια εργαλεία μπορούν να περιγραφούν οι σχολικές περιλήψεις, οι περιλήψεις που παράγονται σε διάφορα μάλιστα μαθήματα ως εργαλεία αξιολόγησης του βαθμού κατανόησης αυτών από τα παιδιά;

Επιχειρηματολογία. Πώς αναλύονται τα επιχειρηματολογικά κείμενα;

Τα πληροφοριακά κείμενα. Από τη γλώσσα στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα, όπως στη γεωγραφία, τις φυσικές επιστήμες. Με ποιο τρόπο οργανώνονται οι πληροφορίες στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα; Πώς μπορεί να προσεγγίσει κανείς και να αναλύσει τα απαιτητικά για τα παιδιά πληροφοριακά κείμενα;

Το προτεινόμενο σύνολο εργαλείων που θα αναδειχτούν από το μάθημα μπορεί να

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

αξιοποιηθεί για την αναμόρφωση των διδακτικών πρακτικών στις σχολικές κοινότητες ώστε οι εκπαιδευτικοί να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις κειμενικές προκλήσεις που θέτει στα παιδιά η σύγχρονη κοινωνία.

Κειμενικά είδη, σχολικός γραμματισμός, αφήγηση, πληροφοριακά κείμενα, επιχειρηματολογικά κείμενα, περιλήψεις.

School genres, school literacy, narratives, informative texts, argumentative texts, summaries.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Σεμιναριακού τύπου συζητήσεις με ομάδες	20
	Συνεργασία σε ομάδες για την ανάλυση εγχειριδίων ή τον ανασχεδιασμό μιας θεματικής ενότητας και τον επαναπροσδιορισμό πρακτικών για την καλλιέργεια των κειμενικών ειδών	20
	Συγγραφή εργασίας	30
	Αυτόνομη μελέτη βιβλιογραφίας	10
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική και συμπερασματική. Οι φοιτητές/τριες εκπονούν εργασία στην οποία καλούνται (α) να αξιολογήσουν μια θεματική ενότητα από τα εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται στην ελληνική εκπαίδευση, δίνοντας έμφαση στα κειμενικά είδη που χρησιμοποιούνται ή απαιτούνται να παραχθούν από τους μαθητές και τις μαθήτριες και (β) αφού επισημάνουν πιθανές ελλείψεις, να προβούν σε αναμόρφωση της εν λόγω ενότητας μέσα από τη διατύπωση των προτάσεών τους για την πρόσβαση των μαθητών/τριών στα κειμενικά αυτά είδη.</p> <p>Σχετικές γραπτές πληροφορίες σχετικά με τη δομή της εργασίας, τον τρόπο αξιοποίησης της βιβλιογραφίας κλπ. παρέχονται στην αρχή του εξαμήνου μέσα από φάκελο πληροφοριών που αποστέλλεται στους/τις φοιτητές/τριες, ενώ μέσα από σεμιναριακού τύπου πρακτικές διδασκουσα και φοιτητές/τριες εμβαθύνουν στη διασύνδεση θεωρίας και πράξης ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική εξοικείωση των φοιτητών/τριών με στοιχεία της σχολικής πράξης.</p>	

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Επιπλέον, σε περιορισμένο αριθμό φοιτητών/τριών δίνεται η δυνατότητα, αφού παρακολουθήσουν ανά ομάδες 3-4 ατόμων και συλλέξουν γραπτά κείμενα από μια τάξη δημοτικού, να εκπονήσουν εργασία την οποία παρουσιάζουν προφορικά στο πλαίσιο του μαθήματος.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (Εύδοξος)

ΕΠΙΛΟΓΗ 1η

Σημειώσεις διδάσκουσας

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Adam, J.-M. (1999). *Τα κείμενα: Τύποι και πρότυπα. Αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, εξήγηση] και διάλογος*, μτφρ. Γ. Παρίσης, επιμ. Ε. Καψωμένος. Αθήνα: Πατάκης (*Types et prototypes. Recit, description, argumentation, explication et dialogue*. Paris: Nathan, 1992).

Αϊδίνης, Αθ., Κωστούλη, Τρ (2001). Μοντέλα εγγραμματοσύνης: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτική πράξη. *Virtual School, The Sciences of Education Online 2 (2-3)*.

Αρχάκης, Α.(2005). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης, Αργ., και Β. Τσάκωνα (2011). *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. (2002). *Πρακτικές γραμματισμού*, μετρ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα. Αθήνα: Μεταίχμιο (*Literacy Practices: Investigating Literacy in Social Contexts*. London: Longman, 1995).

Γεωργακοπούλου, Α. και Δ. Γούτσος (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γούτσος, Δ., Σηφianού, Μ., Γεωργακοπούλου Α. (2006). *Η ελληνική ως ξένη γλώσσα: Από τις λέξεις στα κείμενα*. Αθήνα: Πατάκης.

Κωστούλη, Τρ. (επιμ.) (2009). *Ο γραπτός λόγος σε κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. [15100]

Παπαϊωάννου, Π., Πατούνα, Αν. (2003). *Η περίληψη ως κείμενο και ως αντικείμενο διδασκαλίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σπαντιδάκης Γ. (2010). *Κοινωνιο-γνωσιακά πολυμεσικά περιβάλλοντα μάθησης παραγωγής γραπτού λόγου*. Αθήνα: Gutenberg.

Χαραλαμπίδης, Αγ. (επιμ.) 2006). *Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη)

Επιπλέον βιβλιογραφία παρέχεται στο φάκελο πληροφοριών για την κάθε εργασία.

EM54 ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM54	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά & Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://atlaswikigr.wikifoundry.com		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αναγνωρίζουν, θα μπορούν να συμμετέχουν σε συζητήσεις και θα μπορούν να πάρουν αποφάσεις για θέματα που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση επιστήμης και πολιτισμού, επιστήμης και κοινωνίας.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα φοιτητές και φοιτήτριες αντιμετωπίζουν μια σειρά από όψεις της αλληλεπίδρασης επιστήμης και πολιτισμού, επιστήμης και κοινωνίας.

Τα μάθημα πραγματοποιείται με την παρακολούθηση και τον σχολιασμό κινηματογραφικών αφηγήσεων για την επιστήμη και τον πολιτισμό, ενώ για την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες δημιουργούν τις δικές τους ταινίες μικρού μήκους.

Οι θεματικές του μαθήματος είναι οι ακόλουθες:

- α) Επιστημονικά γεγονότα που επηρέασαν τον πολιτισμό
- β) Μύθοι και φυσικές επιστήμες
- γ) Τέχνη και φυσικές επιστήμες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο & Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το μάθημα υποστηρίζεται από ένα εκπαιδευτικό wiki, η διδασκαλία και η εξέταση γίνεται μέσα από ψηφιακές αφηγήσεις, η επικοινωνία γίνεται με e-mail και στο forum του wiki http://atlaswikigr.wikifoundry.com	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εκπόνηση μελέτης (project)	20
	Καλλιτεχνική δημιουργία	10
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες σε ομάδες δημιουργούν μια πρωτότυπη ταινία μικρού μήκους για την αλληλεπίδραση επιστήμης και πολιτισμού και βαθμολογούνται με κριτήριο την εικόνα και τη φύσης της επιστήμης που προβάλλει η ταινία τους.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μαρκόπουλος, Ι.Ν. (2018) Επιστήμη - Τεχνολογία και Φιλοσοφικός Στοχασμός. University Studio Press. Θεσσαλονίκη. ISBN : 978-960-12-2407-7 (Κωδικός στον Εύδοξο: 77114955)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Χαλκιά, Κ. (2010) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες: Θεωρητικά ζητήματα, προβληματισμοί, προτάσεις. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Κολιόπουλος, Δ. (2006) Θέματα διδακτικής των φυσικών επιστημών: Η συγκρότηση της σχολικής γνώσης. Εκδόσεις Μεταίχμιο. Αθήνα.

Matthews, M. (2007) Διδάσκοντας φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Matthews, M. (2011) Χρόνος για φυσικές επιστήμες. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή: Φανή Σέρογλου. Εκδόσεις Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη.

Κουλαϊδής, Β., Αποστόλου, Α. και Καμπουράκης, Γ. (επιμ.) (2008) Η φύση των φυσικών επιστημών - Διδακτικές προσεγγίσεις. Εκδόσεις ChildServices, Αθήνα.

Harlen, W. & Elstgeest, J. (2005) Διδασκαλία και μάθηση των φυσικών επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Αθήνα.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Science & Education
 Science Education
 International Journal of Science Education
 School Science Review
 Διδασκαλία των φυσικών επιστημών: Έρευνα και πράξη
 Θέματα στην εκπαίδευση - THEMES in Education

EM55 ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM55	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://labrinos.webpages.auth.gr/digital_geography/ https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12991		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο τέλος των μαθημάτων οι φοιτητές θα γνωρίζουν:

- 1) Να συλλέγουν γεωγραφικά δεδομένα από χάρτες
- 2) Να καταλαβαίνουν πως λειτουργούν οι δορυφόροι για τη συλλογή δεδομένων
- 3) Ψηφιακή χαρτογραφία
- 4) Εσωτερικό της γης, σεισμολογία.
- 5) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη της επιφάνειας του πλανήτη, της Ευρώπης, της Ελλάδας
- 6) Εξέλιξη της ζωής στον πλανήτη
- 7) Ποτάμια μορφολογία

Γενικές Ικανότητες

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
 ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1) Εισαγωγή στους χάρτες
- 2) Γεωγραφικές συντεταγμένες
- 3) Γεωγραφικές συντεταγμένες (εργαστήριο)
- 4) Δορυφόροι - Δορυφορικές εικόνες.
- 5) Ψηφιακή χαρτογραφία
- 6) Εσωτερικό της Γης. Δομή - ιδιότητες
- 7) Σεισμοί. Επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή.
- 8) Γεωλογικοί αιώνες
- 9) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη του πλανήτη από το Κάμβριο έως σήμερα
- 10) Παλαιογεωγραφική εξέλιξη της Ευρώπης - Σχηματισμός της Ελλάδας
- 11) Εξέλιξη της ζωής στη Γη
- 12) Φυσικές διεργασίες στην επιφάνεια της γης: Διάβρωση - απόθεση
- 13) Ανάπτυξη ποτάμιων συστημάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πολυμεσικό υλικό, διαλέξεις	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	ναι	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μουντράκης, Δ., 1983. Μαθήματα Γεωλογίας της Ελλάδας. University Studio Press, Θεσσαλονίκη
- Κουφός, Γ., 1997. Η εμφάνιση και εξέλιξη του ανθρώπου. Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ.
- Μελέντης, Ι., 1980. Παλαιοντολογία Σπονδυλωτών. Τμήμα Γεωλογίας, ΑΠΘ. Θεσσαλονίκη. UNEP, 2005. One planet many people. Atlas of our changing environment. Earthprint Limited, Hertfordshire, England.
- Αστάρας, Θ., (1993). Η συμβολή της σύγχρονης τηλεπισκόπησης στην περιοδική ανίχνευση - προστασία του περιβάλλοντος. Παραδείγματα από το διεθνή και Ελληνικό χώρο. Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συμποσίου "ΗΛΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ. Βασική Έρευνα, Τεχνολογία και Εφαρμογές. Δημοκρίτειο Παν/μιο Ξάνθης, τόμος Ι, σελ. 332-366, Ξάνθη.
- Βαβλιάκης, Ε., (1985). Μαθήματα γεωγραφίας. Α.Π.Θ., Τμήμα Γεωλογίας, Θεσσαλονίκη, σελ. 193.
- Λαμπρινός, Ν., (1997). Μία αναφορά στη σύγχρονη τεχνολογία με αφορμή το βιβλίο Γεωγραφίας της Ε΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τεύχος 93, Μαρτ.-Απρ. 1997, σελ. 70-78.

EM56 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM-56	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:

- Οι φοιτητές θα έχουν κατανοήσει σε βάθος τις θεμελιώδεις μαθηματικές έννοιες που διαπραγματεύονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση
- Θα είναι ενήμεροι για διδακτικά θέματα που σχετίζονται με τις έννοιες αυτές.
- Θα μπορούν να αξιολογούν το βάθος κατανόησης των εννοιών από τους μαθητές και θα εντοπίζουν παρανοήσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένες μαθηματικές έννοιες και θα γνωρίζουν πιθανές προσεγγίσεις θεραπείας τους.
- Θα είναι σε θέση να κάνουν χρήση ποικιλίας αναπαραστάσεων και θα γνωρίζουν ποια είναι η καταλληλότερη για τη συγκεκριμένη έννοια

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Λήψη αποφάσεων
 Ομαδική εργασία
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος θα διαπραγματευτούν οι πιο κάτω έννοιες της αριθμητικής και της γεωμετρίας:

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ - ΑΛΓΕΒΡΑ

Φυσικοί Αριθμοί

Θεωρία Αριθμών

Κλάσματα

Δεκαδικοί

Αναλογίες - Ποσοστά

Μεταβλητές - Εξισώσεις

Έννοιες Στατιστικής

<p>ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Επίπεδα σχήματα Εμβαδόν - Περίμετρο Γεωμετρία των στερεών Όγκος - Εμβαδόν επιφάνειας</p>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίασης της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του Blackboard και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23
	Συγγραφή εργασιών	8
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο Blackboard</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Aufmann, R. N., Lockwood, J., Nation, R. D., & Clegg, D. K. (2012). *Mathematical Excursions*. Brooks/Cole Publishing Company.

Bello, I., Britton, J. R., & Kaul, A. (2009). *Topics in contemporary mathematics*. Brooks/Cole Publishing Company.

Bennet, A., Burton, L., & Nelson, T. (2012, 9th edition). *Mathematics for Elementary Teachers. A Conceptual Approach*. McGraw Hill: New York.

Gantert, A.X. (2007). *Integrated Algebra I*. AMSCO School Publications. New York.

Gowers, T. (2008). *The Princeton Companion to Mathematics*. Princeton: University Press

Haylock, D. (2010, 4th edition) *Mathematics Explained for primary teachers*. SAGE Publications Ltd. London.

Hopkins, C., Pope, S., & Pepperell, S. (2004). *Understanding Primary mathematics*. London: David Fulton.

Kennedy, L. M., Tipps, S., & Johnson, A. (2008). *Guiding children's learning of mathematics*. Wadsworth Publishing Company.

- Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.) (2000). *Mathematics for primary teachers*. New York: Routledge.
- Lamon, S. (1999). *Teaching fractions and ratios for understanding. Essential content knowledge and instructional strategies for teachers*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc. NJ.
- Lamon, S.J. (1999). *Teaching Fractions and Ratios for Understanding*. Lawrence Erlbaum and Associates, Mahwah, NJ.
- Lee Lerner, K., & Wilmoth Lerner, B. (2006). *Real-Life Math*. Thomson Gale. Michigan.
- Mink, D. V., & Earlene, J. (2009). *Strategies for Teaching Mathematics*. Shell Education Pub. California.
- Muschla, J. A., Muschla, G. R., & Muschla, E. (2012). *Teaching the Common Core Math Standards with Hands-On Activities, Grades 6-8*. Jossey-Bass.
- Musser, G., Burger, W., & Peterson, B. (2008, 8th edition). *Mathematics for Elementary Teachers. A Contemporary Approach*. John Wiley & Sons, Inc. U.S.A.
- Rubenstein, R., Beckmann, C., & Thompson, D. (2004). *Teaching and Learning Middle Grades Mathematics*. John Wiley & Sons, Inc. USA.
- Smith, K. (2012, 12th edition). *The Nature of Mathematics*. CA: Brooks/Cole, Thomson Learning Inc.
- Sonnabend, T. (2010, 4th edition). *Mathematics for Teachers. An interactive approach for Grades K-8*. Brooks/Cole CENGAGE Learning. Belmont USA.
- Suggate, J., Davis, A., & Goulding, M. (2010, 4th edition). *Mathematical Knowledge for Primary Teachers*. Routledge, London.
- The Concorcium for Foundation Mathematics (2012, 3rd edition). *Mathematics in Action. Prealgebra Problem Solving*. Pearson Education, Inc. Boston.
- Van de Walle, J. (2007, 6th edition). *Elementary and Middle School Mathematics. Teaching developmentally*. Pearson education, Inc. Boston.
- Venema, G. (2002). *Foundations of Geometry*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Studies in Mathematics

Journal for Research in Mathematics

Education Journal of Mathematical Behavior

Mathematics Education Research

Journal Mathematical Thinking and Learning

International Journal of Mathematical Education in Science and Technology

International Journal of Science and Mathematics Education

Journal of Mathematics Teacher Education

Science & Education

Mediterranean Journal for Research in Mathematics

Education For the Learning of Mathematics

The International Journal for Technology in Mathematics Education ZDM

Technology, Knowledge and learning

EM57 ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM57	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό επιδιώκει να φέρει σε επαφή τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με σύγχρονες γνώσεις Αστρονομίας, μέσα από θεωρητική και εργαστηριακή αντιμετώπιση αστρονομικών εννοιών, που θεωρούνται χρήσιμες για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, δίνοντας έμφαση στους διδακτικούς τρόπους μεταφοράς αυτών των γνώσεων στη σχολική τάξη. Επιπλέον, αναδεικνύει τις ιδέες των παιδιών για διάφορα ζητήματα της Αστρονομίας και προσφέρει εργαλεία διδακτικής αξιοποίησης αυτών των ιδεών.

Γενικές Ικανότητες

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν τις παρακάτω ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις:

- Να αναζητούν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες, ανατρέχοντας σε βιβλιογραφικές πηγές είτε ηλεκτρονικές είτε χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες
- Να χειρίζονται όργανα και συσκευές
- Να κατασκευάζουν απλές πειραματικές διατάξεις με καθημερινά υλικά
- Να εργάζονται αυτόνομα αλλά και ομαδικά
- Να συγγράφουν αυτόνομες και ομαδικές εργασίες
- Να διευρύνουν την έννοια του φυσικού περιβάλλοντος και να αναπτύξουν περιβαλλοντολογικές στάσεις
- Να ασκηθούν στην άσκηση εποικοδομητικής κριτικής και αυτοκριτικής
- Να προάγουν ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο νυκτερινός ουρανός: προσδιορίζοντας τη θέση ουράνιων σωμάτων
Χρόνος και Αστρονομία

Τηλεσκόπια: ένα παράθυρο στο Σύμπαν

Οπτικά τηλεσκόπια

Το αθέατο Σύμπαν

Πέρα από το Ηλιακό Σύστημα

Πώς γεννήθηκε το Σύμπαν;

Η ζωή των αστέρων

Αναζητώντας ζωή στο Σύμπαν

Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού πραγματοποιείται εκπαιδευτική εκδρομή σε τοποθεσίες κατάλληλες για αστρονομικές παρατηρήσεις (μακριά από πόλεις και με ικανοποιητικό υψόμετρο) με σκοπό τη διεξαγωγή εκ μέρους των φοιτητών αστρονομικών παρατηρήσεων με φορητά αστρονομικά όργανα. Επίσης, πραγματοποιείται εκπαιδευτική δράση - βραδιάς αστρονομίας για το κοινό της Θεσσαλονίκης, όπου προβλέπεται περιήγηση στο βραδινό ουρανό από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τη χρήση και τηλεσκοπίων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο &	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, την εργαστηριακή εκπαίδευση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή άσκηση	12
	Άσκηση πεδίου	10
	Συγγραφή εργασίας	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση, εργασία, εργαστήριο	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αυγολούπης, Στ. (2009). *Το εγγύς διαστημικό περιβάλλον της Γης. Ιστορία, Τεχνολογία και Επιστήμη της Αστρονομίας*. Εκδόσεις Πλανητάριο Θεσσαλονίκης (Κωδικός Εύδοξος: 5148).
 Αυγολούπης, Στ. (2009). *Αρχή και Τέλος*. Εκδόσεις Πλανητάριο Θεσσαλονίκης (Κωδικός Εύδοξος: 5063).

Πιερράτος, Θ. (2019). *Καταραμένη Φυσική: το κυνήγι των μυστικών του Σύμπαντος*. Εκδόσεις Πρότυπος Όμιλος Πολιτισμού Πηγή ΟΕ (Κωδικός Εύδοξος: 86200904).

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Couper, H. και Henbest, N. (χ.χ.) *Ανακαλύπτω το Σύμπαν*. Εκδόσεις Ερευνητές.

Field, G.B. και Chaisson, E.J. (2000). *Το αθέατο Σύμπαν. Ατενίζοντας την αυγή της νέας Αστροφυσικής*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Hartman, M. (2008). *Η Αστρονομία ως παιχνίδι για παιδιά*. Εκδόσεις Πατάκη.

- Hewitt, P.G. (2004). *Οι έννοιες της Φυσικής*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Levitan, E. (1987). *Αστρονομία για παιδιά*. Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.
- Reeves, H. (2012). *Μιλώντας για το Σύμπαν στα εγγόνια μου*. Εκδόσεις Πατάκη.
- Γκαλφάρ, Κ. (2016). *Το σύμπαν στα χέρια σας. Ένα ταξίδι στον πραγματικό κόσμο της επιστήμης*. Εκδόσεις Καλέντης.
- Γραμματικάκης, Γ. (1990). *Η κόμη της Βερενίκης*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Θεοδοσίου, Σ. και Δανέζης, Μ. (1994). *Μετρώντας τον άχρονο χρόνο - Ο χρόνος στην Αστρονομία*. Δίαυλος, Αθήνα.
- Ξανθόπουλος, Β. (1986). *Περί αστέρων και Συμπάντων*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Ξενάκης, Χ. και Σπανός, Σ. (2012). *Στοιχεία Αστρονομίας, Αστροφυσικής και Διαστημικής*.
- Διερευνητικές Εργασίες (projects), Πειραματικές Δραστηριότητες και Πρακτικές Εφαρμογές. Έκδοση Εταιρείας Αστρονομίας και Διαστήματος, Βόλος.
- Πιερράτος, Θ. (2018). *Καταραμένη Φυσική. Το κυνήγι των μυστικών του Σύμπαντος*. Εκδόσεις Πηγή.
- Χαλκιά, Κ. (2006). *Το ηλιακό σύστημα μέσα στο Σύμπαν. Η διαδρομή από την επιστημονική στη σχολική γνώση*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

EM60 ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM60	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες σχεδιασμού και εκτέλεσης πειραμάτων με υλικά καθημερινής χρήσης για κάθε μάθημα του σχολικού προγράμματος των Φυσικών Επιστημών, προσαρμοζόμενοι στο επίπεδο και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/μαθητριών τους.
- Να καταρτιστούν σε θεωρητικό επίπεδο με βασικές γνώσεις εννοιών των Φυσικών Επιστημών που συνήθως εμφανίζονται στα αναλυτικά προγράμματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Να μπορούν να συνδέσουν το περιεχόμενο κάθε μαθήματος των Φυσικών Επιστημών με την καθημερινή ζωή των μαθητών/μαθητριών τους, ώστε το μάθημα να απευθύνεται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό παιδιών.

Γενικές Ικανότητες

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν τις παρακάτω ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις:

- Να αναζητούν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες, ανατρέχοντας σε βιβλιογραφικές πηγές είτε ηλεκτρονικές είτε χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες
- Να χειρίζονται όργανα και συσκευές
- Να κατασκευάζουν απλές πειραματικές διατάξεις με καθημερινά υλικά
- Να εργάζονται αυτόνομα αλλά και ομαδικά
- Να συγγράφουν αυτόνομες και ομαδικές εργασίες
- Να ασκηθούν στην άσκηση εποικοδομητικής κριτικής και αυτοκριτικής
- Να προάγουν ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται με παραδείγματα και αναλύονται:

- 1.Οι στόχοι της πειραματικής διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στην υποχρεωτική εκπαίδευση
- 2.Πειράματα, με χρησιμοποίηση υλικών από την καθημερινή ζωή, αναφερόμενα σε θέματα Φυσικών Επιστημών που συνήθως διδάσκονται στην υποχρεωτική εκπαίδευση
- 3.Καταστάσεις από την καθημερινή ζωή σχετιζόμενες με αντίστοιχα θέματα Φυσικών Επιστημών που συνήθως διδάσκονται στην υποχρεωτική εκπαίδευση
- 4.Παιγνίδια (αντικείμενα ή διαδικασίες) σχετιζόμενα με αντίστοιχα θέματα Φυσικών Επιστημών που συνήθως διδάσκονται στην υποχρεωτική εκπαίδευση
- 5.Πλεονεκτήματα, τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές, της χρησιμοποίησης του διδακτικού υλικού των παραπάνω περιπτώσεων
- 6.Τρόποι ένταξης των παραπάνω πειραμάτων, καταστάσεων από την καθημερινή ζωή και παιγνιδιών στην εκπαιδευτική πρακτική.

Τέλος (και ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων), εκτελούνται από τους συμμετέχοντες πειράματα, με υλικά καθημερινής χρήσης, σε θέματα τα οποία συνήθως διδάσκονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και εξασκούνται στην παραγωγή του αντίστοιχου υλικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ζητείται από κάθε φοιτητή να σχεδιάσει και να περιγράψει (ή να εκτελέσει) ένα πείραμα με υλικά καθημερινής χρήσης που θα έκανε για να υποστηρίξει τη διδασκαλία ενός συγκεκριμένου μαθήματος του δημοτικού σχολείου 2. Ζητείται από κάθε φοιτητή να περιγράψει μια κατάσταση από την καθημερινή ζωή που θα παρουσίαζε (ή ένα παιγνίδι) για να υποστηρίξει τη διδασκαλία ενός συγκεκριμένου μαθήματος του δημοτικού σχολείου 3. Δίδεται φωτοτυπημένη μια σελίδα από σχολικό βιβλίο του Δημοτικού και ζητείται να σχολιάζει το 	

	<p>πείραμα ή γενικότερα τη δραστηριότητα που προτείνεται σε αυτήν. Αν διαφωνεί με αυτήν του ζητείται να σχεδιάσει και να περιγράψει μια δική του δραστηριότητα που θα αντιμετωπίζει το προβλήματα που εντόπισε.</p> <p>Τα παραπάνω κριτήρια ανακοινώνονται και συζητούνται στο μάθημα</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουμαράς, Π. 2018. Οδηγός για την πειραματική διδασκαλία της Φυσικής. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη. Θεσσαλονίκη (Κωδικός Εύδοξος: 77117196).

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Brown, R. (1987). *More Science for You – 112 illustrated experiments*. Tab Books

Farndon, J. (1993). *Ανακαλύπτω τη Γη. Ο επιστημονικός μου οδηγός*. Εκδόσεις Ερευνητές. Αθήνα.

Hanauer, E. (1968). *Biology Experiments for Children*. New York: Dover Publications. Hann, J. (1993).

Ανακαλύπτω την επιστήμη. Ο επιστημονικός μου οδηγός. Εκδόσεις Ερευνητές. Αθήνα.

Hewitt, P. (1992). *Οι έννοιες της φυσικής. Τόμος I και II*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Ηράκλειο.

Kerrod, R. (1998). *Τα μυστικά της επιστήμης (σειρά 12 βιβλίων)*. Εκδόσεις Μαλλιάρης Παιδεία.

Θεσσαλονίκη.

Levine, S. & Johnstone, L. (1995). *Everyday science*. New York: John Wiley & Sons, Inc. TIME LIFE,

Παιδική βιβλιοθήκη (1998). *Απλά πειράματα*. Εκδόσεις Αλκυών. Αθήνα

UNESCO (1973). *Ειδικός οδηγός διδασκαλίας Φυσιογνωστικών Μαθημάτων*. Εκδόσεις Αθηνά. Αθήνα 1973.

Van Cleave's, J. (1994). *Βιολογία για παιδιά*. Εκδόσεις Γ. Α. Πνευματικού. Αθήνα. VanCleave's, J. (1994).

Γεωλογία για παιδιά. Εκδόσεις Γ. Α. Πνευματικού. Αθήνα. VanCleave's, J. (1994). *Χημεία για παιδιά*.

Εκδόσεις Γ. Α. Πνευματικού. Αθήνα.

Van Cleave's, J. (1995). *Φυσική για παιδιά*. Εκδόσεις Γ. Α. Πνευματικού. Αθήνα.

Αλεξόπουλος, Κ. & Μαρίνος, Δ. (1999). *Ο μικρός ερευνητής. 100 πειράματα Φυσικής με απλά μέσα για παιδιά από 12 ετών*. Μακεδονικές εκδόσεις. Αθήνα.

Λαμπρινός, Ν. (2009). *Σχετικά με τη διδασκαλία της Γεωγραφίας στο σχολείο*. Εκδόσεις Γράφημα.

Λούις, Λ. (2000). *Απλά πειράματα χημείας με υλικά καθημερινής χρήσης*. Εκδόσεις Πατάκη.

Αθήνα.

Μάντελ, Μ. (2000). *Απλά επιστημονικά πειράματα με υλικά καθημερινής χρήσης*. Εκδόσεις

Πατάκη. Αθήνα.

Μουρ, Ο. (1997). *Επιστημονικά πειράματα για παιδιά και νέους*. Εκδόσεις Αναστασιάδη. Αθήνα

ντε Βρις, Λ. (1987). *Το πρώτο, το δεύτερο και τρίτο βιβλίο των πειραμάτων*. Νεανική βιβλιοθήκη,

Εκδόσεις Καστανιώτη. Αθήνα.

Πιερράτος, Θ. (2019). *Καταραμένη Φυσική. Το κυνήγι των μυστικών του Σύμπαντος*. Εκδόσεις Πηγή.

EM61 ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM61	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10959		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτήτριες/τές να είναι σε θέση, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος να έχουν οικειοποιηθεί και εκπαιδευτεί στην χρήση διαφόρων διδακτικών προσεγγίσεων ώστε να μπορούν να τις ενσωματώσουν στο σχεδιασμό, οργάνωση, εφαρμογή και αξιολόγηση σχολικών προγραμμάτων αειφορίας, κατάλληλων για παιδιά ηλικίας 6 έως 12 ετών.

Γενικές Ικανότητες

Συνεργατική μάθηση
 Διεπιστημονική εργασία
 Κριτική και αναλυτική σκέψη
 Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
 Δημιουργική χρήση νέων τεχνολογιών
 Δημόσια έκθεση και υποστήριξη ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Γενικές αρχές και φιλοσοφία των προγραμμάτων ΠΕ * Σκοποί και στόχοι τους * Ομάδα διεξαγωγής του προγράμματος - Παιδαγωγική ομάδα * Μέθοδος project * Πρακτική άσκηση σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης προγράμματος ΠΕ από τις ομάδες εργασίας των φοιτητριών/τών * Επιλογή θέματος * Καταμερισμός εργασιών * Ανάλυση επιμέρους θέματος * Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών * Επισκέψεις πεδίου * Δημιουργία ψηφιακής ιστορίας * Δημιουργία βίντεο για την αξιολόγηση του μαθήματος * Δημοσίευση κειμένου σε έντυπο ή/και ηλεκτρονικό τύπο * Πραγματοποίηση περιβαλλοντικής δράσης * Δημόσια παρουσίασή τους σε έκθεση στο τέλος του εξαμήνου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις - πρακτική εξάσκηση - εφαρμογή στο πεδίο - προσομιώσεις - παιχνίδια, μικροδιδασκαλίες, διδασκαλία σε πραγματική τάξη.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία και στις Εξετάσεις.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ώρες διδασκαλίας	39
	Προετοιμασία για τις εβδομαδιαίες εργασίες	40
	Δημιουργία ψηφιακών ιστοριών	15
	Οργάνωση και πραγματοποίηση περιβαλλοντικής δράσης	15
	Δημοσίευση σε έντυπο ή/και ηλεκτρονικό τύπο	10
	Αξιολόγηση	1
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> i. Συμμετοχήστομάθημα (20%), ii. Παραδοτέα εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (20%), iii. Πραγματοποίησηδράσης (30%), iv. Ανάπτυξη και κατασκευή ψηφιακής ιστορίας (20%) v. Δημοσίευση σε έντυπο ή/και ηλεκτρονικό τύπο (10%). 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Digital Storytelling: An empirical study of the impact of digital storytelling on pre-service teachers' self-efficacy and dispositions towards educational technology - EdITLib Digital Library. (n.d.). Retrieved July 24, 2014, from <http://www.editlib.org/noaccess/30458/>
- DIGITAL STORYTELLING: Training Pre-service Teachers to Use Digital Storytelling Across the Curriculum - EdITLib Digital Library. (n.d.). Retrieved July 24, 2014, from <http://www.editlib.org/noaccess/27300/>
- Robin, B. R. (2008). Digital Storytelling: A Powerful Technology Tool for the 21st Century Classroom. *Theory Into Practice*, 47(3), 220-228. <http://doi.org/10.1080/00405840802153916>
- Shallcross Tony, Robinson John, Pace Paul, Wals Arjen, Bezzina Christopher, Niiranen - Niittyta Hanna, McDonnell Pat, Almeida Fatima Matos (2009). *Δημιουργώντας βιώσιμα σχολικά περιβάλλοντα*, Αθήνα, Επίκεντρο Α.Ε.. (κωδικός στον Εύδοξο: 14921).
- UNESCO (2006). Education for Sustainable Development Toolkit. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001524/152453eo.pdf>.
- UNESCO (2012). Education for Sustainable Development Sourcebook. Available at <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002163/216383e.pdf>.
- UNESCO. Teaching and learning for a sustainable future. A multimedia teacher education programme. Available at <http://www.unesco.org/education/tlsf>.
- Αναστασία Δημητρίου (2009). *Η περιβαλλοντική Εκπαίδευση: περιβάλλον αειφορία*, Επίκεντρο, ISBN: 978-960-458-214-3. (κωδικός στον Εύδοξο: 15129)
- Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>

(2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1 Σεπτεμβρίου 2018.

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (2011). Νέο πρόγραμμα Σπουδών για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη - Οδηγός Εκπαιδευτικού. Διαθέσιμο στο <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>, (2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Β. Οδηγοί για τον Εκπαιδευτικό, Επιστημονικό Πεδίο: Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη), προσπελάθηκε 1 Σεπτεμβρίου 2018.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002). ΔΕΠΠΣ - Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης διαθεματικών δραστηριοτήτων - Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο http://ebooks.edu.gr/info/cps/31depps_Peribalontikis.pdf, προσπελάθηκε 1 Σεπτεμβρίου 2018.

Πύλη Παιδαγωγικού Υλικού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Διαθέσιμο στο <http://www.env-edu.gr/>, προσπελάθηκε 1 Σεπτεμβρίου 2018.

EM63 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM63	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12069		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτήτριες/τές να είναι σε θέση, μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές και πτυχές της αειφορίας καθώς και την εφαρμογή της στις πολύπλευρες όψεις της καθημερινής ζωής.
Γενικές Ικανότητες
Συνεργατική μάθηση Διεπιστημονική εργασία Κριτική και αναλυτική σκέψη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Δημιουργική χρήση νέων τεχνολογιών Δημόσια έκθεση και υποστήριξη ιδεών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή - Η αειφορία γύρω μας: Από τη θεωρία στην πράξη ... και πίσω * Οικολογική υπέρβαση (overshoot) * Εισαγωγή στο Οικολογικό Αποτύπωμα (ΟΑ) * Το ατομικό μας Οικολογικό Αποτύπωμα (ΟΑ) * Αειφορία και Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ - SDGs) * Υδατικό αποτύπωμα * Οικολογικό αποτύπωμα και Δείκτες ανθρώπινης ανάπτυξης * Ενδογενεακή και διαγενεακή αλληλεγγύη * Κτίριο, ενέργεια και περιβάλλον * Τεχνικές προστασίας περιβάλλοντος με βάση τις αρχές αειφορίας * Κοινωνικές διαφοροποιήσεις και ζητήματα αειφορίας * Κοινωνική Αειφορία και Αγροδιατροφική αλυσίδα * Οικονομικές διαστάσεις της αειφορίας / Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη * Κυκλική και αλληλέγγυα οικονομία * Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και αειφορία * Προσκεκλημένοι ομιλητές (π.χ. ΜΟΔΙΠ, Γραφείο Περιβάλλοντος ΑΠΘ, κτλ)
--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διαλέξεις, προσομοιώσεις, συζήτηση σε ομάδες, δημόσια αντιπαράθεση (debate).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Ωρες διδασκαλίας	78
	Μελέτη εκπαιδευτικού υλικού και σχετικής βιβλιογραφίας	40
	Εξετάσεις	2
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Βαθμολογία στις τελικές εξετάσεις (100%).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Tyler, M., & Scott, S. (2018). Περιβαλλοντική Επιστήμη. ΤΖΙΟΛΑ & ΥΙΟΙ Α.Ε. (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59386824)

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (χ.η.). Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (*Sustainable Development Goals - SDGs*). Διαθέσιμο στο <https://ypen.gov.gr/stochoi-viosimis-anaptyxis-oie-sustainable-development-goals-sdgs/>

United Nations (n.d.). Sustainable Development Goals. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>

United Nations (n.d.) Make the SDGs reality. Available at: <https://sdgs.un.org>

Sustainable Development Solutions Network (n.d.) <http://www.unsdsn.gr>

EM67 ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM67	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, συνεργασίες με ομάδες φοιτητών/τριών, παρατήρηση και διδασκαλία σε σχολεία	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η ακαδημαϊκή προσέγγιση της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΠΤΔΕ έτσι ώστε να είναι ικανοί/ές (α) να προβληματιστούν αναφορικά με τα στερεότυπα, τις προκαταλήψεις και τις σιωπές της σχολικής ιστορίας για τη νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία και (β) να εμπλουτίσουν και να εναρμονίσουν ιστοριογραφικά το μάθημα της ιστορίας που θα κληθούν να διδάξουν στο ελληνικό σχολείο. Ειδικότερα με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

4. Να γνωρίζουν τα σημαίνοντα ιστορικά φαινόμενα της νεότερης και σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.
5. Να προσεγγίσουν τη νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία από την πλευρά της ιστοριογραφίας και των ιστορικών σπουδών και να προβληματιστούν για τις κυρίαρχες ιστορικές εκδοχές της περιόδου έτσι όπως αυτές διδάσκονται στο σχολείο ή διαχέονται στο δημόσιο χώρο της ιστορίας
6. Να συμπληρώσουν τα κενά της σχολικής ιστορικής γνώσης και να προσεγγίσουν θέματα της σύγχρονης ιστορίας που δεν διδάχθηκαν στο σχολείο
7. Να συνδέσουν τις ιστορικές εξελίξεις στην Ελλάδα με τις γενικότερες βαλκανικές, ευρωπαϊκές ή και διεθνείς εξελίξεις
8. Να αναβαθμίσουν τις αναπαραστάσεις τους για το παρελθόν και την ιστορία
9. Να ανακαλύψουν την αξία της πολυπρισματικότητας στη μελέτη των ιστορικών φαινομένων Να προσδιορίζουν κεντρικές έννοιες και όρους της θεωρίας και πράξης της διδασκαλίας και να αναγνωρίζουν τις ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις των όρων αυτών.
10. Να εφαρμόζουν μεθόδους διερεύνησης της διαδικασίας της διδασκαλίας και των δομικών της παραγόντων.
11. Να διακρίνουν τις διαφορετικές και εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις, τις μεθόδους καθώς και τις μορφές σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης του διδακτικού έργου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο:

Το μάθημα αναπτύσσεται στις ακόλουθες ενότητες:

1. Η περίοδος της οθωμανικής κυριαρχίας: οι μεγάλοι συγκροτητικοί μύθοι για την εποχή. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας, μέσα από ντοκουμέντα, θίγονται οι αντιλήψεις: (α)της ενιαίας στο χώρο και στο χρόνο εποχής (β)της κάθετα διαχωρισμένης κοινωνίας στη βάση του θρησκευματος (γ)της περιόδου ως εποχής απόλυτου σκότους (δ)της αναπαράστασης των κυριαρχούμενων ελληνορθόδοξων πληθυσμών.
2. Η ελληνική επανάσταση: τα ερωτήματα της ιστοριογραφίας αναφορικά με την επανάσταση. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας θίγονται τα θέματα της προετοιμασίας της επανάστασης, των ιδεών και των κοινωνικών ομάδων που έδρασαν για την επανάσταση καθώς και του ρόλου καθεμιάς εξ αυτών καθώς και των εμφυλίων πολέμων στη διάρκεια της επανάστασης
3. Βαλκάνια και Βαλκανικοί Πόλεμοι. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας προσεγγίζεται το ζήτημα του σχηματισμού των βαλκανικών κρατών καθώς και των μεταξύ τους ανταγωνισμών, ενώ γίνεται ιδιαίτερη μνεία για την πρόσληψη των Βαλκανίων από τη Δύση και την επίδραση που ασκεί η Δύση στη βαλκανική διαμόρφωση. Οι Βαλκανικοί πόλεμοι εξετάζονται υπό το πρίσμα των εξελίξεων που οδήγησαν σ' αυτούς καθώς και των επιπτώσεων τους τόσο για την περιοχή όσο και για την Ευρώπη.
4. Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, η μικρασιατική εκστρατεία και η έξοδος: Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας, μελετάται ο Α' παγκόσμιος πόλεμος κυρίως αναφορικά με τα παράδοξα που αναδεικνύονται από τις ιστοριογραφικές προσεγγίσεις του. Η αιτιότητα του πολέμου, η αποδοχή του από την κοινή γνώμη της εποχής, οι αυταπάτες για τη διάρκειά του καθώς και αυτή καθαυτή η διάρκεια και οι απώλειες συνιστούν ερωτήματα διερεύνησης. Στη συνέχεια, έχει σειρά ο μικρασιατικός πόλεμος ο οποίος εντάσσεται τόσο στο πλαίσιο της εκατέρωθεν εθνικής ιδεολογίας και των ελληνο-οθωμανικών σχέσεων της εποχής όσο και στον ευρωπαϊκό του περιβάλλον.
5. Μεσοπόλεμος: Η ενότητα αφιερώνεται στην άνοδο των ολοκληρωτικών καθεστώτων στην Ευρώπη. Η κρίση του 1929 προηγείται και ακολουθούν οι επιπτώσεις της κρίσης στην Ευρώπη. Ο φασισμός στην Ιταλία, ο ναζισμός στη Γερμανία, ο Φρανκισμός στην Ισπανία και η δικτατορία του Μεταξά συνιστούν στη συνέχεια ιδιαίτερες περιπτώσεις μελέτης
6. Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος, αντίσταση και εμφύλιος πόλεμος. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας, διαγράφεται αρχικά η πορεία προς τον πόλεμο από την πλευρά της ναζιστικής Γερμανίας και η αδράνεια των δημοκρατικών κυβερνήσεων της Ευρώπης καθώς και στο ακραίο αντισημιτισμό. Στη συνέχεια, δίνεται έμφαση στις καθοριστικές για την έκβαση του πολέμου εξελίξεις καθώς και στις μεγάλες συμφωνίες μεταξύ των τριών μεγάλων ηγετών. Κατόπιν, η μελέτη επικεντρώνεται στη Ελλάδα αναφορικά με την αντίσταση και τον εμφύλιο πόλεμο
7. Τα μεταπολεμικά χρόνια: Η ενότητα επικεντρώνεται στο μετεμφυλιακό κράτος και στις συνθήκες που επικράτησαν στην Ελλάδα από το τέλος της δεκαετίας του 1940 έως και την

κατάλυση του δημοκρατικού πολιτεύματος το 1967. Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας αναδεικνύονται τα πολλαπλά κέντρα της εξουσίας στην Ελλάδα: ο στρατός, οι παρακρατικές οργανώσεις, το παλάτι, η κυβέρνηση και οι διακριτοί τους ρόλοι για τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Η ενότητα παρακολουθεί τις πολιτικές και κοινωνικές κυρίως εξελίξεις της δεκαετίας του 50 και του 60 στην Ελλάδα μέχρι την κατάλυση της δημοκρατίας και την επιβολή της δικτατορίας του 1967.

8. Δικτατορία και Μεταπολίτευση: Η ενότητα διατρέχει τα χρόνια της δικτατορίας στην Ελλάδα και επικεντρώνεται στη Μεταπολίτευση όπου γίνεται αναφορά στις διαφορετικές προσεγγίσεις για τον προσδιορισμό και τη διάρκεια της Μεταπολίτευσης καθώς και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιόδου: τον εκδημοκρατισμό, τα πολιτικά κόμματα, τα νέα πολιτικά υποκείμενα και νέα κινήματα με έμφαση στο κίνημα της νεολαίας και το φεμινιστικό κίνημα.

Οργάνωση - Μεθοδολογία: Τα βασικά στοιχεία οργάνωσης και διεξαγωγής του μαθήματος συμπεκνώνονται στα ακόλουθα:

6. Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις και συζητήσεις που εξοικειώνουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τις πρόσφατες ιστοριογραφικές εξελίξεις για τη νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία.
7. Προβλέπει, επίσης, την ένταξη ιστορικών πηγών για την προσέγγιση των σχετικών ιστορικών φαινομένων. Οι πηγές δεν είναι μόνον γραπτές αλλά επιδιώκεται η αξιοποίηση όλων των μορφών των ιστορικών πηγών με έμφαση το φιλμ και τις προφορικές μαρτυρίες. Οι ιστορικές πηγές επιλέγονται και με κριτήριο την πολυπρισματική θεώρηση της ιστορικής περιόδου. Οι ιστορικές πηγές συνιστούν κεντρικό μέρος των μαθημάτων και γίνονται αντικείμενο συλλογικής ανάγνωσης και ερμηνείας από τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.
8. Ταυτόχρονα, το μάθημα βασίζεται στη συμμετοχή των φοιτητών/τριών με εργασίες που προϋποθέτουν την ενεργό εμπλοκή τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	30
	Εκπόνηση εργασίας	30
	Εξετάσεις	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση λαμβάνεται υπόψη: η συμμετοχή και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που	

	<p>τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων και αφορούν κατά κύριο λόγο την κριτική ανάγνωση των ιστορικών πηγών.</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται είτε η παράδοση εργασίας είτε η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή ή σε προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Δερτιλής, Γ. (2020). Επτά πόλεμοι: Τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις. Αθήνα:

Δαρδανός Λιάκος, Α. (2020). Ο ελληνικός 20^{ος} αιώνας. Αθήνα : Πόλις.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Αλβανός, Ρ. (2019). Σλαβόφωνοι και Πρόσφυγες. Αθήνα: Επίκεντρο

Βερέμης, Θ. (2013). Ιστορία των ελληνοτουρκικών σχέσεων 1453-2005. Αθήνα :

Εκδόσεις Ι. Σιδέρης

Βερέμης, Θ. (2016). Βαλκάνια: Ιστορία και κοινωνία : Ένα πολύχρωμο υπόδειγμα εθνικισμού. Αθήνα : Αλεξάνδρεια,

Βερέμης, Θ. (2020). 21 ερωτήσεις και απαντήσεις για το '21,.Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βούλγαρης, Γ. (2008). Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης, 1974-1990. Αθήνα: Θεμέλιο.

Κρεμμύδας, Β. (2012). Σύντομη Ιστορία του Ελληνικού Κράτους. Αθήνα:

Καλλιγράφος

Κρεμμύδας, Β. (2016). Η ελληνική επανάσταση του 1821. Αθήνα: Gutenberg-Δαρδανός

Κωστής, Κ. (2013). Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας. Η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους, 18ος -21ος αιώνας. Αθήνα: Πόλις

Λεμονίδου, Ε. (2020). Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, 1914-1918. Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της Εστίας.

Μαζάουερ, Μ. (2008). Τα Βαλκάνια. Αθήνα: Πατάκης

Μανιτάσκης, Α. (2020). Στο λυκόφως της Μεταπολίτευσης. Αθήνα:

Επίκεντρο Μαρατζίδης, Ν. (2014). Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας.

Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Μασούρα, Ε και άλ. (2008). Μνήμες και λήθη του ελληνικού εμφυλίου πολέμου.

Αθήνα: Επίκεντρο.

Παναγιωτόπουλος Β.(επιμ.) 2003, Ιστορία του Νέου Ελληνισμού,10 τόμοι, Αθήνα:

Ελληνικά Γράμματα

Ρεπούση, Μ. (2012). Τα Μαρασλειικά. Αθήνα: Πόλις

Ροτζώκος Ν. (1997), Επανάσταση και εμφύλιος στο εικοσιένα, Αθήνα :

Πλέθρον Χάρτ, Λ. (2015). Ιστορία του Β' παγκοσμίου πολέμου. Αθήνα:

Μπαλιάτσας.

Χατζηιωσήφ Χ. (επιμ.) (2003). Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα, Αθήνα:

Βιβλιόραμα

Burns E.M.(2006), Ευρωπαϊκή Ιστορία. Ο Δυτικός Πολιτισμός. Νεότεροι Χρόνοι,

Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Close D.(2006), Ελλάδα 1945-2004, εκδ. Θύραθεν

Glogg, R. (2015). Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας. Αθήνα: Μάμαλης.

Hett. B-C, (2019). Ο θάνατος της δημοκρατίας. Η πτώση της Βαϊμάρης και η άνοδος του ναζισμού. Αθήνα: Διόπτρα

Vinet, Fr. (2020). Η μεγάλη γρίπη του 1918. Αθήνα: Μεταίχμιο

EM70 ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM70	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ: ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2523		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές:

- Θα έχουν κατανοήσει τη θεωρία τη σχετική με την επίλυση προβλήματος όπως αυτή εδραιώθηκε από τον Pólya,
- Θα είναι σε θέση να επιλέξουν και να εφαρμόζουν τεχνικές επίλυσης προβλήματος,
- Θα διατυπώνουν και θα ελέγχουν εικασίες
- Θα αναπτύξουν δεξιότητες στη μαθηματική επιχειρηματολογία,
- Θα συνδυάζουν όλες τις πιο πάνω ιδέες προκειμένου να δημιουργούν δικά τους προβλήματα
- Θα είναι σε θέση να καλλιεργούν ένα ανακαλυπτικό πνεύμα στους μαθητές τους μέσα από την επίλυση κατάλληλα σχεδιασμένων προβλημάτων

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Λήψη αποφάσεων
 Ομαδική εργασία
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος θα διαπραγματευτούν οι πιο κάτω έννοιες:

- Η έννοια του προβλήματος. Κατηγοριοποίηση προβλημάτων. Ασκήσεις vs Προβλήματα.
- Closed vs Open ended problems.

- Βήματα Επίλυσης Polya.
- Ευρετικές στην Επίλυση Προβλήματος.
- Μαθηματική Μοντελοποίηση.
- Μαθηματική Επιχειρηματολογία - Απόδειξη.
- Ο Πειραματισμός στην επίλυση προβλήματος.
- Το θέμα του ελέγχου στην επίλυση προβλήματος.
- Problem Posing (Δημιουργία Προβλήματος).
- Δημιουργικότητα στη μαθηματική σκέψη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (α) σε επίπεδο παρουσίασης της ύλης της παράδοσης και (β) σε επίπεδο απόκτησης δεξιοτήτων σχετικά με συγκεκριμένα λογισμικά που συνδέονται με τη διδασκαλία των μαθηματικών. Το υλικό είναι προσβάσιμο μέσω του E-learning και η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται για επικοινωνία με το σύνολο των φοιτητών του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις σχετικές με το μάθημα)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	23
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	8
	Συγγραφή εργασιών	8
	εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι συμπερασματική και πραγματοποιείται μέσω γραπτής τελικής εξέτασης. Η εξέταση περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυση προβλημάτων.</p> <p>Οι φοιτητές γνωρίζουν τον τρόπο και τα κριτήρια εξέτασης τόσο μέσα από την ενημέρωση στα πλαίσια των παραδόσεων όσο και από τη σελίδα του μαθήματος στο E-learning.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)
 Επίλυση Προβλήματος στα Μαθηματικά (Γ. Μαμωνά-Downs & Ι. Παπαδόπουλος),
 Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017, Ηράκλειο. ISBN: 978-960-524-483-5
- Β. Συνιστώμενη βιβλιογραφία
 Aufmann, R. N., Lockwood, J., Nation, R. D., & Clegg, D. K. (2012). Mathematical Excursions. Brooks/Cole Publishing Company.
 Bello, I., Britton, J. R., & Kaul, A. (2009). Topics in contemporary mathematics. Brooks/Cole Publishing Company.

- Brodie, K. (2010). Teaching mathematical reasoning in secondary schools. New York: Springer.
- Brown, S. & Walter, M. (2005, 3rd edition). The Art of Problem Posing. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Fosnot, C. T., & Dolk, M. (2002). Young Mathematicians at Work: Constructing Fractions, Decimals and Percents. Portsmouth, N. H.: Heinemann Press.
- Hopkins, C., Pope, S., & Pepperell, S. (2006). Understanding primary mathematics. London: David Fulton Publishers.
- Kaur, B., & Har, Y. B. (2009). Mathematical Problem Solving Yearbook 2009, Association of Mathematics Educators. Singapura: World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.
- Kennedy, L. M., Tipps, S., & Johnson, A. (2008). Guiding children's learning of mathematics. Wadsworth Publishing Company.
- Koshy, V., Ernest, P., & Casey, R. (Eds.) (2000). Mathematics for primary teachers. New York: Routledge.
- Krantz, S. G. (1997). Techniques of problem solving. Providence, Rhode Island: American Mathematical Society.
- Mason, J., Burton, L., & Stacey, K. (1982). Thinking Mathematically. London: Addison Wesley.
- Mink, D., & Earlene, J. (2009). Strategies for Teaching Mathematics. Shell EducationPub.
- Polya, G. (1945). How to solve it. Princeton University Press.
- Polya, G. (1981). Mathematical Discovery: on understanding, learning, and teaching problem solving. Academic Press: New York.
- Polya, G. (1990). Mathematics and plausible reasoning, Volume 1: Induction and analogy in mathematics. Princeton University Press.
- Polya, G. (1990). Mathematics and plausible reasoning, Volume 2: Patterns of Plausible Inference. Princeton University Press.
- Smith, K. (2012, 12th edition). The Nature of Mathematics. CA: Brooks/Cole, Thomson Learning Inc.
- Silver, E. A. (1985). Teaching and learning problem solving: Multiple research perspectives. L. Erlbaum Associates.
- Wickelgren, W. A. (1995). How to solve mathematical problems. New York: Dover Publications.
- Zeits, P. (1999). The art and craft of problem solving. New York: John Wiley
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Educational Studies in Mathematics
 Journal for Research in Mathematics
 Education Journal of Mathematical
 Behavior Mathematics Education
 Research Journal Mathematical Thinking and Learning
 International Journal of Mathematical Education in Science and Technology
 International Journal of Science and Mathematics Education
 Journal of Mathematics Teacher Education
 Science & Education
 Mediterranean Journal for Research in Mathematics
 Education For the Learning of Mathematics
 The International Journal for Technology in Mathematics Education ZDM
 Technology, Knowledge and learning

EM71 ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM71	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι ικανοί να οργανώνουν μαθήματα Φυσικών Επιστημών στο δημοτικό σχολείο με στόχο την καλλιέργεια γνώσεων και την ανάπτυξη στάσεων και κομβικών ικανοτήτων για τον κόσμο της καθημερινής τους ζωής.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζονται οι σημερινές τάσεις των προγραμμάτων σπουδών των Φυσικών Επιστημών που στοχεύουν στην ανάπτυξη γνώσεων και στην καλλιέργεια κομβικών ικανοτήτων και επιθυμητών στάσεων για την καθημερινή ζωή των μελλοντικών πολιτών. Ακολουθεί η παρουσίαση μοντέλων διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών που στοχεύουν στην επίτευξη των τριών παραπάνω για το σύνολο των μαθητών.

Τα μοντέλα αυτά διδασκαλίας αποτελούν διάφορα επίπεδα της διερευνητικής διδασκαλίας, από την επιβεβαιωτική και την δομημένη διερεύνηση έως την ανοιχτή διερεύνηση, στα όποια εμπλέκεται τόσο η διδασκαλία του περιεχομένου όσο και η διδασκαλία και εφαρμογή

της μεθοδολογίας των Φυσικών Επιστημών με στόχο την ανάπτυξη στους μαθητές γνώσεων, κομβικών ικανοτήτων και στάσεων που θα τις χρησιμοποιούν στο καθημερινό τους περιβάλλον. Τα παραπάνω μοντέλα εφαρμόζονται για το σχεδιασμό της διδασκαλίας ύλης που συνήθως περιλαμβάνεται στα βιβλία του Δημοτικού Σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Ζητείται από τους φοιτητές να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν θέματα μεθοδολογίας των Φυσικών Επιστημών.</p> <p>Δίδονται μαθήματα από βιβλία Φυσικών Επιστημών του Δημοτικού και ζητείται από τους φοιτητές να σχεδιάσουν μάθημα διερευνητικής μορφής που θα καλλιεργεί στους μαθητές γνώσεις, κομβικές ικανότητες και στάσεις.</p> <p>Το είδος των θεμάτων παρουσιάζεται στους φοιτητές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Harlen, W., & Elstgeest, J. (2005). UNESCO Διδασκαλία και Μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Αθήνα: Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Κουμαράς, Π. (2009). Διδακτική των Φυσικών Επιστημών: Ο πραγματικός κόσμος ως αντικείμενο και μέσο διδασκαλίας. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κουμαράς, Π., Πράμας, Χ., & Σταμπούλη, Μ. (2010). Προγράμματα σπουδών Φυσικών Επιστημών στην κατεύθυνση γνώσεις και ικανότητες για τη ζωή (Τόμος 1). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

EM72 ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM72	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες:

- Να καταρτιστούν σε θεωρητικό επίπεδο με γνώσεις εννοιών των Φυσικών Επιστημών που περιλαμβάνονται, συνήθως, στα αναλυτικά προγράμματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Να ενημερωθούν για τις ιδέες των μαθητών/τριών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών.
- Να εκτεθούν στην εξέλιξη στον χρόνο βασικών εννοιών των Φυσικών Επιστημών και να αναγνωρίσουν τον μηχανισμό της αιτιότητας και του αιτιακού συλλογισμού ως γενεσιουργό σχήμα πολλών από τις καταγεγραμμένες αρχικές απόψεις παιδιών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και φοιτητών/φοιτητριών.

Γενικές Ικανότητες

Στο πλαίσιο του μαθήματος επιδιώκεται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να αναπτύξουν τις παρακάτω ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις:

- Να αναζητούν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες, ανατρέχοντας σε βιβλιογραφικές πηγές είτε ηλεκτρονικές είτε χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες
- Να εργάζονται αυτόνομα αλλά και ομαδικά
- Να συγγράφουν αυτόνομες και ομαδικές εργασίες
- Να ασκηθούν στην άσκηση επικοινωνιακής κριτικής και αυτοκριτικής
- Να προάγουν ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή σε βασικές έννοιες που συνήθως περιλαμβάνονται στα αναλυτικά προγράμματα του δημοτικού σχολείου με σκοπό να παράσχει στους μελλοντικούς δασκάλους και δασκάλες τη δυνατότητα να οργανώσουν διδασκαλίες που θα παίρνουν υπόψη τους πιθανά μονοπάτια της σκέψης των μαθητών και των μαθητριών τους.

Η εισαγωγή των εννοιών συνοδεύεται από την παρουσίαση της εξέλιξης στον χρόνο των εννοιών των Φυσικών Επιστημών, από την αδιαμόρφωτη έννοια «Δύναμη» του 17ου αιώνα στις έννοιες Δύναμη, Ορμή, Πίεση, Ενέργεια και Ισχύς του 19ου αιώνα. Στη διδασκαλία αναδεικνύονται οι υπάρχουσες απόψεις των φοιτητών και φοιτητριών για τις διδασκόμενες έννοιες και την ερμηνεία φαινομένων των Φυσικών Επιστημών που σχετίζονται με αυτές. Δείχνεται ότι η γραμμική αιτιότητα είναι κοινό γενεσιουργό αίτιο πολλών από τις καταγραμμένες απόψεις μαθητών και φοιτητών. Γίνεται σύγκριση των απόψεων αυτών με τις απόψεις που υπήρχαν στην Ιστορία της Φυσικής. Παρουσιάζεται η αιτιότητα ως το κυρίαρχο ερμηνευτικό σχήμα των αρχικών απόψεων των φοιτητών. Στη διδασκαλία αναδεικνύεται η ανάγκη εισαγωγής της κάθε έννοιας και η διαφοροποίησή της από άλλες σχετιζόμενες με αυτήν καθώς και ο τρόπος που συνδέονται μεταξύ τους.

Οι βασικές Ενότητες που διδάσκονται είναι:

- Δύναμη
- Δύναμη και κίνηση
- Ορμή
- Σχέση ορμής και δύναμης
- Πίεση
- Σχέση δύναμης και πίεσης
- Ενέργεια
- Ισχύς
- Σχέση ενέργειας και ισχύος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές <ul style="list-style-type: none"> • απαντούν σε ερωτήσεις Φυσικής για τις οποίες έρευνες έχουν αναδείξει ότι υπάρχουν ανθεκτικές εναλλακτικές απαντήσεις 	

- Σε φωτοτυπημένες σελίδες βιβλίων Φυσικών Επιστημών του Δημοτικού αναγνωρίζουν λάθη Φυσικής

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουμαράς, Π.(2015). *Μονοπάτια της σκέψης στον κόσμο της Φυσικής*. Αθήνα. Gutenberg (Κωδικός Εύδοξος: 50658803).
- Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:
- Arons, A. (1992). *Οδηγός διδασκαλίας της Φυσικής*. Εκδόσεις Τροχαλία. Αθήνα.
- Butterfield, H. (1988). *Η καταγωγή της σύγχρονης επιστήμης (1300-1800)*. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Αθήνα.
- Crombie, A. C. (1992). *Από τον Αυγουστίνο στον Γαλιλαίο. Τόμος Β΄: Η επιστήμη στον όψιμο Μεσαίωνα και στις αρχές των νέων χρόνων*. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Αθήνα.
- Driver R., Guesne E. & Tiberghien A. (1993). *Οι ιδέες των παιδιών στις Φυσικές Επιστήμες*. Εκδόσεις Ενωση Ελλήνων Φυσικών, Τροχαλία. Αθήνα.
- Driver, R., Squires A., Rushworth P. & Wood-Robinson V. (2000). *Οικο-δομώντας τις έννοιες των Φυσικών Επιστημών. Μια παγκόσμια σύνοψη των ιδεών των μαθητών*. Εκδόσεις Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός. Αθήνα.
- Grant, E. (1994). *Οι Φυσικές Επιστήμες τον Μεσαίωνα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Ηράκλειο.
- Hankins, T. (1998). *Επιστήμη και διαφωτισμός*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Ηράκλειο.
- Hawking, S. (2004). *Στους ώμους γιγάντων*. Εκδόσεις Τραυλός. Αθήνα.
- Hewitt, P. (2004). *Οι Έννοιες των Φυσικών Επιστημών*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης

EM73 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM73	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ: ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου, επιστημονικής περιοχής και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6234		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Ο σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να οικοδομήσουν μια πληρέστερη εικόνα ή να ανασυγκροτήσουν την ήδη υπάρχουσα για τον εκπαιδευτικό και το έργο του. Στο μάθημα εξετάζονται θεωρητικές προσεγγίσεις, μελέτες και εμπειρικές έρευνες για τον ρόλο και το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, ακόμη αναλύονται βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν το έργο του.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα:

1. Γνωρίζουν το αντικείμενο της Παιδαγωγικής επιστήμης
2. Κατανοήσουν βασικές διαδικασίες και όρους της Παιδαγωγικής
3. Γνωρίζουν τον ρόλο, την ταυτότητα και το επάγγελμα εκπαιδευτικός
4. Γνωρίζουν τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν τον εκπαιδευτικό και το έργο του
5. Ανασυγκροτήσουν τη βιωματικά διαμορφωμένη αναπαράστασή τους για τον εκπαιδευτικό
6. Διαμορφώσουν ως μέλλοντες εκπαιδευτικοί μια κριτική κατανόηση για τον εκπαιδευτικό και το έργο του

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται τόσο θεωρητικά όσο και εμπειρικά (μέσα από την επεξεργασία σχετικών μελετών/ ερευνών) τα εξής θέματα:

1. Η Παιδαγωγική ως η επιστήμη της εκπαίδευσης μέσα από το έργο των Herbart, Dewey και Freire.
2. Η διδασκαλία
3. Ο ρόλος, η ταυτότητα και το επάγγελμα του/της εκπαιδευτικού
4. Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και οι όροι εργασίας τους
5. Η κουλτούρα της σχολικής μονάδας
6. Ο/Η εκπαιδευτικός ως διανοούμενος/η
7. Ο/Η εκπαιδευτικός ως ερευνητής/ήτρια και η Έρευνα Δράσης
8. Οι θέσεις του Paulo Freire για το σχολείο, τη διδασκαλία, τον εκπαιδευτικό και τα «ουσιαστικά προσόντα» των προοδευτικών εκπαιδευτικών
9. Το προφίλ του/της εκπαιδευτικού στο σύγχρονο σχολείο από τη σκοπιά του μαθητή και της μαθήτριας
10. Η ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από την επαγγελματική τους σταδιοδρομία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	33
	Συγγραφή εργασίας/εργασιών	6
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική (στο πλαίσιο της συζήτησης και ανάλυσης των κειμένων που μελετώνται ή της συζήτησης που ακολουθεί τη διάλεξη) και τελική/συμπερασματική (με βάση τα θέματα της γραπτής εξέτασης στην εξεταστική περίοδο). Η τελική/συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση θέματα που είναι:</p> <p>1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου</p> <p>Τα κριτήρια για την τελική/συμπερασματική αξιολόγηση είναι:</p> <p>Η ακρίβεια των όρων, η λογική συνέπεια, η ορθότητα και η πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην επίλυση προβλήματος είτε στην απάντηση της ανοικτής ερώτησης. Η απάντηση και στους δύο τύπους θεμάτων βασίζεται σε ζητήματα, προβλήματα, θέσεις και</p>	

	<p>οπτικές που αναδείχτηκαν κατά τις διαλέξεις. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν προσεγγίσει τα παραπάνω τόσο θεωρητικά όσο και μέσω της μελέτης κειμένων, άρθρων, ερευνητικών εργασιών στις διαλέξεις.</p> <p>Τα κριτήρια, οι μέθοδοι και ο τρόπος της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών αναφέρονται στο πρώτο μάθημα αλλά και κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Freire, P. (2009). Δέκα Επιστολές προς Αυτούς που Τολμούν να Διδάσκουν, 2η έκδ. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο. (1^η επιλογή)

Day, C. (2003). Η Εξέλιξη των Εκπαιδευτικών, Αθήνα: τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός. (2^η επιλογή)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

«Καθήκοντα και Αρμοδιότητες των Εκπαιδευτικών-Διδασκόντων»

(Καθηκοντολόγιο Εκπαιδευτικών, άρθρο 38 βάσει παρ. 8, αρθρ. 13 και άρθρο 55, Ν. 1566/85)

Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B. (2001). Οι Εκπαιδευτικοί Ερευνούν το Έργο τους. Μια Εισαγωγή στις Μεθόδους της Έρευνας Δράσης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ball, S. (2021) *Ο Foucault η εξουσία & η εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Giroux, H. (2004). Οι Εκπαιδευτικοί ως Διανοούμενοι της Αλλαγής. Ρωγμές εν τάξει, τχ. 15, σσ. 61-64.

Giroux, H. & Aronowitz, S. (2010) Η Διδασκαλία και ο Ρόλος του Αναμορφωτή Διανοούμενου. Στο Π. Γούναρη & Γ. Γρόλλιος (Επιμ.), *Κριτική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Gutenberg.

McBeath, J. (2001). «Ο Καλός Δάσκαλος», από το βιβλίο του *Η Αυτοαξιολόγηση στο Σχολείο. Ουτοπία και Πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Neave, G. (2001). *Οι Εκπαιδευτικοί. Προοπτικές για το Εκπαιδευτικό Επάγγελμα στην Ευρώπη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ντιούι, Τζ. (1982). *Το Σχολείο και η Κοινωνία*. Αθήνα: Γλάρος.

Βάσσος, Μ., Γεωργίου, Β., Τομαράς, Ν. & Τζιγκού, Ε. (1996). Προτάσεις για τη δημιουργία ενός νέου προφίλ του εκπαιδευτικού. *Εκπαιδευτική κοινότητα*, τχ. 40, σσ. 18-20.

Γκότοβος, Α. (1985). «Εκπαιδευτική Πράξη και Αυτοαντίληψη του Εκπαιδευτικού», από το βιβλίο του *Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση*, Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.

Γρόλλιος, Γ. & Τζήκας, Χ. (2002). *Ηγεμονία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική. Το Επιστημονικόν Βήμα του Διδασκάλου (1953-1967)*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού στο Μετανεωτερικό Σχολείο: Προσδοκίες, προοπτικές, όρια*. Αθήνα: Gutenberg.

Καρακατσάνη, Δ. (2012). *Εκπαιδευτική Θεωρία και Διδακτική Πράξη στη Μεταπολεμική Ελλάδα. Μια Κοινωνική Ιστορία της Διδασκαλίας και του Διδασκαλικού Επαγγέλματος*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Κοντονή, Α. (1997). *Το Νεοελληνικό Σχολείο και ο Πολιτικός Ρόλος των Παιδαγωγικών Συστημάτων*. Αθήνα: Κριτική.

Λιάμπας, Τ. (2017). *Η Εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης*. Στο Α. Αϊδίνης (Επιμ.), *Bryan, A. Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg.

Ματσαγγούρας, Η. (1999). *Η Κουλτούρα της Σχολικής Μονάδας ως Ρυθμιστικός Παράγοντας Αποτυχίας και Αποκλεισμού*. Στο Χ. Κωνσταντίνου και Γ. Πλειός (Επιμ.), *Σχολική Αποτυχία και Κοινωνικός Αποκλεισμός*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μαυρογιώργος, Γ. (1992). «Μύθοι για τη Διδασκαλία», από το βιβλίο του Εκπαιδευτικοί και Διδασκαλία. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.

Μυλωνάς, Θ. (1993). Αλλαγές του Ρόλου του Εκπαιδευτικού στην Ελλάδα (1840-1990). Σύγχρονη εκπαίδευση, τχ. 68, σσ. 29-37.

Μιälaret., G. (Επιμ.) (1996). Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής. Αθήνα: τυπωθήτω Γιώργος Δαρδανός.

Πρωτονοτάριου, Σ. και Χαραβιτσιδης, Π. (2008). 132ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών: Προσπάθειες για την Εκπαίδευση και την Ένταξη όλων των Παιδιών στο Σχολείο. Στο Τζέλα Βαρνάβα-Σκούρα (Επιμ.), Παιδαγωγικές δράσεις και Διδακτικές προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικό Περιβάλλον. Αθήνα: Ντουντούμης.

Reble, A. (1990). Ιστορία της Παιδαγωγικής. Αθήνα: Παπαδήμας

Φράγκος, Χ. (1984). Ψυχοπαιδαγωγική. Αθήνα: Gutenberg.

Φράγκος, Χ. (1993). Η Σύγχρονη Διδασκαλία. Αθήνα: Gutenberg.

Φρειδερίκου, Α. & Φολερού - Τσερούλη, Φ. (1991). Οι Δάσκαλοι του Δημοτικού Σχολείου. Αθήνα: Ύψιλον.

Φρυδάκη, Ε. (2015). Η Επαγγελματική Ταυτότητα του Εκπαιδευτικού και το Μέλλον της Διδασκαλίας. Αθήνα: Κριτική

Χαραβιτσιδης, Π. (2013). Χτίζοντας ένα Δημοκρατικό και Ανθρώπινο Σχολείο. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ακόμη, προτείνονται άρθρα, κείμενα/αποσπάσματα βιβλίων / video που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα e-learning του μαθήματος

EM75 ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM75	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΥΧΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο/Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=5681		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν το φαινόμενο της σχολικής αποτυχίας • Να αντιληφθούν την πολυπλοκότητά του • Να γνωρίσουν παράγοντες που συντελούν στην εμφάνιση και αναπαραγωγή του • Να αναζητήσουν λύσεις • Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα για εξέταση γενικότερων εκπαιδευτικών ζητημάτων • Να καταρτιστούν θεωρητικά για τη μελλοντική τους σταδιοδρομία ως δάσκαλοι
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος εξετάζεται το φαινόμενο της σχολικής αποτυχίας. Παρέχονται ορισμοί του φαινομένου στις διάφορες διαστάσεις του κατά την ιστορική του διαδρομή. Η συζήτηση εμπλουτίζεται με παρεμφερή φαινόμενα και καταστάσεις, όπως του αναλφαριθμητισμού και της υποεκπαίδευσης. Αναλύονται επιμέρους δείκτες (σχολική διαρροή, κακές σχολικές επιδόσεις, στασιμότητα), στους οποίους συνίσταται η σχολική αποτυχία. Παράλληλα, καταδεικνύονται και σχολιάζονται επιπλέον

παράγοντες, που φέρονται στη βιβλιογραφία ότι συνδιαμορφώνουν την κατάσταση και ταυτόχρονη διαδικασία της σχολικής αποτυχίας. Μελετώνται, για παράδειγμα, θέματα που αφορούν στη γενικότερη λειτουργία και οργάνωση του σχολείου, στους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, καθώς και στη σημασία της σχέσης του σχολείου με την κοινωνία. Αναλύονται χαρακτηριστικά της οικογένειας (όπως το κοινωνικοοικονομικό και μορφωτικό επίπεδο και το πολιτισμικό κεφάλαιο αυτής), που φαίνεται ότι συντελούν στην εμφάνιση ή την αποφυγή της σχολικής αποτυχίας. Επιπλέον παράγοντες -όπως το φύλο, η ηλικία αρχικής εισόδου στο σχολείο και η τάξη κατάταξης, η φοίτηση σε ιδρύματα προσχολικής αγωγής, η χώρα προέλευσης, η συχνότητα αλλαγής σχολείων, η μητρική γλώσσα- αποτελούν επίσης θέματα προβληματισμού.

Ακόμη, προσεγγίζονται κριτικά αντιπροσωπευτικές έρευνες στον ελληνικό και διεθνή χώρο, καθώς και οι περισσότερο συζητημένες θεωρίες διεθνώς, που συνετέλεσαν στην ανάλυση και ερμηνεία της σχολικής αποτυχίας, στη βάση πάντα ενός γενικότερου προβληματισμού περί πολιτικής οικονομίας της εκπαίδευσης. Εξετάζεται, τέλος, η σχολική αποτυχία σε όλο το εύρος του εκπαιδευτικού συστήματος (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια -Τεχνική και Γενική- και τριτοβάθμια εκπαίδευση). Κεντρικό ζητούμενο αποτελεί η ανάδειξη της πολυπλοκότητας του φαινομένου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών <p>Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις • Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων • Συγγραφή εργασίας / εργασιών 	<p>78 ώρες</p> <p>21 ώρες</p> <p>21 ώρες</p>
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με εκπόνηση, σε ομάδες 3-4 ατόμων, γραπτήεργασίας στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, επιλέγουν ένα από τα προτεινόμενα συγγράμματα σχετικής λίστας που διανέμεται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Στη συνέχεια, καλούνται να περιγράψουν συνοπτικά και να σχολιάσουν τα βασικά σημεία των περιεχομένων του επιλεγμένου συγγράμματος, συνδέοντάς τα με όσα έχουν εκτενώς αναλυθεί κατά τις διαλέξεις του μαθήματος και όσα έχουν αποκομίσει οι ίδιοι και οι ίδιες από την αποδελτίωση του αντίστοιχου υλικού που αναρτάται επικουρικά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (e-learning) του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, επιδιώκεται η απόκτηση βασικών γνώσεων κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης και η κριτική ικανότητα χρήσης τους ως μέσων επιχειρηματολογίας σε ζητήματα σχολικής αποτυχίας και ευρύτερα κοινωνικά. Παράλληλα, αποφεύγεται η στείρα απομνημόνευση και η</p>	

μηχανιστική αναπαραγωγή μεγάλου όγκου, ακατέργαστων πληροφοριών.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Τουρτούρας, Δ. Χρ. (2010). Σχολική αποτυχία και αποκλεισμός. Η περίπτωση των παιδιών από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Φραγκουδάκη, Αν. (1985). Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο. Αθήνα: Παπαζήση.
- Fischer, L. (2006). Κοινωνιολογία του σχολείου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Blackledge, D., & Hunt, B. (1995). Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης. Αθήνα: Έκφραση.
- Βεργίδης, Κ. Δ. (1995). Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, Πολιτικές και Πολιτισμικές διαστάσεις. Αθήνα: ύψιλον/βιβλία.
- Charlot, Bernard (2004). Το σχολείο αλλάζει. Κρίση του Σχολείου και κοινωνικοί μετασχηματισμοί. Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων Καθηγητών.
- Κυρίδης, Αργ. (2011). Εκπαιδευτική Ανισότητα. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Willis P. (2012) (Επιμ.: Γ. Πεχτελίδης). Μαθαίνοντας να δουλεύεις. Πώς τα παιδιά εργατικής προέλευσης επιλέγουν δουλειές της εργατικής τάξης. Αθήνα: Gutenberg.
- Κυρίτσης, Δ. (2016). Εκπαιδευτικές ανισότητες & κοινωνική δικαιοσύνη. Μια μελέτη των ερευνητικών δεδομένων για τη μαθησιακή συμπεριφορά και επίδοση των μαθητών. Αθήνα: Gutenberg.
- Θάνος, Β. Θ. (2012). Εκπαίδευση και Κοινωνική Αναπαραγωγή στη μεταπολεμική Ελλάδα (1950-2010). Ο ρόλος της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη Α.Ε.
- Θάνος, Β. Θ. (Επιμέλεια) (2015). Η Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ερευνών απάνθισμα. Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιάκαλος, Γ. (2008). Η υπόσχεση της Παιδαγωγικής. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Ballantine, H. J. & Hammack, M. Fl. (2015). Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Μια συστηματική ανάλυση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

EM76 ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM76	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=2516		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

Να έχουν γνωρίσει το περιβάλλον της σχολικής μονάδας και να έχουν μάθει τις δομές, τους σκοπούς, καθώς και βασικές λειτουργία της.

Να μπορούν να διερευνούν και να μελετούν κριτικά, τα παιδαγωγικά χαρακτηριστικά που αφορούν στη δομή, στους στόχους, στη λειτουργία και στα άτομα της σχολικής μονάδα, όπως αυτά διαμορφώνονται μέσα στο συγκεκριμένο οικονομικό και πολιτικοκοινωνικό περιβάλλον.

Να αποκτήσουν τις απαραίτητες για την κατανόηση του ρόλου των εκπαιδευτικών και των μαθητών στη σχολική κοινότητα γνώσεις.

Να μπορούν να αναλύουν και να κατανοούν τη θέση του σχολείου στην τοπική κοινωνία και τις σχέσεις του σχολείου με τους γονείς και κηδεμόνες.

Β. Δεξιότητες, Ικανότητες

Να έχουν μελετήσει μια σειρά από άρθρα και βιβλία, με τα οποία θα έρθουν σε επαφή με τη θεωρία και τις διαφορετικές προσεγγίσεις της σχετικής επιστημονικής περιοχής.

Να μπορούν να στηρίζουν τις αντιλήψεις και τις θεωρίες που υιοθετούν σε τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις.

Να διακρίνουν τις επιρροές και τις παιδαγωγικές παραδοχές που θεμελιώνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις που αφορούν στη λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Να μπορούν να στηρίζουν την αναγκαιότητα ενός δημοκρατικού σχολείου, ανοιχτού σε όλες και σε όλους.

Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική.

Να μπορούν να συνδέουν την εκπαιδευτική πολιτική με την σχολική πραγματικότητα.

Γενικές Ικανότητες
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εκτυλίσσεται σε τέσσερις ευρείες ενότητες Εισαγωγή - Γνωριμία με το μάθημα & τις απαιτήσεις του Πρώτη Ενότητα: Η σχολική μονάδα <ul style="list-style-type: none"> • Το σχολείο ως θεσμός • Δομή, στόχοι & λειτουργία της σχολικής μονάδας • Κατηγορίες σχολείων Δεύτερη Ενότητα: Το ανθρώπινο δυναμικό της σχολικής μονάδας <ul style="list-style-type: none"> • Δάσκαλοι/ες, Γονείς, Μαθητές/τριες, τοπική κοινωνία • Σύλλογος Διδασκόντων • Σύλλογος Γονέων & κηδεμόνων • Παιδαγωγική επικοινωνία - σχέση εκπαιδευτικού - μαθητών -γονέων Τρίτη Ενότητα: Το σχολικό κλίμα και η σχολική κουλτούρα Τέταρτη Ενότητα: Η σχολική τάξη <ul style="list-style-type: none"> • Μορφές διδασκαλίας • Σχολική εργασία • Σχολικός χρόνος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία Χρήση e-learning, ιστοσελίδων και e-mail για επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με εργασίες (sholarly paper).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα ακαδ. συγγράμματα (Εύδοξος):

Βακαλούδη, Αναστασία (2012). *Μέθοδοι Διδακτικής και Αξιολόγησης στο Σύγχρονο Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Ιωάννης Αρχ. Χαρπαντίδης.

Γεώργιος Ν. Κωνσταντινίδης (2008). *Το Σύγχρονο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Ιωάννης Αρχ. Χαρπαντίδης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Duncker Ludwig (2011). *Θεωρία του δημοτικού σχολείου*. Θεσσαλονίκη:

Επίκεντρο. Charlot, B. (1992). *Το σχολείο Αλλάζει*. Προτάσεις: Αθήνα.

Robert Dottrens, Gaston Mialaret, Edmond Rast, Michel Ray, 1974. *Παιδαγωγώ και διδάσκω*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Duncker Ludwig, 2011. *Θεωρία του Δημοτικού Σχολείου*. Θεσσαλονίκη:

Επίκεντρο. Γκότοβος Αθανάσιος Ε., 1990. *Η λογική του υπαρκτού σχολείου*. Αθήνα: Gutenberg.

Βρατσάλης Κώστας Α., 2005. *Διδακτική εμπειρία και παιδαγωγική θεωρία*. Αθήνα: Νήσος.

Κωνσταντινίδης Γεώργιος Ν., 2007. *Το Σύγχρονο σχολείο. Στο δρόμο για την οικοδόμησή του*. Διευθυντές, Εκπαιδευτικοί, Γονείς και Μαθητές. Θεσσαλονίκη: Ιωάννης Αρχ. Χαρπαντίδης.

Ξωχέλλης Παναγιώτης Δ., 1983. *Παιδαγωγική του σχολείου*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Ξωχέλλης Παναγιώτης Δ., 2003. *Σχολική παιδαγωγική*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

EM78 ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM78	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής περιοχής και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η κατοχή στοιχειωδών γνώσεων και βασικών δεξιοτήτων χειρισμού ευρέως διαδεδομένων υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6231		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση και εξέταση θεωρητικών ζητημάτων που αναφέρονται στην έννοια και τα χαρακτηριστικά του ψηφιακού γραμματισμού και η πρακτική αντιμετώπιση της διδασκαλίας γνώσεων και δεξιοτήτων, στάσεων και ικανοτήτων που σχετίζονται με τον ψηφιακό γραμματισμό στο πλαίσιο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να προσδιορίζει τον όρο «ψηφιακός γραμματισμός» και να κατανοεί τις ποικίλες εννοιολογικές του προσεγγίσεις και τις αλληλεπιδράσεις του με άλλες συγγενείς μορφές και είδη γραμματισμού. • Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των ποιοτικών διαφορών μεταξύ των στόχων, των περιεχομένων και της μεθοδολογίας διαφόρων πλαισίων εκπαίδευσης και προγραμμάτων σπουδών για το ψηφιακό γραμματισμό. • Να σχεδιάζει, να προετοιμάζει, να δημιουργεί και να αξιολογεί διδακτικο-μαθησιακές δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για την απόκτηση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, ικανοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών σχετικών με τον ψηφιακό γραμματισμό.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνίσταται στις ακόλουθες ενότητες:

Θεματική Ενότητα 1: Το ιστορικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο συγκρότησης του ψηφιακού γραμματισμού: Η ιστορία της εξέλιξης του ψηφιακού γραμματισμού, Κοινωνία της Πληροφορίας και τεχνολογική επανάσταση, Σύγχρονες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής για τον ψηφιακό γραμματισμό.

Θεματική Ενότητα 2: Οι σύγχρονες διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά του ψηφιακού γραμματισμού: Τεχνοκεντρικές και παιδαγωγικές εννοιολογικές προσεγγίσεις - Ο ψηφιακός γραμματισμός και η έρευνα PISA

Θεματική Ενότητα 3: Αλληλεπίδραση με άλλους γραμματισμούς (η εγγραμματοσύνη στα ΜΜΕ και ο πληροφοριακός αλφαριθμητισμός)

Θεματική Ενότητα 4: Ο ρόλος και το περιεχόμενο του ψηφιακού γραμματισμού στα προγράμματα σπουδών του Δημοτικού σχολείου: Το Ελληνικό πρόγραμμα σπουδών Πληροφορικής (Στόχοι, Περιεχόμενα, Διδακτική Μεθοδολογία και Αξιολόγηση), Τα προγράμματα σπουδών της Κύπρου, του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Φιλανδίας και της Νορβηγίας

Θεματική Ενότητα 5: Η ανάπτυξη του ψηφιακού γραμματισμού στο Δημοτικό σχολείο - Θεμελιώδεις μεθοδολογικές αρχές • Η εξοικείωση με βασικές διαχρονικές έννοιες και όρους της υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας - Η απόκτηση γνώσεων και η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας των υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών • Η ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων χειρισμού υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών • Η ανάπτυξη και καλλιέργεια ικανοτήτων αναζήτησης, συλλογής, οργάνωσης, επεξεργασίας, αξιολόγησης και επικοινωνίας δεδομένων και πληροφοριών • Η καλλιέργεια στάσεων, αντιλήψεων και συμπεριφορών απέναντι στα ψηφιακά και ηλεκτρονικά ΜΜΕ - Η ευαισθητοποίηση σε σχέση με τα κοινωνικά, ηθικά, νομικά και ανθρώπινα ζητήματα της αξιοποίησης των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή • Μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης και παρακολούθησης της πορείας των μαθητών -Βασικές αρχές διαχείρισης και οργάνωσης του διδακτικού έργου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και το περιεχόμενο του μαθήματος είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε κάθε επίπεδο και διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή Άσκηση	17
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	15
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η εκπόνηση δραστηριοτήτων πρακτικού ή/και εργαστηριακού προσανατολισμού. Η συμπερασματική αξιολόγηση	

	<p>Πραγματοποιείται μέσω κατάθεσης φακέλου εργαστηριακών εργασιών (Ατομικές ή Ομαδικές 2 ατόμων) που εστιάζουν στην παραγωγή πρότυπου εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία εννοιών, την απόκτηση δεξιοτήτων και την ανάπτυξη στάσεων που αναφέρονται στον ψηφιακό γραμματισμό.. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται σταδιακά μαζί με τα θέματα των εργαστηριακών εργασιών και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη φύση και το θέμα της εκάστοτε εργασίας.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Buckingham, D.(2008) Εκπαίδευση στα ΜΜΕ: Αλφαριθμητισμός, μάθηση και σύγχρονη κουλτούρα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Α.Ε.
- Kron, Friedrich W. (2007) Διδακτική των μέσων: Νέα μέσα στο πλαίσιο διδακτικών και μαθησιακών διαδικασιών, Αθήνα : Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός
- Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη**
- Drenoyianni H. & Stergioulas L.K. (2011) (eds) Pursuing Digital Literacy in the School New Literacies series, Peter Lang Publishing Group, New York,pp. 269.
- Drenoyianni, H. and Mylona, I. (2004) "Commenting on the Nature and Attributes of ICT in Education". In Malpica, F., Friedrich, W. and Tremante, A. (Eds) Education/ Training and Information/ Communication Technologies and Applications, Orlando-Florida: International Institute of Informatics and Systemics.
- Ντρενογιάννη, Ε., Stergioulas, L., Κάμτσιου, Ε. και Koskinen, T (2007) Οι προοπτικές και τα όρια των διαδικασιών συμμετοχικής διαμόρφωσης ενός ενιαίου πλαισίου εκπαίδευσης για τον «ψηφιακό γραμματισμό», Στο Καψάλης, Γ. Δ.. και Κατσίκης, Α.Ν. (Επιμ.) "Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας", Πρακτικά Εισηγήσεων του ομώνυμου συνεδρίου, Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Γρόλλιος, Γ. (1999) Ιδεολογία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική: Λόγος και πράξη των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.
- Giddens, A. (2002) Ο κόσμος των ραγδαίων αλλαγών. Πως επιδρά η παγκοσμιοποίηση στη ζωή μας. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
- Gilster, P. (1997) Digital Literacy. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Sloan, D. (Ed)(1985) The Computer in Education: A Critical Perspective. London: Teachers College Press.
- Tyner, K. (1998) Literacy in a digital world: Teaching and Learning in the Age of Information. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Robins, K. και Webster, F. (2002) Η Εποχή του Τεχνοπολιτισμού: από την Κοινωνία της Πληροφορίας στην εικονική ζωή. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Webster, F. (2002) Theories of the Information Society. New York: Routledge.
- Howton, D. (1999) Computers in the Classroom - Lower & Middle Levels. London: Prim- Ed Publishing.
- Κελεσίδης, Β. και Κουνελάκης, Κ. (2005) Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στο Δημοτικό Σχολείο: 69+1 δραστηριότητες στο εργαστήριο πληροφορικής. Θεσσαλονίκη: Μορφωτική Εστία Καλαμαριάς.
- Δαπόντες, Ν., Ιωάννου, Σ., Μαστρογιάννης, Ι., Τζιμόπουλος, Ν., Τσοβόλας, Σ. και Αλπας, Α. (2003) Ο Δάσκαλος Δημιουργός. Αθήνα: ΕκδόσειςΚαστανιώτη.
- Mackay, F. and Carrier, S. (2000) Developing ICT Skills - Years 2 to 6. Leamington: Hopscotch Educational Publishing

EM79 ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM79	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αναλυτικά Προγράμματα: Θεωρία και Πράξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου/κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141037		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες μετά το πέρας του μαθήματος θα έχουν κατανοήσει τις βασικές θέσεις των κλασικών οπτικών για τον σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος, το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο εντός του οποίου γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν και την επιρροή τους στην εκπαίδευση. Με βάση την κατανόηση των προηγούμενων, θα μπορούν να διακρίνουν την επιρροή αυτών των οπτικών σε κείμενα που αναφέρονται στο ζήτημα του σχεδιασμού του αναλυτικού προγράμματος, καθώς και σε σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα της ελληνικής εκπαίδευσης.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα παρουσιάζονται και συζητούνται οι οπτικές για τον σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος. Ο όρος σχεδιασμός του αναλυτικού προγράμματος αναφέρεται σε θέσεις που αφορούν τη διαδικασία, δηλαδή τη διαδοχή των φάσεων του σχεδιασμού και τα υποκείμενα που την προσδιορίζουν, καθώς και τους σκοπούς και το περιεχόμενο. Ο όρος οπτική για τον σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος σημαίνει έναν συγκεκριμένο τρόπο με τον οποίο βλέπουμε το αναλυτικό πρόγραμμα, έναν συγκεκριμένο τρόπο θεωρητικής προσέγγισης και πρακτικής αντιμετώπισης του ζητήματος του σχεδιασμού του αναλυτικού προγράμματος. Έχει δεοντολογικό και όχι περιγραφικό χαρακτήρα, αφού αναφέρεται σε θέσεις για το πώς πρέπει να σχεδιάζεται ένα αναλυτικό πρόγραμμα. Πιο συγκεκριμένα,

συζητούμε τις θέσεις που αφορούν τους σκοπούς, το περιεχόμενο και τους ρόλους τους οποίους παίζουν οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές στην κατασκευή και την υλοποίηση του αναλυτικού προγράμματος στις εξής οπτικές: α) παραδοσιακή, β) μαθητοκεντρική, γ) της κοινωνικής αποτελεσματικότητας, δ) της κοινωνικής ανασυγκρότησης, ε) της έμφασης στη δομή των επιστημών και ζ) της κριτικής ανασυγκρότησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική αξιολόγηση με εξετάσεις σε ερωτήματα κρίσης όπου οι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν βιβλία, σημειώσεις και άρθρα (εξετάσεις με ανοιχτά βιβλία).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βρεττός, Ι. & Καψάλης, Α. (2009) *Αναλυτικά Προγράμματα. Θεωρία, Έρευνα και Πράξη*. Τέταρτη Έκδοση. Αθήνα.
- Γρόλλιος, Γ. (2005) *Ο Paulo Freire και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Γρόλλιος, Γ. (2011) *Προοδευτική Εκπαίδευση και Αναλυτικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο
- Νούτσος, Μ. (1983) *Διδακτικοί Στόχοι και Αναλυτικό Πρόγραμμα. Κριτική μιας Σύγχρονης Παιδαγωγικής Ιδεολογίας*. Γιάννινα: Δωδώνη.
- Ντιούι Τ. (1982) *Το σχολείο που μ' αρέσει* [The School and Society]. Αθήνα: Γλάρος.
- Ράσης, Σ. (1988) *Η Ανθρωπιστική Παιδεία στη Σύγχρονη Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Ράσης, Σ. (2003) «Η Κρίση της Προοδευτικής Εκπαίδευσης και η Εμφάνιση της Ανασυγκροτικής Φιλοσοφίας της Παιδείας» στο *Η Παιδεία στην Αυγή του 21^{ου} Αιώνα*. Πάτρα: Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής και Διεθνούς Εκπαίδευσης.
- Ράσης, Σ. (2006) «Ριζοσπάστες Ρεβιζιονιστές Ιστορικοί της Εκπαίδευσης: Ένα Σύντομο Φωτεινό Διάλειμμα στην Ιστοριογραφία της Αμερικανικής Εκπαίδευσης» στο Τζήκας, Χ. (επιμ) *Ζητήματα Ιστορίας και Ιστοριογραφίας της Εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Φλουρής, Γ. (2000) *Αναλυτικά Προγράμματα για μια Νέα Εποχή στην Εκπαίδευση*. Έβδομη Έκδοση. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Χατζηγεωργίου, Γ. (1998) *Γνώθι το Curriculum. Γενικά και Ειδικά Θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*. Αθήνα: Ατραπός.

EM80 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM80	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλεγόμενο/Ειδικού υπόβαθρου/Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-----		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=8419		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:

- Να κατανοήσουν το φαινόμενο του Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Να αντιληφθούν τις διαστάσεις του στην εκπαίδευση
- Να προσεγγίσουν κριτικά τις αιτίες εμφάνισης και αναπαραγωγής του
- Να αναζητήσουν λύσεις σχετικά με την καταπολέμησή του
- Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με συγκεκριμένους πληθυσμούς που υποχρεώνονται σε συνθήκες κοινωνικού και εκπαιδευτικού αποκλεισμού
- Να αποκτήσουν ικανότητες πολιτικού προβληματισμού και ανάλυσης κοινωνικών και εκπαιδευτικών φαινομένων

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος επιχειρείται, καταρχήν, η διαπραγμάτευση του όρου «Κοινωνικός Αποκλεισμός» και η εκτενής ανάλυση και κατανόηση του αντίστοιχου κοινωνικού φαινομένου. Στη συνέχεια αναδεικνύονται τα βασικά χαρακτηριστικά του, που τον καθιστούν κοινωνικό πρόβλημα και αναζητούνται οι αιτίες παραγωγής, συντήρησης και αναπαραγωγής του. Περιγράφονται τα πεδία στα οποία αναπτύσσεται (επιστήμη, πολιτική,

ΜΜΕ), οι τεχνικές και τα μέσα με τα οποία συντηρείται (αποσιωπήσεις, διαστρεβλώσεις, επιλεκτικές αναφορές, γενικότερα ρατσιστικά στερεότυπα και προκαταλήψεις), η ιδεολογία στη βάση της οποίας εκλογικεύεται και νομιμοποιείται, ενώ παράλληλα αναδεικνύεται η μορφή κοινωνικοοικονομικής συγκρότησης στα πλαίσια της οποίας ενσαρκώνεται. Ομοίως, μέσω μιας ευρύτερης κριτικής ανάγνωσης του φαινομένου, εξετάζεται και η ενδεχόμενη υπέρβαση και επίλυσή του. Η συζήτηση, ωστόσο, διεξάγεται με ευθείες αναγωγές στο χώρο της εκπαίδευσης, έχοντας απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση μιας από τις ιδιαίτερες διαστάσεις του φαινομένου (εκείνης του εκπαιδευτικού αποκλεισμού). Επομένως, αναπόφευκτη κρίνεται η συμπερίληψη όλων εκείνων που τελούν σε κίνδυνο ή έχουν ήδη βιώσει τον εκπαιδευτικό και -κατ' επέκταση- κοινωνικό αποκλεισμό στη χώρα μας (παιδιά μεταναστών, προσφύγων και παλιννοστούντων, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά φτωχών οικογενειών και της ευρύτερης λαϊκής τάξης, Τσιγγανόπουλα κ.ά.). Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση των πολύ συγκεκριμένων και αρκετά διαφοροποιημένων κοινωνικών και εκπαιδευτικών συνθηκών, στις οποίες υπόκεινται αυτά. Στα πλαίσια της διαπραγμάτευσης εφικτών λύσεων του φαινομένου, συζητούνται οι όροι και παρουσιάζονται αναλυτικά οι βασικές αρχές της Διαπολιτισμικής και της Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης, τόσο κατ' αντιπαράθεση μεταξύ τους όσο και με τα ιστορικά προγενέστερα, ωστόσο κυρίαρχα σήμερα, παραδείγματα της αφομοίωσης και της ενσωμάτωσης. Τέλος, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην ανάλυση της νέας τάσης θεσμικής νομιμοποίησης εξαιρετικά ρατσιστικών, νεοναζιστικών μορφωμάτων στην παγκόσμια πολιτική σκηνή, στη βάση πάντα μιας προσπάθειας κατάδειξής τους ως βασικών πηγών κοινωνικού αποκλεισμού διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων στην Ελλάδα και διεθνώς.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών Αναλυτικότερα, κατά την παράδοση των μαθημάτων γίνεται χρήση υπολογιστή, βιντεοπροβολέα και διαφανειοσκόπιου. Επί πλέον, η επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, για οποιοδήποτε λόγο σχετικό με τα μαθήματα, πραγματοποιείται μέσω του e-learning και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων Συγγραφή εργασίας /εργασιών 	78 ώρες 21 ώρες 21 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με γραπτή εργασία στο τέλος του εξαμήνου. Στα πλαίσια αυτής, καλούνται να παρουσιάσουν συνοπτικά και σε ομάδες των 3-4 ατόμων, τα βασικά σημεία πολύ συγκεκριμένων βιβλίων, που θεωρείται ότι προωθούν τα βασικά περιεχόμενα του μαθήματος και τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε σχετική λίστα που διανέμεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οι τοποθετήσεις τους	

	<p>πρέπει να στηρίζονται στις θεωρίες που έχουν συζητηθεί εκτενώς κατά τη διάρκεια των παραδόσεων, καθώς και στη σχετική ύλη που αναρτάται επιπρόσθετα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα υποστήριξης του μαθήματος. Με τον τρόπο αυτόν, ανιχνεύεται η κριτική ικανότητα τοποθέτησης και επιχειρηματολογίας σε ζητήματα καθημερινού κοινωνικού αποκλεισμού και αποκλεισμού στον χώρο της εκπαίδευσης.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Τσιάκαλος, Γ. (2006). Απέναντι στα εργαστήρια του ρατσισμού. Αθήνα: Τυπωθήτω-Αντιρρήσεις.
- Παπαδοπούλου, Δ. (2012). Κοινωνιολογία του Αποκλεισμού στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης. Η διάρρηξη του κοινωνικού δεσμού
- Μπαλιμπάρ, Ετ., & Βαλλερστάιν, Ιμ. (1991) (μτφρ.: Αγ. Ελεφάντης & Ελ. Καλαφάτη). Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οιδιφορούμενες ταυτότητες. Αθήνα: Ο Πολίτης.
- Cummins, J. (1999). Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας. Αθήνα: Gutenberg.
- Τσιάκαλος, Γ., & Σπανού, Ε. (Επιμέλεια), (1999). Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Εκπαιδευτική Πολιτική στην Ευρώπη. Εταιρεία Πολιτικού Προβληματισμού Ν. Πουλαντζάς. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαδημητρίου, Δ. Ζ. (2000). Ο Ευρωπαϊκός Ρατσισμός. Εισαγωγή στο φυλετικό μίσος. Ιστορική, Κοινωνιολογική και Πολιτική μελέτη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τσιάκαλος, Γ. (2000). Οδηγός Αντιρατσιστικής Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Λαμπριανίδης, Λ., & Λυμπεράκη, Αντ. (2001). Αλβανοί μετανάστες στη Θεσσαλονίκη. Διαδρομές ευημερίας και παραδρομές δημόσιας εικόνας. Αθήνα: Παρατηρητής.
- Κάτσικας, Χρήστος, & Πολίτου, Εύα. (2005). Εκτός «Τάξης» το «Διαφορετικό»; Τσιγγάνοι, Μειονοτικοί, Παλιννοστούντες και Αλλοδαποί στην Ελληνική Εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.
- Μαυρίδης, Μπ. (2007). Κυρίαρχος Λόγος και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Τα πεδία της Πολιτικής, της Επιστήμης και της Εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Oliver, Michael. (2009). Αναπηρία και Πολιτική. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Foucault, M. (2011) (μτφρ.: Τ. Μπέτζελος). Επιτήρηση και τιμωρία. Η γέννηση της φυλακής. Αθήνα: Πλέθρον.
- Τουρτούρας, Χρ. (2012). (β' έκδοση). Σχολική αποτυχία και αποκλεισμός. Η περίπτωση των παιδιών από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Παληκίδης, Αγ. (Επιμ.) (2013) (α' έκδ.). Κριτικές προσεγγίσεις του ναζιστικού φαινομένου. Από την ιστοριογραφία και την πολιτική θεωρία στη σχολική ιστορική μάθηση. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Κυρίδης, Αργ. (Επιμ.) (2014). Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και διά βίου μάθηση. Αθήνα: Gutenberg.
- Melzer, R., & Serafin, S. (Επιμ.) (2014) (μτφρ.: Ελ. Παπαδάκη). Ο δεξιός εξτρεμισμός στην Ευρώπη. Αναλύσεις χωρών, αντίπαλες στρατηγικές, προσπάθειες εξόδου προς την αγορά εργασίας. Αθήνα: Πόλις.
- Τσιάκαλος, Γ. (2015). Για τη ναζιστική ακροδεξιά και την πολιτική καθημερινότητα στην εποχή της κρίσης. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Winkler, A. H. (2015) (ανατύπωση) (μτφρ.: Αντζη Σαλταμπάση). Βαϊμάρη. Η ανάπηρη δημοκρατία 1918-1933. Αθήνα: Πόλις.
- Ελευθεράκης, Γ. Θ., & Οικονομίδης, Δ. Β. (Επιμ.) (2018) (α' έκδ.). Παιδαγωγική και Κοινωνιολογία της Δημοκρατίας & των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Αθήνα: Διάδραση.

EM81 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM81	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση και εξέταση θεωρητικών ζητημάτων που αναφέρονται στην έννοια και τα χαρακτηριστικά της νοημοσύνης και της νοητικής καθυστέρησης. Η κριτική αντιμετώπιση της διδασκαλίας γνώσεων και δεξιοτήτων των παιδιών με νοητική καθυστέρηση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:

- Να εξοικειωθεί με τους τρόπους ανάπτυξης ενός ενταξιακού μαθησιακού περιβάλλοντος.
- Να εξοικειωθεί με τη διαφοροποίηση του αναλυτικού προγράμματος.
- Να επιδεικνύει έμπρακτη κατανόηση των ποιοτικών διαφορών μεταξύ των στόχων, των περιεχομένων και της μεθοδολογίας διαφόρων πλαισίων εκπαίδευσης και προγραμμάτων σπουδών για την αναπηρία.
- Να σχεδιάζει, να προετοιμάζει, να δημιουργεί και να αξιολογεί διδακτικο-μαθησιακές δραστηριότητες και εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία αναπήρων.

Γενικές Ικανότητες

Αυτόνομη Εργασία - Ομαδική Εργασία - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Σεβασμός στη διαφορετικότητα - Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελούν η κοινωνική, γνωστική και εκπαιδευτική διάσταση της νοητικής καθυστέρησης καθώς επίσης και ο προσδιορισμός και η ταξινόμησή της. Εξετάζονται οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις (Εξελικτική, Αναπτυξιακή, «Ποιοτικής Διαφοράς») και οι θέσεις των επιστημονικών κλάδων που ασχολούνται με τη συγκεκριμένη αναπηρία

Οι διαλέξεις οργανώνονται ως εξής:

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1^Η

-Η πολυπλοκότητα προσδιορισμού και οριοθέτησης της νοητικής καθυστέρησης

-Ψυχομετρικές θεωρίες

-Σύγχρονες θεωρίες (Zigler, Sternberg, Gardner, Cole)

-Νοητικός παράγοντας

<p>-Δείκτης Νοημοσύνης, Νοομετρικοί Έλεγχοι ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η -Διαγνώσεις και Σχολείο -Δυνητική διανοητικότητα, προσαρμοστική συμπεριφορά -Βασικές διδακτικές αρχές -Κριτική ανάλυση του επίσημου Διαφοροποιημένου Αναλυτικού προγράμματος για την εκπαίδευση των μαθητών με νοητική καθυστέρηση. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η -Ανάλυση Έργου (Task analysis) -Εφαρμογή και αναγνώριση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της Ανάλυσης Έργου -Παρουσίαση των εργασιών</p>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο σε αίθουσα διδασκαλίας, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ασύγχρονες μορφές επικοινωνίας)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Το αντικείμενο και τα περιεχόμενα του μαθήματος συνδέονται με την αξιοποίηση των Τεχνολογιών στη διδακτικο-μαθησιακή διαδικασία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις, Επιδείξεις, Παρουσιάσεις, Συζητήσεις	78
	Ομαδικές δραστηριότητες/ Εργαστηριακές Ασκήσεις	10
	Αυτόνομη μελέτη: Εκπόνηση εργαστηριακών εργασιών	20
	Αυτόνομη μελέτη για την τελική εξέταση	12
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η εκπόνηση ομαδικών δραστηριοτήτων πρακτικού προσανατολισμού. Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω δύο φάσεων:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Φάκελος Εργασιών (Ατομικές ή Ομαδικές 2 ατόμων - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας): Παραγωγή πρότυπου εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία. 2. Τελική εξέταση - ποσοστό 50% της τελικής βαθμολογίας. Τα θέματα της τελικής εξέτασης έχουν καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα και στοχεύουν στην ανάλυση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται σταδιακά. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Hodapp, R. (2005). Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Επιπρόσθετη συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη:

Thomas, D. & Woods, H. (2008) Νοητική Καθυστέρηση. Θεωρία και πράξη. Αθήνα: Τόπος

Μόττη- Στεφανίδη, Φ. (1999) Αξιολόγηση της νοημοσύνης παιδιών σχολικής ηλικίας και εφήβων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Anstötz, C. (1994). Βασικές αρχές της παιδαγωγικής για τα νοητικά καθυστερημένα άτομα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζώνιου-Σιδέρη Α. (επιμ). Άτομα με Ειδικές Ανάγκες και η Ένταξή τους. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τορ, Μ. (1993). Ο Δείκτης Νοημοσύνης. Αθήνα: Ράππας

EM82 ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM82	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<i>Επιστημονικής περιοχής</i>		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://users.auth.gr/dimzachos/AUTOCRACY%20AND%20DEMOCRACY.pdf		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

A. Γνώσεις

Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

1. Να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες και θεωρίες που αφορούν στα σχετικά με τη θεματική του μαθήματος ζητήματα.
2. Να κατανοήσουν τις ρίζες, τις αιτίες, τους τρόπους εκδήλωσης των αυταρχικών & δημοκρατικών συμπεριφορών στο σχολείο και στην τάξη.
3. Να κατανοούν και να αναλύουν τις διδακτικές πρακτικές που σχετίζονται με τη σχετική με τις έννοιες του μαθήματος θεωρητική και ερευνητική παραγωγή.
4. Να μπορούν να αιτιολογήσουν τις επιλογές τους σε διάφορα εκπαιδευτικά ζητήματα.
5. Να μπορούν να συσχετίζουν τις θεωρητικές έννοιες με τις πρακτικές τους επιπτώσεις και «συνέπειες» στην καθημερινή διδακτική πράξη

B. Δεξιότητες, Ικανότητες

6. Να ολοκληρώσουν την κριτική μελέτη μιας σειράς άρθρων & βιβλίων της σχετικής επιστημονικής περιοχής.
7. Να μπορούν να στηρίζουν τη διδακτική τους προσέγγιση και την πρακτική σε τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις.
8. Να αναγνωρίζουν τις παιδαγωγικές παραδοχές που υποστηρίζουν τα διδακτικά «συλ».
9. Να υιοθετήσουν διδακτικές πρακτικές που θα επιτρέψουν σε όλους και όλες τους μαθητές και τις μαθήτριες να έχουν την εκπαίδευση που τους/τις αξίζει.
10. Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική.
11. Να μπορούν να χειρίζονται θέματα της καθημερινής εκπαιδευτικής

πραγματικότητας.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σενέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα μάθημα εκτυλίσσεται σε πέντε ευρείες θεματικές ενότητες

Πρώτη Ενότητα: Το αυταρχικό σχολείο

- Ιστορική διερεύνηση
- Χαρακτηριστικά
- Πλαίσιο λειτουργίας
- Μελέτες Περιπτώσεων

Δεύτερη Ενότητα: Το δημοκρατικό σχολείο

- Ιστορική διερεύνηση
- Δημοκρατικές αξίες
- Χαρακτηριστικά
- Πλαίσιο λειτουργίας
- Μελέτες Περιπτώσεων

Τρίτη Ενότητα: Αυταρχισμός στη Σχολική Τάξη

- Τα χαρακτηριστικά της αυταρχικής τάξης
- Τα χαρακτηριστικά του/της αυταρχικού/ής εκπαιδευτικού

Τέταρτη Ενότητα: Δημοκρατία στη Σχολική Τάξη

- Τα χαρακτηριστικά της δημοκρατικής τάξης
- Τα χαρακτηριστικά του/της δημοκρατικού/ής εκπαιδευτικού
- Δημοκρατική & αυτορυθμιζόμενη (laissez-faire) τάξη

Πέμπτη Ενότητα: Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην καθημερινή λειτουργία της τάξης

Η Βιωματική προσέγγιση και η:

- μάθηση

- κοινωνικοποίηση
- ανάπτυξη δημοκρατικής συνείδησης
- επικοινωνία στην τάξη
- αντιμετώπιση της βίας και του εκφοβισμού

Εξατομικευμένη μάθηση (Personalized learning) Τα συναισθήματα, η μάθηση & οι αξίες Το παιχνίδι & η μάθηση Η «χαρά» & το χιούμορ στην τάξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Η/Υ & projector κατά τη διδασκαλία Χρήση e-learning, ιστοσελίδων και e-mail για επικοινωνία με φοιτητές/τριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται με γραπτές εξετάσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:
 Flitner Andreas (1997). Αυταρχική ή φιλελεύθερη αγωγή; Τυπωθήτω
 Ψάλτη Αναστασία (επιμ.) (2012). Σύγχρονα Ψυχοπαιδαγωγικά Ζητήματα: Ο Εκφοβισμός στα Ελληνικά Σχολεία. Αθήνα: Γ. Δαρδανός

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:
 Αναγνωστοπούλου Μ. (2005). Οι διαπροσωπικές σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών στη σχολική τάξη. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη.
 Αραβανής, Γ. (1998). Πειθαρχία και εκπαίδευση. Ο ρόλος των ποινών και των αμοιβών στο σχολείο και στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Γρηγόρης.
 Μπίκος, Κ. (2004). Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
 Μπάμπαλης, Θ. (2005). Η κοινωνικοποίηση του παιδιού στη σχολική τάξη. Ατραπός.
 Τσιπλητάρης Α. (2004). Ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης. Αθήνα: Ατραπός.
 Ψάλτη, Α., Κασάπη, Σ. & Δεληγιάννη - Κουιμτζή, Β. (2012). Σύγχρονα ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα: Ο εκφοβισμός στα ελληνικά σχολεία. Αθήνα: Gutenberg.

EM 83 ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM83	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (και, κατά περίπτωση, αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141042 OpenCourses (eClass): OCRS231		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

- Οι φοιτητές/τριες, στο πλαίσιο του μαθήματος
- κατανοούν τους θεωρητικούς άξονες της Θεατρικής Παιδαγωγικής και τις ιδιαιτερότητες προσέγγισής της από ενήλικες, νέους και παιδιά
  - καλλιεργούν τις προσωπικές τους εκφραστικές και επικοινωνιακές δεξιότητες μέσω της εξάσκησης στη χρήση των προσωπικών τους λεκτικών και μη λεκτικών στοιχείων έκφρασης και επικοινωνίας (φωνής, λόγου, εκφράσεων προσώπου, κινήσεων σώματος)
  - καλλιεργούν την αυτοπεποίθηση, την υποστήριξη στους άλλους, την εμπιστοσύνη στην ομάδα, τη φαντασία, την κινησιακή εκφραστικότητα, την ενσυναίσθηση
  - κατακτούν την ολοκληρωτική τους συμμετοχή (νοητική, κινησιακή, συναισθηματική) στα δρώμενα, την κινητική τους αυτογνωσία/αντίληψη/ευαισθησία,
  - κατακτούν την συνοχή της ομάδας και την εμπιστοσύνη, σ' αυτήν
  - καλλιεργούν τον αυθορμητισμό στην έκφραση, την ενσυναίσθηση, την αλληλοαποδοχή
  - υπερπηδούν προβλήματα διαφορετικής κουλτούρας
  - συνδέουν τη θεωρία με την πράξη

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει θεωρητικό και εργαστηριακό/βιωματικό χαρακτήρα. Η καλλιέργεια των ικανοτήτων έκφρασης και επικοινωνίας, επιτυγχάνεται ενεργητικά μέσω των εισηγήσεων της διδάσκουσας, μέσω θεατρικών αυτοσχεδιασμών, θεατρικών παιχνιδιών βιωματικών ασκήσεων που γίνονται ατομικά και ομαδικά από τους/φοιτητές/τριες και μέσω της συζήτησης που αναπτύσσεται γύρω από το εκάστοτε θέμα. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο του μαθήματος αποτελείται από Θεωρία και Θεατρικές ασκήσεις ανάπτυξης για τα παρακάτω:

1. Ολοκληρωτική συμμετοχή (νοητική, κινησιακή, συναισθηματική)
2. Συνοχή της ομάδας και εμπιστοσύνη σ' αυτήν
3. Συνεργατική δράση
4. Κινητική αυτογνωσία/αντίληψη
5. Απελευθέρωση της σωματικής και συγκινησιακής έκφρασης
6. Αυθορμητισμός
7. Ενσυναίσθηση, αλληλοαποδοχή και συνεργασία για επίτευξη κοινού στόχου
8. Συζητήσεις σχετικά με τα αποτελέσματα των δράσεων και τον σχετικό αναστοχασμό στους/τις συμμετέχοντες/ουσες

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Μετωπική, κυκλική	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Για την επικοινωνία με τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στο μάθημα	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Εργαστηριακή Άσκηση	30
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	9
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση περιλαμβάνει Εργαστηριακή Εργασία, Γραπτή Εργασία και Δημόσια Παρουσίαση. Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά και στις περιπτώσεις των φοιτητών erasmus, τα αγγλικά, γαλλικά ή ιταλικά.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Μπακιρτζής, Κωνσταντίνος, *Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*, Γ. Δαρδανός-Κ. Δαρδανός Ο.Ε. (Gutenberg), Αθήνα 2003, κωδικός στον Εύδοξο 31485
2. Rodari, Gianni, *Γραμματική της φαντασίας*, μετ. Γιώργος Κασαπίδης, Μεταίχιμο, Αθήνα 2003, κωδικός στον Εύδοξο 24026

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Jacques, David, *Μάθηση σε ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενήλικων εκπαιδευομένων*, μετ. Νίκη Φίλλιπς, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004

Λεκόκ, Ζακ, *Το ποιητικό σώμα, μια διδασκαλία της θεατρικής πράξης*, μετ. Έλενα Βόγλη, Κοάν Αθήνα 2005

Bateson, Birdwistell, Goffman, Jackson, Hall, Schefflen, Sigman, Watzlawick, *επικοινωνία*, επιμ. Yves Winkin, Μάγια, Αθήνα, 2000

Feldenkrais, Moshe, *Ο ικανός εαυτός. Η απελευθέρωση της δυναμικής του σώματος και του νου: Ένας οδηγός για τον αυθορμητισμό*, μτφ. Δημήτρης Γιαννόπουλος, Θυμάρι, Αθήνα 1996

Boal, Augusto, *Games for actors and non-actors* Routledge, Λονδίνο, 1992.

Bateson, Gregory, «A Theory of Play and Fantasy», *Steps to an Ecology of Mind*, Jason Aronson Inc., Northvale, New Jersey και Λονδίνο, 1972

Goffman, Erving, *The presentation of self in Everyday Life*. Doubleday, Νέα Υόρκη, 1959

EM84 ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM84	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (και, κατά περίπτωση, αγγλικά, γαλλικά και ιταλικά)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141043		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/ρια θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοεί τις βασικές και κρίσιμες έννοιες του Θεάτρου και του Θεάτρου στην Εκπαίδευση και την σύνδεση τους με την Παιδεία και την Εκπαίδευση. • γνωρίζει τις μορφές Θεάτρου στην Εκπαίδευση, • διακρίνει τα βασικά οφέλη από την ενασχόληση με το Θέατρο στο ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, τόσο στον γενικό όσο και τον μαθητικό πληθυσμό • γνωρίζει τις βασικές απόψεις περί θεάτρου και πρακτικές για το θέατρο των σκηνοθετών του 20ού αιώνα Κονστατίν Στανισλάφσκι, Ζακ Κοπώ, Βζεβολόντ Μεγερχόλντ, Μπέρτολντ Μπρεχτ και Τζόρτζο Στρέλερ και το θεατροπαιδαγωγικό έργο τους • γνωρίζει το θεατροπαιδαγωγικό έργο των κυριώτερων θεατροπαιδαγωγών που εμπνεύστηκαν από το αντίστοιχο έργο των παραπάνω σκηνοθετών • κατανοεί την εσωτερική σύνδεση του έργου τους με τα χαρακτηριστικά της κριτικής παιδαγωγικής
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση της πράξης με τη θεωρία • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεθνές περιβάλλον • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Κατανόηση των διαδικασιών παραγωγής νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή των φοιτητών στην έννοια του Θεάτρου στην Εκπαίδευση. Σύνδεση του Θεάτρου με την έννοια της Παιδείας και της Εκπαίδευσης, στους τομείς της ανάπτυξης της προσωπικής και πολιτισμικής ταυτότητας και της αισθητικής και κοινωνικής ευαισθητοποίησης. Γνωριμία με τις διάφορες μορφές Θεάτρου στην Εκπαίδευση. Γνωριμία με τις Θεατροπαιδαγωγικές απόψεις και πρακτικές των σκηνοθετών Κωνσταντίν Στανισλάφσκι, Μπέρτολντ Μπρεχτ, Ζακ Κοπώ, ΒζεβολόντΜεγερχόλντ και Τζόρτζο Στρέλερ. Επίδραση των απόψεων και πρακτικών των παραπάνω σκηνοθετών και των παιδαγωγών Λεφ Βιγκότσκι και Ζερόμ Μπρούνερ στο έργο των "ιστορικών" θεατροπαιδαγωγών. Extemporae ανίχνευση των βασικών λειτουργιών της Κριτικής Παιδαγωγικής, στις απόψεις και τις πρακτικές των παραπάνω σκηνοθετών. Κατανόηση της σημασίας του θεάτρου στην Εκπαίδευση στην ζωή της σχολικής τάξης και στη διδασκαλία των διδακτικών αντικειμένων. Διδακτικές ενότητες:

1. Η Τέχνη του Θεάτρου (Το Θέατρο και οι άλλες τέχνες, το Θέατρο και ο εαυτός του, το Θέατρο και οι λειτουργοί του, το Θέατρο και η κοινωνία, συνοπτική ιστορία του Δυτικού Θεάτρου, αναφορά στις μορφές θεωρίας του Θεάτρου).
2. Το Θέατρο ως Παιδεία (Το Θέατρο ως αισθητικό/κοινωνικό φαινόμενο. Προσωπική και συλλογική πολιτισμική ταυτότητα. Αντίληψη/συνειδητοποίηση του κόσμου και των κοινωνικών φαινομένων. Ανάπτυξη κοινωνικού προβληματισμού, καλλιέργειας και ευαισθησίας. Διαμόρφωση της ανθρωπίνης προσωπικότητας. Αντίληψη και συνειδητοποίηση του εαυτού).
3. Το Θέατρο στην Εκπαίδευση, σκηνοθετικές θεωρίες και πρακτικές (Η κοινωνική/αξιακή/παιδαγωγική διάσταση της αισθητικής των Ζακ Κοπώ, Βζεβολόντ Μεγερχόλντ και Τζόρτζο Στρέλερ, Κωνσταντίν Στανισλάφσκι και ΜπέρτολντΜπρεχτ.
4. Η επίδραση των παραπάνω θεωριών και πρακτικών, καθώς και της θεωρίας των Λεφ Βιγκότσκι και Ζερόμ Μπρούνερ, στο θεατροπαιδαγωγικό έργο των "ιστορικών" θεατροπαιδαγωγών.
5. Κοινωνικά/αξιακά/παιδαγωγικά χαρακτηριστικά των σκηνοθετικών θεωριών και πρακτικών και Κριτική Παιδαγωγική
6. Μορφές Θεάτρου στην Εκπαίδευση (Δραματοποίηση, θεατρική εμπύχωση, θεατρικό παιχνίδι, δραματικό παιχνίδι, κοινωνικό θέατρο, εκπαιδευτικό δράμα, κοινωνικό θέατρο, λειτουργία θεατρικών εργαστηρίων στο σχολείο, θεωρητική γνωριμία με την ιστορία, τη θεωρία και τα κείμενα του θεάτρου, παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, δημιουργία θεατρικών παραστάσεων από τα παιδιά, διδασκαλία των μαθημάτων μέσω του θεάτρου).
7. Σύνδεση του έργου των παραπάνω σκηνοθετών/παιδαγωγών με τις ιδιαίτερες εφαρμογές Θεάτρου στην Εκπαίδευση (θεατρικός αυτοσχεδιασμός μέσω σωματικής και λεκτικής έκφρασης, ατομική και ομαδική οργάνωση μικρών θεατρικών ενοτήτων, καθοδήγηση και εμπύχωση, δημιουργικός πειραματισμός των παιδιών με κινητοποίηση των γνώσεων, εμπειριών, ιδεών, συναισθημάτων τους, θεμάτων της διδακτέας ύλης), μέσα από το πρίσμα της Κριτικής Παιδαγωγικής.
8. Κριτικός στοχασμός των μαθητών/ριών, νοηματοδότηση, συνειδητοποίηση του κόσμου και του εαυτού, συμμετοχικές διαδικασίες, κοινωνική τους ανάπτυξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Μετωπική
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι, στην Επικοινωνία φοιτητών/τριών/διδάσκουσας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτές εξετάσεις. Τα κριτήρια αξιολόγησης περιγράφονται στο e-learning	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Γραμματάς, Θεόδωρος, *Θέατρο και Παιδεία*, ιδίου, Αθήνα, 2009, κωδικός στον Εύδοξο 178
2. Κατσαρίδου, Μάρθα, *Η θεατροπαιδαγωγική μέθοδος: Μια πρόταση για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας σε διαπολιτισμική τάξη*, Σταμούλη/Χαρπαντίδη, Θεσσαλονίκη, 2014, κωδικός στον Εύδοξο 41955997

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Hartnoll, Phyllis, *Ιστορία του Θεάτρου*, μτφ. Ρούλα Πατεράκη, Υποδομή, Αθήνα, 1980 [=Hartnoll, Phyllis, *A Concise History of the Theatre*, Thames&Hudson, Λονδίνο και Νέα Υόρκη 1968]
- Μποζιζιο, Πάολο, *Ιστορία του θεάτρου*, 2 τόμοι, μτφ.-επιμ. Ελένη Νταρακλίτσα, Αιγόκερως, Αθήνα 2006
- Brockett, Oscar G., *History of the Theatre*, Allyn and Bacon, Βοστώνη, 1987 (5η έκδ.) [1968]
- Γούναρη, Παναγιώτα, Γιώργος Γρόλλιος (επιμ.), *Κριτική Παιδαγωγική, μια συλλογή κειμένων*, Gutenberg (παιδαγωγική σειρά), 2010
- Dort, Bernard «La condition sociologique de la mise en scène», στο *Théâtres: essais*, Pavis, Patrice, *Problèmes de Sémiologie Théâtrale*, Les Presses Universitaires du Quebec, Κεμπέκ, 1976
- Bolton, Gavin, *Drama as Education, an argument for placing drama at the centre of the curriculum*, Longman, Έσεξ, 1984
- Needlands & Goode, *Structuring Drama Work: A Handbook of Available Forms in Theatre and Drama*, Cambridge University Press, Καίμπρητζ, 2000
- Snyders, Georges, *La joie à l' école*, PUF, Παρίσι, 1986
- O' Tool, John, *The Process of Drama, Negotiating Art and Meaning*, Routledge, Λονδίνο 1992
- Wagner, Betty Jane, Dorothy Heathcote: *Drama as a Learning Medium*, Heinemann, Λονδίνο, 1999

EM85 ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM85	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου / Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (και αγγλικά, γαλλικά και ιταλικά, κατά περίπτωση)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141044 OpenCourses (eClass)OCRS308		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές /ριες</p> <ul style="list-style-type: none"> • καλλιεργούν τη δημιουργική σκέψη, τη φωνή, το λόγο, την κίνηση και την εκφραστική χειρονομία, • γνωρίζουν τα μέσα και τις τεχνικές για να επινοούν θεατρικά προφορικά κείμενα και θεατρικές δράσεις, καθώς και τους τρόπους χρήσης τους ώστε να εξασφαλίζουν την επιτυχή ενασχόληση των μαθητών/ριών με τη θεατρική δημιουργία κατά την εκπαιδευτική πράξη. • γνωρίζουν τον τρόπο συνεργασίας και θεατρικής αλληλεπίδρασης με τους άλλους. • αποκτούν την ικανότητα να επινοούν οι ίδιοι θεατρικούς χαρακτήρες, σχέσεις ανάμεσά τους και θεατρικά περιβάλλοντα • αποκτούν την ικανότητα να επινοούν συνεργαζόμενοι, μικρές θεατρικές σκηνές. • κινητοποιούν, εμπνέδωνουν και επαυξάνουν ικανότητες σχετικές με τη γλώσσα του σώματος, την ομιλία και τη σκέψη. • καλλιεργούν τις προσωπικές τους δεξιότητες επινόησης προφορικών θεατρικών κειμένων, δράσεων και χαρακτήρων • εξοικειώνονται με τη δημιουργία και παρουσίαση ατομικών θεατρικών χαρακτήρων και ιστοριών, αφομοιώνοντας βασικές γνώσεις θεατρικής παιδαγωγικής στο πλαίσιο ομαδοσυνεργατικών διαδικασιών

- εξοικειώνονται με το σχεδιασμό και την οργάνωση εργαστηριακών θεατρικών δραστηριοτήτων για την σχολική τάξη
- κατανοούν τις ιδιαιτερότητες της Θεατρικής Παιδαγωγικής στην ενήλικη ζωή και στη σχολική ηλικία
- συνδέουν θεωρία με πράξη

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο έλεγχος της κίνησης, ο έλεγχος της φωνής, η ορθοφωνία, ο κριτικός στοχασμός και η παραγωγή νοήματος μέσω του συνόλου των νοητικών και εκφραστικών ενεργειών, είναι στοιχεία-λειτουργίες που συναποτελούν τη "γλώσσα" του/της ηθοποιού και, ταυτοχρόνως, αφορούν τη "γλώσσα" του/της εκπαιδευτικού στην τάξη. Το μάθημα αποτελεί πεδίο συνειδητοποίησης αυτής της παραλληλίας και πεδίο γνώσης και καλλιέργειας αυτών ακριβώς των λειτουργιών. Στο πλαίσιο του, οι φοιτητές/τριες ασκούνται στην σε 'πρώτο πρόσωπο' θεατρική εμπειρία και δημιουργία και την κατευθύνουν στην οργάνωση του τρόπου με τον οποίο ο/η εκπαιδευτικός, στην τάξη του σχολείου, χειρίζεται τα εκφραστικά του μέσα σε συνάρτηση με τη σκέψη του, λειτουργώντας ως επικοινωνιακό, σκεπτόμενο υποκείμενο και ως πολλαπλασιαστής ανάλογων λειτουργιών στα παιδιά. Ενότητες:

1. Έλεγχος της κίνησης
2. Έλεγχος του ήχου της φωνής, Ορθοφωνία
3. Κριτικός στοχασμός και νοηματοδότηση μέσω των δράσεων
4. Επινόηση θεατρικών χαρακτήρων, περιβαλλόντων, καταστάσεων, σχέσεων
5. Παραγωγή λόγου, επινόηση-συγγραφή διαλόγων και υποθέσεων
6. Γλώσσα του σώματος, ομιλία και σκέψη
7. Επινόηση και θεατρική οργάνωση ιστοριών μέσα στις οποίες εντάσσονται οι επινοημένοι θεατρικοί χαρακτήρες
8. Επίδειξη των σχετικών θεατρικών δρώμενων και δημιουργικός σχολιασμός τους

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Κατά μέτωπο, κυκλική
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Ναι, για την επικοινωνία φοιτητών/τριών/διδάσκουσας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακή Άσκηση	39
	Εκπόνηση μελέτης (project)	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες παρουσιάζουν θεατρική εργαστηριακή εργασία (70%) και παραδίδουν αναστοχαστικό (επί της διαδικασίας) κείμενο (30%). Η γλώσσα της εξέτασης είναι τα ελληνικά. Αντίστοιχα, για τους φοιτητές ERASMUS που δεν γνωρίζουν ελληνικά, είναι τα αγγλικά, ή τα γαλλικά ή τα ιταλικά, κατά περίπτωση.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

1. Κοντογιάννη, Άλκηστις, *Το βιβλίο της δραματοποίησης*, Πεδίο, Αθήνα, 2012
κωδικός στον Εύδοξο 12666117
2. Παπανδρέου Νικηφόρος, *Περί θεάτρου*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1989, κωδικός στον Εύδοξο 17476

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

- Λεκόκ, Ζακ, *Το ποιητικό σώμα, μια διδασκαλία της θεατρικής πράξης*, μετ. Έλενα Βόγλη, Κοάν Αθήνα 2005
- Μπρουκ, Πήτερ, *Ένας άλλος κόσμος*, μετ. Ελένη Καραμπέτσου, Εστία, Αθήνα 1999
- Banu, Georges, (επιμ.), *Les répétitions de Stanislavski à aujourd'hui*, Le Temps du théâtre/ Actessud, Arles, 2005 [=Banu, Georges, (επιμ.), *Les répétitions de Stanislavski à aujourd'hui*, Académie Expérimentale des Théâtres, Alternatives théâtrales, τχ. 52,53,54, Βρυξέλλες 1996- 1997]
- Boal, Augusto, *Games for actors and non-actors* Routledge, Λονδίνο, 1992.

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM88	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου,/ Κορμού		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Μετά το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα γνωρίζουν: α) Βασικές θεωρήσεις για την κοινωνικοποίηση του παιδιού από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας β) Την επίδραση που ασκούν στη διαδικασία αγωγής και μάθησης του παιδιού στο σχολείο γ) Την επίδραση που ασκούν στην πνευματική, συναισθηματική, κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη του παιδιού
Γενικές Ικανότητες
Εφαρμογή γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η παιδαγωγική επιστήμη μελετά την επίδραση της αγωγής στη σκέψη, στον ψυχισμό και στη συμπεριφορά του ανθρώπου. Στις μέρες μας, με μια πιο διευρυμένη προσέγγιση, το πεδίο έρευνας της παιδαγωγικής εκτείνεται, περιλαμβάνοντας όχι μόνο τις σκόπιμες και προγραμματισμένες επιδράσεις που ασκούν ο εκπαιδευτικός θεσμός ή ενήλικες που εργάζονται σ' αυτόν (π.χ. σχολεία, προγράμματα, εκπαιδευτικοί κλπ) αλλά και τις επιδράσεις που ασκούνται από την αυθόρμητη ή συνειδητή αλληλεπίδραση με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας (π.χ. έντυπο τύπο, τηλεόραση, Η/Υ, κινητό τηλέφωνο,
---

διαδίκτυο), όπως και από τη διαπροσωπική επικοινωνία με άλλα άτομα (π.χ. ομάδες ομηλικών). Η γενικότερα, από την αλληλεπίδραση με το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον. Ειδικότερα στην εποχή μας, η τεχνολογική εξέλιξη των μέσων μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο, έχει ως αποτέλεσμα τη μεγέθυνση της επίδρασής τους στη διαμόρφωση των αναπαραστάσεων, των εικόνων, των συναισθημάτων, των απόψεων: των πνευματικών και ψυχικών διαδικασιών των ανθρώπων σε βαθμό που να υπερβαίνει, σε πολλές περιπτώσεις, την επίδραση και τις δυνατότητες του σχολείου και της εκπαίδευσης. Από την άλλη τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας διαμορφώνουν ή διακινούν μια παγκοσμιοποιημένη (όπως και εξατομικευμένη) παραγωγή εικόνων, ήχου, ενημέρωσης και μετάδοσης πληροφοριών που η ισχύς της επίδρασής τους συνδέεται στενά με τις δυνατότητες επιλογής, χρονικής εμπλοκής, τεχνολογικής εξέλιξης μέσου καθώς και επιπέδου εκπαίδευσης και διαβίωσης του ανθρώπου.

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη των μέσων μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας για την κατανόηση της επίδρασης που ασκούν στην πνευματική, συναισθηματική, κοινωνική και πολιτισμική διαμόρφωση και την εν γένει, συγκρότηση του παιδιού, καθώς και στη διαδικασία αγωγής και μάθησης του σχολείου.

Στις ενότητες περιλαμβάνονται:

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και Κοινωνικοποίηση του παιδιού

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και Εκπαίδευση του παιδιού στο σχολείο

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και η πνευματική, συναισθηματική, κοινωνική, πολιτισμική ανάπτυξη του παιδιού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία, Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές, Χρήση ΤΠΕ στη αξιολόγηση των φοιτητών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη βιβλίων και άρθρων	33
	Συγγραφή εργασίας	6
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική (στο πλαίσιο της συζήτησης και ανάλυσης των κειμένων που μελετώνται ή της συζήτησης που ακολουθεί τη διάλεξη) και τελική/συμπερασματική (με βάση τα θέματα της γραπτής εξέτασης στην εξεταστική περίοδο). Η τελική/συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση θέματα που είναι:</p> <p>1. Επίλυση προβλήματος και 2. Ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις τύπου δοκιμίου, καθώς και /ή 3. Εκπόνηση γραπτής εργασίας</p> <p>Τα κριτήρια για την τελική/συμπερασματική αξιολόγηση είναι:</p> <p>Η ακρίβεια των όρων, η λογική συνέπεια, η ορθότητα και η πληρότητα του θεωρητικού σχολιασμού είτε στην</p>	

	<p>επίλυση προβλήματος και στην απάντηση της ανοικτής ερώτησης είτε στην εργασία. Η απάντηση στους δύο τύπους θεμάτων, καθώς και η πραγμάτευση του θέματος της εργασίας βασίζονται σε ζητήματα, προβλήματα, θέσεις και οπτικές που αναδειχθηκαν κατά τις διαλέξεις. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες έχουν προσεγγίσει τα παραπάνω τόσο θεωρητικά όσο και μέσω της μελέτης κειμένων, άρθρων, ερευνητικών εργασιών στις διαλέξεις.</p> <p>Τα κριτήρια, οι μέθοδοι και ο τρόπος της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών αναφέρονται στο πρώτο μάθημα αλλά και κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.</p>
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Βρύζας, Κ. (2012). Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία. Θεσσαλονίκη: Βάνιας (1η επιλογή)

Ντάβου, Μ. (2005). Η παιδική ηλικία και τα μαζικά μέσα επικοινωνίας: μετατροπές της παιδικής κατάστασης. Αθήνα: Παπαζήσης (2η επιλογή)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Buckingham, D. (2007). Νέοι, σεξ και ΜΜΕ: τα γεγονότα της ζωής; Αθήνα: Κατάρτι. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας, Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (2008). Παιδιά και ΜΜΕ: οι ανήλικοι στον κόσμο της επικοινωνίας. Ελλάδα.

Curran, J. & Curevitch, M. (2011). Μέσα μαζικής επικοινωνίας και κοινωνία. Αθήνα: Πατάκη.

Greenfield, P. M. (1998). Μέσα ενημέρωσης και παιδί: οι επιπτώσεις της τηλεόρασης των βιντεοπαιχνιδιών και των κομπιούτερ. Αθήνα: Κουτσουμπός

Δουλκέρη, Τ. (1991). Παιδικά μέσα επικοινωνίας και σεξισμός: εμπειρική έρευνα. Αθήνα: Παπαζήσης.

Καμαριανός, Ι. (2005). Εξουσία, ΜΜΕ και εκπαίδευση. Αθήνα: Δαρδανός.

Lemish, D. (2009). Παιδιά και τηλεόραση: μια παγκόσμια προοπτική. Αθήνα: Τόπος. Lastrego, C. (1991). Μ' αρέσει η τηλεόραση: διαλέγω και κρίνω τις εκπομπές. Αθήνα: Διάγραμμα.

Παππά, Β. (2006). Η μυθοπλασία της τηλεόρασης και τα πρότυπα που προβάλλει. Θεσσαλονίκη.

Πλειός, Γ. (2001). Ο λόγος της εικόνας: ιδεολογία και πολιτική. Αθήνα:

Παπαζήσης. Παπαθανασόπουλος, Σ. (2005). Η τηλεόραση στον 21ο αιώνα.

Αθήνα: Καστανιώτης. Sanahan, J. (2006). Η τηλεόραση, η πραγματικότητα και το κοινό. Αθήνα: Πολύτροπον.

Σαρικάκη, Κ. & Τσαλίκη, Λ. (2012). Μέσα επικοινωνίας, λαϊκή κουλτούρα και η βιομηχανία του σεξ. Αθήνα: Παπαζήσης.

Τσακμάκης, Γ. (2014) Η εικόνα του παιδιού στην ελληνική τηλεόραση και τον κινηματογράφο στις αρχές του 21ου αιώνα. Διδακτορική Διατριβή

<http://ikee.lib.auth.gr/record/134513>

Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, Ν. (2011). Η γλώσσα των ΜΜΕ στο σχολείο / μια γλωσσολογική προσέγγιση για την (προ)σχολική εκπαιδευτική διαδικασία. Αθήνα: Λιβάνης.

- Τσουρβάκας, Γ. (1996) Μορφή και περιεχόμενο της τηλεοπτικής επικοινωνίας. Αθήνα: Κορφή.
- Fiske, J. (1992). Η γλώσσα της τηλεόρασης. Αθήνα: Επικοινωνία και Κουλτούρα.
- Χατζησαββίδης, Σ. (χχ) Μέσα μαζικής ενημέρωσης και γλωσσική αγωγή: διαμορφώνει ο τηλεοπτικός λόγος τη γλωσσική γνώση των παιδιών;
- Winn, M. (1986). Τηλεόραση, ένας ξένος στο σπίτι: ο ρόλος της τηλεόρασης στη ζωή του παιδιού. Αθήνα: Ακρίτας.

EM93 ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM93	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του εξαμήνου, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να διακρίνουν τις κοινωνικοϊστορικές συνθήκες που συνέβαλαν στη γέννηση της Κριτικής Παιδαγωγικής και στην ανάπτυξη του πεδίου της. Η κατανόηση των διαφορετικών εσωτερικών τάσεων της Κριτικής Παιδαγωγικής εντάσσεται σε αυτό το πλαίσιο. Τελικά, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να αναγνωρίζουν τις βασικές αρχές της Κριτικής Παιδαγωγικής στο επίπεδο των παιδαγωγικών εφαρμογών της.

Γενικές Ικανότητες

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσίαση των θέσεων των σημαντικότερων εκπροσώπων της Κριτικής Παιδαγωγικής, των κύριων εννοιών και επιδράσεών τους σε κάθε χρονική περίοδο ανάπτυξης της ως θεωρητικού ρεύματος. Θεμελιώδη στοιχεία του μαθήματος είναι οι κοινωνικές αλλαγές που διαμορφώνουν τις εσωτερικές ιδεολογικές σχέσεις του πεδίου, τις τάσεις και τα αποτελέσματα των προτάσεων των πιο σημαντικών εκπροσώπων της Κριτικής Παιδαγωγικής στη χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα, ο διάλογος στα πλαίσια του μαθήματος σκοπεύει στην αποκάλυψη της αντίθεσης στις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, στον θετικισμό και στο παραδοσιακό - τεχνοκρατικό μοντέλο εκπαίδευσης. Τα προηγούμενα, συγκροτούν ένα ευρύ σχέδιο δράσης, με βάση τα λόγια του Paulo Freire, για μια μετάβαση από τη γλώσσα της κριτικής στη γλώσσα της δράσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Αυτοτελής μελέτη	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Τελική αξιολόγηση με εξετάσεις σε ερωτήματα κρίσης όπου οι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν βιβλία, σημειώσεις και άρθρα (εξετάσεις με ανοιχτά βιβλία).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γούναρη, Π. & Γρόλλιος, Γ. (2010) *Κριτική Παιδαγωγική. Μια συλλογή κειμένων*, Αθήνα, Gutenberg.

Νικολούδης, Δ. (2010) *Κριτική παιδαγωγική και γραμματισμός*, Διδακτορική Διατριβή, ΠΤΔΕ - ΑΠΘ

Φρέιρε, Π. (1977) *Αγωγή του Καταπιεζόμενου*, Αθήνα, Κέδρος

Robbins, Chr. (2006) *The Giroux Reader*, New York, Paradigm Publishers.

Giroux, H. (1988) *Teachers as Intellectuals: Toward a Critical Pedagogy of Learning*, New York, Bergin & Garvey.

McLaren, P. (2003) *Life in Schools: An Introduction to Critical Pedagogy in the Foundations of Education* (4th edition), Boston, New York, Pearson Education.

EM94 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM94	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΌΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=13704		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μετά το μάθημα οι φοιτητές/τριες αναμένεται να κατανοήσουν ζητήματα που σχετίζονται με τις κοινωνικές διαφοροποιήσεις μέσα από τη σκοπιά της παιδαγωγικής για την κοινωνική δικαιοσύνη. Πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Να κατακτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με τη σχετική θεματική και να είναι σε θέση να τις συνδέουν με τη πρακτική τους. ✓ Να αναγνωρίζουν και να μπορούν να εξηγήσουν πώς οι άνισες κοινωνικές σχέσεις επηρεάζουν τις ανθρώπινες δράσεις και σχέσεις τόσο στο μικρο (ατομικό) όσο και στο μακρο (δομικό) επίπεδο. ✓ Να αναπτύξουν το λεξιλόγιό τους με έννοιες, οι οποίες περιγράφουν τα ζητήματα της κοινωνικής διαφοροποίησης στα καναδικά σχολεία μέσα στη θεωρία της κρίσιμης κοινωνικής δικαιοσύνης. ✓ Να βελτιώσουν την κριτική τους ικανότητα και σκέψη, όπως και τον τρόπο που γράφουν και εκφράζονται προφορικά. ✓ Να αναπτύξει ένα σχέδιο δράσης για όλα τα παραπάνω, το οποίο θα εξυπηρετεί τους στόχους μιας πιο δίκαιης κοινωνίας. ✓ Πιο συγκεκριμένα, να μπορούν να σχεδιάζουν και να μπορούν να κάνουν μαθήματα λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές διαφορές μεταξύ των μαθητών. ✓ Να χρησιμοποιούν δεδομένα πολλαπλών πηγών στη διδασκαλία τους. ✓ Να προσδιορίζουν τις περαιτέρω ανάγκες της επαγγελματικής τους ανάπτυξης σε σχέση με τη διδασκαλία ή / και την υποστήριξη των μαθητών/τριών.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Να έχουν μελετήσει μια σειρά από άρθρα και βιβλία, με τα οποία θα έρθουν σε επαφή με τη θεωρία και τις διαφορετικές προσεγγίσεις της σχετικής επιστημονικής περιοχής. ✓ Να μπορούν να στηρίζουν τις αντιλήψεις και τις θεωρίες που υιοθετούν σε τεκμηριωμένες επιστημονικές απόψεις. ✓ Να διακρίνουν τις επιρροές και τις παιδαγωγικές παραδοχές που θεμελιώνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις που αφορούν στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση.

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- ✓ Να μπορούν να στηρίζουν την αναγκαιότητα ενός δημοκρατικού σχολείου, ανοιχτού σε όλες και σε όλους.
- ✓ Να είναι σε θέση να μετατρέψουν τα θεωρητικά εφόδια σε καθημερινή πρακτική.
- ✓ Να μπορούν να συνδέουν την εκπαιδευτική πολιτική με την σχολική πραγματικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τι είναι η διαπολιτισμικότητα;
Τι είναι η διαπολιτισμική εκπαίδευση;
Διαφορετικές Προσεγγίσεις για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση
Τι είναι η κοινωνική δικαιοσύνη;
Κοινωνική δικαιοσύνη, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμική εκπαίδευση
Παιδαγωγικά και διδακτικά ζητήματα στη διαπολιτισμική εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη
Οι κοινωνικές διαφοροποιήσεις στην Ελλάδα και ο ρόλος της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για την Κοινωνική Δικαιοσύνη
Διεθνή ζητήματα στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση για την Κοινωνική Δικαιοσύνη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Σεμινάρια	18
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Με εξετάσεις	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα ακαδ. συγγράμματα (Εύδοξος):

Γκόβαρης, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.

Νικολάου, Γ. (2009). *Διαπολιτισμική Διδακτική*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη:

Παλαιολόγου, Ν. & Ευάγγελου, Ο. (2011). *Διαπολιτισμική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτική Πολιτική Για Παιδιά Μεταναστών*. Αθήνα: Πεδίο.

Balibar, E. & Wallerstein, I. (1991). *Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οι διαφορούμενες ταυτότητες. Αθήνα: Ο Πολίτης*.

Cummins, J. (1999). *Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Καλλίνικος, Α., *Ρατσισμός: Τι είναι και πως παλεύεται, Εργατική Δημοκρατία*, Αθήνα 1999.

Modood, T. (2007). *Multiculturalism*. Cambridge: Polity Press.

Παρθένης, Χ. (2016). *Η διαπολιτισμική εκπαίδευση απέναντι σε νέες προκλήσεις* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τσιάκαλος, Γ., *Απέναντι στα εργαστήρια του ρατσισμού, Τυπωθήτω*, Αθήνα 2006.

Πλιόγκου, Β.& Καρακατσάνη, Δ. (Επιμ.) (2020). *Σύγχρονες τάσεις στην παιδαγωγική θεωρία και πρακτική. Δημοκρατία – πολιτειότητα – ετερογένεια*. Αθήνα: Gutenberg.

EM95 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

EM95

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM95	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα γνωρίσουν και θα αναλύσουν κριτικά τα κυριότερα ρεύματα σκέψης και πώς επηρεάζουν και καθορίζουν σε κάθε ιστορικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο τη διαμόρφωση των παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών του σχεδιασμού και της ανάπτυξης προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα μπορούν να ορίζουν και να διακρίνουν σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ενηλίκων τις επιρροές του εκάστοτε ρεύματος. • Θα διερωτηθούν για τις κοινές αφετηρίες και τις διαδρομές διαφοροποίησης της εξέλιξης των ρευμάτων σκέψης όσον αφορά τη θεωρία και την πρακτική των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων. • Θα είναι σε θέση να συγκρίνουν και να συσχετίζουν την αλληλεπίδραση ή την αλληλοεπικάλυψη διαφορετικών θεωριών και πρακτικών. • Θα μπορούν να αναλύσουν και να μελετήσουν κριτικά-ερμηνευτικά θεωρίες και πρακτικές σχεδιασμού και ανάπτυξης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων ως προς τα δομικά τους στοιχεία: σκοπό και στόχους, περιεχόμενο, διδακτική μεθοδολογία και μέσα, αξιολόγηση, ρόλος του/ης εκπαιδευτή/τριας, ρόλος εκπαιδευόμενου/ης, σχέσεις και κλίμα. • Θα εκτιμήσουν, θα υποστηρίξουν ή/και θα αμφισβητήσουν τις παραδοχές που υπαγορεύουν αντιλήψεις και πρακτικές των προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων • Θα καλλιεργήσουν την ικανότητα του κριτικού αναστοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη   Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις   Λήψη αποφάσεων</p>

Αυτόνομη εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εκπαιδευτική θεωρία και πράξη
Η σύνδεση θεωρίας και πράξης στο εκπαιδευτικό έργο - Το πλαίσιο εφαρμογής της πρακτικής των εκπαιδευτών - Η σχέση θεωρίας και πράξης στη Φιλοσοφία της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - Κοινή Λογική και Προσωπικές Θεωρίες εκπαιδευτών - Θεωρίες δράσης & Θεωρίες σεχρήση
2. Φιλοσοφικά ρεύματα σκέψης που επέδρασαν στη διαμόρφωση της θεωρίας και της πρακτικής στην εκπαίδευση ενηλίκων στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων
  - Η Φιλελεύθερη Ανθρωπιστική Φιλοσοφία (Κλασικός Ανθρωπισμός) για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Σκοπός και Πρόγραμμα Σπουδών - Αποτίμηση)
  - Η Προοδευτική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Βασικές αρχές για το Πρόγραμμα Σπουδών - Μια διευρυμένη οπτική της σημασίας της εκπαίδευσης - Σημείο εστίασης στην εκπαίδευση: Οι εκπαιδευόμενοι - Μια νέα εκπαιδευτική μεθοδολογία - Η σχέση μεταξύ δασκάλων και μαθητευόμενων - Η εκπαίδευση ως μοχλός κοινωνικής αλλαγής - Αποτίμηση)
  - Η Συμπεριφοριστική Φιλοσοφία και η Θεωρία της Κοινωνικής Αποτελεσματικότητας στην Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Αρχές του Συμπεριφορισμού που εφαρμόζονται στο σχεδιασμό & την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων - Σκοπός και Πρόγραμμα Σπουδών - Διδακτικές μέθοδοι - Εκπαίδευση που βασίζεται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων - Η κοινωνική λογοδοσία (accountability) - Αποτίμηση)
  - Η Υπαρξιακή-Προσωποκεντρική Ανθρωπιστική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση - Θεμελιακές παραδοχές της Ανθρωπιστικής Φιλοσοφίας - Εκπαιδευτικές αρχές για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων - Σκοπός - Περιεχόμενο - Μαθησιακή διαδικασία - Αξιολόγηση - Ρόλος εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου - Ομαδοσυνεργατικές μέθοδοι - Αποτίμηση)
  - Η Ριζοσπαστική και Κριτική Φιλοσοφία για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Ιστορική επισκόπηση (Η Εκπαίδευση Ενηλίκων και οι πρώιμες σοσιαλιστικές ιδέες - Η διάδοση του Μαρξισμού στην Εκπαίδευση Ενηλίκων - Η Μαρξιστική-Σοσιαλιστική Παράδοση στην εκπαίδευση - Η παράδοση των αριστερών - φροϋδικών (Freudian Left) - Η αναρχική παράδοση - Η επίδραση της Ριζοσπαστικής Φιλοσοφίας στην Εκπαίδευση & Εκπαίδευση Ενηλίκων - Η αγωγή των καταπιεζόμενων και ο Freire: Βασικές φιλοσοφικές του αρχές Εκπαιδευτικές αρχές για το Πρόγραμμα Σπουδών Το κίνημα αποσχολαιοποίησης και η Εκπαίδευση Ενηλίκων: Illich και Ohliger - Αποτίμηση)
3. Μεταμοντέρνος σχετικισμός και εκλεκτισμός - Το δίπολο: Υποκειμενισμός- αντικειμενισμός και η ολιστική προσέγγιση - Πολυεπιστημονικότητα και Πολυτεχνισμός
4. Σχέση επιδιωκόμενου, εφαρμοσμένου και κατακτηθέντος Προγράμματος - Το φαινόμενο της ασυμβατότητας, αναντιστοιχίας, ασυμμετρίας και ασυνέχειας στα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων.
5. Λήψη αποφάσεων για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων & εκπαιδευτικού υλικού και η σχετική αυτονομία του εκπαιδευτή ενηλίκων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	58
	Σεμινάρια	34
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική, αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5 ατόμων) ασκήσεων με κριτήριο την οργάνωση, την ποιότητα και την πρωτοτυπία των ισχυρισμών και των ερωτημάτων καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση του κριτικού στοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης (με ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας). Η συμπερασματική αξιολόγηση θα πραγματοποιείται με γραπτή τελική εξέταση (ποσοστό 70% της τελικής βαθμολογίας) που περιλαμβάνει ερωτήσεις κρίσης είτε σύντομης απάντησης είτε ανάπτυξης δοκιμίων (απόφασης, σύγκρισης και αποτίμησης).	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος) **ID EUDOXUS 94657105**

Wayne Au (2020). Άνισες βάσει σχεδίου: οι εξετάσεις υψηλών απαιτήσεων και η τυποποίηση της ανισότητας. Επιμ. ελληνικής έκδοσης Γιώργος Γρόλλιος - Παναγιώτα Γούναρη, μτφρ Μαλαματή Γρόλλιου, Gutenberg, Αθήνα.

Γιώτη, Λ. (2020). Ρεύματα Σκέψης που διαμόρφωσαν τη Θεωρία και την Πρακτική στο Σχεδιασμό και την Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. *Σημειώσεις Μαθήματος*.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Brookfield, S. (1996). Breaking the code. In R. Edwards, A. Hanson & P. Raggatt, *Boundaries of Adult Learning*. London: Routledge, pp. 62-78.

Brookfield, S. (1991). On ideology, pillage, language and risk: critical thinking and the tensions of critical practice. *Studies in Continuing Education*, 13(1), 1-14, DOI: 10.1080/0158037910130101.

Elias L. J. & Merriam S. (2005). *Philosophical Foundations of Adult Education*. Malabar; Florida: Krieger Publishing Co (3rd ed).

Gioti, L. (2018). Theories of Action and Theories-in-use of Adult Educators. Motivation, Obstacles and Individual Differences in Teachers' Training. *International Journal of Learning and Teaching* (To be published in IJLT, ISSN: 2377-2891). <http://www.ijlt.org/uploadfile/2018/0824/20180824051142835.pdf>.

- Γιώτη, Λ. (2017). Ρεύματα σκέψης που καθοδηγούν τις θεωρίες και τις πρακτικές των Σχολικών Συμβούλων ως εκπαιδευτών ενηλίκων. *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 39, σσ. 6-16.
- Γιώτη, Λ. (2010). Ο σκοπός της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην προοπτική της δια βίου εκπαίδευσης: Οι απόψεις των Σχολικών Συμβούλων. Στο Κ.Δ. Μαλαφάντης, Μ. Ανδρεαδάκης, Δ. Καραγιώργος, Γ. Μανωλίτσης & Β. Οικονομίδης (επιμ.) *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, τ. Β', Αθήνα: Διάδραση, σσ. 1649-1660.
- Γρόλλιος, Γ. (2011). *Προοδευτική εκπαίδευση και αναλυτικό πρόγραμμα*. Θεσσ/κη: Επίκεντρο.
- Γρόλλιος, Γ. (2005). *Ο Paulo Freire και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας. Κουμάκης, Χ.Γ. (2000). *Φιλοσοφικά Ρεύματα και Παιδεία*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Ματσαγγούρας, Η. & Χέλμης, Σ. (2005). Προσωπική Θεωρία των Ελλήνων Δασκάλων: Κοινωνικά, Φιλοσοφικά και Διδακτικά Διλήμματα. Στο Μ. Kassotakis & G. Flouris (eds), *Topics and Issues in Education*. Αθήνα: Ατραπός.
- Pavlidis, P. (2013). Towards a Marxist-inspired Understanding of Philosophy of Education. In *Conference Proceedings of the XXIII World Congress Vol. 50, Philosophy of Education*. DOI: 10.5840/wcp232018501040. https://www.researchgate.net/publication/325699872_Towards_a_Marxist-inspired_Understanding_of_Philosophy_of_Education.
- Price, D. W. (1999). *Philosophy and the Adult Educator*. *Adult Learning*, 11(2), 2-5. Merriam, S. B. (ed) (1995²). *Selected Writings on Philosophy and Adult Education*. Malabar; Florida: Krieger Publishing Co.
- Pring, R. (2004). *Philosophy of Education: Aims, Theory, Common Sense and Research*. London-New York: Continuum.
- Thayer, H.S. (1967). Pragmatism. *The Encyclopedia of Philosophy*, vol. 6 (pp. 430-436). New York: The Macmillan Company and The Free Press.
- Young Michael F. D. (1998). *The curriculum of the future from the 'New sociology of education' to a critical theory of learning*. London; Philadelphia: Falmer Press.
- Zinn, L. (2004³). Identifying your Philosophical Orientation. In M. W. Galbraith (ed.), *Adult Learning Methods: A Guide for Effective Instruction*. Malabar, Florida: Krieger Publishing Company.

EM97 ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM97	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eLearning (Moodle): https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=14321		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξοικειωθούν με βασικές θεωρίες των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών και της πολιτισμικής ανάλυσης για τους τρόπους που η κουλτούρα δημιουργεί και μετασχηματίζει τις υποκειμενικές εμπειρίες, την καθημερινή ζωή, τις κοινωνικές σχέσεις και την εξουσία και τη συμβολή τους στη δημοκρατική και απελευθερωτική μάθηση των ενηλίκων. Ειδικότερα:

- Θα κατανοήσουν τις σημαντικότερες θεωρίες των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών, τις παγκόσμιες τάσεις και το διεπιστημονικό τους χαρακτήρα
- Θα επιδεικνύουν την εφαρμοσιμότητα των πολιτισμικών και κριτικών σπουδών σε νέες καταστάσεις και πρακτικές που σχετίζονται με τη διαμόρφωση της καθημερινής συνείδησης και τη συγκρότηση των ταυτοτήτων στην ενηλικιότητα
- Θα συνθέτουν θεωρίες των κριτικών και πολιτισμικών σπουδών για να ερμηνεύσουν και να αποτιμήσουν διαστάσεις της μαζικής και λαϊκής κουλτούρας και των κινήματων εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Θα καλλιεργήσουν την ικανότητα του κριτικού αναστοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές ως ένα κίνημα που απέκτησε δυναμική τη δεκαετία του '70 συνιστούν παράλληλα ένα καινοτόμο διεπιστημονικό πεδίο που μελετά την επίδραση της κουλτούρας στην καθημερινή συνείδηση και τη διαμόρφωση των υποκειμενικών και συλλογικών ταυτοτήτων. Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές διερευνούν τις σημειωτικές πρακτικές και τις σχέσεις μεταξύ αφενός της κουλτούρας ως μορφή εκφραστικών και συμβολικών δραστηριοτήτων, αφετέρου των κουλτούρων ως διακριτών τρόπων ζωής σε σύνδεση με τις κυρίαρχες μορφές εξουσίας και ιδεολογίας. Αποτελούν συνιστάμενη των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και αντλούν από τη θεωρία και τη μεθοδολογία των λογοτεχνικών σπουδών, της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας, των σπουδών στην επικοινωνία και τα μέσα, της ιστορίας, της πολιτισμικής ανθρωπολογίας, της κριτικής πολιτικής οικονομίας, της γλωσσολογίας, της σημειωτικής και της ψυχανάλυσης. Θέτουν ερωτήματα και προβληματοποιούν όψεις της σύγχρονης ζωής επιδιώκοντας να κατανοηθεί η διαδικασία μέσω της οποίας οι κοινωνίες, και οι ποικίλες ομάδες εντός της, διαπραγματεύονται την ιστορία, την κοινοτική ζωή και τις μελλοντικές της προκλήσεις.

Οι πολιτισμικές και κριτικές σπουδές εξετάζουν τις διαδικασίες παραγωγής, διάδοσης και πρόσληψης των ιδεών και ιδεολογιών, των μύθων και δοξασιών, της τάξης, του φύλου, της φυλής, της εθνότητας και εθνικότητας, της υποκειμενικότητας, του ασυνείδητου και της επιθυμίας, της σεξουαλικότητας και των αναπαραστάσεων για το σώμα, τις καθημερινές συνήθειες, της λαϊκής, της μαζικής και της δημοφιλούς κουλτούρας, της υψηλής αισθητικής και του μπανάλ, ανά τον κόσμο. Αναδεικνύουν το ρόλο της λαϊκής κουλτούρας ως μορφή έκφρασης της καθημερινής συνείδησης και ως χώρο πολιτισμικής αντίστασης που επηρεάζει την τέχνη και τις πολιτισμικές αναπαραστάσεις.

Στο μάθημα θα προσεγγίσουμε τη θεωρία και την πρακτική των πολιτιστικών και κριτικών σπουδών στην ιστορική τους διαδρομή, την εξέλιξη και τις μελλοντικές τους τάσεις. Θα αποσαφηνίσουμε βασικούς όρους δίνοντας έμφαση στις σχέσεις εξουσίας και την επίδρασή τους στη διαμόρφωση των πολιτισμικών πρακτικών, στην ιδεολογική και πολιτισμική ηγεμονία και τη σχέση της με τη λαϊκή κουλτούρα, τις σημειωτικές πρακτικές, την πολιτιστική βιομηχανία και τον παιδαγωγικό ρόλο της τέχνης και της κουλτούρας στη διαμόρφωση της υποκειμενικότητας και των ταυτοτήτων που συγκροτούν την ενηλικιότητα με έμφαση στις νεανικές κουλτούρες και το life style. Ακόμη θα αναδείξουμε την αξιοποίηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, στο πλαίσιο των πολιτιστικών και κριτικών σπουδών, ως δημόσια παιδαγωγική και ως πεδίο εμπρόθετης κριτικής πολιτικής και πολιτιστικής δράσης για τον εκδημοκρατισμό, την από-ελιτικοποίηση της κουλτούρας και την αποδόμηση κοινωνικών ιεραρχιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Σεμινάρια	25
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων, διαφημίσεων, ταινιών	25
	Συγγραφή εργασίας /εργασιών	50
	Σύνολο Μαθήματος	120

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση είναι διαρκής, διαμορφωτική αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5 ατόμων) ασκήσεων και εργασιών. Η συμπερασματική θα πραγματοποιηθεί με γραπτή τελική ομαδική (έως 5 ατόμων) εργασία (με ποσοστό 65% της τελικής βαθμολογίας) και με τη δημόσια παρουσίαση και υποστήριξη της εργασίας στο πλαίσιο του μαθήματος (με ποσοστό 35% της τελικής βαθμολογίας). Η γραπτή εργασία θα αξιολογείται με κριτήριο τη συστηματικότητα της σύνθεσης και οργάνωσης της συλλογιστικής, την ποιότητα και πολυεπιστημονικότητα της τεκμηρίωσης, την πρωτοτυπία των επιχειρημάτων και τη συμβολή τους στην προώθηση νέων ερευνητικών ιδεών και κριτικού στοχασμού. Η δημόσια υποστήριξη ως κριτήριο αξιολόγησης της θα έχει την επιμέλεια και την ποιότητα οργάνωσης του περιεχόμενου, της δομής καθώς και της αισθητικής της μορφής καθώς και τη συγκρότηση και ποιότητα των ισχυρισμών και των απαντήσεων στις ερωτήσεις του κοινού. Τα κριτήρια και ο τρόπος της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών αναφέρονται στο πρώτο μάθημα αλλά και κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Barker Chris & Jane Emma (2020). Πολιτισμικές Σπουδές Θεωρία και Πρακτική. (Επιμ. Β. Αλεξίου & Μάρθα Μιχαλίδου). Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΖΙΟΛΑ. **Κωδικός Εύδοξου: 94645725**

Philip Smith (2006). Πολιτισμική θεωρία. Μία Εισαγωγή. (Επιμ. Ν. Μπουμπάρης - μτφρ. Α. Κατσικερός). Εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ. **Κωδικός Εύδοξου: 11749**

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ξενόγλωσση

Barker, C. (2000). *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage.

Eagleton, T. (ed.) *Raymond Williams: Critical Perspectives*. Boston: Northeastern University Press.

Easthope, A. and McGowan, K. (eds.) (1992). *A Critical and Cultural Theory Reader*. Toronto: University of Toronto.

Edgar, A. & Sedgwick, P. (2002). *Cultural theory: the key thinkers*. London & New York: Routledge.

Foucault, M. (1996). The Subject and Power. *Critical Inquiry* 8(4), 777-795.

Freire, P. & D. Macedo (1987). *Literacy: Reading the Word and Reading the World*. London: Routledge & Kegan Paul.

Gioti, L. & Perdiki, E. (2019). Participation to Adult Non-Formal Leisure Education in Local Community Programs in the Economic Crisis. *International Journal of anagement and Applied Science (IJMAS)*, 5 (12), 48-54 (ISSN 2394-7926). IRAJ DOI Number - IJMAS-IRAJ-DOI-16769, <http://ijmas.iraj.in/index.php>.

Giroux, H. A. (2012). *Disturbing pleasures: Learning popular culture*. Routledge.

Hake, B. J. (1994). Formative Periods in the History of Adult Education: The role of social and cultural movements in cross-cultural communication. *Cultural and Intercultural Experiences in European Adult Education: essays on popular and higher education since, 1890*, 10-36.

- Lacan, J. (1966). *Subversion du Sujet et Dialectique du Desir dans l' Inconscient Freudien. Ecrits*. Paris.
- McGuigan, J. (1997). *Cultural Methodologies*. London: Sage.
- Morgan, W. J. (2002). Antonio Gramsci and Raymond Williams: Workers, Intellectuals, and Adult Education. In C. Borg, J. Buttigieg and P. Mayo (eds.) *Gramsci and Education*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Motta, S. C., Esteves, A. M., Langdon, J., Larweh, K., Cameron, S., Blanco, E. G., & Luchies, T. (2014). Reinventing emancipation in the 21st century: The pedagogical practices of social movements. *Interface*, 6(1), 1-24.
- Shary, T. (2003). Course File for "Film Genres and the Image of Youth". *Journal of Film and Video*, 55(1), 39-57.
- Smith, P. (2006). Πολιτισμική θεωρία (μτφρ. Θ. Κατσικερός) Αθήνα: Κριτική.
- Stamou, A. G., Agrafioti, A., & Dinas, K. D. (2012). Representations of youth (language) in Greek TV commercials. *Journal of Youth Studies*, 15(7), 909-928.
- Vogler, C. A., & Markell, P. (2003). Introduction: Violence, redemption, and the liberal imagination. *Public Culture*, 15(1), 1-10.
- United Nations (1986). *The situation of youth in the 1980s and prospects and challenges for the year 2000*. New York: United Nations.
- Tilly, C., & Wood, L. J. (2015). *Social Movements 1768-2012*. Routledge.
- Willis, P. E. (1977). *Learning to Labour: how working class kids get working class jobs*. Aldershot: Gower
- Ελληνόγλωσση
- Adorno, T., Lowenthal, L., Marcuse, H. & Horkheimer, M. (1984). *Τέχνη και Μαζική Κουλτούρα*. Αθήνα: Ύψιλον.
- Άντερσον, Μ. (1997). *Φαντασιακές κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, (μτφρ. Π. Χαντζαρούλα). Αθήνα: Νεφέλη.
- Αστρινάκης Α. Ε. (1991). *Νεανικές υποκουλτούρες: Παρεκκλίνουσες υποκουλτούρες της νεολαίας της εργατικής τάξης: Η βρετανική θεώρηση και η ελληνική εμπειρία*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Bourdieu, P. (2013). *Η Διάκριση: Κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*, (μτφρ. Κ. Καψαμπέλη). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης.
- Γιώτη, Λ. & Φλουρής, Γ. (2014). Η απόπειρα κατασκευής μίας 'γλώσσας δυνατότητας' σε ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα μετόρων για την υποστήριξη μίας πολιτισμικά ευαίσθητης διδασκαλίας μαθητών με 'υποτελή' κουλτούρα. In *Proceedings of IV International Conference on Critical Education*, in Thessaloniki, 23-26 June, 2014 (to be published as e-book).
- Gellner E. 1992. *Εθνη και Εθνικισμός*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Δερμεντζόπουλος, Χ. & Σπυριδάκης, Μ. (επιμ.), *Ανθρωπολογία, κουλτούρα και πολιτική*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Eagleton, T. (2003). *Η έννοια της κουλτούρας*. Αθήνα: Πόλις.
- Gramsci, A. (1973). *Η οργάνωση της κουλτούρας*, (μτφ Θ.Χ. Παπαδόπουλος). Αθήνα: Στοχαστής.
- Greenberg, C. (2007). *Τέχνη και Πολιτισμός: Δοκίμια κριτικής* (μτφρ.-επιμ. Δ. Δασκαλοθανάσης). Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
- Hall, S. (2017). *Το έργο της αναπαράστασης*, (μτφρ. Π. Πετσίνη). Αθήνα: Πλέθρον
- Hall, S., Held, D. & McGrew, A. (2003). *Η νεωτερικότητα σήμερα*. Αθήνα: Σαββάλας
- Hebdige, D. (1988). *Υποκουλτούρα: Το νόημα του στυλ*, (μτφρ. Έ. Καλλιφατιδή). Αθήνα: Γνώση.
- Lacan, J. (1982). *Το σεμινάριο του Ζακ Λακάν: Βιβλίο XI: Οι τέσσερις θεμελιακές έννοιες της ψυχανάλυσης (1964)*, (μτφρ. Α. Σκαρπαλέζου). Αθήνα: Κέδρος - Ράππα.
- Levi-Strauss, C., 2003. *Φυλή και Ιστορία. Φυλή και Πολιτισμός*. Αθήνα: Πατάκης.

Λίποβατς, Θ. & Δεμερτζής, Ν.(1994). *Δοκίμιο για την Ιδεολογία*. Αθήνα: εκδ. Οδυσσέας.

Πασχαλίδης, Γ. (2012). Πολιτισμικές Σπουδές και Προοπτικές Σπουδών. Στο *Διαλέξεις και μελέτες για τις πολιτισμικές σπουδές και τις εικαστικές τέχνες* (σσ. 26-39). ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη: εκδ. Ζήτη. <https://www.academia.edu/11831596>.

Ρηγοπούλου, Π. (2018). Πολιτισμικές Σπουδές: Ανατροπή ή παρένδυση του ευρωπαϊοκεντρικού μοντέλου; *Τετράδια Μαρξισμού*, 7. <http://tetradia-marxismou.gr>.

Σάιντ, Ε. (1996). *Οριενταλισμός*. Αθήνα: Νεφέλη.

Williams, R. (1994). *Κουλτούρα και Ιστορία*, (μτφ. Βενετία Αποστολίδου). Αθήνα: Γνώση.

EM99 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM99	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:

1. Να αναγνωρίζουν τους δρώντες (actors) στο πεδίο της εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
2. Να εξηγούν την ανασυγκρότηση των εκπαιδευτικών συστημάτων υπό το πρίσμα της εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
3. Να συζητούν κριτικά την ανάπτυξη των σχολικών μονάδων υπό το πρίσμα της εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
4. Να αναγνωρίζουν τον ρόλο των μαθητών και των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο των σχολείων ως οργανισμών μάθησης.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Σύγχρονη διοικητική θεωρία και διακυβέρνηση
- Από την «κυβέρνηση» στη «διακυβέρνηση»
- Δίκτυα μάθησης και ανάπτυξη εκπαιδευτικών συστημάτων
- Διεθνής εκπαιδευτική διακυβέρνηση
- Εκπαιδευτική διακυβέρνηση και ιδιωτικοποίηση
- Σχολεία ως μαθητευόμενοι οργανισμοί

- Ανάπτυξη σχολείων και διασφάλιση ποιότητας
- Εκπαιδευτική διακυβέρνηση και σχολικές μονάδες
- Εκπαιδευτικοί σε σχολεία ως οργανισμούς μάθησης
- Διακυβέρνηση, μαθητές και «ενεργοί πολίτες»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Συστηματική χρήση Power Point στη διδασκαλία / Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου / Ανάρτηση υποστηρικτικού υλικού στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Συστήματος Υποβοήθησης Διδασκαλίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	39
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Τα υπό συζήτηση θέματα ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιμιακού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής</p>	

συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο των διαλέξεων.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Βруниώτη, Κ. (2017). *Διεθνής διακυβέρνηση της εκπαίδευσης: Όραμα και πραγματικότητα*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) (2003). *Ο εκπαιδευτικός και η ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Φασούλης, Κ., Φυριππής, Ε., Πασιάς, Γ., Ρουσσάκης, Ι. & Σαμαρά, Α. (2016) (επιμ.). *Ανιχνεύοντας το εκπαιδευτικό πεδίο: τιμητικός τόμος στον Δημήτρη Ματθαίου*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Ξενόγλωσση

Lee, S. & McBride, S. (Eds.) (2007). *Neo-Liberalism, State Power and Global Governance*. Dordrecht: Springer.

Jessop, B. (2008). *State Power*. Cambridge: Polity Press.

Soguel, N. C. & Jaccard, P. (Eds.) (2008). *Governance and Performance of Educational Systems*. Dordrecht: Springer, pp. 13-33.

Rosenau, J. N. & Czempiel, E. O. (Eds) (1992). *Governance without Government. Order and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

EM102 ΟΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

EM102

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM102	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας (διαλέξεις, επισκέψεις-σεμινάριο, εργαστηριακές ασκήσεις)	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξοικειωθούν με την έννοια του οπτικού γραμματισμού, με έμφαση στα έργα τέχνης και θα εξασκηθούν στην αναζήτηση και ερμηνεία των χαρακτηριστικών και συμβόλων που οδηγούν στην πολυτροπική ανάγνωση • μάθουν να απολαμβάνουν τα έργα τέχνης όχι μόνον από αισθητική σκοπιά, όπου τα συναντούν, εντός και εκτός μουσείου • συνεργαστούν μεταξύ τους και θα πειραματιστούν δημιουργώντας μικρά project με χρήση των ΤΠΕ και στόχο την καθολικότερη διδασκαλία/ ερμηνεία λογοτεχνικών κειμένων, αλλά και ιστορικών γεγονότων μέσα από έργα τέχνης • κατανοήσουν εμπράκτως τη δύναμη της Τέχνης ως εργαλείο πολυτροπικής ανάγνωσης (των φαινομένων της ζωής, ποικίλων κειμένων, αλλά και γνωστικών αντικειμένων-επιστημονικών πεδίων).
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη   Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών   Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις   Λήψη αποφάσεων   Αυτόνομη εργασία   Ομαδική εργασία   Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών   Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα   Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον   Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου   Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής   Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος, ακολουθώντας τη γνωστή ρήση: «μία εικόνα ισούται με χίλιες λέξεις», είναι η γνωριμία με την ευρεία έννοια της «εικόνας» και της πολυδιάστατης δύναμης του έργου τέχνης καθώς και η διερεύνηση ποικίλων τρόπων αξιοποίησης των έργων τέχνης - εντός και εκτός μουσείου- στην ανάγνωση και ερμηνεία είτε άλλων γνωστικών αντικείμενων του αναλυτικού προγράμματος είτε των φαινομένων της ζωής.

Κύριοι θεματικοί άξονες:

- Η τέχνη ως ένα ανοιχτό εικονογραφημένο βιβλίο που αφηγείται διάφορες "ιστορίες" ταυτόχρονα: του δημιουργού, των απεικονιζομένων, της εποχής τους και της εποχής του δημιουργού, του τόπου του, του κόσμου και του πολιτισμού μας.
- Οπτικός γραμματισμός: Χαρακτηριστικά, Σύμβολα και Μέθοδοι ερμηνείας
- Τέχνη και διδασκαλία της Λογοτεχνίας και της Ιστορίας
- Τέχνη και πολυτροπική ανάγνωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/ τις φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/ φοιτητριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	66
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	22
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	6
	Εκπόνηση μελέτης (project)	6
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εργασία 70% Ανάλυση έργου και project 30%	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kress, G. & Van Leeuwen. T (2010). Η Ανάγνωση των Εικόνων: Η Γραμματική του Οπτικού Σχεδιασμού. Αθήνα: ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ. ISBN: 978-960-458-266-2. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 58637.

Ουμπέρτο, Έ. (2010). Η ομορφιά της λίστας. Αθήνα: ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ. ISBN: 978-960-03-5106-4. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο 12672375

Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων κ.ά. υπάρχουν αναρτημένα στο Elearning του μαθήματος.

EM104 ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

EM104

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM104	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διάφορες μορφές διδασκαλίας (διαλέξεις, επισκέψεις-σεμινάριο, εργαστηριακές ασκήσεις)	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εμβάθυνσης / Εμπέδωσης Γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=13796		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Μέσα από το πεδίο των Εικαστικών Τεχνών οι φοιτητές οι φοιτήτριες, όχι μόνον θα αντλήσουν, αλλά θα δημιουργήσουν αξίες. Πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα αποκτήσουν μια ευρύτερη εποπτεία μέσα από την ιστορία της Τέχνης της σύνδεσης των καλλιτεχνικής και πολιτιστικής παραγωγής με την έννοια της αειφορίας. • Θα αντιληφθούν το ρόλο της τέχνης στην εξασφάλιση και προβολή του σεβασμού στην πολιτιστική πολυμορφία. • Θα διαπιστώσουν μέσα από τα έργα τέχνης τη σημασία της διατήρησης και της διαχείρισης των φυσικών πόρων. • Θα συνδέσουν την καλλιτεχνική αρμονία και την ισορροπία στην τέχνη με τις οικολογικές προοπτικές. • Θα επανεξετάσουν και θα αναστοχαστούν το ρόλο της τέχνης και τη δυναμική της ως μέσο για την προβολή και επαγρύπνηση γύρω από ζητήματα δημοκρατίας και ειρήνης, κοινωνικής δικαιοσύνης, ρατσισμού, φυλετικών διακρίσεων, ανακούφισης της φτώχειας κ.ά. • Θα τους δοθεί η δυνατότητα έμπρακτα να εμπλακούν σε καλλιτεχνικές δημιουργίες με στόχο την ανάδειξη της βιωσιμότητας και της φροντίδα για το περιβάλλον και την κοινωνία. • Θα δημιουργήσουν διδακτικά σενάρια για τη διδασκαλία της Αειφορίας με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα, έχοντας ως όχημα τις Εικαστικές Τέχνες.

Γενικές Ικανότητες

Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
 Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η έννοια της αειφορίας είναι παρούσα σε πολλές πτυχές της καθημερινής μας ζωής. Φροντίζουμε για το περιβάλλον, επιθυμούμε ισορροπημένη οικονομική ανάπτυξη και υπερασπιζόμαστε την κοινωνική δικαιοσύνη και ευημερία σε πολλούς τομείς. Καθώς η Αειφόρος Ανάπτυξη σηματοδοτείται ως ζήτημα πολιτισμού, μας αφήνει τα περιθώρια να αντλήσουμε ιδέες και αξίες μέσα από την τέχνη, που λειτουργεί συχνά ως μέσο έκφρασης της βιώσιμης ανάπτυξης, με σεβασμό στην πολιτιστική ποικιλομορφία.

Η σχέση μεταξύ βιωσιμότητας και τέχνης πηγαίνει πίσω αρκετούς αιώνες είτε μέσω του περιεχόμενου του έργου είτε μέσω της τεχνικής και της ορθολογιστικής αξιοποίησης των υλικών. Οι σύγχρονες καλλιτεχνικές πρακτικές τείνουν να επικεντρώνονται πιο ρητά στις επίκαιρες ανησυχίες που σχετίζονται με την κοινωνική δικαιοσύνη και τα οικολογικά ζητήματα. Οι περισσότεροι από τους στόχους και τους βασικούς πυλώνες για την αειφόρο ανάπτυξη, όπως απαριθμούνται από την UNESCO, αποτελούν σημείο αναφοράς στο έργο καλλιτεχνών διεθνώς.

Η εικαστική παιδεία και η εκπαίδευση μέσα από τις τέχνες και τα πολιτισμικά αγαθά οφείλει να ακολουθεί τα ζητούμενα της εποχής και να οδηγεί σε κριτικό αναστοχασμό για το ρόλο της τέχνης στον κοινωνικό χώρο. Ταυτόχρονα καλείται να αφυπνίσει συνειδήσεις και να εμπνεύσει αντιδράσεις και καλλιτεχνικές πρακτικές που προσεγγίζουν τις ανησυχίες για τα καιρία περιβαλλοντικά ζητήματα, τις κοινωνικές αδικίες και τη διαπολιτισμική κατανόηση. Εξάλλου, η ενίσχυση της εικαστικής αγωγής με την ενσωμάτωση στοιχείων της αειφόρου ανάπτυξης, τα οποία θα προωθήσουν περαιτέρω τη δημιουργική σκέψη, την κριτική και τη συστηματική σκέψη, τον αναστοχασμό και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, στάσεων και αξιών αποτελεί ζητούμενο του σύγχρονου σχολείου.

Κύριες θεματικές:

- Η έννοια της Αειφορίας στην μακράιωνη πορεία της Τέχνης
- Τέχνη και σεβασμός στην Πολιτισμική Ποικιλομορφία
- Τέχνη και Οικολογία
- Τέχνη και Ακτιβισμός
- Τέχνη και Ανακύκλωση
- Τέχνη, Κοινωνική δικαιοσύνη και φυλετικές διακρίσεις
- Εικαστική Παιδεία και Αειφόρος ανάπτυξη στη σχολική πράξη: Τρόποι γεφύρωσης, στόχοι, προοπτικές και σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές/ τις φοιτήτριες Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των φοιτητών/ φοιτητριών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	66
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	18
	Εκπαιδευτικές επισκέψεις και παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων / εκδηλώσεων	6
	Εκπόνηση μελέτης (project)	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση/εργασία 60% Δημιουργία έργου / project 40%

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαβασιλείου, Β. (2015). *Αειφόρος Ανάπτυξη και Εκπαίδευση: Το Πολυδιάστατο μιας Σχέσης*. Αθήνα: Κ. Θ. ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.

Χαραλαμπίδης, Α. (2018). *Η τέχνη του 20ού αιώνα*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press A.E. [2η έκδοση αναθεωρημένη]

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία:
Ποικιλία βιβλίων, άρθρων, ιστοτόπων κ.ά. υπάρχουν αναρτημένα στο Elearning του μαθήματος. Δίνεται αναλυτικά στο <https://elearning.auth.gr/>

EM105 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM105	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι: ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Απαραίτητη η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600140958 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10999		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:

- Έχουν αποκτήσει βασική μουσική κατάρτιση (θεωρητικές μουσικές γνώσεις).
- Μπορούν βασιζόμενοι στις παραπάνω κατακτημένες θεωρητικές μουσικές γνώσεις να καλλιεργήσουν βασικές μουσικές ικανότητες και δεξιότητες μουσικής εκτέλεσης μέσω εξάσκησης στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος.
- Μπορούν να εκτελούν στο μεταλλόφωνο (ή σε άλλο μελωδικό όργανο) και να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) μουσικά κομμάτια και κυρίως παιδικά τραγούδια για μαθητές του δημοτικού σχολείου.

Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές βασική μουσική κατάρτιση (θεωρητικές μουσικές γνώσεις). Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι οι φοιτητές, βασισμένοι στην αντίστοιχη διδασκόμενη θεωρία, μέσω εξάσκησης να αναπτύξουν ικανότητες εκτέλεσης στο μεταλλόφωνο (ή άλλο όργανο) και να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) μουσικά κομμάτια και κυρίως τραγούδια για παιδιά πρωτοσχολικής ηλικίας.

Αναλυτικά: Α) Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος: Θεωρία Μουσικής: Ιδιότητες του ήχου, Πεντάγραμμο, Κλειδιά, Νότες, Χρονικές αξίες, Παύσεις, Στιγμή Διαρκείας-Παρεστιγμένα, Μέτρο, Διαστολή, Αξία Μέτρου, Είδη Μέτρων, Ελλiptές Μέτρο, Ισχυρά και Ασθενή μέρη Μέτρου, Σύζευξη διαρκείας, Σημεία αλλοίωσης, Τόνος, Ημιτόνιο, Τριημιτόνιο, Εναρμόνιοι φθόγγοι, Διαστήματα, Οπλισμός, Μείζονες κλίμακες (και σειρά κλιμάκων και διέσεων-υφέσεων). Ελάσσονες κλίμακες. Πεντατονικές κλίμακες. Τρανσπόρτο. Β) Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος: Ρυθμική ανάγνωση δείχνοντας και το μέτρο με προκαθορισμένες κινήσεις του χεριού (μέτρημα). Ρυθμικό και μελωδικό Σολφέζ. Ασκήσεις για χτίσιμο δεξιοτήτων στην εκτέλεση του μεταλλόφωνου (ή άλλου οργάνου), ατομικά και σε ζευγάρια (ντουέτα), με παραδείγματα συγκεκριμένα τραγούδια για παιδιά κυρίως πρωτοσχολικής ηλικίας. Χτίσιμο ρεπερτορίου απλών παιδικών τραγουδιών. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των Σχολικών Εγχειριδίων Μουσικής και του Ανθολογίου του Δημοτικού Σχολείου και επιλογή και παρουσίαση μαθημάτων και δραστηριοτήτων στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία																	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές																	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>78</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Καλλιτεχνική Δημιουργία</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	78	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Εργαστηριακή Άσκηση	12	Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα	10	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7	Εξετάσεις	3	Σύνολο Μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις	78																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10																	
Εργαστηριακή Άσκηση	12																	
Εξάσκηση εκτέλεσης σε ντουέτα	10																	
Καλλιτεχνική Δημιουργία	7																	
Εξετάσεις	3																	
Σύνολο Μαθήματος	120																	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών (σε ζευγάρια) εργασιών ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα καθώς και μία παρουσίαση μαθήματος από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου. Για το θεωρητικό μέρος:</p> <p>Γραπτές εξετάσεις σε δύο μέρη. Α) Ερωτήσεις σχετικές με τη Θεωρία της Μουσικής (10%), Β) Ασκήσεις</p>																	

Θεωρίας Μουσικής πάνω στη σχετική ύλη (30%). Για το εργαστηριακό μέρος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο μεταλλόφωνο και στο τραγούδι (40%). Β) Προφορική εξέταση σε ζευγάρια - δίφωνα κομμάτια στο μεταλλόφωνο - παίζουν σε ζευγάρια (10%).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Brandley - Chrissikos, J. A. (2007). *Το μεταλλόφωνο για αρχάριους*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης. (Κωδικός στον Εύδοξο: 22770009).

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γρηγορίου, Μ.(1994). *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους - Α' τόμος*. Αθήνα: Νεφέλη.

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Καψάσκη - Μακρή, Σ. Αγγ.(2009). *Τα πρώτα μου τραγούδια- ανθολογία παιδικών τραγουδιών*. Αθήνα: Μελωδία- Καψάσκη.

Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α'-ΣΤ' Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Μουζακίτης, Χ. (2010). *Το αλφαβητάρι της στοιχειώδους θεωρίας της μουσικής*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης.

Σαμαράς, Κ. (1990). *Θεωρία της Μουσικής Τεύχος 1^ο*. Θεσσαλονίκη: ΝΤΟΡΕΜΙ.

Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, Μουσικοπαιδαγωγικά.

EM106 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM106	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:

1. Να εξηγούν την επιστημολογία και τη μεθοδολογία του πεδίου της Διεθνούς Εκπαίδευσης.
2. Να αναγνωρίζουν τον ρόλο διαφόρων φορέων εκπαίδευσης (π.χ. υπερεθνικών οργανισμών, πολυεθνικών εταιρειών, ΜΚΟ) υπό το πρίσμα της διεθνούς εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
3. Να αναλύουν κριτικά τις εξελίξεις που διαμορφώνονται στο επαγγελματικό έργο του/της εκπαιδευτικού από τη σκοπιά της Διεθνούς Εκπαίδευσης.
4. Να συζητούν κριτικά την αναγκαιότητα της διεθνούς προσέγγισης για την πληρέστερη ερμηνεία εκπαιδευτικών διεργασιών σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην κριτική προσέγγιση της εκπαίδευσης τόσο σε τοπικό/εθνικό όσο και σε διεθνές (συμπεριλαμβανομένου και του ευρωπαϊκού) επίπεδο. Ταυτόχρονα, αποβλέπει στην ανάπτυξη συγκριτικών εννοιολογικών πλαισίων και θεωρητικών εργαλείων

ανάλυσης και ερμηνείας ή «αποδόμησης» διάφορων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών ζητημάτων. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Η Συγκριτική Παιδαγωγική ως επιστημονικός κλάδος
- Εκπαιδευτικός δανεισμός και μεταφορά εκπαιδευτικού λόγου
- Η συγκριτική επιχειρηματολογία ως πολιτικό εργαλείο
- Ιστορικοσυγκριτική προσέγγιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Συστηματική χρήση PowerPoint στη διδασκαλία / Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου / Ανάρτηση υποστηρικτικού υλικού στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Συστήματος Υποβοήθησης Διδασκαλίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα.</p> <p>Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται:</p> <p>α) η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Τα υπό συζήτηση θέματα ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>β) η παρουσίαση και κατάθεση μιας εργασίας. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να παρουσιάσουν περιεκτικά και να προχωρήσουν στην κριτική προσέγγιση ενός εξειδικευμένου ζητήματος περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής, το οποίο οι ίδιοι/ίδιες επέλεξαν από σχετικό κατάλογο θεμάτων που κοινοποιείται κατά τη διάρκεια του πρώτου μαθήματος.</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που</p>	

	<p>οδηγούν σε απαντήσεις δοκιμακού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο των διαλέξεων.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος Εύδοξος:

Καλογιαννάκη, Π.(2015). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Gutenberg.
 Πασιάς, Γ. (2015). *Συγκριτική Εκπαίδευση. Τόποι και Λόγοι*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ελληνόγλωσση

Καζαμίας, Α. (2008). *Περί Συγκριτικής Παιδαγωγικής ή προς έναν προμηθεϊκό ουμανισμό στη νέα κοσμόπολη* (επιμ. Π. Καλογιαννάκη). Αθήνα: Ατραπός.
 Ματθαίου, Δ. (επιμ.) (2007). *Συγκριτική σπουδή της εκπαίδευσης. ΙΙ. Ζητήματα, διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής - ιστορικές καταβολές, σύγχρονες τάσεις και προοπτικές*. Αθήνα, Ε.Σ.Π.Δ.Ε.Π.Ε.
 Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2012). *Συγκριτική Παιδαγωγική. Μεθοδολογικές, θεωρητικές προσεγγίσεις, διεθνής εκπαίδευση, εκπαίδευση εκπαιδευτικών, ευρωπαϊκή διάσταση στην εκπαίδευση, παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
 Μπουζάκης, Σ. (επιμ.) (2000). *Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις. Τιμητικός τόμος Ανδρέα Καζαμίας*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

Arnove, R. & Torres, C. A. (Ed.) (2007³). *Comparative education: the dialectic of the global and the local*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.
 Cowen, R.& Kazamias A. M. (Ed.) (2009). *International Handbook of Comparative Education (Volume 1 & 2)*. Dordrecht: Springer.
 Kubow, P. K. & Blosser, A. H. (Ed.) (2016). *Teaching Comparative Education: trends and issues informing practice*. Oxford: Symposium Books.
 Larsen, M. A. (Ed.) (2010). *New Thinking in Comparative Education: Honouring Robert Cowen*. Rotterdam: Sense Publishers.
 Manzon, M. (2011). *Comparative Education: The Construction of a Field*. Dordrecht: Springer.
 Rappleye, J. (2012). *Educational Policy Transfer in an Era of Globalization: Theory - History - Comparison*. Oxford and New York: Peter Lang.
 Schriewer, J. (Ed.) (2003²). *Discourse Formation in Comparative Education*. Frankfurt/a.M.: Peter Lang.
 Steiner-Khamsi, G. (Ed.) (2004). *The Global Politics of Educational Borrowing and Lending*. New York: Teachers College Press.

EM107 ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM107	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες αναμένεται:

1. Να εξηγούν την επιστημολογία και τη μεθοδολογία του πεδίου της Διεθνούς Εκπαίδευσης.
2. Να αναγνωρίζουν τον ρόλο διαφόρων φορέων εκπαίδευσης (π.χ. υπερεθνικών οργανισμών, πολυεθνικών εταιρειών, ΜΚΟ) υπό το πρίσμα της διεθνούς εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.
3. Να αναλύουν κριτικά τις εξελίξεις που διαμορφώνονται στο επαγγελματικό έργο του/της εκπαιδευτικού από τη σκοπιά της Διεθνούς Εκπαίδευσης.
4. Να συζητούν κριτικά την αναγκαιότητα της διεθνούς προσέγγισης για την πληρέστερη ερμηνεία εκπαιδευτικών διεργασιών σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στη διερεύνηση των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών που ποικίλοι φορείς αναπτύσσουν σε διεθνές επίπεδο. Ταυτόχρονα, αποβλέπει στην κριτική προσέγγιση των διεθνών τάσεων που διαμορφώνονται σε διάφορα πεδία της εκπαίδευσης. Το μάθημα διαρθρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

- Η Διεθνής Εκπαίδευση ως επιστημονικός κλάδος
- Υπερεθνικοί οργανισμοί και εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες

- Παγκόσμια αγορά εκπαίδευσης: πολυεθνικές εταιρείες, ΜΚΟ και φιλανθρωπικά ιδρύματα
- Επαγγελματική επάρκεια εκπαιδευτικών και διεθνείς προοπτικές

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Συστηματική χρήση PowerPoint στη διδασκαλία/Επικοινωνία με φοιτητές και φοιτήτριες μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου/Ανάρτηση υποστηρικτικού υλικού στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης του Συστήματος Υποβοήθησης Διδασκαλίας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: Διαλέξεις	78
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	19
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τα κριτήρια, τα είδη και οι τεχνικές της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου. Η αξιολόγηση έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα.</p> <p>Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπεται:</p> <p>α) η συστηματική προετοιμασία και ο τεκμηριωμένος σχολιασμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών πάνω σε ζητήματα που τίθενται για συζήτηση κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Τα υπό συζήτηση θέματα ανακοινώνονται στο πλαίσιο των πανεπιστημιακών διαλέξεων και ψηφιακά στην ιστοσελίδα του μαθήματος (στην πλατφόρμα: elearning.auth.gr).</p> <p>β) η παρουσίαση και κατάθεση μιας εργασίας. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να παρουσιάσουν περιεκτικά και να προχωρήσουν στην κριτική προσέγγιση είτε ενός συγγράμματος είτε μιας ταινίας που οι ίδιοι/ίδιες επέλεξαν από σχετικό κατάλογο θεμάτων που κοινοποιείται κατά τη διάρκεια του πρώτου μαθήματος.</p> <p>Για τη συμπερασματική αξιολόγηση προβλέπεται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου. Η τελική εξέταση προσφέρει την ευχέρεια για μια ολιστική θεώρηση του περιεχομένου του μαθήματος. Αναμένεται ότι οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να επεξεργάζονται με κριτικό τρόπο ζητήματα που έχουν μελετήσει στο πλαίσιο του μαθήματος. Η συγκεκριμένη εξέταση διεξάγεται με ανοικτά βιβλία. Οι φοιτητές καλούνται είτε να επιλύσουν ένα πρόβλημα, είτε να επεξεργαστούν ανοικτές ερωτήσεις που οδηγούν σε απαντήσεις δοκιματικού χαρακτήρα. Η εκ μέρους των φοιτητών/τριών επεξεργασία</p>	

	<p>των δύο αυτών τύπων θεμάτων καλείται να διακρίνεται από λογική συνοχή, επιστημονική συνέπεια και ακρίβεια ως προς τον θεωρητικό σχολιασμό. Τα θέματα της τελικής γραπτής συγκροτούνται με βάση τα ζητήματα που οι φοιτητές/τριες επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο των διαλέξεων.</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Βруниώτη, Κ. (2017). Διεθνής διακυβέρνηση της εκπαίδευσης: Όραμα και πραγματικότητα. Αθήνα: Gutenberg.
- Ζμας, Α. (2007). Παγκοσμιοποίηση και εκπαιδευτική πολιτική. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Νικολακάκη, Μ. (επιμ.) (2004). Παγκοσμιοποίηση, Τεχνολογία και Παιδεία στη Νέα Κοσμόπολη. Αθήνα: Ατραπός.
- Πασιάς, Γ. (2006). Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση. Θεσμικός Λόγος και Εκπαιδευτική Πολιτική (1950-1999). Τόμος Α'. Αθήνα: Gutenberg.
- Πασιάς, Γ. (2006). Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση. Η Στρατηγική της Λισσαβόνας. Εκπαιδευτικός Λόγος και Πολιτικές (2000-2006). Τόμος Β'. Αθήνα: Gutenberg.
- Σταμέλος, Γ. & Βασιλόπουλος, Α. (2004). Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική. Συγκρότηση - Θεματολογία - Μεθοδολογία υλοποίησης - Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Τσαούσης, Δ. (2007). Η εκπαιδευτική πολιτική των Διεθνών Οργανισμών. Παγκόσμιες και ευρωπαϊκές διαστάσεις. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

- Bickmore, K., Hayhoe, R., Manion, C., Mundy, K. & Read, R. (Ed.) (2017²). *Comparative and International Education. Issues for Teachers*. Toronto: Canadian Scholars.
- Epstein, E. (Ed.) (2016). *Crafting a Global Field. Six Decades of the Comparative and International Education Society*. Hong Kong: Springer.
- Hayden, M., Levy, J. & Thompson, J. (Ed.) (2015²). *The SAGE Handbook of Research in International Education*. London: Sage.
- McGrath & G. Qing (Ed.) (2017). *Routledge Handbook of International Education and Development*. London & New York: Routledge.
- Robertson, S., Mundy, K., Verger, A. & Menashy, F. (Ed.) (2012). *Public Private Partnerships in Education. New Actors and Modes of Governance in a Globalizing World*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Seddon, T. & Levin, J. S. (Ed.) (2013). *Educators, Professionalism and Politics: Global Transitions, National Spaces and Professional Projects*. London & New York: Routledge.
- Verger, A., Lubienski, C. & Steiner-Khamsi, G. (Ed.) (2017). *World Yearbook of Education 2016. The Global Education Industry*. London & New York: Routledge.
- Verger, A., Novelli, A. & Altinyelken, H. K. (Ed.) (2012). *Global Education Policy and International Development. New Agendas, Issues and Policies*. London & New York: Bloomsbury.

ΕΜ108 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙ: ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΕΜ108

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΜ108	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙ: ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής- βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κυρίως τραγούδι, καθώς και κρουστά μελωδικά (ή άλλα) μουσικά όργανα για συνοδεία. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση του μαθήματος Μουσική Παιδαγωγική Ι ή άλλων μαθημάτων Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερή μαθήματα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155795 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=11529		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα: <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν αποκτήσει βασικές θεωρητικές γνώσεις για την παιδική φωνή και το τραγούδι. • Μπορούν βασισμένοι στις παραπάνω κατακτημένες γνώσεις να καλλιεργήσουν και τη δική τους φωνή μέσω εξάσκησης στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος. • Μπορούν να τραγουδούν τονικά σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) και να συνοδεύουν με κάποιο μουσικό όργανο παιδικά τραγούδια για μαθητές του δημοτικού σχολείου. • Έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις για τη διδασκαλία τραγουδιών.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι να εδραιωθούν οι απαιτούμενες γνώσεις στους φοιτητές, ώστε να συνειδητοποιήσουν καταρχήν τη σπουδαιότητα του τραγουδιού ως μέσου έκφρασης των παιδιών. Επίσης να μελετήσουν τους παράγοντες που συντελούν στην ορθή χρήση της φωνής και στη συνέχεια τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται στο τραγούδι και στη διδασκαλία του. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος, βασικός στόχος είναι οι φοιτητές, βασισμένοι στην αντίστοιχη διδασκόμενη θεωρία, μέσω εξάσκησης να μπορούν να τραγουδούν σωστά (διαβάζοντας παρτιτούρα) τραγούδια για παιδιά, καθώς και να μπορούν να τα συνοδεύουν σε κάποιο μουσικό όργανο. Αναλυτικά: Εισαγωγή στις βασικές έννοιες της αρμονίας ώστε να είναι εφικτή η απλή αρμονική συνοδεία τραγουδιών. Ασκήσεις για τη μεταφορά μελωδίας και απλής αρμονικής συνοδείας τραγουδιού σε άλλη τονικότητα. Ρυθμική ανάγνωση δείχνοντας και το μέτρο με προκαθορισμένες κινήσεις του χεριού (μέτρηση). Ρυθμικό και μελωδικό Σολφέζ. Εργασία με τα φωνομimικά σύμβολα της μεθόδου Kodály ως εργαλείο επίτευξης τονικά σωστού τραγουδιού. Τρόποι εξάσκησης ώστε να τραγουδούν τα παιδιά σε σωστό τονικό ύψος και ρυθμικά σωστά. Ασκήσεις για χτίσιμο δεξιοτήτων στο τραγούδι με τη συνοδεία μεταλλόφωνου (ή άλλου οργάνου), ατομικά και σε ζευγάρια (ντουέτα), με παραδείγματα συγκεκριμένα τραγούδια για παιδιά. Χτίσιμο ρεπερτορίου παιδικών τραγουδιών. Εισαγωγή στη διδακτική του ατομικού και του ομαδικού τραγουδιού. Συνδυαστικά από το θεωρητικό και το εργαστηριακό μέρος: Μελέτη του περιεχομένου των Σχολικών Εγχειριδίων Μουσικής και του Ανθολογίου του Δημοτικού Σχολείου και επιλογή και παρουσίαση μαθημάτων και δραστηριοτήτων στην τάξη που έχουν σχέση με τη φωνή και το τραγούδι - εναλλακτικά ή και συνδυαστικά διδασκαλία τραγουδιού στην τάξη.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Εργαστηριακή Άσκηση	12

	Εξάσκηση στο τραγούδι και στη μουσική εκτέλεση ατομικά και σε ζευγάρια	10
	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών (σε ζευγάρια) εργασιών ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα, καθώς και μία παρουσίαση μαθήματος σχετικού με τη φωνή και το τραγούδι, από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - εναλλακτικά ή και συνδυαστικά διδασκαλία τραγουδιού στην τάξη (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις. Για το θεωρητικό μέρος: Γραπτές εξετάσεις σε δύο μέρη. Α) Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής για τη φωνή και το τραγούδι (25%) Β) Ερωτήσεις και ασκήσεις σχετικές με την αρμονική συνοδεία τραγουδιών και τη μεταφορά μελωδίας τραγουδιού σε άλλη τονικότητα (15%). Για το πρακτικό - εργαστηριακό μέρος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο διδαγμένο ρεπερτόριο τραγουδιών με τη συνοδεία τους και με έμφαση στη σωστή φωνητική απόδοση (40%). Β) Προφορική εξέταση σε ζευγάρια - τραγούδι και συνοδεία (10%).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Θεοδωρίδης, Ν. (2020). *Φίλοι Μουσικόφιλοι: Μουσικοπαιδαγωγικό Πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας*. Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση. ISBN: 978-618-83465-4-3. (Κωδικός στον Εύδοξο: 94644174).

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Καψάσκη - Μακρή, Σ. Αγγ.(2009). *Τα πρώτα μου τραγούδια- ανθολογία παιδικών τραγουδιών*. Αθήνα: Μελωδία-Καψάσκη.

Μουζακίτης, Χ. (2010). *Το αλφαβητάρι της στοιχειώδους θεωρίας της μουσικής*. Αθήνα: Edition Orpheus, Νικολαΐδης Μ.

Παπαζαρή, Αθ. (1990). *Η παιδική φωνή και το τραγούδι*. Κατερίνη: Τέρτιος.

Σίμου, Ε. (2013). Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων στο τραγούδι στα παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Στο Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου (Επιμ.). *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (σσ. 193-214). 2η αναθεωρημένη έκδοση. Θεσσαλονίκη: Ε.Ε.Μ.Ε.

Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Νάκας.

Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά: *Μουσική Εκπαίδευση, Μουσικοπαιδαγωγικά, Ρυθμοί*.

EM109 ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙΙ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

EM109

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM109	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΙΙΙ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<p>Γενικές Προαπαιτήσεις Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/τών με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές γνώσεις και δεξιότητες: Α) Θεωρία μουσικής-βασικές μουσικές έννοιες, Β) Μουσική πράξη: κρουστά και μελωδικά μουσικά όργανα και τραγούδι. Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση μαθημάτων Μουσικής Αγωγής ή Μουσικής Παιδαγωγικής σε προηγούμενο εξάμηνο στο ΠΤΔΕ ή παρεμφερές μάθημα από άλλο Τμήμα. Γ) Απαραίτητη προϋπόθεση η πρόσβαση σε μελωδικό όργανο για εξάσκηση (π.χ. μεταλλόφωνο).</p>		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600155812 https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=10634		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν έρθει σε επαφή και θα έχουν μελετήσει ένα αρκετά ευρύ φάσμα του θεωρητικού υπόβαθρου των μεθόδων διδασκαλίας της μουσικής, γνωρίζοντας τις τεχνικές και τα εργαλεία των πιο σημαντικών από αυτές. • Θα μπορούν να εκτελούν και να τραγουδούν διάφορα τραγούδια που τους χρειάζονται στην εργασία τους χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα εργαλεία από διάφορες μεθόδους διδασκαλίας της μουσικής. • Θα αναπτύξουν τις τεχνικές που απαιτούνται μέσω της δουλειάς σε ομάδες, ώστε να μπορούν και να ενορχηστρώνουν τραγούδια με διάφορα όργανα (κυρίως όργανα Orff) μαζί με τα παιδιά.
Γενικές Ικανότητες

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μελέτη μιας μεγάλης γκάμας σημαντικών μεθόδων διδασκαλίας της μουσικής με έμφαση στα συστατικά στοιχεία και διδακτικές τεχνικές σύμφωνα με τις διδακτικές προσεγγίσεις των C. Orff, E. J. Dalcroze, και Z. Kodály. Αναλυτικά τα εργαλεία που χρησιμοποιεί ο παιδαγωγός κατά την εξάσκηση των μεθόδων αυτών, ανάλυση, εμπέδωση και χρησιμοποίησή τους από τους φοιτητές. Μελέτη του ισχύοντος αναλυτικού προγράμματος μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πλάνα μαθημάτων και διδακτικών σεναρίων σε συνδυασμό με μελέτη και παρουσίαση αντίστοιχων δραστηριοτήτων και μαθημάτων από τα διδακτικά εγχειρίδια μουσικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία εντοπίζονται στοιχεία των παραπάνω μεθόδων διδασκαλίας. Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος διδάσκονται παιδικά τραγούδια διαβαθμισμένης δυσκολίας και προσεγγίζονται οι ενορχηστρώσεις τραγουδιών για παιδιά κυρίως σύμφωνα με την διδακτική προσέγγιση του C. Orff (με διάφορα κρουστά όργανα και με τη χρήση βοηθητικών μέσων: Ostinato, Bordun, Ρυθμικά-λεκτικά μοτίβα και επεξεργασία τους και συνοδεία και με ηχηρές κινήσεις). Η σημαντικότερη σύνδεση μουσικής και κίνησης όπως αυτή εμφανίζεται στις διδακτικές προσεγγίσεις Orff και Dalcroze και χρήση τεχνικών για την εξέλιξη του τραγουδιού και του σολφεζ από την μέθοδο Kodály. Δημιουργία ποικίλου ρεπερτορίου ενορχηστρωμένων τραγουδιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	78
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
	Εργαστηριακή Άσκηση	7
	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	5
	Καλλιτεχνική Δημιουργία	7
	Εργασία σε ομάδες	10
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών είναι συνεχής και έχει διαμορφωτικό και συμπερασματικό χαρακτήρα. Για τη διαμορφωτική αξιολόγηση προβλέπονται	

παρουσιάσεις των ατομικών και ομαδικών εργασιών μουσικής εκτέλεσης ανά συνάντηση εργασίας στο μάθημα: α) μια μικρής έκτασης ατομική εργασία (με παρουσίαση στο μάθημα σχετικά με το περιεχόμενο των διδακτικών εγχειριδίων μουσικής του δημοτικού και τις μεθόδους διδασκαλίας) (10%), β) ομαδική εργασία και διδασκαλία σχεδιασμένη με εργαλεία από μεθόδους διδασκαλίας της μουσικής (10%). Η συμπερασματική αξιολόγηση πραγματοποιείται με γραπτές και προφορικές εξετάσεις με τη λήξη του εξαμήνου, σε δύο μέρη. Α) Γραπτά θεωρία: α) Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (10%), β) Τεστ Πολλαπλών Επιλογών πάνω στην σχετική ύλη των Μεθόδων Διδασκαλίας της Μουσικής (30%). Στο πρακτικό - εργαστηριακό μέρος του μαθήματος: Α) Προφορική ατομική εξέταση στο μεταλλόφωνο ή άλλο όργανο και στο τραγούδι (10%). Β) Προφορική εξέταση σε ομάδες: όλη η ομάδα (4 ή 6 φοιτητών) σε ενορχήστρωση και εκτέλεση διδαγμένων τραγουδιών καθώς και παρουσίαση ενός νέου τραγουδιού ενορχηστρωμένου από την κάθε ομάδα (30%).

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Ανδρούτσος, Π. (2012). *ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ - Μέθοδοι Διδασκαλίας της Μουσικής, Παρουσίαση και Κριτική Θεώρηση των Μεθόδων Orff και Dalcroze*. Αθήνα: Edition Orpheus, Μ. Νικολαΐδης. (Κωδικός στον Εύδοξο: 50658346)

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Βασικές μεθοδολογικές αρχές για την εφαρμογή των Μουσικοπαιδαγωγικών ιδεών του Zoltán Kodály. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36.

Θεοδωρίδης, Ν.(2006). *Τραγουδοπαιχνίδια για φίλους μουσικόφιλους 4 ετών και άνω*. Θεσσαλονίκη.

-Κοκκίδου, Μ. (2015). *Διδακτική της Μουσικής*. Αθήνα: Fagotto.

-Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α΄-ΣΤ΄ Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

-Τσαφταρίδης, Ν. (1996). *Παραδοσιακά τραγούδια για παιδιά*. Αθήνα: Φ. Νάκας.

-Choksy, L., Abramson, R. M., Gillespie, A. E. & Woods, D. (1986). *Teaching Music in the Twentieth Century*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

-Shehan Campbell, P., Scott-Kassner, C. (2014). *Music in Childhood: From Preschool through the Elementary Grades*. USA: Cengage Learning.

-Wang, C. C. & Springer, D. G. (Eds). (2013). *Orff Schulwerk: Reflections and Directions*. Chicago: GIA Publications.

-Τα σχολικά εγχειρίδια μουσικής όλων των τάξεων του δημοτικού σχολείου.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Μουσικοπαιδαγωγικά, Μουσική Εκπαίδευση, Ρυθμοί, International Journal for Music Education.

EM110 ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM110	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eLearning: (Moodle): https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12726		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξοικειωθούν με τις σύγχρονες διδακτικές και μαθησιακές προσεγγίσεις και διαδικασίες που αφορούν στην ενήλικη μάθηση και το ρόλο του εκπαιδευτή ενηλίκων σε αυτήν. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα επιλέγουν και θα υποστηρίζουν σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους, τεχνικές, και μέσα διδασκαλίας και μάθησης στην εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς και στην εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων. • Θα υιοθετούν τις αρχές μάθησης των ενηλίκων και της δυναμικής της εκπαιδευόμενης ομάδας τις οποίες θα είναι σε θέση να εφαρμόζουν σε διαφορετικά πλαίσια μάθησης και σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες/οργανώσεις. • Θα επιλέγουν την κατάλληλη μέθοδο για τη διερεύνηση επιμορφωτικών και εκπαιδευτικών αναγκών και θα σχεδιάσουν με βάση αυτές μία διδακτική ενότητα ή/και πρόγραμμα.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αρχές και χαρακτηριστικά της ενήλικης μάθησης
  - Χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων και οπτικές κατανόησης και ερμηνείας τους
  - Κίνητρα και εμπόδια στη μάθηση των ενηλίκων
  - Διερεύνηση επιμορφωτικών και εκπαιδευτικών αναγκών των ενηλίκων εκπαιδευομένων: Διαστάσεις, κριτήρια και μεθοδολογίες διερεύνησης
2. Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις της μάθησης ενηλίκων
 Η ανδραγωγική του Malcolm Knowles - Ο κύκλος της μάθησης του David Kolb - Η βιωματική μάθηση & η ανάπτυξη κριτικού στοχασμού των D. Boud, R. Keogh, D. Walker - Η συνθετική προσέγγιση του Peter Jarvis - Η μετασχηματίζουσα μάθηση του Jack Mezirow - Η απελευθερωτική μάθηση, η χειραφέτηση και ο κοινωνικός μετασχηματισμός του Paulo Freire
3. Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις και ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων
  - Στοχασμός και κριτικός αναστοχασμός
  - Διαφοροποίηση της διδασκαλίας
  - Αντιμετώπιση προβλημάτων και προβληματοποίηση
  - Προϋποθέσεις προσωποκεντρικής, χειραφετητικής και μετασχηματίζουσας μάθησης
4. Δυναμική και διεργασία ομάδων και οργανισμών
  - Κουλτούρα της ομάδας/του οργανισμού, σχέσεις εντός και εκτός και αξιακό πλαίσιο
  - Πιέσεις, εσωτερικές κρίσεις και αντιμετώπιση
  - Η επικοινωνία και ο ρόλος της εντός και εκτός ομάδας εκπαιδευομένων
  - Ομαδικά φαινόμενα: συγκρούσεις εσωστρέφεια, παθογένεια
  - Σχέσεις εξουσίας και ρόλος του εκπαιδευτή/ηγέτη
  - Δυνατότητες και όρια μετεξέλιξης και μετασχηματισμού μίας ομάδας/οργάνωσης
5. Εκπαίδευση και υποστήριξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων
6. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αξιολόγηση διδακτικής ενότητας και προγράμματος
  - Εκπαιδευτικοί στόχοι - περιεχόμενο - δόμηση διδακτικών εννοιών
  - Εναρκτήρια συνάντηση
  - Εκπαιδευτικές Τεχνικές, εκπαιδευτικό υλικό, εποπτικά μέσα, εκπαιδευτικός χώρος: η σημασία και τα κριτήρια επιλογής τους
  - Ενεργητικές, βιωματικές και συνεργατικές τεχνικές: Παιχνίδι ρόλων, δραματοποίηση, προσομοίωση και ηθικό δίλλημα, Ερωταποκρίσεις, Καταιγισμός ιδεών, Συζήτηση, Εργασία σε ομάδες, Χαρτογράφηση εννοιών, Χιονοστιβάδα, Μελέτη περίπτωσης, Αντιπαράθεση απόψεων (διαλεκτικός διάλογος)
  - Δυναμικές και κριτικές τεχνικές διδασκαλίας ενηλίκων
  - Είδη και λειτουργία των εποπτικών μέσων διδασκαλίας
  - Η λειτουργία του εκπαιδευτικού χώρου
7. Αξιολόγηση: γιατί, τι, πώς, πότε.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Σεμινάρια	25
	Ομαδικές & ατομικές δραστηριότητες/ασκήσεις	25
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	30
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαρκής, διαμορφωτική αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5 ατόμων) ασκήσεων και εργασιών. Η συμπερασματική αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί: α) με βάση τους ατομικούς και ομαδικούς φακέλους εργασίας που θα περιλαμβάνουν τις εργασίες και ασκήσεις κατά τη διάρκεια όλου του μαθήματος (με ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας), β) την τελική γραπτή εξέταση (με ανοιχτά βιβλία) που θα περιλαμβάνει ένα σχέδιο ανάπτυξης και τεκμηρίωσης της υλοποίησης ενός προγράμματος ή/και διδασκαλίας) (με ποσοστό 70% της τελικής βαθμολογίας).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Ράικου, Ν., Καραλής, Θ., Βαϊκούση, Δ., Τσιμπουκλή, Α., Κουτούζης, Μ., Κωσταρά, Ε., Σηφάκης, Ν., Κορδία, Σ., Μέγα, Γ., Παυλάκης, Μ., Λιντζέρης, Π., Κουλαουζίδης, Γ. (2019). Διευρύνοντας τη θεωρία μετασχηματισμού. Η συμβολή δέκα σημαντικών στοχαστών. (Επιμ. Α. Κόκκος). Αθήνα: Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων. **Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 86053496**

Καραλής, Θ., & Παπαγεωργίου Η. (2012). Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση προγραμμάτων διά βίου εκπαίδευσης. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ. (ISBN: 978960957113-5).

https://www.inegsee.gr/wpcontent/uploads/2014/02/ekpraideutiko_yliko.pdf.

Patton, M.C. (ed) (2021). *Η Παιδαγωγική της Αξιολόγησης*. (Επιμ. στην ελληνική, Θ. Καραλής). Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ <https://www.inegsee.gr/ekdosi/i-pedagogiki-tis-axiologisis/>.

Κοντάκος, Α. & Γκόβαρης, Χ. (2006). Θεωρίες και Μοντέλα Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Αθήνα: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων-ΙΔΕΚΕ, ΓΓΕΕ, ΥΠΕΠΘ.

<http://hdl.handle.net/10795/778> ή

http://reader.ekt.gr/bookReader/show/index.php?lib=EDULLL&item=778&bitstream=778_01#page/1/mode/1up.

Τσιμπουκλή, Α. & Φίλλιπς, Ν. (2008). Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων. Αθήνα: Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων-ΙΔΕΚΕ, ΓΓΕΕ, ΥΠΕΠΘ.

<https://blogs.sch.gr/kkiourtsis/files/2011/05/ekpraideysi-ekpraideytwnen%CE%B9likwn-2008.pdf>

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ξενόγλωσση

Bourdieu, P., & Passeron, J.C. (1990). *Reproduction in Education, Society and Culture*. London: Sage Publications (2nd edition).

Boud, D., Keogh, R., Walker, D. (2002). *Reflection: Turning experience into learning*. New York: Kogan Page.

- Brookfield, S. D. (2013). *Powerful techniques for teaching adults*. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Brookfield, S. (2009). The concept of critical reflection: promises and contradictions. *European Journal of Social Work*, 12(3), 293-304.
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13691450902945215>.
- Brookfield, S.D. (2001). *Understanding and Facilitating Adult Learning: A Comprehensive Analysis of Principles and Effective Practices*. Milton Keynes: Open University Press (2nd edition).
- Dirkx, J. M. (Ed.) (2008). *Adult learning and the emotional self*. New Directions for Adult and Continuing Education. San Francisco: Jossey-Bass.
- Freire, P. & Macedo, D. (2005). *Reading the Word & the World*. Taylor & Francis e-library. Retrieved from: https://issuu.com/ahuramida/docs/paulo_freire_-_literacy_reading_the.
- Garrison, D. R. (1992). Critical thinking and self-directed learning in adult education: An analysis of responsibility and control issues. *Adult Education Quarterly*, 42(3), 136-148.
- Giroux, H. (2010). Teachers as transformative intellectuals. *Kaleidoscope: Contemporary and classic readings in education*, 35-40.
- Jarvis, P. (1995). Learning and Change. In S. B. Merriam (ed.), *Selected Writings on Philosophy and Adult Education* (pp. 109-123). Malabar: Krieger Publishing Co.
- Mezirow J. & Associates, (2000). *Learning as Transformation: Critical Perspectives on a Theory in Progress*. San Francisco: Jossey Bass Publishers.
- Rogers, C. (1983). The Process of the Encounter Group. In M. Tight (ed.), *Education for Adults* (pp. 203-211). Beckenham: Croom Helm.

Ελληνόγλωσση

- Αβούρης, Ν. Καραγιαννίδης, Χ. & Κόμης, Β. (επιμ.) (2008). *Συνεργατική Τεχνολογία, Συστήματα και Μοντέλα Συνεργασίας για Εργασία, Μάθηση, Κοινότητες Πρακτικής και Δημιουργία Γνώσης*. Αθήνα: Εκδ. Κλειδάριθμος.
- Βαλάκας, Γ. (2006). Εκπαιδευτικά μέσα και εκπαιδευτικός χώρος. Στο Α. Κόκκος, *Εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών, τόμ III*, (σφ. 9-50). Αθήνα: ΕΚΕΠΙΣ.
- Βεργίδης, Δ. & Καραλής Θ. (2008). *Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*, Τόμος Γ΄. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Γούλας, Χ. (2008). *Εισαγωγή στην εκπαίδευση ενηλίκων και βασικές διδακτικές τεχνικές*. Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ.
- Courau, S. (2000). *Τα βασικά «εργαλεία» του εκπαιδευτή ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση: θεωρία και πράξη*, (μτφρ. Α. Μανιάτη). Αθήνα: Μεταίχμιο
- Keegan, D. (2000). *Οι βασικές αρχές της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Freire, P. (2006). *Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάσκουν*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Freire & Shor, (2011). *Απελευθερωτική Παιδαγωγική. Διάλογοι για τη μετασχηματιστική εκπαίδευση*. (επιμ. Α. Κόκκος, μτφρ. Γ. Κουλαουζίδης). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Jarvis, P. (2004). *Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κεδράκα, Κ. (χχ). *Η Μικροδιδασκαλία, Εργαλείο του Μελλοντικού Εκπαιδευτή*. <https://docplayer.gr/49910034-l-mikrodidaskalia-ergaleio-toymellontikoy-ekpaideyti.html>.

- Κόκκος, Α., (2017). Εκπαίδευση και Χειραφέτηση. Μετασχηματίζοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις στο σχολείο και την εκπαίδευση ενηλίκων. Αθήνα: Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Κόκκος, Α., (2008). Θεωρητικές προσεγγίσεις, Τόμος Α΄. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α., Γκιάστας, Ι., Γιαννακοπούλου, Ε., Βαλάκας, Ι., Βαϊκούση, Δ., Τσιμπουκλή, Α, (2008). Εκπαιδευτικές Μέθοδοι - Ομάδα Εκπαιδευόμενων, Τόμος Δ΄. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α. (2009). Μετασχηματίζουσα μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία. http://www.adulteduc.gr/images/mm_aisthitiki_empeiria.pdf.
- Κόκκος, Α., Μέγα, Γ. (2007). Κριτικός Στοχασμός και Τέχνη στην Εκπαίδευση. Εκπαίδευση Ενηλίκων, 12, 16-21.
- Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2016). Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς. Αθήνα: Τόπος.
- Mezirow, J. (2007). Η Μετασχηματίζουσα Μάθηση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Rogers, A. (2002). Η Εκπαίδευση Ενηλίκων, (μτφρ. Μ. Κ. Παπαδοπούλου, Μ. Τόμπρου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Φραγκούλης, Ι., & Φραντζή Φ. (2010). Σύγχρονες Διδακτικές Προσεγγίσεις της Τοπικής Ιστορίας στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Πάτρα: εκδ. Ι Πικραμένος.
- Φρέιρε, Π. (1977α). Η Αγωγή του καταπιεζόμενου. (μτφρ. Γ. Κρητικός). Αθήνα: Ράππα.

EM111 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ II: Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ

EM111

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM111	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ: Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	<ul style="list-style-type: none"> e-Study Guide: https://qa.auth.gr/en/class/1/600161355 eLearning (Moodle): https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=12722 		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα γνωρίσουν και θα μελετήσουν κριτικά τη διαμόρφωση της εκπαίδευσης ενηλίκων ως κοινωνική, ιδεολογική, παιδαγωγική και κρατική πρακτική διεθνώς με έμφαση στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες και στην Ελλάδα.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα ερμηνεύουν κριτικά τη διαμόρφωση του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων ως συνισταμένη της δυναμικής αλληλεπίδρασης των ευρύτερων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών διεργασιών και συσχετισμών στο ιστορικό πλαίσιο κάθε εποχής. • Θα διακρίνουν, θα συγκρίνουν και θα συσχετίσουν την αλληλεπίδραση μεταξύ διεθνών θεσμών και πολιτικών, κινημάτων και παιδαγωγικών πρακτικών στην ανάπτυξη και εξέλιξη της εκπαίδευσης ενηλίκων ως ακαδημαϊκού και επαγγελματικού πεδίου στην Ελλάδα. • Θα διερωτηθούν και θα παροτρυνθούν να εντοπίσουν τις αντιφάσεις μεταξύ διακηρυγμένων πολιτικών και θεσμικών λειτουργιών, καθώς και μεταξύ παιδαγωγικών θεωριών και εφαρμοζόμενων πρακτικών σε κρατικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. • Θα εκτιμήσουν τις επιδράσεις των μεταβολών αφενός στο περιεχόμενο και τις χρήσεις του όρου εκπαίδευση ενηλίκων, όπως και άλλων ταυτόσημων ή/και συναφών όρων, αφετέρου στη συνδιαμόρφωση των παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών στο πεδίο. • Θα καλλιεργήσουν την ικανότητα του κριτικού αναστοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης.
Γενικές Ικανότητες
Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος μελετώνται η ιστορική εξέλιξη της διαμόρφωσης του πεδίου της εκπαίδευσης ενηλίκων από τη μεταπολεμική περίοδο έως και σήμερα ως κοινωνική, ιδεολογική, παιδαγωγική και κρατική πρακτική διεθνώς με έμφαση στις αναπτυσσόμενες καπιταλιστικές χώρες και στην Ελλάδα. Η μελέτη της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ελλάδα συναρτάται άμεσα με τη διεθνή ανάπτυξη και εξέλιξή της και αποτελεί σε κάθε εποχή συνισταμένη της δυναμικής αλληλεπίδρασης των ευρύτερων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών διεργασιών και συσχετισμών. Διακρίνονται τέσσερις θεματικές ενότητες που αντιστοιχούν σε ισάριθμες ιστορικές περιόδους μελέτης 1). Μεταπολεμική περίοδος έως τη μεταπολίτευση, 2). Μεταπολίτευση και ένταξη στην ΕΟΚ έως 1991, 3). Συνθήκη του Μάαστριχτ 1992 έως 2000 και 4). Συνθήκη της Λισαβόνας 2000 έως σήμερα. Σε κάθε ενότητα γίνεται επισκόπηση των σημαντικότερων κοινωνικοπολιτικών γεγονότων και εξελίξεων που διαμορφώνουν και καθορίζουν τις πολιτικές, τους θεσμούς και την ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων ως ακαδημαϊκού και επαγγελματικού πεδίου και ως κινητήριας δύναμης κοινωνικών κινημάτων. Επίσης, μελετώνται οι επιδράσεις των μεταβολών αυτών στο περιεχόμενο και τις χρήσεις της έννοιας, όπως και άλλων ταυτώσεων ή/και συναφών εννοιών, καθώς και στη συνδιαμόρφωση των παιδαγωγικών θεωριών και πρακτικών στο πεδίο.

Επιμέρους θέματα και ζητήματα που μελετώνται είναι:

- Η εκπαίδευση ενηλίκων ως απελευθερωτικό κίνημα και ως κίνημα χειραφέτησης
- Οι πολιτικές των διεθνών οργανισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων
- Η επικράτηση της δια βίου μάθησης και η επαγγελματοποίηση και τεχνοκρατικοποίηση της εκπαίδευσης ενηλίκων
- Τυπική -Μη τυπική -Άτυπη μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων - Γενική, κοινοτική και επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων - Προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη έναντι προσωπικής ενδυνάμωσης και πολιτικής χειραφέτησης
- Ο νεοαποικισμός και η εμπορευματοποίηση της διά βίου μάθησης: Οι οικονομίες και οι κοινωνίες της γνώσης - Οι ευρωπαϊκές πολιτικές της διά βίου μάθησης και απασχόλησης στον βωμό της νεοφιλελεύθερης μακροοικονομικής ανάπτυξης
- Η λογική του ανθρώπινου κεφαλαίου και η εργασιακή επισφάλεια ως παράγοντες δημιουργίας μίας νέας εργασιακής ηθικής και νέων μορφών πειθαρχίας και λογοδοσίας
- Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στις παιδαγωγικές θεωρίες και πρακτικές στην εκπαίδευση ενηλίκων: μετασχηματίζουσα μάθηση, κριτική-χειραφετητική μάθηση, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, βιωματική μάθηση, δια βίου μάθηση: μαθαίνω πώς να μαθαίνω και η κοινωνία των πολιτών
- Οι διεθνείς τάσεις και στρατηγικές τη νέα χιλιετία και επίδρασή τους στις κρατικές πολιτικές διαφορετικών χωρών - Σύγχρονα κινήματα, διεθνείς οργανισμοί και θεσμοί εκπαίδευσης ενηλίκων
- Η ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων ως ακαδημαϊκού, επιστημονικού και επαγγελματικού πεδίου στην Ελλάδα - Φορείς, χρηματοδότηση, δομές κατάρτισης και

εκπαίδευσης ενηλίκων - Βασικά Χαρακτηριστικά αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης

- Το δίπολο υποεκπαίδευση-υπερεκπαίδευση και οι κοινωνικές ανισότητες στην εκπαίδευση ενηλίκων - Ανισότητες και αποκλεισμός, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες
- Η εκπαίδευση ενηλίκων στην Ελλάδα σήμερα: Ιδιωτικοποίηση, εμπορευματοποίηση και διαπιστευτισμός.
- Το πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων ως μία εναλλακτική δημοκρατική δημόσια σφαίρα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	58
	Σεμινάρια	34
	Αυτοτελής μελέτη	25
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαμορφωτική, αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών (έως 5 ατόμων) ασκήσεων με κριτήριο την οργάνωση, την ποιότητα και την πρωτοτυπία των ισχυρισμών και των ερωτημάτων καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση του κριτικού στοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης (με ποσοστό 30% της τελικής βαθμολογίας). Η συμπερασματική αξιολόγηση θα πραγματοποιείται με γραπτή τελική εξέταση (ποσοστό 70% της τελικής βαθμολογίας) που περιλαμβάνει ερωτήσεις κρίσης είτε σύντομης απάντησης είτε ανάπτυξης δοκιμίων (απόφασης, σύγκρισης και αποτίμησης).</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος) **Κωδικός Ευδόξου: 77116979**

Γιώτη Λ. (2018). *Η Διαμόρφωση του Πεδίου της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Πολιτικές, Παιδαγωγικές Θεωρίες και Πρακτικές*. Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ξερόγλωσση

Brookfield, S. (2012). Critical Theory and Transformative Learning. In E.W. Taylor & P. Cranton (eds.), *The handbook of transformative learning: Theory, research, and practice* (pp. 131-146). San Francisco: John Wiley & Sons.

Brookfield, S. (2009). The concept of critical reflection: promises and contradictions.

European Journal of Social Work, 12(3), 293-304.

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13691450902945215>.

- Brookfield, S. (1993). Self-directed learning, political clarity, and the critical practice of adult education. *Adult Education Quarterly*, 43(4), 227-242.
- Brookfield, S. D., & Holst, J. D. (2010). *Radicalizing learning: Adult education for a just world*. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Casey, C. (2012). Lifelong Learning: Innovation, Policy and Institutions. In D. N. Aspin, J. D. Chapman, K. Evans & R. Bagnall (eds.), *Second international handbook of lifelong learning* (pp. 321-335). Dordrecht: Springer Science & Business Media.
- Cox, W. R. (1999). Civil Society at the Turn of the Millennium: Prospects for an Alternative World Order. *Review of International Studies*, 25(1), 3-28.
<http://socialeconomyaz.org/wp-content/uploads/2011/01/Cox-civil-society-at-the-millennium.pdf>.
- Karalis, T. & Vergidis, D. (2004). Lifelong education in Greece: recent developments and current trends. *International Journal of Lifelong Education*, 23(2), 179-89.
- Knoll, J. (2014). The History of the UNESCO International Conferences on Adult Education - From Helsingör (1949) to Hamburg (1997): international education policy through people and programmes. In *Adult Education in Retrospective: 60 Years of CONFINTEA* (pp. 13-28). Brasilia: UNESCO. <http://icae.global/en/2017/10/adult-education-in-retrospective-book-about-60-years-of-confintea/>.
- Livingstone, W. D. (2012). Lifelong Learning and Life-Wide Work in Precarious Times: Reversing Policy-Making Optics. In D. N. Aspin, J. D. Chapman, K. Evans & R. Bagnall (eds.), *Second international handbook of lifelong learning* (pp. 269-286). Dordrecht: Springer Science & Business Media.
- McLaren, P. (1995). *Critical Pedagogy and Predatory Culture*. London; New York: Routledge.
- Mezirow J. & Associates, (2000). *Learning as Transformation: Critical Perspectives on a Theory in Progress*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Milana, M. & Holford, J. (eds.), (2014). *Adult Education Policy and the European Union*. Rotterdam; Boston; Taipei: Sense Publishers, ESREA.
- Milana, M., & Nesbit, T. (eds.) (2015). *Global Perspectives on Adult Education and Learning Policy*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Murphy, M. (1997). *Capital, class and adult education: the international political economy of lifelong learning in the European Union*. Northern Illinois University.
- Tuijnman, A., & Boström, A. K. (2002). Changing notions of lifelong education and lifelong learning. *International Review of Education*, 48(1-2), 93-110.
- Welton, M. R. (Ed.). (1995). *In defense of the lifeworld: Critical perspectives on adult learning*. New York: SUNY Press.

Ελληνόγλωσση

- Βεργίδης, Δ. (2014). Δια βίου μάθηση και εκπαιδευτικές ανισότητες. Στο Α. Κυρίδης, (επιμ.), *Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και δια βίου μάθηση* (σσ. 121-150). Αθήνα: Gutenberg.
- Βεργίδης Δ. & Κόκκος Α. (επιμ.), (2010). *Εκπαίδευση ενηλίκων. Διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές* (σσ. 17-42). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Γρόλλιος, Γ. (1999). *Ιδεολογία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική. Λόγος και Πράξη των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Γρόλλιος, Γ. & Γούναρη, Π. (2016). *Απελευθερωτική και Κριτική Παιδαγωγική στην Ελλάδα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραλής, Θ., (2008). Εκπαίδευση Ενηλίκων και δια βίου μάθηση: Απόπειρα χαρτογράφησης των ερευνητικών τάσεων. *Εκπαίδευση Ενηλίκων*, 14, 24-29.
- Λιντζέρης, Π. (2013). *Εκπαίδευση, δια βίου μάθηση, πιστοποίηση προσόντων*. Αθήνα: ΙΜΕ- ΓΣΕΒΕΕ.
- Φρέιρε, Π. (1977β). *Πολιτιστική Δράση για την Κατάκτηση της Ελευθερίας*. (μτφρ. Σ. Τσάμης). Αθήνα: Καστανιώτης.

EM112 ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ

EM112

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	EM112	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	eLearning (Moodle): https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=15143		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξοικειωθούν με την πολυεπιστημονικότητα της αναπτυξιακής επιστήμης και τις βασικές θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής (πρώιμης-μέσης-ύστερης) υπό το πρίσμα μίας κριτικής προσέγγισης που διερωτάται για τις κυρίαρχες αντιλήψεις της αναπτυξιακής ψυχολογίας αμφισβητώντας τον προσαρμοστικό τους χαρακτήρα.

Ειδικότερα:

- Θα αναγνωρίζουν και θα διακρίνουν τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις και τις θέσεις τους για την ανάπτυξη στην ενήλικη ζωή ως προς τις διαστάσεις της σταθερότητας και της αλλαγής, την πορεία ή τις πορείες ανάπτυξης και ως προς την επιρροή της φύσης (κληρονομικότητας) ή της ανατροφής (περιβάλλοντος).
- Θα ασκηθούν σε μια αναστοχαστική προσέγγιση των ρητών και υπονοούμενων παραδοχών του πεδίου, αλλά και των δικών τους προσωπικών θεωριών για τα παραπάνω και
- Θα υιοθετούν την αρχή της κριτικής και διαλεκτικής αναστοχαστικής διερεύνησης για την κατανόηση και ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς στο πλαίσιο του σύνθετου, πολυεπιστημονικού φαινομένου της ανάπτυξης της ενήλικης ζωής.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Αυτόνομη εργασία
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην πρώιμη ενήλικη ζωή
- Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη στην πρώιμη ενήλικη ζωή
- Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στη μέση ενήλικη ζωή
- Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη στη μέση ενήλικη ζωή
- Σωματική και γνωστική ανάπτυξη στην ύστερη ενήλικη ζωή
- Συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη στην ύστερη ενήλικη ζωή
- Θάνατος, πορεία προς το θάνατο και πένθος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία του μαθήματος, στην επικοινωνία με τις/τους φοιτήτριες/ητές και στην αξιολόγηση των φοιτητριών/τών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	70
	Βιωματικές δραστηριότητες/ασκήσεις	35
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	12
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση είναι διαρκής, διαμορφωτική, αλλά και συμπερασματική. Η διαμορφωτική θα συντελείται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος μέσω δοκιμασιών σύντομης απάντησης, ατομικών και ομαδικών δραστηριοτήτων και ασκήσεων με κριτήριο την οργάνωση, την ποιότητα, την τεκμηρίωση και την πρωτοτυπία των ισχυρισμών και των ερωτημάτων καθώς και τη συμβολή τους στην προώθηση του κριτικού στοχασμού και της διαλεκτικής σκέψης. Η συμπερασματική αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί με τελική γραπτή εξέταση τύπου κουίζ που περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομων απαντήσεων, ανάπτυξης αλλά και επίλυσης προβλημάτων.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος

Laura E. Berk (2019). *Αναπτυξιακή ψυχολογία: Η προσέγγιση της διά βίου ανάπτυξης*. (Επιμ. Κ. Μανιαδάκη & Σ. Παλασταθόπουλος - μτφρ. Α. Ψαρρού, Κ. Λυκισάκου & Α. Μπακοπούλου). Εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ. **Κωδικός Εύδοξου: 86055484**

Feldman S. Robert (2019). *Αναπτυξιακή ψυχολογία. Δια Βίου Προσέγγιση* (Επιμ. Ε. Γαλανάκη, Σ. Καζή, Η. Μπεζεβέγκης, Α. Ράλλη, Σ. Τάνταρος, Μ. Μαρκοδημητράκη, Φ. Μπονώτη). Αθήνα: Gutenberg. **Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 86057171**

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γαλανάκη, Ε. (2003). *Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική ανάπτυξη*. Αθήνα: Ατραπός.

Δαφέρμος, Μ. (2010). *Το Ιστορικό Γίνεσθαι της Ψυχολογίας*. Αθήνα: Gutenberg.

Καφέτσιος, Κ. (2005). *Δεσμός, συναίσθημα και διαπροσωπικές σχέσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Τυπωθήτω.

Fox, D. & Prilleltensky, I. (2003). *Κριτική Ψυχολογία. Εισαγωγή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Harris, J. R. (2004). *Ο μύθος της ανατροφής. Γεννιόμαστε ή γινόμαστε;... και ο ρόλος των γονέων στην εξέλιξη των παιδιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1995). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Miller, G. (1995). *Γλώσσα και ομιλία* (Επιμ. Σ. Βοσνιάδου). Αθήνα: Εκδόσεις

Παπαηλιού, Χ. (2005). *Η ανάπτυξη της γλώσσας*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Πετρογιάννης, Κ.Γ. (2003). *Η μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης: οικοσυστημική προσέγγιση*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Salkind, N. (2006). *Εισαγωγή στις θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης* (Μτφ. Δ. Μαρκουλής). Αθήνα: Πατάκης.

Τάνταρος Σ. (2004). *Ανθρώπινη ανάπτυξη και οικογένεια*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Turner, P. J. (1998). *Βιολογικό φύλο, κοινωνικό φύλο και ταυτότητα του φύλου* (Μετ. Ε. Γαλανάκη, Επιμ. Ν. Δ. Γιαννίτσας). Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Vygotsky, L.S. (1997). *Νους στην Κοινωνία*. Αθήνα: Gutenberg.

Vygotsky, L.S. (1993). *Σκέψη και Γλώσσα*, Εκδόσεις Γνώση.

Lloyd, P. (1998). *Γνωστική και γλωσσική ανάπτυξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

ΠΟΙΟΤΙΚΗ - ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΔ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Z 'και Η'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΙΟΤΙΚΗ - ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν σημαντικές έννοιες ποσοτικής και ποιοτικής ανάλυσης δεδομένων • Να εξασκηθούν στην κωδικοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων • Να εξοικειωθούν με τις βασικές μεθόδους ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων • Να μάθουν τις βασικές αρχές ανάλυσης κι ερμηνείας ποιοτικών δεδομένων • Να έρθουν σε επαφή με ερευνητικά άρθρα που χρησιμοποιούν ποσοτικές και ποιοτικές αναλύσεις δεδομένων.
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το μάθημα θα εισάγει τους φοιτητές στις βασικές τεχνικές ανάλυσης δεδομένων που έχουν συλλεχθεί με ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους. Ειδικότερα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Θα παρουσιάσουμε την λογική των πινάκων συχνοτήτων και των γραφημάτων για μεμονωμένες μεταβλητές (ραβδογράμματα, ιστογράμματα, πολύγωνα συχνοτήτων, θηκόγραμμα κ.α.) ➤ Θα εξηγήσουμε τα Μέτρα Κεντρικής Τάσης και Διασποράς και τις ιδιότητες της κανονικής κατανομής ➤ Θα αναλύσουμε το σκεπτικό της επαγωγικής στατιστικής και τους ελέγχους στατιστικής σημαντικότητας ➤ Θα παρουσιάσουμε τρόπους γενίκευσης για μια μεταβλητή και θα εμβαθύνουμε στις διμεταβλητές αναλύσεις και στους συντελεστές συσχέτισης (χ^2, T τεστ και Pearson r) με
--

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

- παραμετρικά και μη παραμετρικά τεστ
- Θα εμβαθύνουμε στον τρόπο ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων μέσα από το πρίσμα της Θεματικής Ανάλυσης και της Grounded Theory

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται σε κάθε διάσταση της διδακτικο-μαθησιακής διαδικασίας, στην διδασκαλία, στις εργαστηριακές ασκήσεις, στις εξετάσεις και στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Εργαστηριακή Άσκηση Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	25 12
	Εξετάσεις	3
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Το μάθημα εξετάζεται μέσω γραπτής εξέτασης που μπορεί να πραγματοποιηθεί με συμβατικά ή ηλεκτρονικά μέσα.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Bergin, T. (2021). Εισαγωγή στην ανάλυση δεδομένων. Αθήνα: Gutenberg
- Σημειώσεις και διαφάνειες μαθήματος

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- De Vaus, D. (2011). Ανάλυση κοινωνικών δεδομένων, Αθήνα: Πεδίο
- Καλτσούνη, Χ-Ν. (2006). Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, Αθήνα: Gutenberg
- Τσιώλης Γ., 2014, Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική έρευνα, Αθήνα: Κριτική
- Χριστοδούλου Μ., (2019), Κριτικός Ρεαλισμός και Βιογραφική Μέθοδος στην ποιοτική έρευνα. Φιλοσοφικά ζητήματα και ερευνητικές εφαρμογές, Πάτρα: Orportuna

ΠΓ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΓ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄ και Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική ή Αγγλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearning.auth.gr/course/view.php?id=6305		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του εργαστηριακού μαθήματος «Πληροφοριακός Γραμματισμός», οι φοιτητές αναμένεται να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προσδιορίζουν και αρθρώνουν αποτελεσματικά την ανάγκη για πληροφόρηση σε συγκεκριμένο πλαίσιο. 2α. Επιλέγουν κατάλληλες στρατηγικές για να ικανοποιούν συγκεκριμένες πληροφοριακές ανάγκες. 2β. Επιλέγουν κατάλληλα εργαλεία για να εντοπίζουν πληροφορίες. 3. Εντοπίζουν και επιλέγουν αποτελεσματικά πληροφορίες. 4α. Αξιολογούν επιμέρους πληροφορίες και πηγές πληροφόρησης. 4β. Αξιολογούν και αναθεωρούν συνολικά τη διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών. 5. Χρησιμοποιούν πηγές πληροφόρησης και διαχέουν πληροφορίες με ηθικό τρόπο. 6. Εργάζονται συνεργατικά για την επιτέλεση κοινών μαθησιακών στόχων και μοιράζονται ιδέες σε ένα περιβάλλον "καταιγισμού ιδεών" ώστε να εμπλουτίζουν την κριτική σκέψη τους σχετικά με τις σύγχρονες πηγές πληροφόρησης.
Γενικές Ικανότητες
<p>Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη - Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών - Λήψη αποφάσεων - Ομαδική εργασία - Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.</p>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο "Πληροφοριακός Γραμματισμός" προσφέρεται και στα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα σπουδών (χειμερινό & εαρινό) και είναι εργαστηριακό μάθημα:

- υποχρεωτικό για όλους τους φοιτητές/ήτριες του Τμήματος ΠΤΔΕ (προτιμητέα παρακολούθηση στο α' έτος των προπτυχιακών σπουδών),
- πλήρως ψηφιοποιημένο (φιλοξενείται στο elearning.auth.gr, το διαδικτυακό σύστημα διαχείρισης μαθημάτων του ΑΠΘ), ώστε κάθε φοιτητής να μπορεί να επισκοπεί το υλικό του μαθήματος σύμφωνα με το ρυθμό του, οποτεδήποτε και οπουδήποτε.

Αποτελείται από 6 τρίωρα εβδομαδιαία εργαστήρια σε αίθουσα Η/Υ συν μία ωριαία επιμορφωτική επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής. Οι φοιτητές/ήτριες χωρίζονται αλφαβητικά σε ομάδες των 20 ατόμων περίπου και κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, παρακολουθούν παρουσιάσεις, συμμετέχουν σε συζητήσεις και εκτελούν ασκήσεις ώστε να:

1. καθορίζουν και αρθρώνουν με σαφήνεια ποιες πληροφορίες χρειάζονται για ένα συγκεκριμένο σκοπό,
2. κατανοούν πως οργανώνονται οι πληροφορίες,
3. εντοπίζουν και επιλέγουν πληροφορίες με βάση την καταλληλότητά τους σε σχέση τόσο με την συγκεκριμένη ανάγκη για πληροφόρηση, όσο και με τις γενικότερες ανάγκες τους για εκπαίδευση,
4. αξιολογούν κριτικά τους πληροφοριακούς πόρους,
5. κοινωνούν τις πληροφορίες.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο. Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (εν μέρει και σε ειδικές περιπτώσεις).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στις εργαστηριακές ασκήσεις, στην αξιολόγηση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές (λογισμικό παρουσιάσεων, διαδικτυακό πολυμεσικό υλικό, διαδραστικές ψηφιακές ασκήσεις μέσω https://elearning.auth.gr).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διδασκαλία μαθήματος: παρουσιάσεις, συζητήσεις	20
	Διδασκαλία μαθήματος: εργαστηριακές ασκήσεις	20
	Μελέτη & ανάλυση άρθρων	8
	Συγγραφή εργασιών	12
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργαστηριακές ασκήσεις.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος):

Gleick, J. (2011). *Η πληροφορία: η ιστορία, η θεωρία, ο χείμαρρος*. (1η εκδ.). Αθήνα: Τραυλός.

Case, D.O. & Given, L.M. (2020). Αναζητώντας την πληροφορία: Επισκόπηση της έρευνας για την αναζήτηση της πληροφορίας, τις ανάγκες πληροφόρησης και την πληροφοριακή συμπεριφορά. (2η έκδ.). Εκδόσεις Δίσιγμα.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Βιβλιοθήκη ΑΤΕΙΘ. Πρόγραμμα πληροφοριακού γραμματισμού.

<http://orion.lib.teithe.gr/>

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ. Οδηγός σύνταξης εργασίας.

http://www.lib.auth.gr/sites/default/files/docs_files/Calculator.pdf

Burkhardt, Joanna M. and MacDonald, Mary C. with Andree J. Rathermacher (2010). *Teaching Information Literacy*. 2nded. Chicago: ALA.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Information Literacy (<http://ojs.lboro.ac.uk/ojs/index.php/JIL/index>)

ΣΕΕ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΕ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και ΣΤ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συγγραφή Επιστημονικών Εργασιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://qa.auth.gr/el/class/1/600141075		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζουν τα συστατικά μέρη μιας επιστημονικής εργασίας και τα στάδια συγγραφής μιας ακαδημαϊκής εργασίας, βιβλιογραφικής και ερευνητικής. • Να αναζητούν και να διαχειρίζονται τη βιβλιογραφία. • Να παραπέμπουν τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιούν και να συντάσσουν τον βιβλιογραφικό κατάλογο (εξοικείωση με τα συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών). • Να οργανώνουν την εκπόνηση μια ερευνητικής ή βιβλιογραφικής εργασίας και τη συγγραφή της. • Να αξιολογούν την ποιότητα (δυνατά σημεία και αδυναμίες) ακαδημαϊκών εργασιών (π.χ. διπλωματικές εργασίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά).
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>Το εργαστήριο έχει σκοπό να παρέχει στις φοιτήτριες και στους φοιτητές τα εφόδια, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις της συγγραφής μια διπλωματικής εργασίας ή και άλλων επιστημονικών εργασιών. Το μάθημα θα προσεγγίσει τα παρακάτω ζητήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Είδη επιστημονικών εργασιών - Δομή επιστημονικών εργασιών: συστατικά μέρη και ο ρόλος του καθενός - Αναζήτηση της βιβλιογραφίας: αξιολόγηση και επιλογή του υλικού, μελέτη του υλικού, διαχείριση του υλικού - Μορφή της εργασίας: τεχνικές προδιαγραφές, μέγεθος κειμένου, επεξεργασία

- Οργάνωση της βιβλιογραφικής επισκόπησης και άσκηση στη σύνθεση της
- Βιβλιογραφικές αναφορές και συστήματα βιβλιογραφικών παραπομπών (π.χ. APA, Harvard, MLA)
- Αξιολόγηση και κρίση επιστημονικών εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες και στην αξιολόγησή τους	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Εργαστηριακή Άσκηση	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλίων και άρθρων	10
	Συγγραφή εργασίας / εργασιών	10
	Σύνολο Μαθήματος	60
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή Εργασία (Διαμορφωτική) Εργαστηριακή Εργασία (Διαμορφωτική)	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιανάκη, Α. & Γεωργιάδη, Μ. (2021) Συγγραφή επιστημονικής εργασίας στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα: Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε.
 Ζαφειρόπουλος, Κ. (2015) Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία, επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών. Αθήνα. Κριτική.

5. ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+

Το ERASMUS+ είναι το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές/και φοιτήτριες να μετακινηθούν για Σπουδές ή/και για Πρακτική Άσκηση σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ERASMUS+

Περίοδος μετακίνησης

Η διάρκεια μετακίνησης των φοιτητών για σπουδές και για πρακτική άσκηση καθορίζεται ως εξής:

Επιλέξιμη περίοδος κινητικότητας φοιτητών για σπουδές: από 3 έως 12 μήνες

Επιλέξιμη περίοδος κινητικότητας φοιτητών για πρακτική άσκηση: από 2 έως 12 μήνες

Ο φοιτητής μπορεί να μετακινηθεί για σπουδές ή για πρακτική άσκηση σε όλους τους κύκλους σπουδών:

- Κατά τη διάρκεια του Πρώτου κύκλου σπουδών
- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου κύκλου σπουδών
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου κύκλου σπουδών

Επίσης, μπορούν να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση οι πρόσφατοι απόφοιτοι στο πρώτο έτος της αποφοίτησής τους, με την προϋπόθεση να έχει εγκριθεί η αίτησή τους, την οποία θα έχουν υποβάλει όσο είναι φοιτητές στο τελευταίο έτος.

Ο ίδιος φοιτητής μπορεί να λάβει επιχορήγηση για κινητικότητα το πολύ μέχρι 12 μήνες ανά κύκλο σπουδών, ανεξαρτήτως του αριθμού και του είδους της κινητικότητας (Σπουδές ή πρακτική άσκηση)

* Δείτε τις Διμερείς Συμφωνίες με πανεπιστήμια της Ευρώπης στο <https://new.eurep.auth.gr/el/agreementslist> και στην ιστοσελίδα του Τμήματος

* Δείτε όλα τα βήματα υποβολής της αίτησης και προετοιμασίας για τη μετακίνηση στο www.eurep.auth.gr > Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Erasmus Σπουδές

B.ERASMUS+ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΕΣ

Διαδικασία υποβολής

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης για τη μετακίνηση στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ για Σπουδές διαθέτει δύο σκέλη:

1) Την ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος την οποία θα βρείτε στο www.eurep.auth.gr

Η Αίτηση Εκδήλωσης πρέπει να συμπληρωθεί με ιδιαίτερη προσοχή και ακρίβεια καθώς τα προσωπικά στοιχεία που θα δηλώσετε θα χρησιμοποιηθούν από το Τμήμα μας, τόσο για την επικοινωνία μαζί σας όσο και για τη χρηματοδότησή σας. Στην αίτηση έχετε τη δυνατότητα να δηλώσετε έως τρεις επιλογές πανεπιστημίων με τα οποία έχει συνάψει διμερή συμφωνία το Τμήμα/Σχολή σας.

Ως προς το τεχνικό μέρος της συμπλήρωσης της αίτησης, η πρόσβαση σε αυτή γίνεται μόνον από ηλεκτρονικό υπολογιστή ο οποίος διαθέτει την αρχή πιστοποίησης του Α.Π.Θ.. Η εγκατάσταση της συγκεκριμένης πιστοποίησης μπορεί να γίνει από τον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.pki.auth.gr/trust.php> στον προσωπικό σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή διαφορετικά μπορείτε να επισκεφθείτε κάποια από τις νησίδες ηλεκτρονικών υπολογιστών του Α.Π.Θ. προκειμένου να υποβάλετε την αίτησή σας.

2) Τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και την κατάθεσή τους μαζί με την ηλεκτρονική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε εκτυπωμένη μορφή στο Τμήμα Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (1ος όροφος κτιρίου Διοίκησης) εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι:

- ✓ Σύντομο βιογραφικό σημείωμα, βάσει του προσαρμοσμένου υποδείγματος [Europass CV](#).
- ✓ Αντίγραφο (μη επικυρωμένο) του πιστοποιητικού γνώσης ξένης γλώσσας, στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα στο πανεπιστήμιο υποδοχής, ή βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων ξένης γλώσσας, που να ανταποκρίνονται στο απαιτούμενο από το Ίδρυμα Υποδοχής επίπεδο γλωσσικής επάρκειας.
- ✓ Αντίγραφο πτυχίου (μόνο για μεταπτυχιακούς φοιτητές).
- ✓ Αντίγραφο πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος (μόνο για υποψήφιους διδάκτορες).

Διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των αιτήσεων

Μετά τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των δικαιολογητικών, οι αιτήσεις συγκεντρώνονται ανά Τμήμα και προωθούνται στο Συντονιστή ECTS του Τμήματος προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής.

Κατά τη διαδικασία αυτή ο Συντονιστής ECTS σε συνεργασία με τους υπεύθυνους των Διμερών Συμφωνιών λαμβάνουν υπόψη τους τη σειρά προτεραιότητας των

πανεπιστημίων που έχετε δηλώσει στην αίτησή σας σε συνδυασμό με τα ακόλουθα κριτήρια:

- ✓ 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων μέχρι και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης
- ✓ Επαρκής γνώση της γλώσσας του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει ο φοιτητής
- ✓ Επίπεδο σπουδών του φοιτητή (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
- ✓ Έτος εισαγωγής. Προτιμούνται οι μη λιμνάζοντες φοιτητές.
- ✓ Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης
- ✓ Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που έχει περάσει ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης)
- ✓ Βιογραφικό σημείωμα που συμπεριλαμβάνει τα κίνητρα συμμετοχής
- ✓ Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή/υποψήφιου διδάκτορα

*Περισσότερες πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 2. Διαδικασία υποβολής της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Μετά την επιλογή σας

Εφόσον έχετε πλέον επιλεγεί να μετακινηθείτε στο πλαίσιο του προγράμματος, πρέπει να ακολουθήσετε τα παρακάτω βήματα:

1. Επικοινωνία με το Ίδρυμα Υποδοχής

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του πανεπιστημίου στο οποίο έχετε επιλεγεί να μετακινηθείτε, προκειμένου να ενημερωθείτε σχετικά με τις ενέργειες τις οποίες θα σας ζητήσει να κάνετε το Ίδρυμα Υποδοχής. Συνήθως, αφού ενημερωθούν από το ΤΕΕΠ για τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής, πολλά πανεπιστήμια στέλνουν απευθείας στους επιλεγμένους φοιτητές email το οποίο περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και έντυπα ή τα σχετικά links.

1. Εγγραφή

Για την εγγραφή σας στο Ίδρυμα Υποδοχής είναι απαραίτητη η υποβολή αίτησης (Application Form) η οποία μπορεί να έχει έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Τις σχετικές φόρμες και οδηγίες θα τις βρείτε στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος

Υποδοχής τις οποίες και θα πρέπει να ακολουθήσετε πιστά καθώς πρόκειται για διαδικασία που αφορά αποκλειστικά το Ίδρυμα Υποδοχής στο οποίο θα μετακινηθείτε και διαφέρει από πανεπιστήμιο σε πανεπιστήμιο.

3. Συμφωνία Μάθησης για Σπουδές (Learning Agreement for Studies)

Πρόκειται για έντυπο, το οποίο είτε αποτελεί μέρος της αίτησης εγγραφής είτε προσφέρεται ως ξεχωριστό έντυπο στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος Υποδοχής είτε το «κατεβάζετε» από www.eurep.auth.gr. Ορισμένα Ιδρύματα Υποδοχής μπορεί να μη σας ζητήσουν να τους στείλετε το συγκεκριμένο έντυπο στην φάση αυτή, ωστόσο θα σας το ζητήσουμε εμείς και, επομένως, θα πρέπει να διαβάσετε προσεκτικά τις λεπτομερείς οδηγίες για τη συμπλήρωσή του που θα βρείτε στη συνέχεια.

4. Στέγαση

Η στέγασή σας αποτελεί ένα ζήτημα το οποίο θα πρέπει να φροντίσετε σε απευθείας συνεννόηση με το Ίδρυμα Υποδοχής καθώς αυτό μπορεί να σας προσφέρει προτάσεις και εναλλακτικές σχετικά με τη διαμονή σας (στοιχεία επικοινωνίας μπορείτε να βρείτε στην κατάσταση με τα συνεργαζόμενα πανεπιστήμια www.eurep.auth.gr).

Κατά την υποβολή όλων των παραπάνω υπάρχει η πιθανότητα να σας ζητηθεί από το Ίδρυμα Υποδοχής Βεβαίωση της επιλογής σας από το Α.Π.Θ., καθώς και αντίγραφο της αναλυτικής σας βαθμολογίας. Η βεβαίωση δίνεται από το Τμήμα μας, ενώ στη περίπτωση της αναλυτικής βαθμολογίας θα πρέπει κατ' αρχάς να διαβάσετε προσεκτικά τι τύπο αναλυτικής βαθμολογίας σας ζητά το Ίδρυμα Υποδοχής (επίσημη ή όχι) και στη συνέχεια να απευθυνθείτε στη Γραμματεία του Τμήματος/Σχολής σας για την έκδοσή της.

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε αφού επιλεγείτε και πριν την αναχώρησή σας στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 3. Μετά την επιλογή σας

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε όσο βρίσκεστε στο Ίδρυμα Υποδοχής στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 4. Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας

*Δείτε πληροφορίες για το τι πρέπει να κάνετε μόλις επιστρέψετε στο www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus Σπουδές > 5. Με την επιστροφή σας.

Γ. ERASMUS+ ΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Ποιοι μπορούν να μετακινηθούν

Στα πλαίσια του ERASMUS+ Πρακτική Άσκηση δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς φοιτητές, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, οι οποίοι θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι στο ΑΠΘ, να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση στο εξωτερικό σε Πανεπιστήμια/Επιχειρήσεις/Οργανισμούς. Ο εξερχόμενος πρέπει να έχει την ιδιότητα του φοιτητή μέχρι και την περίοδο υποβολής των δικαιολογητικών/ αίτησης. Ο φοιτητής, για τον οποίο έχει βγει βαθμολογία για όλα τα μαθήματα και τη διπλωματική και δεν έχει απλά ορκιστεί, θεωρείται απόφοιτος και ΔΕΝ μπορεί να υποβάλει δικαιολογητικά.

Επιλέξιμα κράτη για κινητικότητα

- ✓ Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)
- ✓ Οι χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου - ΕΟΧ (Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν)
- ✓ Η υπό ένταξη χώρα: Τουρκία

Για την πρακτική άσκηση ΔΕΝ είναι απαραίτητο να υπάρχει συμφωνία ανταλλαγής φοιτητών μεταξύ του Α.Π.Θ και του φορέα Υποδοχής.

Φορέας Υποδοχής

Οποιοσδήποτε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας του εξωτερικού.

Εξαιρούνται:

1. Οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλοι φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων μονάδων (ο εξαντλητικός τους κατάλογος διατίθεται στον ιστότοπο ec.europa.eu/institutions/index_en.htm)
2. Οργανισμοί, οι οποίοι διαχειρίζονται προγράμματα της Ε.Ε. (με στόχο την αποφυγή πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων ή /και διπλής χρηματοδότησης)

Διαδικασία εύρεσης φορέα

Ο φοιτητής επικοινωνεί μέσω e-mail στο φορέα που τον ενδιαφέρει και αναφέρει ποιος είναι, τι θέλει από το φορέα, πληροφορεί για το πρόγραμμα και στέλνει το βιογραφικό του. Αν ο φορέας απαντήσει θετικά, τότε ζητά να του στείλουν ταχυδρομικά το Letter of Acceptance (www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Για πρακτική άσκηση).

Στη συνέχεια ακολουθεί τη διαδικασία που περιγράφεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Για πρακτική άσκηση

Περίοδος παραμονής στο εξωτερικό

Οι υποτροφίες χορηγούνται για περίοδο πρακτικής άσκησης στο εξωτερικό η οποία μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ δύο (2) και δώδεκα (12) μηνών. Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης συνιστάται η 3μηνη μετακίνηση.

Αντικείμενο πρακτικής άσκησης

Το αντικείμενο της Πρακτικής σας Άσκησης στο εξωτερικό θα πρέπει να είναι σχετικό με το αντικείμενο σπουδών σας στο ΑΠΘ.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των φοιτητών και όχι την τρέχουσα ερευνητική τους δραστηριότητα. Κατά συνέπεια ο φοιτητής μπορεί να εργασθεί σε Φορέα που ασχολείται με την έρευνα, μόνο με την προϋπόθεση ότι το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης προσδιορίζεται από τις δεδομένες ανάγκες και δραστηριότητες του Φορέα Υποδοχής και δεν διαμορφώνεται προκειμένου να εξυπηρετήσει μέρος/τμήμα διπλωματικής εργασίας ή διατριβής

ΠΡΟΣΟΧΗ: Η Πρακτική Άσκηση ΔΕΝ πρέπει να αποτελεί μέρος/τμήμα διπλωματικής εργασίας ή διατριβής (μπορεί, όμως, να είναι η εκμάθηση μιας τεχνικής).

Αναγνώριση πρακτικής άσκησης

Η περίοδος πρακτικής άσκησης Erasmus για Πρακτική Άσκηση στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως εφόσον περιλαμβάνεται αντίστοιχη περίοδος στο πρόγραμμα σπουδών του φοιτητή. Σε αντίθετη περίπτωση η περίοδος πρακτικής άσκησης θα πρέπει να αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement).

Γλώσσα διδασκαλίας (για την περίοδο πρακτικής άσκησης)

Ο δικαιούχος πρέπει να έχει αποκτήσει επαρκή γνώση της γλώσσας του φορέα με τον οποίο έχει συνάψει τη συμφωνία συνεργασίας για πρακτική άσκηση.

Διαδικασία υποβολής της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης για την μετακίνηση διαθέτει δύο σκέλη:

1. Την ηλεκτρονική συμπλήρωση και υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η Αίτηση Εκδήλωσης πρέπει να συμπληρωθεί με ιδιαίτερη προσοχή και ακρίβεια καθώς τα προσωπικά στοιχεία που θα δηλώσετε θα χρησιμοποιηθούν από το Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων τόσο για την επικοινωνία με το φοιτητή όσο και για τη χρηματοδότησή του. Στην αίτηση έχετε τη δυνατότητα να δηλώσετε **μόνο μία** επιλογή φορέα υποδοχής. Ως προς το τεχνικό μέρος της συμπλήρωσης της αίτησης, η πρόσβαση σε αυτή γίνεται μόνο από ηλεκτρονικό υπολογιστή ο οποίος διαθέτει την αρχή πιστοποίησης του Α.Π.Θ.. Η εγκατάσταση της συγκεκριμένης πιστοποίησης μπορεί να γίνει από τον ακόλουθο σύνδεσμο <http://www.pki.auth.gr/trust.php> στον προσωπικό σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή διαφορετικά μπορείτε να επισκεφθείτε κάποια από τις νησίδες ηλεκτρονικών υπολογιστών του Α.Π.Θ. προκειμένου να υποβάλετε την αίτησή σας.
2. Τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών και την κατάθεσή τους μαζί με την ηλεκτρονική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε εκτυπωμένη μορφή στο Τμήμα Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (1ος όροφος κτιρίου Διοίκησης) εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι:

- ✓ Πρωτότυπη βεβαίωση οργανισμού/φορέα/ιδρύματος υποδοχής που συμπληρώνεται και υπογράφεται από το οργανισμό/φορέα/ιδρύματος Υποδοχής (Letter of Acceptance).
- ✓ Σύντομο βιογραφικό σημείωμα, βάσει του προσαρμοσμένου υποδείγματος EuropassCV (βλέπε www.eurep.auth.gr)
- ✓ Αντίγραφο (μη επικυρωμένο) του πιστοποιητικού γνώσης ξένης γλώσσας ή βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων ξένης γλώσσας που να αφορούν τη γλώσσα εργασίας του Φορέα Υποδοχής.

- ✓ Συστατική Επιστολή του υποψηφίου από μέλος ΔΕΠ του Τμήματός του.
- ✓ Αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου. (Μόνο για μεταπτυχιακούς φοιτητές)
- ✓ Αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου και μεταπτυχιακού διπλώματος. (Μόνο για υποψήφιους διδάκτορες)

Κριτήρια επιλογής

Μετά τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των δικαιολογητικών, οι αιτήσεις συγκεντρώνονται ανά Τμήμα και προωθούνται στο Συντονιστή ECTS για Πρακτική Άσκηση κάθε Τμήματος/ Σχολής προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής.

Κατά τη διαδικασία αυτή ο Συντονιστής ECTS για Πρακτική Άσκηση αξιολογεί τις αιτήσεις με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- ✓ 50% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων μέχρι και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης
- ✓ Επαρκής γνώση της γλώσσας εργασίας του Φορέα Υποδοχής
- ✓ Επίπεδο σπουδών του φοιτητή (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
- ✓ Έτος εισαγωγής. Προτιμούνται οι μη λιμνάζοντες φοιτητές.
- ✓ Συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων των μαθημάτων στα οποία έχει εξετασθεί με επιτυχία ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης
- ✓ Ακαδημαϊκή επίδοση (μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που έχει περάσει ο φοιτητής μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησης), και
- ✓ Βαθμός και διάρκεια κτήσης πτυχίου/μεταπτυχιακού διπλώματος σε περίπτωση μεταπτυχιακού φοιτητή/υποψήφιου διδάκτορα
- ✓ Η σχέση του περιεχομένου της Πρακτικής Άσκησης με το γνωστικό αντικείμενο σπουδών του υποψηφίου (όπως προκύπτει από τη βεβαίωση του φορέα υποδοχής, Letter of Acceptance).
- ✓ Η προστιθέμενη αξία και τα μαθησιακά αποτελέσματα/δεξιότητες που είναι δυνατόν να αποκομίσει ο φοιτητής από την προτεινόμενη Πρακτική Άσκηση (όπως προκύπτουν από την βεβαίωση του φορέα υποδοχής, Letter of Acceptance).
- ✓ Η προστιθέμενη αξία και τα μαθησιακά αποτελέσματα/δεξιότητες που επιδιώκει να αποκτήσει ο φοιτητής από την προτεινόμενη Πρακτική Άσκηση (όπως προκύπτουν από τη συστατική επιστολή και το βιογραφικό σημείωμα).

* Δείτε όλα τα βήματα υποβολής της αίτησης και προετοιμασίας για τη μετακίνηση στο www.eurep.auth.gr > Φοιτητές > Εξερχόμενοι > Erasmus Πρακτική Άσκηση

5.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ERASMUS MUNDUS

Στο πλαίσιο των Προγραμμάτων ERASMUSMUNDUS υπάρχει η δυνατότητα μετακίνησης προς και από διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δράση 1 (Action 1)

Διατμηματικά μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα που οδηγούν στην απόκτηση τίτλου σπουδών.

Οι ενδιαφερόμενοι και ενδιαφερόμενες μπορούν να επισκεφθούν την αντίστοιχη ιστοσελίδα: (http://eacea.ec.europa.eu/erasmus_mundus/results_compendia/select_e_projects_action_1_master_courses_en.php) και να επιλέξουν τα σχετικά με το αντικείμενο σπουδών τους προγράμματα.

Δεν αποτελεί προϋπόθεση η αποφοίτηση από το ΑΠΘ, αλλά η κατοχή του απαιτούμενου τίτλου και των λοιπών δικαιολογητικών.

Το κάθε πρόγραμμα έχει τη δική του ιστοσελίδα, από την οποία μπορείτε να αντλήσετε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για αίτηση στα προγράμματα αυτά. Για παράδειγμα, την προθεσμία υποβολής αιτήσεων, τη διαδικασία για την αίτηση, την παρεχόμενη υποτροφία, τη διάρκεια σπουδών, κτλ. Υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης του προγράμματος με υποτροφία ή και με δικά σας έξοδα.

Η φοίτηση σε αυτά τα προγράμματα είναι σε δύο ή τρία διαφορετικά πανεπιστήμια, ευρωπαϊκά και μη, κατά κανόνα ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο. Επιλέγετε εσείς τη σειρά φοίτησης σε κάθε πανεπιστήμιο, ή, συνηθέστερα, υπάρχει συγκεκριμένη σειρά φοίτησης για το κάθε πανεπιστήμιο.

Πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr και από το μενού δεξιά επιλέγετε ErasmusMundus>Action1

Δράση 2 (Action 2)

Προγράμματα Μετακίνησης κατά τη διάρκεια των σπουδών ή της εργασίας σε χώρες εκτός Ε.Ε.

Απευθύνεται μόνο στα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας του Α.Π.Θ. σε επίπεδο: Προπτυχιακό, Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό, Μεταδιδακτορικό, Ακαδημαϊκό και Διοικητικό Προσωπικό, παρέχοντας τη δυνατότητα μετακίνησης σε Πανεπιστήμια συνεργαζόμενων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πληροφορίες στο www.eurep.auth.gr και από το μενού δεξιά επιλέγετε ErasmusMundus>Action2

Erasmus+ International Credit Mobility Programme 2017-2019

Από το 2015, το Erasmus+ έγινε διεθνές –Erasmus+ International Credit Mobility Programme– και άνοιξε τον δρόμο της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού σε χώρες εκτός Ευρώπης (Partner Countries). Η διεθνής κινητικότητα για τα ακαδημαϊκά έτη 2016-2018 έδωσε την ευκαιρία για 156 εισερχόμενες και 72 εξερχόμενες κινητικότητες που συμπεριέλαβαν φοιτητές όλων των επιπέδων, ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό.

Οι πίνακες με τις χώρες υποδοχής, τα πανεπιστήμια και τις επιμέρους κινητικότητες βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος https://eurep.auth.gr/el/programmes/erasmusplus_international. Όλες τις πληροφορίες για τη διαδικασία μπορούν να τη βρουν οι ενδιαφερόμενοι/ ενδιαφερόμενες αναλυτικά στην ιστοσελίδα www.eurep.auth.gr> Φοιτητές > Εξερχόμενοι >Erasmus+International Σπουδές

Εκεί, όπως και στην αρχική σελίδα, αναρτώνται κατά διαστήματα, μετά από απόφαση της Επιτροπής Διεθνούς Διάστασης του ERASMUS+ , οι πρόσκλησεις που αφορούν τις εξερχόμενες κινητικότητες για όλους τους κύκλους σπουδών.

<https://eurep.auth.gr/el/students/international>

«Πάλι αυτή η στιγμή ξανάρχεται στο νου, όταν πριν από εικοσι πέντε χρόνια άκουσα από τον Erich Fromm στο σπίτι του στην Γκουερναβάκα, με τα γαλάζια μάτια του να σπινθηρίζουν, ‘Μια εκπαιδευτική πρακτική όπως αυτή, είναι ένα είδος ιστορικο-κοινωνικοπολιτισμικής και πολιτικής ψυχανάλυσης’» .

Ο PAULO Freire
για τη διδασκαλία στην Απελευθερωτική Αγωγή

